

31267

ความชอบกษัตริย์ของภาษา แม่คิตของ สอ เสถบุตร

ผู้ประพันธ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าทิศา ปาลวงมพทาสีตริวิหาร (สอ เสถบุตร)

บรรณวิกรมกฤษณกษัตริยาราม

๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เวลา ๑๗.๐๐ น.

Ra
CRE
1971
31267

DS
570.6
ส 5
น. 2

ความหมายเป็นธรรมกา แ่ก่กายแส่วยบฮยู่เป็นฮฮนริย:
ทลวงมทาสีทอิวิทาร (สอ เสถบุตร) ก็ฮบुकทล
ผู้สมทวแรก่การีไทร์บความยกย่อง เช่นนั้น
ช้ท: ๑๐ ก.พ. ๒๔๔๖ มรณ: ๙ ก.ย. ๒๔๑๓

15 ส.ค. 2541

175861

หมดอายุ 21/10/2565

หมดอายุ 21/10/2565

นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ณ ประเทศอังกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๘

หมตอายุ 21/10/2565

ครอบครัว เสถบุตร พร้อมด้วยญาติมิตร ในวัดสวดอภิธรรมศพ พ่อ เสถบุตร
วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในงานพระราชทานเพลิงศพ
เสวกโท หลวงมณฑาสวัสดิ์วิฑิต (สอ เสถบุตร) ณ เมรุวัดบวรนิเวศวิหาร ในวชิ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

สอ เสถบุตร

สอ เสถบุตร แม้ว่าจะเกิดในตระกูลเศรษฐบุตร ก็มีใช้
ลูกเศรษฐีที่จะนั่งกินนอนกินอยู่บนกองเงินกองทองได้ ตรงกันข้าม
สอ เศรษฐบุตร ได้ถือกำเนิดขึ้น ณ เวลาเย็นขึ้นเที่ยงของวันที่ ๑๐
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๖ ท่ามกลางความลำบากยากจนของบิดา
มารดา ซึ่งแต่งงานกันด้วยความไม่เห็นชอบของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย

ทางฝ่ายบิดา คือ สวัสดิ์ เศรษฐบุตร แม้ว่าจะจะเป็นลูกชาย
คนเล็กของพระประเสริฐวานิช เจ้าภาษีวังนอกและเศรษฐีใหญ่ใน
สมัยนั้น ก็ยอมลำบากตั้งต้นแต่งงานกับนางเกษร โดยไม่ยอมรับ
ความอุปการะจากใคร และทั้งปฏิเสธไม่ยอมรับราชการหรืออับ
ซึ่งชอบกับยศฐาบรรดาศักดิ์ใดๆ หากพอใจจะทำงานแต่เฉพาะสิ่งที่
ตนพอใจเท่านั้น สวัสดิ์ เศรษฐบุตร เป็นนักประดิษฐ์และชอบทำ
งานโดยอิสระ ท่านจึงไปทำงานและประดิษฐ์แป้นตัวอักษรให้แก่
บริษัทพิมพ์ดีด สมิต พรี่เมียร์ ของพระอาจารย์ทศยม (หมอย้อช แม่ค
ฟ้าแลน) ผู้แต่งปทานุกรมอังกฤษเป็นไทยที่แพร่หลายที่สุดในสมัยนั้น
สอ เศรษฐบุตร เคยติดตามบิดาไปที่บ้านคุณพระอาจ ฯ ที่หน้าโรง
พยาบาลศิริราชหลายครั้ง อิทธิพลของคุณพระอาจ ฯ คงจะเป็นสา

เหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ สอ เศรษฐบุตร ตัดสินใจถือเอาการทำ
ปทานุกรมเป็นงานแห่งชีวิต

สอ เศรษฐบุตร รักและนิยมชมชื่นในตัวผู้เป็นบิดาอย่างยิ่ง
เขาทั้งในเรื่องเครื่องจักร เครื่องกล เครื่องกำเนิดไฟฟ้า และงาน
ประดิษฐ์ต่าง ๆ ของบิดา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขาชื่นชมในความ
สามารถของบิดาที่แก้ไขตัดแปลงและประดิษฐ์ชิ้นส่วนของเครื่องยนต์
จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่นประดิษฐ์เครื่องต้นไฟฟ้าสำหรับใช้กับไฟ
อาร์คจากลวดตากผ้าและเศษกระเบื้อง การใกล้ชิดกับบิดา ทำให้
สอ เศรษฐบุตร มีนิสัยเป็นผู้ริเริ่มและเป็นนักประดิษฐ์ ทั้งชอบทำ
อะไรแปลก ๆ เช่นเดียวกัน ส่วนบิดาก็รักและตามใจบุตรคนนี้อย่าง
ยิ่ง ไม่ว่าลูกจะต้องการอะไร ผู้เป็นบิดาจะชวนขวายนามาปรนปรือ
ทุกอย่าง เช่นที่ลูกเศรษฐีจะพึงได้ (สอ เศรษฐบุตร ได้พูดปรารภถึง
บิดาในจดหมายจากอังกฤษ ตอนหนึ่งว่า "...ฉันยังจำได้อยู่หลักๆ
ว่า ตอนน้อยใจเพียงไรเมื่อถูกเขาตู่หมิ่น ด้วยไม่มีบิดาจะเป็นผู้ดูแล
และภาพลักษณ์หนึ่งฉันก็ยิ่งแลเห็น คือภาพตัวฉันเองเมื่อยังเล็ก ๆ
กำลังจ้องมองดูเพื่อน ๆ ที่นั่งกางเกงขาดๆ ป้อนๆ ด้วยความสังเวชใจ
และรำพึงแก่ตนเองว่า เราน่าช่างเคราะห์ดีจริงหนอ...")

ต่อมา สวัสดิ์ เศรษฐบุตร ได้ลาออกจากงาน และหันมาทำ
งานโดยอิสระ ด้วยการซื้อเรือกลไฟ ต่อไคนาโมเข้ากับเครื่องกลไฟ
แล้วตั้งเครื่องฉายหนังขึ้นบนหลังคา แล่นเรือไปฉายหนังตามจังหวัด

ต่าง ๆ ในภาคกลางแทบทุกจังหวัด ในเวลาปิดภาคเรียน สอ
เศรษฐบุตร ก็ติดเรือไปกับบิดาด้วย

วันหนึ่ง สวัสดิ์ เศรษฐบุตร เกิดความคิดว่าจะนำภาพยนตร์
ไปฉายในภาคอีสาน สมัยนั้นรถไฟมีเพียงแก่นครราชสีมาเท่านั้น
การท่องเที่ยวไปในภาคนั้น ต้องใช้ช้างและเกวียนรอนแรมไปในป่า
นางเกษรได้คัดค้านสามอย่างแข็งขัน แต่ สวัสดิ์ เศรษฐบุตร ก็ตัด
สินใจไปจนได้ และในที่สุดก็ได้ถึงแก่กรรมด้วยไข้จับสั่น ที่จังหวัด
ศรีสะเกษ

ขณะที่บิดาถึงแก่กรรมนั้น สอ เศรษฐบุตร กำลังเรียนอยู่
ชั้นมัธยมปีที่ ๗ ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ และมีอายุได้เพียง ๑๕ ปี
แต่ได้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งต้องรับผิดชอบต่ออนาคต
ของตนเอง ของมารดา และน้อง ๆ รายได้ที่มารดาหามาได้ ก็พอที่
ครอบครัวจะยังชีพไป แต่ไม่พอที่จะให้เขาเล่าเรียนหนังสือต่อ สอ
เศรษฐบุตร จึงไปหาอาจารย์ เอ จี โบมอนต์ ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้น
ม. ๗ เพื่อเรียนให้ท่านทราบว่า เขาจำเป็นต้องลาออกจากโรงเรียน
เพื่อหางานทำ แต่อาจารย์โบมอนต์ได้คัดค้านเต็มที่ พร้อมกับ
พา สอ เศรษฐบุตร ขึ้นรถตระเวนไปหาเพื่อนฝูงชาวอังกฤษหลายคน
หลายคน เพื่อแนะนำให้คนเหล่านั้นเรียนภาษาไทยกับเขา นับจาก
นั้นมา ในเวลาเลิกเรียน สอ เศรษฐบุตร ก็ได้ไปสอนภาษาไทยให้
ชาวอังกฤษเหล่านั้นที่บ้านเป็นรายตัว ได้ค่าจ้างชั่วโมงละ ๒ บาท

บ้าง ๔ บาทบ้าง รวมแล้วเดือนหนึ่ง ๆ ก็มีรายได้ประมาณ ๗๐—๘๐ บาท ซึ่งเท่ากับเงินเดือนของนายทหารหรือข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ด้วยความเชื่อมั่นว่าตนมีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างดี ดังนั้น เมื่อสอบชั้นมัธยมปีที่ ๗ ได้แล้ว สอ เศรษฐบุตร จึงไปสอบแข่งขันกับนักเรียนซึ่งส่วนใหญ่จบชั้นมัธยม ๘ เพื่อชิงทุนกรมรถไฟไปเรียนเมืองนอก ปรากฏว่า สอ เศรษฐบุตร สอบแข่งขันได้ หากแต่ว่า นายแพทย์ที่ตรวจร่างกายกลับรายงานมาว่า ร่างกายเล็กและผอมบางเช่นนั้น ย่อมจะทนต่ออากาศหนาวในเมืองนอกไม่ได้ ประกอบกับคณะกรรมการเห็นว่า อายุยังน้อย จึงขอร้องให้เขาสละสิทธิ์ให้ผู้อื่นไปแทน สอ เศรษฐบุตร จึงเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยม ๘ พร้อมกับตั้งความหวังไว้ว่า เขาจะต้องสอบชิงทุนกิงสกอลาชิฟไปเรียนเมืองนอกให้ได้ ในครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานทุนเล่าเรียนหลวงไว้สองทุน ทุนนี้กำหนดให้ผู้ที่สอบไล่ชั้นมัธยม ๘ ได้เป็นอันดับที่หนึ่งและที่สองของนักเรียนทั่วประเทศ มีสิทธิ์ที่จะไปเรียนต่อในมหาวิทยาลัยเมืองอังกฤษ โดยจะเลือกเรียนวิชาใด ๆ ก็ได้

สอ เศรษฐบุตร ต้องเรียนหนังสือไปด้วย และต้องทำงานเป็นครูสอนภาษาไทยให้ฝรั่งไปด้วย แต่ความมุ่งมั่นที่จะต้องสอบชิงทุนกิงสกอลาชิฟให้ได้ ทำให้ สอ เศรษฐบุตร ต้องคร่ำเคร่งจุดตะเกียงคูหนังสืออยู่ดึก ๆ ทุ้ง ๆ ที่สุภาพไม่สู้ดี ในที่สุด เมื่อถึงเวลา

สอบไล่ เขาก็เป็นใช้หวัด แต่ก็คงไปสอบทั้ง ๆ ที่กำลังจับไข้ ผลของ
การสอบไล่ปรากฏว่า สอ เศรษฐบุตร สอบได้เป็นที่สาม จึงไม่อยู่ใน
ข่ายที่จะได้รับทุนเล่าเรียนหลวง เขาจึงต้องเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๔
อีกปีหนึ่ง

ในปลายปีที่สองก็เช่นเดียวกับปีแรก คือเขาเคราะห์ร้ายอีก
ที่เป็นไข้และเป็นคางทูมในระหว่างสอบ แต่คราวนี้โชคยังช่วยอยู่
บ้างที่ สอ เศรษฐบุตร สอบได้เป็นอันดับที่สอง คราวนี้เรื่องราวก็
ซำรอยอีก กล่าวคือ รองเสนาบดีกระทรวงธรรมการได้ตัดทานใน
เรื่องสุขภาพของเขา หากแต่ว่า มีสเตอร์จอห์นสัน ที่ปรึกษากระทรวง
ธรรมการในขณะนั้นเห็นใจ จึงพาไปหานายแพทย์ชาวต่าง
ประเทศ และแพทย์ผู้นั้นได้ลงความเห็นว่างั้นรูปร่างจะเล็กลง แต่
สุขภาพโดยทั่วไปก็แข็งแรงดี จึงเห็นสมควรให้ สอ เศรษฐบุตร เดินทาง
ไปเรียนเมืองนอกได้

ปัญหาจึงมีอยู่ว่า เขาจะเลือกเรียนวิชาใดดี พระเวชยันต์
รังสฤษดิ์ ได้ชักชวนให้ สอ เศรษฐบุตร เรียนช่างอากาศในประเทศ
อังกฤษ ส่วนเจ้าพระยาพลเทพ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการใน
ขณะนั้น ก็ได้กรุณามาที่บ้าน และบอกกับ สอ เศรษฐบุตร ว่า ถ้า
เขาเรียนได้ปริญญาทางทศนาเป็นคนแรก ก็หวังได้ว่าจะได้เป็นอธิบดี
กรมทศนา (กรมชลประทานในปัจจุบัน) หรือถ้าต้องการจะเรียนแล้ว
และได้ปริญญามาเป็นคนแรกก็จะได้เป็นอธิบดีกรมแร่ (กรมทรัพยากร

ภรรยาในปัจจุบัน) เช่นเดียวกัน ในที่สุด สอ เศรษฐบุตร ก็ตัดสินใจเรียนวิชาธรณีวิทยาและการเหมืองแร่

สอ เศรษฐบุตร ได้เดินทางไปต่างประเทศอังกฤษโดยทางเรือเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ โดยใช้เวลาเดินทาง ๔๘ วัน ในช่วงเวลาเพียงเก้าเดือน เขาก็สอบเข้ามหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ได้ในลำดับชั้นหนึ่ง และได้เข้าเรียนวิชาธรณีวิทยาและการเหมืองแร่ตามหลักสูตรเกียรตินิยม ควบคู่กันไปกับวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สอ เศรษฐบุตร สำเร็จปริญญา **B.Sc. (HONS.)** ทางธรณีวิทยาและประกาศนียบัตร **F.G.S.** ในวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เป็นคนแรกของเมืองไทยภายในระยะเวลาเพียงสามปี เขาเข้าฝึกงานในบ่อแร่ด้านหินที่เมืองไฮด์ และเหมืองแร่ดีบุกในคอร์นวอลล์อยู่หนึ่งปี และขณะที่เขากลับเข้าไปเรียนใน **School of Mines** เพื่อทำปริญญา **M.Sc.** ต่อ ทางราชการก็ได้เรียกตัวเขากลับ เพื่อให้เข้าทำงานในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญทางธรณีวิทยาในกรมโลหกิจและภูมิวิทยาแทนนายเจฟรี ลี ที่ปรึกษาชาวอังกฤษ ซึ่งครบกำหนดสัญญาจะกลับประเทศของตน สอ เศรษฐบุตร จึงเดินทางกลับถึงประเทศสยามเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕

ในระหว่างอยู่ประเทศอังกฤษ สอ เศรษฐบุตร ได้เขียนจดหมายเล่าเรื่องราวอันน่าทึ่งถึงความเข้มแข็งและสภาพของนักเรียนอังกฤษเมื่อ ๕๐ ปีก่อน เรื่องราวในจดหมายจะปรากฏในหนังสือชีว

ประวัติของ สอ เสถบุตร ซึ่งจะแยกพิมพ์เป็นพิเศษอีกเล่มหนึ่ง

มีเรื่องประหลาดซึ่งบอกกลางสังทรณ์ในเหตุการณ์ล้วงหน้า จากจดหมายของ สอ เสถบุตร ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ตอนหนึ่งว่า “..... วันนั้นฉันตื่นแต่เช้าตรู่มืดธรรมา และพยายามจะให้หลับเท่าไรก็ไม่เป็นผลสำเร็จ เหตุที่ตื่นแต่เช้าตรู่ก็คือ เมื่อใกล้รุ่งสว่างขึ้นเอง ฉันฝันแปลก คือ ฉันฝันไปว่า ฉันเรียนจบได้ปริญญาแล้วกลับไปเมืองไทย ฉันเห็นภาพตัวฉันเองแต่งตัวโอ้อ่าทรูทรา นุ่งผ้าม่วงใส่ถุงน่องรองเท้าติดเหรียญตรา นั่งหมอบเฝ้าอยู่แทบพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่แปลกที่ไม่ใช่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า แล้วอีกภาพหนึ่งทีฉันเห็นก็คือ ภาพคล้ายบ้านเมืองเรากำลังเกิดจลาจลเหมือนปฏิวัติฝรั่งเศส และฉันไปเล่นการเมืองกับเขาด้วย ฉันเห็นภาพตัวฉันเองยืนอยู่บนม้าเตี้ย ๆ กำลังพูดกับประชาชนที่ยืนอ่อฟังกันอยู่แน่นขนัด แล้วทันใดนั้น ก็มีตำรวจสองคนแหวกฝูงคนตรงมาจะจับฉัน ฉันแทรกกลุ่มคนออกไปได้แล้ววิ่งหนี แต่ตำรวจก็ยังวิ่งไล่ตามจับฉันไม่ละลด ฉันหนี หนีไป จนสะดุดล้มลง แล้วก็ตกใจตื่นตื่นขึ้นมาแล้ว ก็ยังใจเต้นตัวสั่นไม่หายเลย ฉันอดคิดไม่ได้ว่า ชีวิตอนาคตของฉันและบ้านเมืองเราจะเป็นอย่างไร ฉันรู้สึกคล้าย ๆ กับว่า มันจะเป็นกลางสังทรณ์...”

ในระหว่างศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ สอ เสถบุตร ได้ฝึกฝนอยู่กับการหนังสือพิมพ์ เขาได้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการสามัคคีสมาคม เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ สามัคคีสาร และเขียนราย

งานสรุปข่าวในรอบสัปดาห์ให้แก่หนังสือพิมพ์ไทย ภายใต้คอลัมน์
'โลกสาส์นประจำสัปดาห์' ขณะเดียวกัน เขาก็เขียนบทความภาษา
อังกฤษไปลงในหนังสือพิมพ์ **Manchester Guardian** ในอังกฤษ
และหนังสือพิมพ์ **Bangkok Times** และ **Bangkok Daily Mail**
ในเมืองไทย ทั้งนี้ด้วยใจรักและหวังเพื่อหารายได้ให้แก่มารดาและ
น้อง ๆ ทางบ้าน

สอ เศรษฐบุตร ได้เข้ารับราชการในตำแหน่งที่ปรึกษาทาง
วิชาการและผู้ช่วยผู้ตรวจราชการทั่วไปในกรมโลหกิจและภูมิวิทยา
สังกัดกระทรวงเกษตรราชการ ขณะเดียวกันเขาก็ยังอยู่กับการทำหนังสือ
ชื่อ "บางกอกการเมือง" และการเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์
ภาษาอังกฤษ **Bangkok Daily Mail** โดยใช้นามปากกาว่า "NAI
NAKORN" นามปากกาเองที่ได้บ่งชี้ชีวิตของ สอ เศรษฐบุตร ให้
ต้องผันแปรไปจากอนาคตที่ได้วางไว้โดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เนื่องด้วย พระ
บาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพอพระราชหฤทัยในบทความที่
"NAI NAKORN" เขียนลงในหนังสือพิมพ์ **Bangkok Daily
Mail** ดังนั้น หลังจากรับราชการในกรมโลหกิจได้เพียงหกเดือน
สอ เศรษฐบุตร ก็ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ไปรับราช
การใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทในกรมราชเลขาธิการ

ในวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๑ เขาได้รับพระราชทาน
ตำแหน่งเป็นปลัดกรม กองเลขาธิการองคมนตรี สังกัดกรมราชเลขา

ธิการ และต่อมาในวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๑ สอ เศรษฐบุตร
ก็ได้รับพระราชทานยศและบรรดาศักดิ์เป็นรองเสวกเอก หลวง
มหาสิทธิโวหาร สังกัดกรมราชเลขาธิการ

ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓ หลวงมหาสิทธิโวหาร
ได้รับพระราชทานตำแหน่งเป็น เจ้ากรมกองเลขาธิการองคมนตรี
หรือเลขาธิการคณะกรรมการองคมนตรีสภา และต่อมาได้รับพระ
ราชทานยศเป็น เสวกตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓
และเป็น เสวกโท เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๔

ในครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรง
วางรากฐานแห่งระบอบประชาธิปไตยลงบนผืนแผ่นดินไทยด้วยการ
ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการองคมนตรีสภาจำนวน ๔๐ ท่านให้ทำหน้าที่
เสมือนรัฐสภาแห่งชาติ โดยทำการพิจารณาร่างกฎหมายต่างๆ และ
พิจารณาดกเดียงปัญหาสำคัญๆ ของประเทศพร้อมกันกับสรุปผลการประ
ชุมด้วยการลงมติ นอกจากคณะกรรมการองคมนตรีสภาแล้ว พระ
บาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ยังได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะอภิรัฐมนตรี
สภาสำหรับดูความเห็นในเรื่องสำคัญๆ ของชาติ และเสนา
บดีสภาสำหรับทำหน้าที่บริหารประเทศเสมือนเป็นคณะรัฐมนตรี
(เรื่องราวความเป็นมาของคณะกรรมการองคมนตรี เสนาบดีสภา
และคณะอภิรัฐมนตรีสภา ตลอดจนพระราชดำริและพระราชกรณีย
กิจของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในอันที่จะพระราชทาน

ธรรมเนียมการปกครองระบอบพาลีเมนต์แก่ประชาชนชาวไทยจะได้ปรากฏโดยละเอียดในหนังสือ “ชีวประวัติของ ลอ เสถบุตร”)

หลวงมหาสิทธิโวหารซึ่งมีตำแหน่งเป็น เลขาธิการคณะกรรมการองคมนตรีสภา จึงมีหน้าที่เสมือนเลขาธิการรัฐสภา เขามีหน้าที่ จัดระเบียบวาระการประชุม ดูแลดำเนินการประชุม และจัดรายงานการประชุม ตลอดจนแถลงข่าวการประชุมของสภาคณะกรรมการองคมนตรีออกเป็น “ข่าวองคมนตรี” นอกจากนี้เขายังมีหน้าที่ทำรายงานโดยย่อและสรุปผลมติของที่ประชุมขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยใกล้ชิดเป็นประจำ

ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๓—๒๔๗๔ ได้มีข่าวลือเรื่องการปฏิวัติหนานู และหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านได้พากันโจมตีรัฐบาลอย่างเต็มที่ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้มีพระราชกระแสรับสั่งให้หลวงมหาสิทธิโวหาร ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ไทยอีกตำแหน่งหนึ่ง เพื่อควบคุมและดำเนินการต่อสู้กับหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านและแก๊งข่าวลือต่าง ๆ ทั้งขแรงให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริงที่แท้

ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปรักษาพระเนตรที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ พวก “กลุ่มหัวนอก” โดยเฉพาะพวก “หัวนอกจากฝรั่งเศส” ได้ถือโอกาสอันดีนั้นหาสมัครพรรคพวกและสั่งสมคบคิดกันเตรียม

การปฏิวัติ

ในที่สุดกลางดึกของคืนวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะปฏิวัติซึ่งเรียกตนเองว่า คณะราษฎร ได้แยกย้ายกันลอบเข้าไปจับและกุมตัวพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่จากวังต่าง ๆ เข้ามาควบคุมรวมกันไว้บนพระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อเป็นประกันในการต่อรองกับพระเจ้าอยู่หัว และในเช้าวันที่ ๒๔ มิถุนายน คณะปฏิวัติหรือคณะผู้ก่อการก็ได้ประกาศแถลงการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ใต้กฎหมาย (เหตุการณ์ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ จะได้ปรากฏละเอียดในชีวประวัติของ ลอ เสถบุตร) หลังจากนั้นกรมราชเลขาธิการ ก็ได้ถูกเปลี่ยนเป็น กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หลวงมหาสิทธิโวหารได้ถูกคณะผู้ก่อการสอบสวน และถูกย้ายไปเป็นรองอธิบดีกรมบัญชีกลาง และต่อมาอีกสองสามเดือน ก็มีคำสั่งย้ายให้เขากลับไปรับราชการในกรมโลหกิจ หลวงมหาสิทธิฯ ได้มาคำนึงดูว่า การที่เขาจะผันรับราชการต่อไปนั้น ก็หาประโยชน์อันใดมิได้ ความก้าวหน้าในอนาคตก็คงไปไม่ได้ถึงไหน ในเมื่อเขาต้องเป็นไม้เบื่อไม้เมากับผู้ทรงอำนาจในคณะรัฐบาลขณะนั้น หลวงมหาสิทธิฯ จึงตัดสินใจลาออกจากราชการ

ในชีวิตส่วนตัว หลวงมหาสิทธิโวหารได้ทำการสมรสกับสุภาพสตรีในตระกูลเดียวกันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ ขณะที่เขามีอายุได้

๒๖ ปี แต่ความผันแปรในทางการเมืองก็ได้บีบคั้นชีวิตส่วนตัวของเขาให้ต้องแตกสลายลงเช่นกัน การที่เขาผลุนผลันลาออกจากราชการเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นเหตุขัดแย้งอันก่อความแตกร้างในชีวิตสมรส เมื่อทัศนะในการวางแผนอนาคตร่วมไม่ตรงกัน ผลก็คือ การแยกทางกันเดิน

หลังจากออกจากราชการได้ไม่ถึงเดือน หลวงมหาสิทธิโวหารก็ได้เข้าร่วมกับพระยาภิรมย์ภักดี (บุญรอด เศรษฐบุตร) ดำเนินการก่อตั้งโรงเบียร์บุญรอดบริวเวอรี่ โดยมีตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการคนหนึ่งในห้าคนของบริษัท

เมื่อเกิดการกบฏบวรเดชขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น หลวงมหาสิทธิฯ ได้เป็นผู้แปลแถลงการณ์ของฝ่ายกบฏเป็นภาษาอังกฤษและร่วมกับ นายหลุยส์ คีร์วัต และพระยาศราภย์พิพัฒน์ พิมพ์ใบปลิวแถลงการณ์ในเรือแมคคินทอช กลางแม่น้ำเจ้าพระยา แต่เมื่อนายเทอญ มหาเปารยะ ได้ไปแจ้งข่าวให้ทราบว่ายฝ่ายพระองค์เจ้าบวรเดชดอยทัพออกจากดอนเมืองและมีท่าว่าจะแพ้ พวกเขาก็เผาใบปลิวในหม้อต้มน้ำของเรือ หมดสิ้นไปโดยไม่มีหลักฐานเป็นเอกสารเหลืออยู่เลย ต่อมาหลวงมหาสิทธิโวหารก็ถูกจับขณะที่กำลังทำงานอยู่ที่บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เขาถูกขังเดี่ยวอยู่ที่กระทรงกลาโหม และต่อมาก็ถูกขังระหว่างรอการพิจารณาคดีในแดนหกของเรือนจำบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ใน

ระหว่างการพิจารณาคดี เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มาถามหลวงมหาสิทธิว่า
ต้องการจะเป็นพยานหรือจำเลย เขาตอบว่า “ผมไม่อยากจะทั้ง
พยานและทั้งจำเลย” คำตอบนั้นเป็นเหตุให้หลวงมหาสิทธิไวยาหาร
ต้องถูกศาลพิเศษตัดสินจำคุกตลอดชีวิต เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ.
๒๔๗๗ โดยไม่มีการอุทธรณ์ ฎีกา หรือแม้แต่การมีทนายแก้ต่าง ต่อ
มาหลวงมหาสิทธิไวยาหารก็ถูกถอดยศและบรรดาศักดิ์ เมื่อวันที่ ๒๕
ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

เมื่อถูกตัดสินให้ต้องจำคุกตลอดชีวิต สอ เศรษฐบุตร์ จึงมา
คิดคำนึงดูว่า คนหนุ่มอย่างเขาซึ่งมีอายุเพียง ๓๐ ปี และได้รับการ
ศึกษามาอย่างดีเยี่ยม ไม่สมควรที่จะปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปโดยเปล่า
ประโยชน์ เขาจึงตัดสินใจที่จะทำปทานุกรมอังกฤษเป็นไทย เพื่อให้
เป็นงานแห่งชีวิต และเพื่อให้เป็นรายได้สำหรับที่จะเลี้ยงมารดาและ
น้องๆ ทางบ้าน เมื่อแรกทำเพื่อนๆพากันหาว่าเขาบ้าที่เขียนปทานุกรม
ไม่เหมือนใคร หากมีตัวอย่างประโยคแสดงให้เห็นความหมาย
ของคำนั้นๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม พวกเพื่อน ๆ นักโทษการเมือง
ก็ได้ช่วยเขาจัดและคัดลอกลงเป็นต้นฉบับที่เรียบร้อยสะอาดสวยงาม
พร้อมที่จะส่งไปพิมพ์ ต่อมาพระยานิพนธ์พจนานาดซึ่งเคยร่วมรับราช
การด้วยกันในกรมราชเลขาธิการ และมีความเลื่อมใสและเชื่อมั่นใน
ความสามารถของ สอ เศรษฐบุตร์ ก็ได้รับอาสาเป็นผู้พิมพ์จำหน่าย
Dictionary นั้น เงินค่าลิขสิทธิ์ที่พระยานิพนธ์ฯ จ่ายให้ นั้น มารดา

ของ สอ เศรษฐบุตร เป็นผู้รับ ส่วนตัว สอ เศรษฐบุตร ได้รับเครื่อง
อุปโภคและบริโภคร่วมกับเงินติดกระเป๋าเดือนละ ๒๐ บาท นับว่าเขา
ได้เป็นเศรษฐีในทันทีเดียว

การที่ สอ เสถบุตร สามารถเขียนปทานุกรมอังกฤษเป็นไทย
และไทยเป็นอังกฤษ ได้ลำพังคนเดียว โดยที่ปกติแล้วควรจะทำเป็น
คณะ ก็เพราะ สอ เสถบุตร มีความผสมผสานในความสามารถ
หลายแขนงอยู่ในตัว ความเป็นนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร ทำให้
สอ เสถบุตร สามารถอธิบายศัพท์วิทยาศาสตร์และการช่างต่าง ๆ ได้
อย่างแจ่มแจ้ง ความเป็นนักอ่านทำให้เขารอบรู้ใน literature ต่าง ๆ
เป็นอย่างดี ความเป็นนักหนังสือพิมพ์และนักการเมือง ทำให้ สอ
เสถบุตร มีความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวางในวิชาการต่าง ๆ อาทิเช่น
ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ลัทธิการเมือง และระ
บอบการปกครองของชาติต่างๆ และประการสำคัญที่สุดก็คือ ความ
เป็นนักเขียนซึ่งเป็นพรสวรรค์ที่ทำให้ สอ เสถบุตร มีความคล่องใน
การเขียนทั้งภาษาอังกฤษและไทย ยิ่งกว่านั้นก็คือ สอ เสถบุตร เป็น
คนรู้จักแบ่งเวลา และมีความอดสาหะวิริยะอย่างยอดเยี่ยม

ในระหว่างที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำบางขวาง สอ เศรษฐ
บุตร ได้คิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับอำนวยความสะดวก
สบายในการดำรงชีพขึ้นหลายอย่าง เช่น ตู้สำหรับบรรจุสิ่งของ โต๊ะ
สำหรับเขียนปทานุกรม เต้าไฟฟ้าสำหรับอุ่นอาหาร แทนการลักลอบ

เอาด่านเข้ามาเป็นเชื้อเพลิง ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก ม.ร.ว.
นิมิตรมงคล ซึ่งขึ้นขึ้นไปต่อสายไฟจากเพดานมาใช้ นอกจากนั้น
สอ เศรษฐบุตร ยังลอบประดิษฐ์เครื่องรับวิทยุขึ้นสำหรับรับฟังข่าว
คราวภายในประเทศและข่าวรอบโลก

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ขณะที่พันตำรวจตรี ชุนศรีศรากร ได้
มาเป็นผู้บัญชาการเรือนจำบางขวาง ได้มีการปลดปล่อยนักโทษการเมือง
ในคดีกบฏบวรเดชหลายรุ่นหลายคราว แต่เดิมนั้น ผู้ต้องหา
ในคดีการเมืองบวรเดชมียู่ทั้งหมด ๓๐๐ เศษ หลังจากการพิจารณา
พิพากษาแล้ว นักโทษการเมืองมีอยู่ทั้งหมด ๒๐๐ เศษ ต่อมาได้รับ
การปลดปล่อยเป็นคราวๆ คราวละ ๑๐—๑๒ คน ในระยะเวลา
ห่างกัน ๕—๖ เดือน ในสมัยชุนศรีศรากรได้มีการปลดปล่อยคราว
ละ ๕๐ และ ๖๒ คน จึงเหลือนักโทษการเมืองรุ่นสุดท้ายอยู่เพียง
๗๐ คน นักโทษที่เหลือนี้ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ได้รับการผ่อนผัน
ให้ออกไปทำงานและเที่ยวเตร็ดเตร่ภายในบริเวณจังหวัดนนทบุรี
ยิ่งกว่านั้น สอ เศรษฐบุตร และนักโทษการเมืองอื่น ๆ ก็ยังแอบลอบ
หนีไปเที่ยวคูดุหนังกุลครที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แต่ครั้นแล้ว ในวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ (สมัยนั้น
ขึ้นต้นปีใหม่ในวันที่ ๑ เมษายน) พลตรี หลวงพิบูลสงคราม ได้ขึ้น
ครองตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนพระยาพหลพลพยุหเสนา ต่อมาจึง
ได้มีการจับกุมบุคคลสำคัญ ๆ ของประเทศ ในข้อหาพยายามก่อการ

กบฏ นักโทษการเมืองทั้ง ๗๐ คน มีส่วนได้รับความกระทบกระ
เทือนจากผลของการจับกุมทั้งนี้^๕ โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำเข้าทำ
การรื้อค้นเอกสาร และมีคำสั่งกักบริเวณนักโทษการเมืองทั้งหมด
ผลของการรื้อค้นที่แดนพยาบาล เจ้าหน้าที่ค้นพบงานสร้างปทานุกรม
และเครื่องรับวิทยุเดือนของ สอ เศรษฐบุตร เป็นเหตุให้เขาถูกศาล
จังหวัดนนทบุรีตัดสินปรับ ๑๒๐ บาท ฐานมีวิทยุเดือนไว้ในครอบ
ครอง หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ได้ลงข่าวเรื่องการค้นพบเครื่องรับวิทยุ
เดือนของ สอ เศรษฐบุตร แต่เนื้อข่าวกลับกลายเป็นว่า สอ เศรษฐ
บุตร และเพื่อนนักโทษการเมืองมีเครื่องรับและเครื่องส่งวิทยุสำหรับ
ติดต่อกับพระองค์เจ้าบรมเทศ ซึ่งประทับอยู่ ณ ประเทศอินโดจีน ยิ่ง
กว่านั้น ยังมีข่าวเล่าต่อเสริมข่าวการจับกุมตรงนั้นว่า พวกนักโทษการเมือง
เมืองทั้ง ๗๐ คนในคุกบางขวางได้มีการติดต่อและเกี่ยวข้องกับคณะ
บุคคลที่ถูกจับกุมใหม่ ดังนั้น ผลกระทบกระเทือนอันร้ายแรงที่นัก
โทษการเมือง ๗๐ คนได้รับ ก็คือ คำสั่งให้ส่งตัวนักโทษการเมือง
ในคดีกบฏบวรเดช พ.ศ. ๒๔๗๖ ทั้ง ๗๐ คน ไปกักขังไว้ที่เกาะ
ตารูเตา อันเป็นสถานกักกันนักโทษที่ไม่เช็ดหลาย เมื่อวันที่ ๑๖
กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๒ เกาะตารูเตานี้ เป็นเกาะในมหาสมุทร
อินเดีย ชายเขตแดนระหว่างไทยกับอังกฤษ

เมื่อไปถึงเกาะตารูเตาได้ไม่นาน นักโทษการเมือง ๕ คน
คือ นายหลุย กิรวัด พระยาสุรพันธ์เสนี พระยาศรภักย์พิพัฒน์ ขุน

อัคนีรอดการ และนายแฉล้ม เลี่ยมเพชรรัตน์ ได้ลอบหนีลงเรือใบไป
ยังเกาะลังกาวิของอังกฤษ สอ เศรษฐบุตร ทราบแผนการหนีครั้ง^๕
โดยตลอด เข้าเป็นผู้ร่วมในการวางแผน ตลอดจนเป็นผู้ไปสำรวจพื้น
ภูมิประเทศสำหรับให้เรือเล็กลอดเข้ามาจอดรับ เขาตั้งใจที่จะร่วม
หนีไปในครั้งนั้นด้วย แต่ในที่สุด เขาก็ตัดสินใจไม่ไปด้วยเหตุผล
สามประการ คือ เขาจะต้องทำปทานุกรมอันเป็นงานแห่งชีวิตของ
เขาให้สำเร็จลุล่วง และเขาจะต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ต้องถูกตราหน้า
ว่าโกงประชาชน ในเมื่อเขาได้รับเงินส่งจอบจากประชาชนไว้เป็น
จำนวนมาก เป็นข้อต้น คำห้ามของมารดาไม่ให้เขาไป เป็นประการ
ที่สอง และพระดำรัสทักท้วงของ หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ซึ่งทรง
รักและโปรดปรานเขาเสมือนลูก เป็นประการที่สาม

ในรุ่งเช้าวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้มีเครื่องบิน
สองฝูงไล่ยิงกันอยู่เหนือเกาะตารูเตาผ่านไปทางไทรบุรี ต่อมาก็ได้
ยินเสียงปืนและเสียงระเบิดทางฝั่งไทรบุรี จึงเป็นที่แน่ชัดว่า สงคราม
แปซิฟิกได้ระเบิดขึ้นแล้ว ก่อนหน้านั้น สอ เศรษฐบุตร ได้ลอบประ
ดิษฐ์เครื่องรับวิทยุขึ้นอีก และรับฟังข่าวจากวิทยุสิงคโปร์ ซึ่ง พโยม
โรจนวิภาต ได้กระจายข่าวเป็นนัยให้รู้ว่า อาจจะมีสงครามเกิดขึ้น
ในเร็ววัน

ในระหว่างสงคราม การขาดแคลนเครื่องอุปโภคภายใน
ประเทศมีอยู่โดยทั่วไป แต่สำหรับเกาะตารูเตานั้น การขาดแคลน

น้ำมันทำให้เรือไม่อาจจะบรรทุกเครื่องอุปโภคบริโภคและยาไปยัง
เกาะได้โดยสม่ำเสมอ เป็นเหตุให้ผู้อยู่บนเกาะต้องประสบกับความ
ขาดแคลนอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม มารดาของ สอ เศรษฐบุตร ได้จัด
หายากวินินส่งไปให้บุตรชายนับเป็นพันเม็ด ยานี้ได้ช่วยนักโทษ
อื่น ๆ บนเกาะไว้เป็นจำนวนไม่น้อย เพื่อเป็นการบรรเทาความขาด
แคลนเครื่องบริโภค หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ได้ทรงเริ่มการกสิ-
กรรมชั้นที่ริมทะเล และตั้งโรงอบขนมปังและเค้กชั้นข้างหลังกระ
ท่อมของท่าน ส่วนคนอื่น ๆ ก็ได้เริ่มอุตสาหกรรมประมงขึ้นเป็นการ
ใหญ่ สำหรับ สอ เศรษฐบุตร เองได้ทำอุตสาหกรรมสบู่ขึ้น โดยใช้
น้ำมันมะพร้าวและน้ำมันปลาซึ่งหาได้บนเกาะ กับน้ำต่างจากขี้เถ้า
ซึ่งได้จากการดางป่า ผลพลอยได้ของการทำสบู่อย่างหนึ่งก็คือ น้ำมัน
มะพร้าวปราศจากกลิ่น ซึ่งใช้ทอดไข่แทนน้ำมันหมูได้ดี สบู่ที่ผลิต
ได้นั้น สอ เศรษฐบุตร ได้นำไปแลกเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ จาก
เจ้าหน้าที่เรือนจำ อาทิ เช่น ข้าวสาร น้ำตาล กาแฟ และโดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง บุหรี่ ส่วนเจ้าหน้าที่เรือนจำก็ได้ส่งสบู่เหล่านั้นไปจำหน่าย
ยังจังหวัดสตูล และอำเภอกันตัง ปราบกฏว่าสบู่ของ สอ เศรษฐบุตร
ขายดีบขายดี เนื่องจากมีคุณภาพดีกว่าสบู่ในห้องตลาดขณะนั้น ทั้งนี้
ก็เพราะว่า สอ เศรษฐบุตร มีน้ำต่างจากขี้เถ้าอย่างเหลือเฟือ ในขณะที่
ที่โซดาไฟสำหรับทำสบู่ในเวลานั้นหายากและราคาแพงลิบลิ่ว

สอ เศรษฐบุตร กำลังเริ่มคิดที่จะทำรองเท้ายาง ก็พอที่รัฐบาล
มีคำสั่งด่วนให้นักโทษการเมืองย้ายจากเกาะตารูเตาไปยังเกาะเต่า
เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ นักโทษการเมืองเกือบ ๕๐
คน (หนีไปห้าคน และได้รับการปลดปล่อยระหว่างอยู่บนเกาะตารู
เตาลิบกว่าคน) ต้องถูกตีตรวนลงเรือไปในทะเลซึ่งขวกไขว่ไปด้วย
เรือดำน้ำของฝ่ายสัมพันธมิตร เรือยนต์ซึ่งขาดการซ่อมแซมซ้ำยังใช้
น้ำมันยางปนขี้โล้กก็เสียไปตลอดทาง ในที่สุดก็หยุดลอยแท้งเต้งอยู่
กลางทะเล กว่าจะมีเรือมาลากเข้าไปในแม่น้ำกันตั้งได้ นักโทษการเมือง
ก็ต้องเบียดเสียดเหยียดตากแดด ตากฝน ตากน้ำค้าง และอด
ข้าวอดน้ำอยู่ในเรือเป็นเวลาทั้งหมดสองคืนกับหนึ่งวัน จากอำเภอ
กันตัง นักโทษการเมืองถูกคุมตัวไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วลง
เรือต่อไปยังเกาะเต่า

เกาะเต่าเป็นเกาะเล็ก ๆ กลางอ่าวไทย ห่างจากพื้นแผ่นดิน
ใหญ่โดยรอบ เป็นเกาะซึ่งเต่าทะเลขึ้นไข่ และไม่มีผู้คนอาศัย
อยู่แล้ว ตั้งนั้นหลังจากเกิดสงครามแปซิฟิกขึ้น ทางการรัฐบาลจึงได้
สั่งให้ทำการหักร้างบางบ้านสร้างเป็นสถานกักกันนักโทษการเมืองโดย
เฉพาะ นักโทษสามัญมีเฉพาะพวกที่มาช่วยเจ้าหน้าที่ทำงานหรือ
ควบคุมนักโทษการเมืองเท่านั้น เนื่องจากเป็นทซึ่งเพ่งหักร้างบาง
ใหม่ ๆ ประกอบกับฝนตกชุกอยู่ตลอดปี เกาะนี้จึงเต็มไปด้วยเชื้อไข้
มาเลเรียซึ่งบั่นทอนสุขภาพและชีวิตนักโทษการเมืองอย่างร้ายแรง

การติดต่อกับญาติลำบากยิ่งขึ้น เพราะเรือเสีบียงไม่มีเชื้อเพลิง ช้ำระยะทางจากเกาะไปสู่แผ่นดินใหญ่ก็ไกลมาก ความขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคและยารักษาโรคก่อให้เกิดความคับแค้นอย่างยิ่ง สอ เสถบุตร ต้องดิ้นรนใช้ใบหนาดยัดกลองแทนยาสูบ ส่วนกลองนั้นก็คือ ช้างข้าวโพดเรดๆ นี้เอง ความอดอยากยากแค้นทำให้ทุกคนต้องพยายามช่วยตัวเอง สอ เสถบุตร ในฐานะที่เป็นนักวิทยาศาสตร์มีหน้าที่เป็นผู้ทดลองอาหารเช่นเห็ดต่างๆ ว่า ชนิดใดกินได้หรือไม่ได้อย่างไร คราวหนึ่งนักโทษการเมืองคนหนึ่งกินเห็ดเป็นพิษเข้าไป วิธีแก้ก็คือ กรอกน้ำมะพร้าวเข้าไปล้างพิษ แต่น้ำมะพร้าว

นี้เอง ถ้าผู้ที่เป็นไขมาเลเรียกกินเข้าไป ไขก็จะขึ้นสูงขนาดเพ้อที่เดียว สอ เสถบุตร และนักโทษการเมืองได้ทดลองหาสมุนไพรต่างๆ มาใช้แทนควินิน โดยถือหลักว่า สิ่งใดที่ขมก็น่าจะใช้แทนควินินได้ จึงได้มีการนำเอาบรเพ็ด ลูกใต้ใบ ฯลฯ มาต้มกิน ก็ได้ผลแต่เพียงทำให้ไข้ลดลงเท่านั้น นักโทษการเมืองทุกคนต้องตกเป็นเหยื่อของโรคภัยไข้เจ็บจนผอมโซ และในที่สุดต้องสิ้นชีวิตไปถึงหกคนในช่วงระยะเวลาเพียงหกสัปดาห์ ด้วยไข้มาเลเรียสี่คนและโรคอื่นอีกสองคน

พวกนักโทษการเมืองได้พยายามช่วยตัวเองด้วยการกสิกรรม อุตสาหกรรมและการประมง แต่เพื่อป้องกันการเกียจคร้านของคนบางคน พวกเขาจึงต้องใช้วิธีแลกเปลี่ยนซื้อขายซึ่งกันและกัน การครองชีพโดยปราศจากการติดต่อกับผืนแผ่นดินใหญ่นี้ยิ่งลำบากแค้น

เข้าทุกที มารดาของ สอ เสถบุตร ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะส่งของ
ไปให้บุตรชาย แต่ของเหล่านั้นก็ไปไม่ถึง

คำกล่าวที่ว่า **The darkest hour is before dawn** คง
จะสมจริงอยู่บ้าง ในช่วงระยะเวลาแห่งความลำบากยากแค้นแสนสา
หัสนั้น วันหนึ่งก็ได้มีเครื่องบินลำหนึ่งมาบินทักษิณาวรรตอยู่เหนือ
เกาะ นักโทษการเมืองพากันตกเตียงถึงเรื่องเครื่องบินลำนั้นอยู่เป็นเวลา
กว่าสามสัปดาห์ จึงได้ความจริงที่นักบินผู้ใจบุญผู้นั้นได้มาบอกใบ้ให้
ทราบ ความจริงอันนั้นก็คือ **นักโทษการเมืองได้รับพระราช**
ทานอภัยโทษ และจะได้มีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระที่จังหวัด
สุราษฎร์ธานีในวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ รวมเวลาที่ สอ เสถบุตร
ถูกคุมขังอยู่ในคุกและบนเกาะทั้งสิ้น ๑๐ ปี ๑๑ เดือน กับ ๒๐ วัน

หลังจากได้รับการพระราชทานอภัยโทษแล้ว สอ เสถบุตร
ก็ได้ **เช็คหลาบ** หากกระโดดเข้าสู่วงการเมืองและวงการหนังสือ
พิมพ์อีก คุณมานิต วสุวัต ได้มอบตำแหน่งผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์
“ศรีกรุง” ให้แก่เขาในทันทีที่เทียบชานชาลาสถานีรถไฟบางกอกน้อย
เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม และต่อมา สอ เสถบุตร ก็ได้เป็นบรรณาธิการ
ผู้เริ่มออกหนังสือพิมพ์ **Liberty** อันเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษา
อังกฤษฉบับแรกที่ออกจำหน่ายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ขณะ
เดียวกัน สอ เสถบุตร ก็ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรี
ในระหว่างสมัยที่จอมพลแปลก พิบูลสงครามเป็น “ท่าน

ผู้นำ" ของชาตินั้น (ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๔๑—พ.ศ. ๒๔๔๗) ได้มีการ
ปฏิวัติอักษรภาษาไทย นามสกุล เศรษฐบุตร จึงต้องเขียนว่า
เสถบุตร เมื่อปทานุกรมได้จำหน่ายแพร่หลายแก่ประชาชนทั่วไป
ในนาม สอ เสถบุตร จึงเป็นการยากและไม่สะดวกที่จะเปลี่ยนกลับ
ไปดั้งเดิม

หลังจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐
แล้ว ก็ได้มีการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร นายควง อภัยวงศ์ ได้
เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นรัฐบาลชุดที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๑๐
พฤศจิกายน ๒๔๙๐ สอ เสถบุตร ได้เข้าร่วมในคณะรัฐบาลของ
นายควง อภัยวงศ์ โดยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และ
หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ทรงเป็นรัฐมนตรีว่าการฯ

มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับสองอดีตรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรทั้ง
สองท่านนี้ กล่าวคือ หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร เมื่อทรงได้เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรแล้ว ก็ได้เสด็จไปเฝ้าและทูลพระองค์
เจ้าธานีวัต (พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร) ว่า
เมื่อท่านได้เป็นรัฐมนตรีว่าการเช่นนั้นแล้ว ก็จำเป็นจะต้องเข้ามาประ
ทับอยู่ในกรุงเทพฯ แต่ท่านไม่มีบ้านอยู่ และได้ทรงสังเกตเห็นเรือน
หลังหนึ่งข้างประตูวังนั้น จึงมีพระประสงค์จะขออาศัยอยู่ที่นั่น

พระองค์เจ้าธานีฯ รับสั่งว่า "เรือนหลังเล็กเช่นนั้น คุณจะ
ไม่สมพระเกียรติของท่านรัฐมนตรีว่าการ"

แต่หม่อมเจ้าสิทธิพรฯ กลับทูลว่า "เรียนหลังนักตดมเถไป
แล้ว แต่หม่อมฉันอยู่ในคุก ยังอยู่ได้" (เรื่องนักกรมหมื่นพิทยลาภ
พฤติยากรทรงเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง)

ส่วนรัฐมนตรีช่วยว่าการฯ นั้น ครั้งหนึ่งได้รับเชิญไปเป็น
ประธานในการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งจำเป็นจะต้องให้ด้วยเป็นรางวัล
แก่ผู้ชนะ ด้วยใบหนึ่งก็ราคาหลายร้อยบาท ขณะนั้น สอ เสถบุตร
ไม่มีเงินจะซื้อด้วยรางวัล จึงต้องปลัดนาฬิกาข้อมือให้คนใช้เอาไป
จำหน่าย เพื่อเอาเงินมาซื้อด้วยรางวัลให้แก่ผู้ชนะ

สอ เสถบุตร เป็นรัฐมนตรีอยู่เพียงสามเดือนก็ลาออกใน
วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๑ เนื่องจากแพ้คะแนนเลือกตั้ง และ
มิได้รับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรธนบุรีในคราวเลือกตั้งทั่วประเทศเมื่อ
วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๙๑ ต่อมาไม่นาน คณะรัฐบาลชุดที่ ๒๐ ของ
นายควง อภัยวงศ์ ก็ถูกคณะรัฐประหารจับให้ออก แล้วจอมพลแปลก
พิบูลสงคราม ก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรี จอมพลแปลกได้ขอให้ สอ
เสถบุตร เป็นอธิบดีกรมโลหะกิจ และภายหลังได้ขอให้เขาร่วมเป็น
รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลของจอมพลด้วย แต่ สอ เสถบุตร ก็ได้ปฏิเสธ
ความหวังดีของท่าน

มาถึงระยะนี้ สอ เสถบุตร รู้สึกเบื่อหน่ายและเอือมระอา
ต่อเกมการเมืองของเมืองไทย ประกอบกับเงินทองคำลิขสิทธิ์และ
ทรัพย์สินสมบัติอื่นก็พลอยหมดสิ้นไปกับเรื่องการเมืองและการสมัครรับ
เลือกตั้ง เขาจึงคิดที่จะทำงานอะไรเป็นส่วนตัว ขณะเดียวกันนั้น

เอง เขาก็เกิดขัดแย้งกับผู้เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ **Liberty** จึงออกมาตั้งโรงพิมพ์เล็ก ๆ และออกหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ภาษาอังกฤษ ชื่อ **Leader**

ในระหว่างเวลาที่ต้องผจญกับความลุ่ม ๆ ดอน ๆ ในชีวิตการเมืองนั้น ชื่อเสียงของ สอ เสถบุตร ในฐานะผู้แต่งปทานุกรมอังกฤษเป็นไทยอันเยี่ยมยอด กลับพุ่งขึ้นเป็นที่นิยมของประชาชนอย่างยิ่ง จนปทานุกรมฉบับห้องสมุด ซึ่งบริษัทกรุงเทพบรรณาการพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรกขาดตลาด หาซื้อตามร้านไม่ได้ ผู้ที่ต้องการใช้จำเป็นต้องซื้อต่อด้วยราคาถึงชุดละ ๑,๐๐๐ บาท

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ เมื่อมีอายุได้ ๔๗ ปี สอ เสถบุตร ก็ได้เริ่มชีวิตส่วนตัวใหม่ ด้วยการขอแต่งงานกับ พิมพ์วัลย์ โรจนวิภาต พร้อมกับเตรียมการวางแผนแห่งชีวิตใหม่

“พิมพ์ ดัวหนูแต่งงานกับผม ผมคงจะมีกำลังใจที่จะเขียนหนังสือและทำงานใหญ่ให้แก่ชาติและคนไทยได้อีกมาก ปทานุกรมของผมนั้น เปรียบเสมือนเหมืองทอง หนูชุดเอาสี หนูก็ติดต่อกับคนเก่ง จัดการเอาเอง ผมยกให้หนู ทั้งตัวผมและปทานุกรมของผม”

“คุณหลวงขอแต่งงานกับหนูก็เพื่อจะผูกมัดหนูเอาไว้ใช้ตลอดชีวิตโดยไม่มีทางไปไหนใช้ใหม่ อย่าลืมนะคะว่า คุณหลวงอายุมากกว่าหนูถึง ๒๓ ปี และมีภาระที่จะต้องเลี้ยงดูลูกถึงหกคน”

“ไม่ใช่เช่นนั้นหรอก มันเป็นเรื่องแปลก เมื่อผมพบหนูครั้งแรกในวันที่หนูเหยียบย่างเข้าไปในสำนักงาน Liberty นั้น ผมรู้สึกชอบและเอ็นดูหนูมาก ผมมีความรู้สึกคุ้นเหมือนเคยรู้จักกับหนูมาก่อนเป็นอย่างดี มันจะเป็นเพราะเหตุใดผมก็บอกไม่ถูก มันเป็นความรู้สึก subconscious ตลอดเวลา มา การที่ผมไปรับหนูที่บ้านในวันที่ผมเสียดลาพวก Staff Liberty นั้น ก็คงเป็นเพราะความรู้สึก subconscious อันนั้นเอง ผมมิได้สำนึกเลยตลอดเวลาที่หนูนั่งทำงานอยู่กับผม แต่พอหนูลาออกไปทำงานที่ Bangkok Post เท่านั้น ผมก็สำนึกถึงความสูญเสียและรู้สึกได้ว่า แท้ที่จริงผมจะอยู่โดยไม่มีหนูไม่ได้”

ข้าพเจ้านึกถึงวันที่ สอ เสถบุตร เสียดลาพวก Staff Liberty และไปรับข้าพเจ้าที่บ้านแล้วอดนึกข้าไม่ได้ ในวันนั้นคุณหลวงสอน ฝรั่งเปอโยแสนเก่าบุโรทั่ง ชำรู่ปร่างก็ชอบกล คั้นยาวอย่างประหลาด เมื่อคุณหลวงเปิดประตูรถให้ข้าพเจ้านั่งนั้น ข้าพเจ้ามองดูที่นั่งข้างคนขับแล้วคงจะตีหน้าเข้ เพราะเหตุว่า มันเป็นหลังสับเรวดี ๆ นี้เอง เสื้อสวยที่คุณพ่อส่งมาให้จากสิงคโปร์คงจะเบื่อนแน่ ๆ คุณหลวงสอน คงจะเห็นสีหน้าข้าพเจ้า จึงควักผ้าเช็ดหน้าออกมาคลี่ปูให้ข้าพเจ้านั่ง รถคันนั้นวิ่งไปได้ไม่ถึงครึ่งทาง ก็หมอบฟุบอยู่ข้างถนนไม่ยอมไปต่อ คุณหลวงสอนจึงชวนข้าพเจ้านั่งรถสามล้อต่อไป

ในที่สุด เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจที่จะแต่งงานกับ สอ เสถบุตร
ข้าพเจ้าจึงเตรียมการที่จะขุดเหมืองทองแห่งปทานุกรม ด้วยการวาง
แผนว่า เราจะติดต่อขอซื้อกระดาษจากโรงงานกระดาษไทยด้วยเงิน
เชื่อโดยจะขอผ่อนใช้เป็นงวดๆ เมื่อได้กระดาษแล้ว ก็จะเปิดสั่ง
จองปทานุกรมอังกฤษเป็นไทยฉบับห้องสมุดด้วยราคาต้นทุน ๑๔๐
บาท จากราคาขาย ๓๕๐ บาท ทั้งนี้โดยถือว่าประชาชนผู้สั่งจอง
คือผู้ร่วมทุน เราจะเอาเงินค่าสั่งจองนี้เป็นค่าใช้จ่ายในการพิมพ์
และผ่อนส่งค่ากระดาษ ขณะเดียวกัน คุณสอ ก็จะเขียนหนังสือ
“ไปนอก” เพื่อเอาเงินก้อนไปซื้อแท่นพิมพ์และแท่นตะไกรใหม่ เมื่อ
กะแผนการกันเรียบร้อยแล้ว คุณสอ กับข้าพเจ้าจึงไปหา คุณสุกิจ
นิมมานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมในขณะนั้น
และเรียนให้ท่านทราบถึงแผนการที่เราจะพิมพ์ปทานุกรมขึ้นเอง ถ้า
ท่านเห็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปแล้วละก็ ขอให้ท่านช่วยให้
เราซื้อกระดาษได้ด้วยเงินเชื่อ ท่านรัฐมนตรีอุตสาหกรรมเห็นใจ
และได้ให้ความช่วยเหลือแก่เราด้วยความเต็มใจ นับว่าท่านเป็นผู้
ประสบความสำเร็จขั้นต้นในการพิมพ์ปทานุกรมฉบับห้องสมุดครั้งที่
สอง และฉบับอื่นๆ ท่านจึงเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งซึ่งช่วยส่งเสริม
วรรณกรรมของ สอ เสถบุตร ให้แพร่หลายแก่ประชาชนโดยทั่วไป

เมื่อข้าพเจ้าแต่งงานกับ สอ เสถบุตร ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม

พ.ศ. ๒๔๙๔ แล้ว ก็เริ่มเปิดสั่งจองหนังสือปทานุกรมฉบับห้องสมุด

ในราคา ๑๕๐ บาท โดยกำหนดระยะเวลาส่งจอง ๓ เดือน ในเดือนแรกมีผู้มาส่งจองเพียงสิบกว่าราย และในเดือนที่สองราวสามสิบกว่าราย เราเริ่มใจไม่ดี ถ้าเหตุการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างคงจะล้มครืนหมด แต่แล้วใน ๕ วันสุดท้ายของกำหนดการส่งจองก็ได้มีผู้มาส่งจองแน่นขนัด เราได้เงินเฉพาะ ๕ วันสุดท้ายนั้นร่วมหนึ่งแสนบาท นับว่าสถานะการเงินของเรากระเตื้องขึ้นมาก ต่อมาเราก็เปิดส่งจองในราคาสูงขึ้น ๆ ยิ่งใกล้วันจะออก ราคาส่งจองยิ่งใกล้เคียงกับราคาขายยิ่งขึ้น

ในระหว่างนั้น ปทานุกรมอังกฤษเป็นไทยฉบับประจำโต๊ะซึ่งบริษัทประชาช่างเป็นผู้พิมพ์จำหน่ายเป็นครั้งแรกขาดตลาด หาซื้อไม่ได้เลย ในระยะนี้เอง เราได้พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชปกเกล้าฯ โดยที่พระองค์มีพระราชประสงค์จะซื้อปทานุกรมฉบับประจำโต๊ะ และได้มีพระราชกระแสรับสั่งให้เจ้าพนักงานในวังเที่ยวหาซื้อตามร้านหนังสือต่าง ๆ เจ้าของสำนักพิมพ์จึงพากันมาติดต่อขอพิมพ์หลายต่อหลายราย ในที่สุดเราได้ให้ร้านวรรณะวิบูลย์เป็นผู้พิมพ์จำหน่าย ทั้งนี้ทำให้เราได้รับเงินก้อนใหญ่สำหรับซื้อเครื่องอุปกรณ์ในการพิมพ์ต่าง ๆ ส่วนหนังสือ "ไปนอก" เล่มหนึ่ง ซึ่งพิมพ์ครั้งแรกจำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม ก็จำหน่ายหมดในชั่วเวลาเพียง ๑๕ วัน นับได้ว่า เราทำมาค้าขึ้นอย่างยิ่ง แต่เราก็เหนื่อยแทบขาดใจ เพราะต้องทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน เราต้อง

ออกหนังสือ **Leader** ซึ่งมี staff อยู่เพียงสองคน ต้องตรวจprüฟทั้งหนังสือ **Leader** ปทานุกรมฉบับห้องสมุด ฉบับประจำโต๊ะ ฉบับกระเป๋านหนังสือ “ภาษาพูด” หนังสือ “ไปนอก” และหนังสือ “ภาษาอังกฤษสำเร็จรูป” ดังนั้น เพียงชั่วระยะเวลาปีเดียว เราก็คงตัวได้ จนคุณสอสามารถซื้อรถมาจอดเรียงกันเล่นถึงสามคัน แต่ในที่สุดเราก็จำเป็นต้องเลิกกิจการหนังสือพิมพ์ **Leader** ทั่วๆ ที่กำลังอยู่ในความนิยมของประชาชนอย่างสูง เพราะทำไม่ไหว

ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๙—พ.ศ. ๒๕๐๐ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีขณะนั้น คงจะสำนึกถึงคุณค่าของหนังสือปทานุกรม ทั้งท่านคงจะมีความรู้สึกอยากช่วยเหลือ สอ เสถบุตร เพื่อชดเชยกับความรู้สึกสำนึกผิดของท่าน ท่านจึงซื้อหนังสือปทานุกรมฉบับประจำโต๊ะจากร้านหนังสือทั่วไปเป็นจำนวนมาก เพื่อแจกเป็นของขวัญแก่บรรดาท่านอธิบดีและข้าราชการผู้ใหญ่ต่างๆ ทั่วถึงกัน

เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ขอให้ สอ เสถบุตร เข้าร่วมเป็นกรรมการคนหนึ่ง ในคณะกรรมการวิจัย จอมพลสฤษดิ์ ได้กรุณาให้คนสนิทหลายต่อหลายคนมาเฝ้าเวียนถาม สอ เสถบุตร ว่า อยากจะทำงานอะไร และต้องการตำแหน่งอะไร ขอให้บอก ตำแหน่งหนึ่งที่ สอ เสถบุตร อยากจะเป็นหัวหน้า แต่ถ้าเอ่ยปากออกไป จอมพลสฤษดิ์ก็คง

ไม่มีวันให้ ตำแหน่งนี้ก็คือ “นายกรัฐมนตรี” ดังนั้น สอ เสถบุตร
จึงปฏิเสธความหวังดีของท่านทุกอย่างทุกประการ

ชีวิตในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๖—๒๕๐๖ ของ สอ เสถบุตร
เป็นชีวิตที่สุขสงบ และทำงานตามสบาย มีเวลาที่จะใช้ชีวิตท่องเที่ยว
ไปทุกหนทุกแห่งทั่วราชอาณาจักรไทยและต่างประเทศ มีหลักฐาน
และเงินทองพอที่จะจับจ่ายซื้อของซื้อรถเล่นตามใจชอบ เป็นชีวิต
แห่งการพักผ่อน ซึ่งพรั่งพร้อมไปด้วยบุตรสี่คน และธิดาห้าคน ผู้เป็น
บุตร คือ ชัยยะ มานะ สัจจะ และ รัตนะ ส่วนธิดาคนแรก คือ
ทรงศิกิต และธิดาคู่แฝดอีกสองคู่ นั้น ได้แก่ ผ่องศิกิต กับ แผลว
ศิกิต และ พรังพมพ์ กับ พชรพมพ์ มารดาของลูกหกคนของ
สอ เสถบุตร ชื่อ นางสมพงษ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ การเปลี่ยนบริษัทผู้แทนจำหน่ายหนังสือ
ประกอบกับการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ ทำให้การจำหน่ายหนังสือล่าช้า
กว่าสถิติเดิมถึงสามเท่า ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๗—๒๕๐๘ เราจึงไม่มี
รายได้เลย เป็นเหตุให้เราได้รับความลำบากในเรื่องการเงินอย่าง
ยิ่ง สอ เสถบุตร จึงต้องคร่ำเคร่งรีบเขียนปทานุกรมไทยเป็นอังกฤษ
และเปิดการส่งจองพร้อมกันไปด้วย เราจึงมีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว
การคร่ำเคร่งและหักโหมเร่งทำงานเกินไป ทำให้สุขภาพของ
สอ เสถบุตร เสื่อมโทรมลง

ในที่สุด ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ก็ได้พิพากษาให้จำเลย
ชดใช้ค่าเสียหายในการละเมิดลิขสิทธิ์ปทานุกรมอังกฤษเป็นไทยของ
สอ เสถบุตร ด้วยเงินเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท แต่สำหรับประชาชนนั้น
ได้ให้ความยุติธรรมแก่เราในทันทีที่ทราบว่า เราถูกละเมิดลิขสิทธิ์
โดยสถิติการขายหนังสือกลับพุ่งขึ้นสูงเท่าระดับเดิม ดังนั้น ในปี
พ.ศ. ๒๕๑๐ สอ เสถบุตร และข้าพเจ้าจึงมีโอกาสดำเนินเที่ยวรอบโลก
โดยแวะเยี่ยม สัจจะ ที่ประเทศออสเตรเลีย และแวะเยี่ยม หมอชัยยะ
ที่กรุงนิวยอร์ก

เนื่องจากสุขภาพที่ทรุดโทรมลง ทำให้ สอ เสถบุตร มีความ
รู้สึกเหนื่อยหน่ายและห่วงกังวลต่อครอบครัว ทั้งเป็นห่วงผลงานแห่ง
ชีวิตว่า จะอยู่คงทนถาวรหรือจะสูญสิ้นไปภายใต้ชื่อของผู้อื่น ใน
ที่สุด เขาจึงขายลิขสิทธิ์ปทานุกรมทั้งหมดไป เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.
๒๕๑๒ โดยไม่ฟังคำทัดท้วงติงใดๆ ของข้าพเจ้าหรือใครทั้งสิ้น เหตุผล
ที่ข้าพเจ้าคิดว่าน่าแปลกคือ “ไม่มีใครหรอกที่เขาจะรักษาชื่อเสียงเกียรติ
คุณของ สอ เสถบุตร ได้ดีไปกว่าลูก คนอื่นนั้น เขาย่อมจะคำนึงถึง
ผลประโยชน์ที่เขาพึงจะได้รับมากกว่า เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ
ค่าของเงินนั้น ตกต่ำลงไปทุกวัน ในขณะที่ค่าของลิขสิทธิ์ จะสูงขึ้น
ตามจำนวนพลเมืองที่เพิ่มขึ้น”

สอ เสถบุตร นั้น ถ้าดูเผิน ๆ เขาก็เป็นคนสนุกสนาน ขี้เล่น
และร่าเริงแจ่มใส แต่โดยแท้ที่จริงแล้ว สอ เสถบุตร เป็นคนมี

อารมณ์ไหว (sensitive) และมักจะมีความรู้สึกหม่นหมองท้อแท้ และมองทุกสิ่งทุกอย่างในแง่ร้าย (pessimist) ทั้งมีความระแวง และมักไม่ใคร่เชื่อหรือไว้วางใจใครมากนัก ถ้าใครคิดที่จะก่อตั้งกิจการใด แล้วมาปรึกษา สอ เสถบุตร ละก็ เขาผู้นั้นจะต้องเสียกำลังใจกลับไป

ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นว่า ทุก ๆ เช้าเมื่อตื่นนอนขึ้น สอ เสถบุตร มักจะมีอาการเหม่อลอย และดูเศร้าสร้อยหม่นหมอง ข้าพเจ้าเคยถามเขาว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น สอ เสถบุตร ตอบว่า "ก็ไม่รู้เหมือนกัน มันรู้สึก depress ทุกครั้งที่ตื่นนอนขึ้นมา มันอาจจะคิดเป็นนิสัย มาจากการที่ต้องตื่นนอนขึ้นมา แล้วพบว่าตัวเองต้องอยู่ในที่คุมขัง หากความอิสระแก่ตัวแก่ใจมิได้ เป็นเวลานานถึง ๑๑ ปี"

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าชีวิตจะประสบกับความสุข ความสำเร็จอย่างรุ่งโรจน์ หรือความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส สิ่งหนึ่งที่ สอ เสถบุตร ยึดมั่นก็คือ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงาน และต่อวิชาการของตน คุณพร้อม ณ กลาง เพื่อนของเราคนหนึ่ง กล่าวว่า "คุณสอ เสถบุตร เป็นคนจริง เป็นสุภาพบุรุษที่แท้จริง เป็นหลักของครอบครัว ของอนุชน ของบ้านเมือง ซึ่งจะหาบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะเช่นนั้น ได้ยากยิ่งในสมัยนี้" คุณลักษณะเช่นนั้น ย่อมจะเป็นเยี่ยงอย่างแก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

ในที่สุด วาระสุดท้ายของ สอ เสถบุตร ก็ใกล้เข้ามา เช้าวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๓ สอ เสถบุตร ได้นั่งรถออกจากบ้านพร้อมกับข้าพเจ้าและลูก โดยตั้งใจจะไปหาหมอสุรินทร์เพื่อเช็คร่างกาย ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังขับรถไปตามถนนราชดำเนิน เพื่อไปส่งลูกสาวที่โรงเรียนก่อนนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ยินเสียงพูดพิมพ์พั้งไม้ได้ศัพท์ คล้ายๆกับคำว่า หมอ! หมอ! พอรถหยุดไฟแดงที่สะพานผ่านฟ้า ข้าพเจ้าจึงเหลียวมาดูคุณสอซึ่งนั่งอยู่ข้างข้าพเจ้า ก็เห็นหน้าคุณสอซีดจนเขียว เหงาออกเต็มตัวและอาเจียน ข้าพเจ้าเรียกลูกซึ่งนั่งอยู่ข้างหลังให้เข้าประคอง แล้วข้าพเจ้าก็กลับรถขับไปหาหมอสุรินทร์ที่ศรียานนท์ หมอสุรินทร์ฉีดยาให้แล้ว ก็บอกให้รีบไปโรงพยาบาลพร้อมกับเขียนโน้ตถึงนายแพทย์เวรผู้เป็นเพื่อนของหมอชัยยะที่โรงพยาบาลจุฬาฯ ส่วนหมอสุรินทร์ก็จะตามไปที่หลัง ก่อนจะออกรถมา หมอสุรินทร์ได้กำชับว่า “คุณสอซีดและอาเจียนเช่นนี้ ต้องระวังให้มาก อย่าให้กระทบกระเทือนเลย”

ขณะที่รถหยุดไฟแดงที่สี่แยกตึกชัย ข้าพเจ้าเหลียวมาดูคุณสอ ก็เห็นว่าลายฟุ้งปาก และเกร็งไปทั้งตัว ข้าพเจ้าตกใจมาก จึงเลี้ยวรถเข้าไปในโรงพยาบาลรามธิบดี เมื่อรถเทียบบันไดโรงพยาบาลพนักงานรถเข็นก็กุสูกุจออกมาช่วยอุ้มคนเจ็บลงเป็นอันดี แล้วเข็นไปยังแผนกฉุกเฉิน เรารออยู่สักครู่หนึ่ง แพทย์ผกหัดก็ได้เข้ามาตรวจและบอกข้าพเจ้าว่า “เส้นเลือดในสมองอุดตัน ซึ่งในกรณีนี้เป็น

การเรอรั้ง จะต้องอยู่โรงพยาบาลนาน โรงพยาบาลนี้ไม่มีที่รับ ไป
โรงพยาบาลอื่นเกิด" ข้าพเจ้าโกรธและแค้นใจอย่างยิ่ง คุณซี! คุณเสอ
เสดบุตร ซึ่งใช้สมองประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่พวกคุณเธอทั้ง
หลายและประชาชนชาวไทยมาตลอดเวลา ๓๐ กว่าปี แต่พอสมอง
อันนี้ ต้องมีอันเป็นไปจนถึงอาการเพียบหนักเช่นนี้ กลับได้รับการ
ปฏิเสธจากแพทย์ผกหัตตหญิงสาวสวยแต่ใจเหี้ยม และปราศจากจรรยา
แพทย์ হাসมควรที่จะดำเนินอาชีพแพทย์ไม่ ข้าพเจ้าร้องไห้พลาง
ต่อว่าแพทย์หญิงผู้นั้นว่า ถ้าโรงพยาบาลไม่มีที่ ข้าพเจ้าก็ไม่ต้องการ
อยู่ แต่ว่าขณะนั้น คุณเสอมีอาการเพียบหนัก ก็ขอให้ช่วยทำการ
ปฐมพยาบาลก่อน การที่จะพาคุณเสอหุ้ลหุ้ลไปขณะนั้น มันอันตราย
มาก ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังต่อว่าอยู่นั้น ก็พอดีน้องสาวของข้าพเจ้าซึ่ง
เป็นนักศึกษาแพทย์อยู่เดินเข้ามา และได้วิ่งไปตามหาอาจารย์เพื่อขอ
ให้รับคนไข้รายนี้ไว้ ระหว่างที่รออยู่ ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ถูกและไม่รู้
จะทำอย่างไรดี รู้สึกเสียใจว่าตัวเองคิดผิดนัด ถ้าข้าพเจ้าใจเย็นกว่านี้
และขับรถไปถึงโรงพยาบาลจุฬาฯ ซึ่งหมอสุรินทร์และนายแพทย์เวร
รออยู่เหตุการณ์คงจะไม่เป็นเช่นนี้ ครั้นจะตั้งต้นอุ้มคุณเสอกลับเข้า
ไปในรถ ก็คงจะหุ้ลหุ้ลและกระแทกกระเทือนสมอง ซึ่งหมอสุรินทร์
ก็ได้ส่งไว้แล้ว ข้าพเจ้าจึงไม่กล้าพาคุณเสอกลับไป ส่วนคุณเสอขณะ
นั้นพูดไม่ได้เลย และมีอาการเกร็งไปทั้งตัว แต่ก็ยังมีสติบอกมือบอก
ใบ้ให้ข้าพเจ้าพาออกไป เมื่อข้าพเจ้านั่งดูเฉยอยู่ ก็ทำสัญญาณขอ

เขียนหนังสือ ข้าพเจ้าจึงส่งคืนสอและสมุดเช็คให้เขียน ข้าพเจ้าตก
ใจที่เห็นคุณสอเขียนไม่เป็นตัวเลข เพียงแต่ขีดไปขีดมาเท่านั้น คุณสอ
คงจะมีสัญชาติญาน บอกให้รู้ว่า สถานที่นั้นคงจะเป็นที่ตายจึงไม่
อยากอยู่

ข้าพเจ้ารออยู่เกือบสองชั่วโมง นายแพทย์ผู้เป็นอาจารย์จึง
ได้มาส่งให้รับคนไข้รายนี้ไว้ จึงได้เริ่มมีการรักษาและให้น้ำเกลือ
พอได้น้ำเกลือไปชั่วเวลาเพียงชั่วโมงเดียวเท่านั้น อาการก็ดีขึ้นจน
กระทั่งพูดได้ว่า “ซ็อกไปนิดเดียวเท่านั้น กลับบ้านกันเถอะ” แต่
ความจริง คุณสอมีอาการของอัมพาตที่ขาข้างซ้าย

อาการของคุณสอดีขึ้นอย่างรวดเร็ว จนนายแพทย์ที่ทำการ
รักษาบอกว่า ขาข้างที่เป็นอัมพาตมีหวังหายในเวลาไม่ช้า แต่ครั้น
แล้ว ในตอนเที่ยงของวันที่ ๔ กันยายน เมื่อข้าพเจ้าไปถึงโรงพยาบาล
เห็น คุณสอชอบมากและไม่ค่อยพูด ทั้งไม่เคยวเซญขอสุบขุหรืเหมือน
เช่นเคย ข้าพเจ้าทราบจากพวกลูกๆ ว่า ในตอนเช้าอาการก็ยังแจ่มใส
ดีและพูดคุยตามปกติ อาการชอบนี้ เกิดขึ้นหลังจากการไปนวดไฟฟ้า
ข้าพเจ้าได้ไปบอกแพทย์ฝึกหัดที่อยู่เวรขณะนั้นว่า “คุณสอชอบมาก
จะทำอย่างไร” แพทย์ฝึกหัดผู้นั้นกลับตอบอย่างรำคาญว่า “ล้าล้า
เท่านั้นแหละ ไม่มีอะไรหรอก เดียวก็หายเอง” ครั้นพอถึงเวลาบ่าย
โมงเขาก็มาไล่พวกเราออกไปนอกห้อง พวกเรากลับเข้าไปในห้องอีก
เมื่อเวลาบ่ายสามโมง ขณะนั้นนายแพทย์ผู้ทำการรักษาได้มาตรวจ

อาการคนไข้ทั่วไป แต่ก็มีได้มาตรวจคุณสอ ท่านคงจะนอนใจว่า
เมื่อวันก่อนอาการคุณสอดีขึ้นมากแล้ว และแพทย์ผูกหัดเวรผู้หนัก
มิได้แจ้งอาการให้อาจารย์ทราบ

ในที่สุด ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังประคองศีรษะคุณสออยู่นั้น
ข้าพเจ้าก็สังเกตเห็นว่า หน้าอกคุณสอไม่กระพือม ข้าพเจ้าก็ร้องขึ้น
อย่างตกใจว่า "ทำไมหน้าอกจึงไม่กระพือม" และเมื่อข้าพเจ้าเงย
หน้าขึ้นมองหน้าคุณสอ ศีรษะคุณสอก็ตกจากมือข้าพเจ้า และสิ้นใจ
ไปอย่างสงบที่สุด เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น. แพทย์ผูกหัดและนักศึกษา
แพทย์จึงถูกจัดทำการปั๊มหัวใจ หัวใจจึงเต้นขึ้นใหม่ภายในเครื่อง
ปั๊มหัวใจและเครื่องให้ออกซิเจน จนกระทั่งถึงเช้าวันรุ่งขึ้นหัวใจจึง
ได้หยุดอีกครั้งหนึ่ง

ด้วยกุศลผลบุญและวิद्याทานที่ คุณสอ เสถบุตร
(หลวงมหาสิทธิโวหาร) ได้ให้ไว้แก่ปวงชนชาวไทย ขอ
จงช่วยคลบ้นดาลให้ดวงวิญญาณ ของ คุณสอ เสถบุตร
ได้ไปสู่สุคติในสัมปรายภพ และถ้าจะเกิดในชาติหน้าก็ขอ
ให้ คุณสอ เสถบุตร จงไปเกิดพร้อมด้วยสติปัญญาอันเฉียบ
แหลม และความสามารถอันยอดเยี่ยม เพื่อจะได้ทำงานอัน
จะยังประโยชน์ให้แก่มนุษยโลกเช่นชาตินี้

แต่ คุณสอ เสถบุตร ด้วยความรัก เคารพ และ
อาลัยอย่างยง

พิมพ์วัลลภ เสถบุตร

ถูกเบียดกับพ่อตา

'หลวงสอ' กับข้าพเจ้าเข้าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ในปีเดียวกันตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ ๔ เราเกิดปีเดียวกัน คือ ปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๔๖ แต่ข้าพเจ้าแก่กว่าเขา ๔ เดือน เราเรียนร่วมชั้นกัน มาจนถึงมัธยม ๗ ข้าพเจ้าจึงแยกไปเรียนโรงเรียนราชวิทยาลัย บางขวาง จนไปจบชั้น ๔ ที่นั่น ส่วน 'หลวงสอ' เรียนจนสอบได้ 'คิงสคอล่าชิป' ที่สวนกุหลาบ และไปนอก

แปลกอยู่ข้อหนึ่ง แม้เราจะเรียน 'ร่วมชั้น' กัน ที่สวนกุหลาบถึง ๔ ปี แต่เราก็ไม่เคยเรียน 'ร่วมห้อง' กันเลย เพราะโรงเรียนนั้นมีนักเรียนมากจนต้องแบ่งห้องเรียนเป็นห้อง ก. ข. ค. ง. จ. นับว่ามากเหลือเกินสำหรับสมัยนั้น

เพราะไม่ได้เรียนร่วมห้องกัน เราจึงไม่ได้คบหาวิสาสะกัน อย่างใกล้ชิด จนกระทั่งเขากลับจากนอก มารับราชการอยู่กรมราชเลขาธิการที่ศาลาลูกขุนใน และข้าพเจ้าทำราชการอยู่กระทรวงวัง แม้สำนักราชการทั้งสองจะอยู่ภายในพระบรมมหาราชวังเช่นเดียวกัน แต่เราก็ไม่มีโอกาสพบปะวิสาสะกันอยู่นั่นเอง เพราะกระทรวงวังอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นกลาง ส่วนกรมราชเลขาธิการอยู่เขตพระราชฐานชั้นนอก

ถึงแม้ว่า 'หลวงสอ' จะเคยถูก 'ทางราชการ' ส่งไปคุมมโนบายของหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งกรมพระคลังข้างที่เป็นเจ้าของ และ

ข้าพเจ้าก็สนิทชิดใกล้อยู่กับหนังสือพิมพ์ในฐานะเป็นนักเขียน อยู่ใน
ระยะเดียวกัน แต่ก็อยู่คนละสำนักพิมพ์ เลยไม่ได้พบกันในงาน
หนังสือพิมพ์อีกนั้นแหละ

ต่อมาเมื่อถึงสมัย 'การเมืองกลียุค' หลวงสอ ถูกจับเข้าคุก
และถูกปล่อยเกาะตารูเตาและเกาะเต่า ข้าพเจ้าหนีข้ามพรมแดนไป
ปล่อยตัวเองอยู่บนเกาะบีนัง และเกาะสิงคโปร์ เราต้องแยกเกาะ
กันอยู่ ก็เลยไม่พบกันจนแล้วจนรอด

แต่มีสิ่งหนึ่งที่เราได้พบกันอยู่เสมอ นั่นคือ 'กระแสดิจิต' ที่
เกิดจากแนวความคิดตรงกัน คือ รักประชาธิปไตยเกลียด
เผด็จการ และ เลारพลังการะพระมหากษัตริย์

ดังนั้น เมื่อสนสงครามโลกครั้งที่สอง สุขภาพไม่อำนวยให้
ลูกสาวเรียนมหาวิทยาลัยต่อไปได้ และเขียนจดหมายปรึกษาพ่อว่า
จะให้ทำงานอะไร ที่ไหนดี ข้าพเจ้าจึงแนะนำให้ไปสมัครทำงาน
หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ กับ 'หลวงสอ'

ทำไปทำมา เขาเกิดชอบอธัยาศัยใจคอกันขึ้น และทราบว่
ข้าพเจ้าเคยชมโฉมลูกสาวไว้ตั้งแต่ตัวน้อย ๆ ว่า "สตรีใดในพิภพจบ
แดน ไม่มีใครงามแม้ลูกสาวข้า ส้มตาอยู่ดี ๆ เหมือนหรีตา... ฯลฯ"
แล้วก็พูดเล่นตลกไว้ว่า "โตขึ้น ถ้าเจ้าหนุ่มคนไหนมาสู่ขอก็จะเรียก
เอาเพียงวิสกษวัตเดียว"

เมื่อได้ซักถามผู้้นความสมัครเป็นลูกเขยจนได้ความว่าไม่มีอุปสรรคใด ๆ ที่จะทำให้ลูกสาวเดือดเนื้อร้อนใจแล้ว ว่าที่พ่อตา ก็ตอบ O.K. โดยลืมนึกว่า 'หลวงสอ' ไม่มีวิสกี้หนีบรักแรมมาชวดหนึ่งเลย

เพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกัน อายุเท่ากัน จึงกลายเป็นลูกเขย และพ่อตาก็ด้วยประการฉะนี้

'หลวงสอ' มีความเป็นอัจฉริยะอยู่ในตัว เขาไปเรียนวิชาธรณีวิทยา ได้ปริญญาชั้นเกียรตินิยม จากมหาวิทยาลัยอังกฤษ แต่กลับมากำงานเป็นเลขาธิการรองคมนตรี มีหน้าที่อยู่กับ 'ฟ้า' แทนที่จะค้นคว้าหาแร่ธาตุอยู่กับดิน จนหมดบุญ จึงไปติดคุก แล้วก็แต่งตำราดึกชันนารี อังกฤษ-ไทย, ไทย-อังกฤษ จนเรื่องชื่อลือนาม

เขาเก่งทั้งภาษาไทยและอังกฤษ เมื่อไปเรียนไฮสกูลในอังกฤษ ก่อนเข้ามหาวิทยาลัยก็สอบภาษาอังกฤษได้ที่ ๑ ทั้ง ๆ ที่อยู่ในหมู่นักเรียนชาวอังกฤษจำนวนมาก

เขาไม่ชอบไปชุดแรมและอัญมณีตามวิชาที่ร่ำเรียนมา แต่กลับชอบเรื่องเอ็นจิ้นเนีย รดยนต์ราคาแพง ๆ ที่ซื้อมาใหม่ ๆ เขาก็ชอบ 'แยกธาตุ' ออกเป็นชั้นเล็กชั้นน้อย แล้วก็ประกอบชิ้นใหม่ตามเดิม เพื่อพิสูจน์ว่าฝรั่งทำเกินชั้นไหนมาบ้างหรือไม่

ทุกครั้งที่เขาพาเจ้าชบรดแวะเยี่ยมเขาที่บ้าน เขาจะร้องตะโกนเชิญให้ชนคุยกันบนบ้านก่อนเสมอ และก็มีหลายครั้งที่เสียงเชิญของเขาดังลอดมาจากใต้ห้องรด มองเห็นแต่อวัยวะเบื้องต่ำสุดทั้งคู่

ของเขาไหลอยู่นอกห้องรด แล้วเราก็กุญเรื่องการเมืองกันตั้งนาน
สองนาน ทั้ง ๆ ที่เขานอนหงายอยู่ใต้ห้องรด

ฝรั่งกำหนดให้ใช้น้ำมันไฮดรอลิกสำหรับรดฉีดร่องแบบล่า
สุด แต่ 'หลวงสอ' ดัดแปลงแปลงใช้น้ำมันละหุ่งแทน ราวกับว่ารด
มันเป็นโรคท้องผูก เขาไปซื้อน้ำมันละหุ่งจากร้านขายยาครึ่งละหลายๆ
จนเจ้าของร้านสงสัยว่าตัวคุณหลวงและบุตรภรรยา คงจะเป็น 'พรรคัก'
กันทั้งบ้าน

'หลวงสอ' แก่กว่าภรรยา ๒๓ ปี ผิดเลขกันไม่กี่ตัว และก็
ช่วยกันทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยไม่ยอมก้มหัวให้ใครโชคเล่นมาด้วยดี
จนในที่สุด ลูกเขยก็เข้า 'โคม่า' ไปในอ้อมกอดของลูกสาว เขาจาก
ไปสู่อุทิศที่ชอบเป็นแน่ ๆ เพราะ 'หลวงสอ' ไม่เคยทำบาปหยาบซ้ำ
ฆ่าแกงใคร แม้จะเคยกินจู๋เขี้ยวอย่างเพราะความอดเมื่อถูกปล่อย
เกาะแต่เพื่อน ๆ เป็นผู้ทำให้กิน เขาคงจะมีกรรมบ้าง ถ้าดีก็คิดว่า
“... กรรมอยู่กับคนกิน”

ยังมีอะไรอีกมากเกี่ยวกับบุคลิกอันเป็น 'unique' ของ
'หลวงสอ' แต่ในหนังสือเล่มนี้มีเรื่องน่าสนใจอยู่มากแล้ว จึงขอจบ
ด้วยความอาลัย

“อันคนดีมีค่าเพราะสามารถ มัจจุราชมรณะคร่าพาตัวหนี
แต่คนเลวเหลือหลายร้ายสันต์ กลับได้มีอายุยืนอยู่คั่นไป

พโยม โรจนวิภาต

๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๔

คนดีไทยเขาทำงานดีอย่างไร

สุกิจ นิมมานเหมินท์

ธรรมดาคนเราเกิดมาแล้ว มักจะไม่ค่อยทำอะไรได้ตามใจชอบเสมอไป เช่น บางคนไปเรียนมาอย่างหนึ่ง กลับถูกใช้ให้ไปทำอีกอย่างหนึ่ง ซ้อนอย่างดูตัวอย่างใครอื่นไกลเลย คุณแต่เรื่องของคุณสอดบุตร ซึ่งไปเรียนทางด้านธรณีวิทยามาแท้ๆ แต่ในที่สุดก็ต้องไปเป็นราชเลขาธิการของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสมัยก่อน เปลี่ยนการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ หลังจากนั้นมากก็เกิดเคราะห์หามยามร้าย ต้องเข้าคุกเข้าตาราง อันเนื่องมาจากคดีการเมือง แต่ในที่สุดก็ไปทำหน้าที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ไปเป็นผู้แทนราษฎร เป็นรัฐมนตรีในสมัยคุณควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และอะไรต่อมิอะไรอีก ตำแหน่งต่างๆ เหล่านี้ ถ้ามาพูดกับคนรุ่นใหม่ ๆ สมัยนี้ก็แทบจะไม่มีใครรู้จักคุณหลวงมหาสิทธิโวหารก็ว่าได้ เพราะนิสัยคนไทยของเราส่วนมาก ถ้าไม่ล้มง่ายก็มักศึกษาน้อย และไม่จดจำเสียเลย ว่า ใครเคยทำอะไรมาบ้าง เหมือนอย่างฝรั่งเขาว่า "Out of sight is out of mind" ซึ่งถ้าจะว่าเป็นไทยๆ ก็ว่า ถ้าไม่เห็นหน้าก็เลยพาลลืมเสีย แต่เดชะบุญหรือเดชะกรรมไม่ทราบ ในระหว่างที่คุณหลวงยังต้องรับโทษภายในคุกบางช่วงมีเวลาเหลือมากมาย คุณหลวงก็เลยได้ใช้เวลาที่ว่างทำตนให้เป็นประโยชน์สมกับเป็นผู้มีการศึกษาและมี

ความรู้รอบตัวอย่างดีเป็นพิเศษ ใช้เวลาที่ว่างมาทำพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ไทยอย่างฉบับพิศดารแล้วส่งมาพิมพ์เป็นช่วง ๆ ที่โรงพิมพ์กรุงเทพฯบรรณาการ ซึ่งเวลานั้นท่านเจ้าคุณนิพนธ์พจนาดัดเป็นผู้ดำเนินการพิมพ์ออกจำหน่ายเรื่อย ๆ เนื่องจากมาตรฐานการสร้างพจนานุกรมอยู่ในเกณฑ์สูงมาก ฉะนั้นผลของงานนี้จึงเป็นที่นับถือและรับรองจากบุคคลทั่วไป ทั้งในวงการศึกษานอกวงการศึกษาว่าเป็นพจนานุกรมที่ดี มีตัวอย่างประกอบละเอียดดีถ้วน นับว่าเป็นคู่มือสำหรับศึกษาศัพท์แสงสำนวนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี มาต่อนหนึ่ง เมื่อฐานะทางเศรษฐกิจของท่านชักจะโคลงเคลง อันเนื่องมาจากการเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นของไม่ยั่งยืน และไม่เป็นการเพิ่มรายได้ให้เพียงพอสมกับความรับผิดชอบและความสามารถที่ท่านมีอยู่ ฉะนั้นมีบุคคลที่ใกล้ชิดกับท่านผู้หนึ่งเห็นว่า หากท่านจะอยู่ทำหน้าที่นั้นต่อไป ชีวิตของท่านก็จะเป็นเสมือนบทกวีของ Thomas Gray ที่ชื่อ Elegy (Written in a Country Churchyard) ตอนหนึ่งว่า

“Full many a gem of purest ray serene
The dark unfathom'd caves of ocean bear;
Full many a flower is born to blush unseen,
And waste its sweetness on the desert air.”

ซึ่งท่านเจ้าคุณอุปทิศศิลปสาร ได้แปลเป็นกลอนดอกสร้อย ให้ชื่อ

เรียกว่า “รำพึงในป่าช้า” และได้แปลข้อความตอนนั้นว่า

“ดวงเอ๋ยดวงมณี   มักจะลึกลับอยู่ในภูเขา

หรือใต้ท้องห้องสมุทรสุดสายตา   ก็เสื่อมชาสนชมนิยมชน

บุบผชาติชูสีและมีกลิ่น   อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์

ไม่มีใครได้เคยเลยสักคน   ย่อมบานหล่นเปล่าตายมากมายเอ๋ย”

ผู้ไกลชิดผู้นั้นจึงได้แนะนำว่า คุณหลวงมหาสิทธิฯ ควรกลับมาตรวจ
แก้ไขพจนานุกรมฉบับนั้นให้ดียิ่งขึ้นแล้วพิมพ์จำหน่ายขึ้นเสียเอง
อาจเป็นผลมากกว่าที่เคยทำมาแต่ก่อน หรือเอาเวลาไปใช้ในทางที่
ไม่ถูกหลักวิชาเศรษฐกิจ เมื่อคุณหลวงมหาสิทธิฯ ได้รับคำแนะนำ
เช่นนั้น ท่านก็ชักจะเห็นพ้องด้วย แต่เนื่องด้วยเหตุที่ท่านได้รับ
บทเรียนจากชีวิตเป็นไปในทางขมขื่น ไม่สมอารมณ์หมายมาเป็น
เวลานาน ท่านจึงเกิดห่อหุ้มไม่แน่ใจว่าควรจะทำตามคำแนะนำนั้น
หรือไม่ เพราะว่าเวลานั้น ละครดึกแฉ่ง ทุนก็ไม่มี ใครเขาจะยอม
เอาทุนมาทุ่มลงไป เว้นไว้แต่ว่า เขาจะเชื่อแน่วางานที่จะต้องลงทุน
นั้นจะมีผลตอบแทนร้อยเท่าพันทวีจริงๆ เท่านั้น แต่ที่ปรึกษาคนนั้น
เขาไม่ยอมแพ้ง่ายๆ เขามีความศรัทธาในตัวคุณหลวงมหาสิทธิฯ
อย่างเต็มหัวใจ สมดังที่ในคัมภีร์ไบเบิลได้กล่าวไว้ว่า “ถ้าผู้ใดมีความ
ศรัทธาแล้ว ผู้นั้นอาจจะย้ายภูเขาจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งก็ได้” (Faith
can move mountain) ฉะนั้นคนสนิทผู้นั้นจึงได้พาหลวงมหาสิทธิฯ
มาพบกับข้าพเจ้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม เวลานั้นข้าพเจ้ายังทำ

หน้าที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นอยู่ เมื่อทราบความประสงค์
ของเขาแล้ว ข้าพเจ้าก็มีความเห็นพ้องด้วยว่าพจนานุกรมฉบับนั้น
สมควรจะได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ เพื่อจะได้เป็น
ประโยชน์ยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป แต่ที่เขาขอให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือเขาเกี่ยว
กับการให้สินเชื่อทางกระดาศนั้น ข้าพเจ้าเองก็ยังไม่รู้สึกตะจิตตะขวง
ในใจ เพราะว่างานด้านกระทรวงอุตสาหกรรมมิได้พาดพิงไปถึงการ
จัดแบบเรียน ซึ่งเป็นภาระโดยตรงของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น
ข้าพเจ้าจึงแนะนำให้เขาทั้งสองไปขอพบกับหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการเวลานั้น และได้กล่าวต่อไปอีกว่า ถ้า
หม่อมหลวงปิ่น เห็นว่า การจะพิมพ์พจนานุกรมอังกฤษ—ไทยนี้ จะ
เป็นประโยชน์ต่อราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และต่อกุลบุตร
กุลธิดาของชาติแล้ว และหากว่ากระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ขอ
ความร่วมมือจากกระทรวงอุตสาหกรรมทางด้านกระดาศแล้ว กระทรวง
อุตสาหกรรมก็อาจจะให้ความร่วมมือ เพราะเป็นการเกื้อกูลแก่
ราชการด้วยกัน มิใช่เป็นการพ่ายเรือคนละที่ เหมือนอย่างที่เคย
เป็นกันมาแต่ก่อน หลังจากนั้นมาอีกไม่กี่วัน คนทั้งสองก็ได้นำเอา
จดหมายรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ข้าพเจ้าดู และข้าพเจ้า
ก็ได้สั่งให้ผู้อำนวยการโรงงานกระดาศไทยขายกระดาศเป็นเงินเชื่อ
ให้ เพื่อนำไปพิมพ์เป็นหนังสือพจนานุกรมขึ้นมา ปรากฏว่าเป็นที่
พอใจ และภายในไม่กี่วัน หลวงมหาสิทธิ ฯ หรือคุณเสือผู้ก็ได้ประ

กาสรับจองพจนานุกรม ซึ่งในไม่ช้าการพิมพ์ก็ได้เริ่มต้นในบ้านหลัง
เล็ก ๆ หลังหนึ่ง อยู่ในซอยระหว่างถนนเพชรบุรีและถนนพญาบาท
ส่วนความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการพิมพ์พจนานุกรมนี้ ก็พอรู้ได้
จากผลที่ผู้สนับสนุนคุณสอเวลานั้น ได้มาเชิญข้าพเจ้าให้ไปร่วมรับ-
ประทานอาหารเย็นที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ ครั้นข้าพเจ้าได้ชักไซ้
ไล่เสียงถามถึงเหตุผลในการเลียงคราวนี้ ก็ได้รับคำตอบอย่างอ้อม
อ้อมไม่ค่อยเต็มปากว่า ความจริงการเลียงวันนั้น ก็เป็นการเลียง
เนื่องในงานสมรสของเขาทั้งสองนั่นเอง และขณะนั้นทั้ง ๆ ที่คุณสอ
ก็ได้ล่องลับหลายเดือนมาแล้วก็ดี แต่ชื่อเสียงและเกียรติคุณก็ยังจะ
ปรากฏอยู่ตลอดไป ตราบใดที่ยังมีผู้ต้องอาศัยพึ่งพาใช้พจนานุกรมนี้
ในกิจการและอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นคนไทยที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ หรือ
คนต่างชาติที่จะต้องการใช้ภาษาไทยกันอยู่ ชื่อนี้จะทำให้เห็นได้ว่า
อันคนเราที่จะได้ถึง อมตภาพ นั้นไม่จำเป็นจะต้องอาศัยถนนที่ตน
ได้มุ่งหมายว่าจะเดินทางเดินที่ได้เลือกเฟ้นมาแต่เดิม หากแต่ว่าเป็น
ทางอดิเรกที่ได้จังหวะกับความคึกคักทะเลาะทะเลยาน ก็สามารถทำให้
บรรลุเป้าหมายที่ Shakespeare เคยกล่าวไว้ในเรื่อง Julius Caesar
ว่า ในชีวิตของคนเราย่อมมีเวลานาชนน่าลง และเมื่อได้จังหวะ ก็
นำไปสู่โชคลาภอันใหญ่หลวงได้

“There is a tide in the affairs of men,
Which, taken at the flood, leads on to fortune”

เขาชื่อ สอ เสถบุตร

บ้านเรา อยู่ใกล้ ๆ กัน บริเวณซึ่งปัจจุบันนี้เป็นตลาด
นกกะจอก ใกล้ ๆ วัดบุบผาราม แต่เมื่อ ๕๐ ปีก่อนเป็นสนามตาก
ฝ้ายอ้อมมะเกลือ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า ลานมะเกลือ

ลูกมะเกลือนั้นมีแต่เฉพาะฤดูฝนกับฤดูหนาว เพราะฉะนั้น
ในฤดูร้อน ตอนเดือนมีนาคม—เมษายน สนามก็ว่าง กลายเป็นที่
เล่นว้าว และเตะลูกหนังของพวกเด็ก ๆ

ไม่บ่อยนัก ที่ สอ เสถบุตร จะออกมาเล่นว้าวหรือเตะลูก
หนังกับพวกเรา เขาคงจะดูหนังสืออยู่ในบ้านเป็นส่วนมาก

เขาอยู่โรงเรียนสวนกุหลาบ ซึ่งต้องเดินจากบ้านไปลงเรือ
จ้างที่ท่าหน้าวัดประยูรวงศ์ ไปขึ้นฝั่งพระนครที่ท่าโรงยาเก่า ผมเดิน
ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดประยูรวงศ์ ไม่ต้องข้ามฟาก เราจึงมี
โอกาสเดินคุยกันไประหว่างทางบ่อย ๆ

สอ เสถบุตร ผอมเกร็งมาแต่เด็ก ๆ แต่ก็ไม่ใช่คนขี้โรค
ถ้าเทียบตามส่วนของร่างกาย รู้สึกว่าศีรษะเขาจะโตกว่าธรรมดาสัก
หน่อย จะด้วยเหตุนี้หรืออย่างไรก็ไม่ทราบ จึงได้เรียนหนังสือเก่ง
นัก สอบได้ทีหนึ่งทีสองเสมอ

ในสมัยนั้น พ.ศ. ๒๔๖๓—๖๔ นักเรียนที่จะไปนอกได้มีทุน
อยู่ ๒ ทุน และทุนหนึ่งมีผู้ได้รับเพียง ๒ คน

ทุนแรกที่นักเรียนพากฎมีใจนั้นก็คือทุนเล่าเรียนหลวง หรือ
ทุน “กิงสกอลาชิป” เป็นทุนในหลวงพระราชทานแก่นักเรียน ม. ๘
ทั่วประเทศ ซึ่งมาสอบแข่งขันกัน และเลือกเอาที่สอบได้เฉพาะที่ ๑
ที่ ๒ ส่งไปเรียนเมืองนอก นักเรียน ม. ๘ นั้น มีเป็นพัน ๆ คน แต่
มีโอกาสเพียง ๒ คน คิดดูก็แล้วกันว่าเป็นโอกาสที่ยากจะได้รับ
เพียงไร

แต่ละโรงเรียนใหญ่ ๆ เช่น สวนกุหลาบ เทพศิรินทร์ บ้าน
สมเด็จฯ ปทุมคงคา ต่างก็เลือกเพื่อนักเรียนที่เรียนเก่ง เป็นพวก
ดีหนึ่ง ถ้าเป็นนักกีฬาเรียกว่าซ้อมจัด เพื่อเข้าสอบชิงทุนปลายปี
ให้ได้ โรงเรียนใดมีนักเรียนสอบได้ทุนนี้ ก็มีชื่อเสียงร่ำลือ ได้รับ
ความนิยมนับถือมาก

สอ เสถบุตร อยู่ห้องกิงส์ หรือห้องพวกเรียนดี และเป็นผู้
มีหวังมากในบั้นนี้ การสอบผ่านไปได้ ๒—๓ วัน ตอนบ่ายผมพบเขา
ชากลับจากโรงเรียน ดูหน้าตาเศร้าหมองเต็มที่ ผมถามว่าการสอบ
คราวนี้เป็นอย่างไร

“แย” เป็นคำตอบสั้น ๆ

“กลัวพลาดไปนอกหรือ?” ผมถาม

“อะไรไปนอก” เขาเงยหน้ามองผม ดูเหมือนมีน้ำตากลอ
อยู่ในเขี้ยวตา “อย่าไปหวังเลยเรื่องไปนอก แค่อสอบผ่านชั้น ๘ ก็คง
ไม่ได้”

“อ้าว เป็นขนาดนั้นเชียหรือ?” ผมไม่เข้าใจจริงๆ

“ทำพลาดหลายวิชา พลาดอย่างไม่น่าเป็นไปได้” เขาสำยหน้าท้อแท้ แล้วก็เดินจุกๆ กลับบ้านด่วน

แต่ขี้นั้นเองเมื่อประกาศผลการสอบ เขาได้ไปเมืองนอก ผมก็ไม่รู้จะพูดว่ายังไงดี

* * * * *

ทราบว่าเขาไปเรียนวิชาครุฑวิทยา เกี่ยวกับเรื่องแร่ธาตุ เมื่อกลับเข้ามาก็ควรจะเข้ารับราชการในกระทรวงเกษตรราชการ สังกัดกรมโลหกิจ ให้ตรงตามวิชาความรู้ที่ร่ำเรียนมา

แต่เขากลับไปรับราชการในตำแหน่งเจ้ากรมกองเลขาธิการ องคมนตรี ในสังกัดกรมราชเลขาธิการ ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถทางอักษรศาสตร์เป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม ชีวิตของ สอ เสถบุตร ก็ประสบกับมรสุมชีวิต เขาว่าการเมืองนั้นเป็นของแปลก “ถ้าเราไม่เล่นมัน บางทีมันก็มาเล่นเราเข้า”

สอ เสถบุตร ดูเหมือนจะถูกการเมืองเล่นงานเอา เท่าที่ผมทราบ เขาไม่ได้เล่นการเมือง

ระหว่างที่เขาอยู่ในบางขวาง ผมได้ทราบข่าวคราวจาก คุณแม่ของเขา ว่าเขามีความสุขสบายพอสมควร ระหว่างนั้นก็ตั้งหน้าตั้งตาทำปทานุกรม อังกฤษ-ไทย ฉบับสมบูรณ์ ให้กรุงเทพฯ

บรรณาการ ร้านหนังสือใหญ่ที่สี่แยกพระยาศรีเป็นผู้จัดจำหน่าย
เป็นปทานุกรมที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด เท่าที่เคยมีผู้ทำไว้สำหรับเมือง
ไทย นอกจากนั้นยังมีฉบับนักเรียน และหนังสืออื่น ๆ สำหรับนัก
ศึกษาอีกหลายเล่ม ล้วนเป็นตำรับตำราหรือแบบเรียน ที่อ่านง่าย
เข้าใจง่าย ให้ความรู้แก่นักเรียนและแม่แต่เสมียนพนักงานทั้งหลาย
ที่ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเยี่ยม

เมื่อเขาออกจากบางขวางแล้ว ผมไปเยี่ยมเยียนที่บ้านเช่า
แห่งหนึ่งใกล้ ๆ ตลาดแขก ธนบุรี พบเขากำลังอยู่ในชุดกางเกงขาสั้น
เสื้อกล้ามตัวเดียว คุยกันถึงสารทุกข์สุขดิบ ตอนหนึ่งผมบอกว่า

“นี่... ฟีสอ การที่ฟีสอเข้าไปอยู่ในบางขวางเสียหลายปี
นั่นนะ ผมคิดว่ามันดีมากเหมือนกัน”

“อ้าว! ทำไมว่าอย่างนั้น?” เขาหันมาถามผม ดีด้วยกาแฟ
ตำร้อนค้างอยู่ คุยท่าทางฉงนฉงายมาก

“คิดดูสิ ถ้าไม่อยู่ในบางขวางจำกัดเขตอย่างนั้น จะมีโอกาส
ได้ทำปทานุกรมเล่มใหญ่ สมบูรณ์ นี้ได้สำเร็จหรือ? ผมว่าไม่มี
ทางเลย”

เขาย่นหัวก้มคิด แล้วยิ้ม “เออ! จริงแสะ อยู่ข้างนอก
คงไม่มีเวลาเหลือเพื่อติดต่อกันทำได้สำเร็จบริบูรณ์แน่”

“ผมอยากรู้ว่า อะไรทำให้เกิดความคิดทำปทานุกรมฉบับ
ใหญ่หลวงแบบนี้”

“ก็การที่จะต้องเข้าไปอยู่ในบางช่วงตลอดชีวิต หรือ ๒๐ ปี
นั้นแหละ ทำให้เกิดความคิดว่าจะต้องวางแผนชีวิตให้ดีกว่า เพราะ
เราเป็นคนจน บ้างเห็นจบปริญญาก็ไม่มี แต่มีคุณแม่ มีครอบครัวที่จะ
ต้องให้ความอุปการะ ก็ต้องคิดทำมาหากิน ความรู้อย่างอื่นไม่มี
นอกจากวิชาหนังสือที่ได้อ่านเรียนมา ก่อนอื่นจะต้องวางโครงการหา
เงินให้คุณแม่มีใช้สอยประจำเดือนทุกเดือน จึงตกลงใจจะทำปทา-
นุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับสมบูรณ์ จากตัว A ถึง Z ก็คงใช้เวลา
นับสิบปี ระหว่างนั้นก็จะได้เงินเป็นระยะทุกเดือน เมื่อพิมพ์แล้วก็
ยังจะได้รับส่วนแบ่งกำไรค่าขายอีก จึงตกลงกับท่านเจ้าคุณนิพนธ์ ฯ
ก็สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี”

* * * * *

เมื่อเสร็จสงครามใหม่ ๆ มีการตั้งพรรคการเมือง
และเลือกผู้แทนราษฎร ครั้นนั้น สอ เสถบุตร หรือ หลวงมหาสิทธิ
โวหาร ได้สมัครเข้ารับเลือกตั้งในจังหวัดธนบุรี โดยสังกัดพรรค
การเมืองฝ่ายค้าน การสมัครนั้นสมัครเป็นทีมหลายคนด้วยกัน

สอ เสถบุตร เป็นคนดี มีความรู้ มีความซื่อสัตย์ และได้ทำ
ประโยชน์ไว้มากมายในการเขียนปทานุกรมอังกฤษเป็นไทย และ
ตำรับตำราต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องอธิบายก็คงทราบกันดีแล้ว

วันหนึ่งผมไปแวะที่บ้านของเขา เสียงเขาร้องทักมาว่า

“มาพอดีทีเดียว ว่าง ๆ ว่าจะไปคุยด้วยที่บ้าน ก็ยังไม่ว่าง
เลย มีธุระอะไรหรือเปล่า?”

“ไม่มีหรอก พบแสง (น้องชายคุณสอ) เขาบอกว่าพี่สอ
จะสมัครผู้แทน ขอให้ช่วยบอกกล่าวพวกพี่องด้วย วันนี่ว่าง ๆ เลย
แวะมาคุย... จะเอาจริง ๆ หรือ?”

“จริงไม่จริงก็สมัครเข้าไปแล้วละ ถ้าเห็นว่าสมควรเป็นผู้
แทนชนบุรีของเรา ก็ช่วยสนับสนุนด้วย เรื่องจะดีหรือไม่ดียังไงก็รู้
กันอยู่แล้ว”

“ขอโอยวะ ๒ ด้วย” คุณสอส่งเด็กรับใช้ “ชอบคำร้อนหรือ
จะใส่นม?”

ผมตอบว่าดีแล้ว และถามเขาว่า “หนักใจอะไรบ้าง ไปหา
เสียงแถวไหนตอนนั้น”

“ก็ไปเรื่อย ๆ กับทางพรรคตามที่เขากะโปรแกรม แถวบ้าน
เรานี้ไม่หนักใจเท่าไร แต่แถวนอก ๆ ออกไปทางบางขุนเทียน วัด
ไทร ทางโน้นเราไม่กว้างขวาง และมีนายพลคนหนึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญ
เป็นคนท้องถิ่นด้วย ถ้าจะแพ้กคงแพ้กน้อตอนนั้นแหละ”

“เรื่องนายพลผู้นั้นเห็นจะไม่กระไรนัก เพราะถึงแม้ว่าจะ
เป็นคนท้องถิ่นก็จริง แต่ทำคะแนนนิยมเสียไว้สมัยหนึ่ง”

“เรื่องอะไร” พี่สอถาม “ไม่เอาเพื่อนบ้านหรือไง?”

“แกตัดต้นหมากต้นพลูวอดวายหมด แถวนั้นเป็นสวน

หมาก พลู ผลไม้ เมื่อแกสั้งตัดเข้า คุณยาย คุณย่า คุณป้า คุณปู่
ก็โกรธหนักหนา เห็นจะไม่ได้คะแนนเท่าไรหรอก”

“เออ! ทำไมรู้ดีนักล่ะ?”

“ตอนปลายสงครามผมอพยพไปอยู่แถวนั้นเป็นแหล่งสุดท้าย
หลังจากที่ไปอยู่สมุทรสาครพักหนึ่ง”

“ต่างนกกคงพอมีพวกพ้องบ้างละซี”

“พอมี เป็นตัวสำคัญ ๆ หลายคน เช่น อาจารย์คนหนึ่ง
บางบอน เป็นเศรษฐีกลุ่มชาวนา ใจดีกว้างขวาง กับพวกอำเภอ
ตั้งแต่ตัวนายอำเภอ ปลัดอีก ๒ คน สมุห์บัญชี ศึกษาอำเภอ และ
ครูใหญ่ ๒—๓ โรงเรียนชอบพอกันดี”

ความจริงเป็นอย่างที่ผมพูด เมื่อก่อนอพยพไปอยู่บางขุน
เทียนนั้น บ้านพักอยู่ใกล้อำเภอ ก็เลยมีการสังสรรค์กันบ่อย ๆ

คราวหนึ่งทางวัดจอมทองอยากบูรณะกุฏิ สาธารณสุข
จังหวัดซึ่งคุ้นเคยกันก็มาปรึกษาว่าจะทำยังไงจึงจะหาเงินบำรุงวัดได้
สักจำนวนหนึ่ง

ผมก็บอกให้จัดงานมีการละเล่นสนุก ชายบัตร์บอกบุญคน
แถบนั้น ตั้งคณะกรรมการที่ประชาชนเขาเชื่อถือเลื่อมใส ให้สา-
ธารณสุขจังหวัด คือคุณหมอกคนนั้นเป็นประธาน มีกรรมการอีก ๔
ท่าน ปรึกษาว่าจะเอายังไง ตั้งคณะกรรมการประชุมกันแล้ว

ในที่สุดตกลงเล่นละครการกุศล เรื่องสังข์ทอง ตอนรจนา
เลือกคู่ เป็นละครชวนหัว ตัวละครก็เอาปลัดอำเภอบ้าง ครูบ้าง
พวกจำอวดคณะชาวไทยซึ่งอพยพมาอยู่แถว ๆ นั้น มีคุณจำรัส คุณ
นวล คุณไมตรี (นักกำจัดปลวก) เป็นต้น

ร่วมมือกันแข่งขันได้เงินเป็นหลายหมื่น จำไม่ได้ว่าเท่าไร
แน่ เรื่องงานคราวนั้นทำให้รู้จักใครต่อใครแถวบางขุนเทียน วัด
โทร ดาวคะนอง กว้างขวางทีเดียว

เมื่อคุณสอดทราบเรื่องก็เลยบอกว่า “เงินช่วยเป็นหัวคะแนน
แถวรอบนอกให้หน่อยได้ไหมล่ะ?”

ผมเห็นว่า คนอย่าง สอ เสถบุตร นี้ได้เป็นผู้แทนของเรา
ชนบุรีก็คงเจริญ เพราะเขามีความรู้ความสามารถจริงๆ ทั้งไม่โกง
ไม่กิน (นอกจากข้าวกับกาแฟดำ เลี้ยงง่ายดีพิลึก) ด้วย

ตกลงผมเลยกลายเป็นหัวคะแนนให้เขา นับเป็นครั้งแรก
ครั้งเดียวในชีวิต ซึ่งไม่เคยคิดว่าจะเป็นอย่าง

นัดหมายกับคุณสอดแล้ว ผมก็ไปที่อำเภอบางขุนเทียน บอก
กล่าวกับเพื่อนฝูงที่นั่นว่า ผมมาเกี่ยวกับเรื่องผู้แทนราษฎร เขาก็พา
กันถามว่าจะเลือกใครดี ผมบอกว่าผมสนับสนุน สอ เสถบุตร เพราะ
เป็นเพื่อนฝูงกันมาแต่เด็ก ๆ มีหลายคนสอบถามประวัติ ผมก็เล่าให้
ฟังโดยละเอียดพอสมควร รู้สึกว่ามีจำนวนมากที่เลื่อมใส

ผมจึงนัดหมายว่า วันอาทิตย์หน้าผมจะพาตัว คุณเสมอ ไปแนะนำแก่พี่น้องชาวบางขุนเทียน วัดไทร กระจ่างบางบอน วัดสิงห์ เพื่อใครชองใจจะได้ชักตามตามแต่อัธยาศัย

นัดพบกันหน้าอำเภอเวลา ๘.๓๐ น. เพื่อนฝูงและผู้สนใจก็มาทันเกือบร้อยคน คุณเสมอพูดปราศรัยตอบโต้แฟนของเขาย่างซื่อ ๆ ตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ฟังพอใจมาก มีคนมากระซิบบอกผมว่าที่แรกเห็นรูปร่างท่าทางไม่ธรรมดาเลย แต่พอได้ฟังน้ำถ้อยน้ำคำที่หวังพิวจาแล้ว จึงรู้ว่านี่แหละ เพชรแท้ มิใช่ของเทียม

คหบดีแห่งทุ่งบางบอน ลงทุนเอาเรือจ้างใหญ่ขนาดห้ามือสิง (ไม่ตัดอยู่สองข้างกราบเรือ มีตั้งแต่ ๓ ถึง ๕ อัน ตามขนาดใหญ่และเล็กของเรือแต่ละลำ เรือจ้างส่วนมากมีแค่ ๓ มือสิง เป็นขนาดธรรมดาทั่ว ๆ ไป) มีเครื่องยนต์ติดท้ายมาให้เป็นพาหนะบรรทุกพวกเราแล่นไปตามลำคลอง มีผ้าขาวเขียนข้างเรือโฆษณาให้ฟรี เพราะเลื่อมใสมาก

ผมบอก คุณเสมอ ว่า ถ้าคหบดีคนนี้พอใจแล้วไม่ต้องกลัวคะแนนแถบวัดสิงห์ วัดไทร บางบอน เป็นน้ำลว คุณเสมอดูท่าทางยังไม่สู้มั่นใจนัก

แต่ก็รับว่า หัวคะแนนจำเป็นอย่างผมนี้ทำงานได้ไม่เลวนัก ผมตอบว่า สิ้นคำที่ผมเสนอนั้น คุณภาพดี ไม่ใช่ตัวคนเสนอดีหรอก

เชื่อเถอะ

ผลปรากฏคะแนนการเลือกแถวนอกชานเมือง คุณสอได้รับ
คะแนนนำเหนือกว่าผู้สมัครพรรคอื่น ๆ จึงได้เป็นผู้แทนราษฎรจ้ง
หวัดธนบุรี

และในสมัยที่ สอ เสถบุตร ได้เป็นผู้แทนนี้เอง พรรค
ประชาธิปไตยก็ได้มีโอกาสเป็นรัฐบาล โดย คุณควง อภัยวงศ์ เป็น
นายกรัฐมนตรี

ม.จ. สิทธิพร กฤดากร เป็นรัฐมนตรีเกษตร และมี สอ
เสถบุตร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการ

เมื่อคุณสอ เสถบุตร ได้เป็นผู้แทนราษฎรจ้งหวัดธนบุรี
แล้ว ผมก็ไม่ค่อยจะได้ติดต่อกับเขา ต่างคนต่างมีหน้าที่การงานของ
ตน ยิ่งสมัยที่เขาได้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรด้วยแล้ว
คิดว่าคงจะมีธุระมาก ผมเองก็มีเรื่องต้องทำมาหากินของผม ก็เลย
ห่างเหินกันไปพักหนึ่ง

วันหนึ่ง ผมได้รับเชิญจากท่านผู้จัดการบริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง
ซึ่งมีกิจการค้าใหญ่โตก่อนสงคราม และแม้ในระยะสงครามก็ยังทำ
การค้าเป็นหลักเป็นฐานอยู่ได้ในธุรกิจหลายสาขา เป็นผู้มีความเสี่ยง
มีเกียรติได้รับความยกย่องในวงการค้าอย่างสูง

ท่านผู้นั้นปรารถนาว่า ท่านเคยทำป่าไม้มาเป็นเวลานาน แต่
ภาวะสงครามเหตุการณ์ต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมทำให้ต้องหยุดงานนี้
ชั่วคราว บัดนี้ภาวะสงครามผ่านไปแล้วจึงอยากจะจ้างงานด้านป่าไม้

อีก จึงเชิญผมมาปรึกษา เพราะเท่าที่เขาทราบมาว่า ผมมีเพื่อนฝูง
อยู่ที่กรมป่าไม้หลายคน และผมรู้เรื่องป่า ๆ หนึ่งดี มีรายละเอียด
มากพอใช้ ผมนึกได้ว่าเมื่อบอกผมได้ติดต่อป่าหนึ่งให้กับเพื่อนคน
หนึ่ง มีรายละเอียดเกี่ยวกับบ้านนั้นมาก แต่ต่อมาเพื่อนคนนั้นเกิดไป
ว่ารายงานอื่นซึ่งง่ายกว่าเร็วกว่าการทำป่าไม้ เขาเลยไม่คิดจะทำมัน

ป่าที่ผมว่านเป็นป่าใหญ่ยังไม่ซ้ำคือ ยังไม่มีการทำลายเลย
มีไม้สักใหญ่จำนวนมาก เฉพาะไม้ล้มขอนนอนป่า (ภาษาพวกป่าไม้
หมายถึงไม้ล้มอยู่ในป่า) ก็มีมากพอจะทำให้คนเป็นเศรษฐีใหญ่ได้
บ้านเหมือนสาวสวยสด อยู่ในเขต ๒ จังหวัดติดต่อกัน คือ

กำแพงเพชรกับพิษณุโลก มีทางซีกลากไม้ออกได้สะดวกทั้งสองจังหวัด
การซีกลากตัดพนักก็สะดวก เพราะอยู่ไม่ไกลทางหลวง และไม้ท่างแม่น้ำ
ที่ยังเป็นสาวสวยสดอยู่ได้ก็เพราะมีคนต้องการมาก เลยกั้นทำกันระ
หว่างบริษัท ซึ่งก็เป็นพเบมด้วยกันทั้งนั้น ชาวพวกป่าไม้เขาว่ายังงั้น

คนทำป่าไม้มักจะเปรียบป่า เหมือนสาวบริสุทธิ์หรือมีรา
คาวมาแล้ว อย่างไรก็ตามอย่างไร

ผู้จัดการว่า “ผมทราบว่าคุณมีรายละเอียดเกี่ยวกับบ้าน
และได้เคยสนใจเรื่องบ้านมาแล้วครั้งหนึ่ง ผมจึงอยากขอให้คุณทำ
งานนี้ให้ผมต่อ คุณจะขัดข้องไหม?”

ผมย้อนถาม “ท่านผู้จัดการคิดว่าผมจะทำได้สำเร็จหรือครับ?”

“อย่างน้อยที่สุด ผมคิดว่าคุณทำได้ดีกว่าใครๆ” ผู้จัดการ

พูดเจียบ ๆ หนักแน่น “เชื่อว่าคุณทำได้ผล”

“แต่ก่อนอื่นต้องพูดถึงผลประโยชน์เพราะการทำงานต้องมี
ผลประโยชน์.....อีกประการหนึ่ง งานนี้เป็นงานใหญ่ ต้องมีการใช้จ่าย
ดั่งนั้นทางบริษัทจะทำหนังสือมอบอำนาจในการติดต่อดำเนินการเรื่อง
นี้ให้ผม และกำหนดค่าใช้จ่ายว่า เมื่อทำสำเร็จเรียบร้อยถึงขั้นได้รับ
สัมปทานป่าไม้ จะจ่ายให้เป็นจำนวนเงิน.....บาท

จำนวนเงินที่จะได้รับเมื่อทำงานสำเร็จนั้นเป็นจำนวนเลขเจ็ด
ตัวเรียงกัน ผมถามผู้จัดการว่าพิมพ์ผิดหรือเปล่า เพราะมันมากเกินไป

ขอทบทวนความจำว่า เรื่องตอนที่เขียนนี้ประมาณปี พ.ศ.
๒๔๙๐—๙๑ ระยะเวลาผ่านมา ๒๐ ปีเศษ ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้
คือตัวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร รัฐมนตรีช่วยว่าการ ตลอดจน
ผู้มีอำนาจเด็ดขาดต่างก็ล่วงลับดับชีพไปแล้ว แม้แต่ผู้จัดการบริษัท
ป่าไม้ใหญ่ก็เช่นเดียวกัน ผมจึงคิดว่า จะเขียนไว้เป็นอนุสรณ์แก่ท่าน
เหล่านั้น ซึ่งเป็นคนดีสมควรได้รับคำยกย่องสรรเสริญ ถึงการปฏิบัติ
หน้าที่ในตำแหน่งราชการโดยสุจริตเที่ยงธรรม ควรเป็นตัวอย่างสำ
หรับคนชั้นหลังต่อ ๆ ไป

ผมไปที่บ้านเช่าของคุณสอ เสถบุตร เห็นอะไรต่อมิอะไร
ก็ยังเหมือนเดิม คือไม่ได้อยู่บ้านใหญ่โต มีเครื่องคบแต่งบ้านราคา
แพงมากมาย เป็นแต่ไม้สวมกางเกงขาสั้นและเสื่อยัดเหมือนตอนเป็น
คนเขียนตำรับตำราพิมพ์เองขายเองเท่านั้น

คงเป็นเพราะต้องระมัดระวังมิให้ใครดูถูกตำแหน่งที่เป็น
อยู่ในปัจจุบัน ผมทราบว่าไม่รับแขกคนแปลกหน้าที่บ้าน รับเฉพาะ
เพื่อนฝูงที่คุ้นเคยกันมาแต่ก่อนเท่านั้น เมื่อผมไปถึงก็มีกาแฟดำแก้ว
จิ๊ดๆ มาตั้ง โดยเจ้าของบ้านจัดการให้เพราะรู้จักกัน

“หายหน้าหายตาไป หมูน...” คุณสอหัก

“กลัวท่านรัฐมนตรีจะไม่ค่อยว่าง และไม่มีเวลารับแขก”

ผมแกล้งล้อ

“แขกต้องไปกระทรวง ที่บ้านเป็นเวลาของญาติมิตรเท่านั้น”

“งานธุรกิจของผม เห็นจะต้องรอไปพบที่กระทรวง”

“มีเรื่องอะไรล่ะ?”

“อยากปรึกษาเรื่องขอสัมปทานป่าไม้”

“โอ้โฮ! จะทำป่าไม้เขียวหรือ หูดจริงหรือเล่น”

“ไม่ใช่ทำเองหรอก เป็นตัวแทนเขาอะ”

“งั้นเธอ ถ้างั้นพรุ่งนี้ไปหาผมที่กระทรวงจะได้ดูรายละเอียดกัน”

วันรุ่งขึ้น ผมไปหาคุณสอที่กระทรวง และเล่าเรื่องให้เขา
ฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

คุณสอพยักหน้า “ที่แรกคิดว่าทำเองละก็ไม่ให้แน่ เพราะ
๑. ไม่มีความรู้ ไม่เคยทำ ๒. ไม่มีทุนพอจะเป็นที่เชื่อถือ ขอโทษ
นะ หูดกันตรงๆ”

ผมว่า “ดีแล้ว ถ้าขึ้นให้สัมปทานผมทำในนามของผมละก็
เห็นจะต้องส่งโรงพยาบาลบ้าก้นบ้างละ”

เขานั่งคิดอยู่นิดหนึ่งแล้วว่า “ผมคิดว่าน่าจะมีทางสำเร็จ
มีมากเสียด้วยซี”

“เพราะเหตุใด ขอรบายเหตุผล” ผมถาม

“เมื่อหมดภาวะสงครามแล้ว ไม่ช้าเจ้าของสัมปทาน บริษัท
ฝรั่งทั้งหลายเขาก็จะต้องกลับเข้ามาทำอีก เขามีเครื่องมือเครื่องใช้
ความชำนาญครบถ้วน เดิมเขาก็ทำอยู่แล้ว ถ้าบ้ายังว่างไม่ใช่ป่าสงวน
หรือมีข้อขัดข้องอื่นใด เราก็คงจำเป็นพิจารณาให้เขาได้ทำอีก แต่ถ้า
คุณมาขอให้แก่บริษัทคนไทยซึ่งเคยทำกิจการนี้สำเร็จมาแล้ว ผมก็
ควรจะพิจารณาให้แก่บริษัทของคนไทย ที่มีคุณสมบัติควรแก่การเป็น
เจ้าของสัมปทานก่อนคนต่างด้าว ยิ่งดีถูกไหมล่ะ?” ว่าแล้วเขาก็
ตะโกนถามลอย ๆ ขึ้นว่า

“ฝ่าบาท นี่บริษัท - - - เขาจะมาขอป่าที่พิษณุโลกต่อกับ
กำแพงเพชร กระทบ่อมจะให้เขาละ เพราะไม่เช่นนั้นต่อไปก็ต้อง
ให้ฝรั่ง ฝ่าบาทจะเห็นอย่างไร จะขัดข้องไหม?”

เสียงรัฐมนตรีว่าการตะโกนว่า “ฉันว่าเรื่องข้าว ป่าไม้เป็น
เรื่องของเธอ เธอว่าของเธอไป ฉันไม่เกี่ยว”

ผมนึกในใจว่า รัฐมนตรีสองท่านพูดจากันง่ายดีจริง ไม่ต้อง
มีการเรียกประชุม ตะโกนข้ามห้องกันก็รู้เรื่องแล้ว งานของใคร

ใครก็ทำ ต่างคนต่างไม่ก้าวก้าวการงานของกันและกัน

“อ้อ ฉันสมควรลงมือดำเนินการได้แล้ว”

“ก็ควรจะเป็นยั้งนั้น ทำเร็วๆ น้อยดี ถ้าคนอื่นเขายื่นมามาก่อน เราก็คงเสียเปรียบ ในเมื่อมีคุณสมบัติเท่าเทียมกัน”

“ต้องยื่นทศกรมป่าไม้ใช่ไหม?”

“ตามระเบียบควรเป็นอย่างนั้น ทำไปตามระเบียบเป็นดีที่สุด เออ! ไม่นึกเลยว่าจะจับงานใหญ่ๆ แบบนี้”

“พี่สอ” ผมว่า “เรื่องนั้นเขาให้เงินค่าทำงานงามด้วยซี จะว่ายังไง?”

“ผมดีใจด้วย สำหรับโชคของคุณ”

“แล้วตัวพี่สอล่ะ?”

“ผมไม่เกี่ยว”

“ไม่เกี่ยวยังไง ก็เป็นคนเซ็นอนุญาต”

“นั่นผมทำการตามตำแหน่งหน้าที่ ผมเป็นลูกจ้างรัฐบาล... เป็นข้าราชการ ไม่ใช่พ่อค้า”

เมื่อพูดกับเขาว่า เป็นเงินไม่ใช่เหนื่อยที่ผมจะได้จากงานนี้ เขาก็ควรมีส่วนได้รับบ้างตามควรแก่กรณี เขารับปฏิเสธเสียงแข็งว่า ไม่เอาเป็นอันขาด เขาว่าผมเป็นคนค้าขาย ก็มีสิทธิ์ควรจะได้ แต่เขาทำงานปฏิบัติตามหน้าที่ ตามหลักการและเหตุผล ถ้าขึ้นรับก็เป็น การทุจริตและคอร์รัปชัน เขาไม่ยอมเป็นอันขาด

นี่แหละครับ รัฐมนตรีคนหนึ่งที่ซื่อสัตย์สุจริตสมแก่ตำแหน่ง
และคนอย่างนั้นก็ยังมีเสมอไม่ว่าในสมัยก่อนหรือในปัจจุบัน ขอบันทึก
ไว้เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่เขา สอ เสถบุตร ผู้ล่วงลับไปแล้ว แต่
ความคิดและชื่อเสียงของเขายังอยู่

เรื่องสัมปทานป่าไม้รายใหญ่ที่จบลงโดยปาฏิหาริย์ เมื่อ
เรื่องราวที่ผมเขียนไปตามลำดับชั้นจนถึงตัวรัฐมนตรี และกำลังจะได้
รับอนุมัติ ก็มีคำสั่งมาจากท่านผู้มั่งคั่งเห็นอรัฐมนตรีอีกชั้นหนึ่ง
สั่งมาว่าให้อนุมัติสัมปทานป่าไม้แก่องค์การแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์การ
ของผู้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อประเทศชาติมาแล้ว ให้องค์การนั้นได้
รับผลประโยชน์เป็นการตอบแทนแก่สมาชิกขององค์การซึ่งบำเพ็ญ
คุณงามความดีแก่บ้านเมืองตลอดมา

ก็เป็นอันว่า เรื่องที่ผมดำเนินมานานได้พั้งครึ้นลงในนาที่
สุดท้าย

พ. เนตรรังษี

๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๔

สอ เสถบุตร

“คนดีที่ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้”

ชาวไทยส่วนใหญ่รู้จัก สอ เสถบุตร ในฐานะผู้แต่งปทานุกรมอังกฤษ—ไทยแต่เพียงอย่างเดียว งานทำปทานุกรมเป็นงานแห่งชีวิตอันยิ่งใหญ่ของ สอ เสถบุตร แต่มิใช่เป็นงานชิ้นเดียวของท่าน ชีวิตและงานของ สอ เสถบุตร เป็นชีวิตที่แปลกและน่าศึกษา คงจะมีคนเพียงไม่กี่คนที่ทราบว่าบุรุษรัตนคุณเป็นวิศวกรและนักวิทยาศาสตร์ โดยการศึกษาเล่าเรียน เป็นนักหนังสือพิมพ์โดยความพึงใจส่วนตัว เป็นเลขาธิการองคมนตรีของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นนักโทษการเมืองก่อนที่จะเข้ามาเล่นการเมืองจริงๆ เสียอีก ลักษณะเด่นของ สอ เสถบุตร มิได้อยู่ที่ความปราชญ์เปรี๊ยะ หรือ ความเจนจัดในแขนงวิชาต่างๆ หากอยู่ที่ความเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น กับความยึดมั่นในอุดมคติตลอดชั่วชีวิตอย่างไม่เสื่อมคลาย ชีวิตและงานของ สอ เสถบุตร เป็นชีวิตของการต่อสู้ โดยแท้ ท่ามกลางความเสื่อมทรามของสังคมยุคปัจจุบัน การขาดศรัทธาในคติที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และความอับเฉาทางปัญญาของผู้ที่เรียกตนเองว่า ปัญญาชน ทั้งหลายในขณะนี้ สอ เสถบุตร เป็นตัวอย่างของคนดีที่ “ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” อย่างแท้จริง

มันเป็นเรื่องเหลือเชื่อที่ว่า การที่คนๆ หนึ่งถูกจำกัดเสรีภาพ
ทางกายโดยมีสภาพความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้นที่สุดบนเกาะนรกยัง
สามารถใช้ชีวิตทำประโยชน์ให้แก่สังคมไทยได้อย่างมากมายถึงเพียง
นี้ เราเรียนรู้จากชีวิตและงานของ สอ เสถบุตร ว่าความคิดสติปัญญา
ประกอบกับความพยายามนั้น ย่อมอยู่เหนือการจำกัดเสรีภาพทาง
ร่างกาย โชครวนหรือเครื่องพันธนาการทั้งหลายไม่อาจล้ามมัด
กำลังสมองของใครๆ ได้ ชีวิตของ สอ เสถบุตร เต็มไปด้วยความ
หวังที่เจ้าของชีวิตทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมาด้วยความเพียรพยายาม
ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่า การติดคุกจะทำให้คนซึ่งมีความรู้ทางภาษาอังกฤษ
กลายเป็นผู้ทำปทานุกรมที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้ทุกคนไป ด้วยเหตุผลแต่
เพียงว่า เพราะเขามีเวลาว่างมากกว่าคนอื่น ข้าพเจ้าเห็นว่า ใน
สภาพการณ์ดังกล่าว มีคนเป็นจำนวนไม่น้อยที่มักใช้เวลาว่างให้หมด
ไปด้วยการสงสารตนเอง หรือนั่งรอคอยให้ชะตากรรมผ่านไป สอ
เสถบุตร เป็นนักวิทยาศาสตร์จึงเชื่อว่า มนุษย์อาจบังคับชะตาชีวิตของ
เขาเองได้ด้วยการไตร่ตรองหาเหตุผลและวางแผนการแห่งชีวิตไว้เสมอ
ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในพลังอำนาจของความซื่อสัตย์สุจริต หลายท่านคง
จำได้ว่า สอ เสถบุตร มีโอกาสหนีออกจากเกาะตารูเตาได้คราวหนึ่ง
แต่ท่านเลือกที่จะอยู่ต่อไปเพื่อทำปทานุกรมให้เสร็จ ท่านเคยกล่าว
ไว้ว่าหากหนีไปเสีย ปทานุกรมที่ได้โฆษณาไว้และมีผู้ส่งจองอยู่บ้าง
แล้วก็จะไม่เสร็จ และผู้แต่งก็จะกลายเป็นคนขี้นอกกลางเมือง มีนัก

การเมืองผู้ทรงอำนาจในสมัยนั้นมักจะคิดเช่นนั้น หากค่าของคน
วัดกันได้ด้วยงานจริงๆแล้ว มันก็เป็นเรื่องตลกที่น่าเศร้าอย่างมากเมื่อ
เรามาคิดว่า งานของผู้มีอำนาจวาสนาหลายคนที่ครองเมืองอยู่ใน
ขณะนั้น เมื่อเทียบกับงานทำปทานุกรมของ สอ เสถบุตร แล้ว งาน
ของ สอเสถบุตร มีค่ากว่าหลายเท่าตัว

สอ เสถบุตร เป็นนักสู้ เมื่อออกจากคุก ท่านสมัครเข้ารับ
เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านเคยมีโอกาสดำรง
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร โดยมีหม่อมเจ้าสิทธิพร ฯ ทรง
ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของกระทรวงนั้น ชีวิตของรัฐมนตรีช่วยฯ
ของท่านไม่เคยต่างพร้อย ท่านปฏิเสธ "สินน้ำใจ" ที่มีผู้นิยมให้
และเป็นที่ชอบใจของผู้รับโดยทั่วๆ ไป ดังที่ พ. เนตรรังษี เล่าไว้ใน
บทความที่มีอยู่ในหนังสือนี้ด้วยแล้ว เมื่อพ้นตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยฯ
เนื่องจากแพ้คะแนนเลือกตั้งและไม่ได้เป็นผู้แทนราษฎร ท่านจึง
ปฏิเสธตำแหน่งรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลหลังการเลือกตั้งของ นายควง
อภัยวงศ์ อย่างไรก็ตาม สอ เสถบุตร ก็ยังไม่เข็ดต่อระบบทรราชย์
ทางการเมือง บทบรรณาธิการในหนังสือ **Leader** ที่ท่านทำขึ้น
ในเวลาต่อมา ก็ยังคงมีข้อความที่วิจารณ์นโยบายและการกระทำของ
รัฐบาลอย่างรุนแรง แม้ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งขณะนั้นชีวิตของท่าน
ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วถึงเจ็ดครั้งก็ตาม ท่าน
ก็ยังอดไม่ได้ที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องรัฐธรรมนูญและ

การเลือกตั้ง ดังปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้เช่นกัน

ท่านที่คุ้นเคยกับงานของ สอ เสถบุตร เช่น ปทานุกรม อังกฤษ-ไทย หนังสือ ไปนอก นิตยสาร Leader บทความใน หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และข้อเสนาที่เป็นโครงการหลายเรื่อง จะเห็นได้ว่า สอ เสถบุตร ทำงานทุกชั้นด้วยความพยายามและปราณีต ถ้าท่านพิจารณาตัวอย่างของคำ หรือประโยคที่ สอ เสถบุตร หยิบยกมาอธิบายศัพท์ในปทานุกรมอังกฤษ-ไทย ท่านจะพบว่าประโยคเหล่านั้นมิได้เขียนขึ้นโดยปราศจากความคิดไตร่ตรอง สอ เสถบุตร จะนำเอาตัวอย่างที่เป็นของไทย ๆ มากล่าวอ้างไว้เสมอ เช่น คำว่า *synonymy* (n.) ซึ่งแปลว่า คำว่าด้วยคำที่คล้ายกัน, การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันซ้ำ ๆ เพื่อเน้น, การซ้อนคำ ก็ให้ตัวอย่างว่า ปางองค์พระทรงศรี พระภูมิพระราชา และคำว่า *bright* (a.) ตามความหมายที่แปลว่า สดใส ก็ยกตัวอย่างว่า *I was born in the bright reign of King Chulalongkorn* ข้าพเจ้าเกิดในรัชสมัยอันโชติช่วง (รุ่งโรจน์) แห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น นอกจากนี้ สอ เสถบุตร ยังสอดแทรกความคิดทางการเมืองไว้ในการอธิบายคำอีกนับไม่ถ้วน หลายครั้งเป็นเรื่องในชีวิตของท่านเอง เช่น การอธิบายความหมายของ *Democracy* (n.) ดังนี้ 1. ประชาธิปไตย *Many crimes have been perpetrated under the guise of democracy* การกระทำอันร้าย

กาจหลายอย่าง ได้ถูกก่อกำขึ้นโดยมีประชาธิปไตยเป็นผู้บัง และ He
has suffered severely for his democratism เขาได้รับความ
ทุกข์ยากมาก เนื่องจากความเห็นเป็นประชาธิปไตยของเขา: เมื่อ
อธิบายคำว่า autocracy (n.) ท่านยกตัวอย่างว่า The Govern-
ment of Thailand was formerly an autocracy การปกครอง
ของประเทศไทยแต่ก่อนเป็นเอกราธิปไตย

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ปทานุกรมของ สอ เสถบุตร จึงเป็นสิ่ง
ที่น่าอ่าน ข้าพเจ้ามีเพื่อนบางคนที่ชอบเรียนภาษาอังกฤษด้วยการ
ท่องดิกชันนารี แต่ข้าพเจ้าชอบอ่านดิกชันนารีของ สอ เสถบุตร
เมื่อมีเวลาว่าง ไม่ใช่เพื่อต้องการท่องจำศัพท์ แต่เพราะน่าสนใจ มัน
ไม่ใช่หนังสือค้นคว้าคำศัพท์แต่อย่างเดียวกัน ท่านที่เคยอ่านหนังสือ
“ไปนอก” สามเล่มจบของ สอ เสถบุตร คงจะเห็นด้วยกับความ
รู้สึกของข้าพเจ้าใน อัจฉริยะ ของ สอ เสถบุตร ในแง่นี้มากขึ้น เรา
ไม่เพียงแต่เรียนรู้เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น หากยังได้รับความรู้รอบ
ตัวและความรู้ในแขนงวิชาอื่นๆ อีกหลายทางตั้งแต่วิวัฒนาการของ
ชีวิตไปจนถึงปัญหาการเมืองเช่น กรณีเยอรมันตะวันตก-ตะวันออก
ออกเป็นต้น โดย สอ เสถบุตร ได้ผูกเรื่องไว้อย่างอ่านไม่เบื่อเลย

ข้าพเจ้ามีโชคที่ สอ เสถบุตร ได้ให้ความเมตตาแก่
ข้าพเจ้ามาก ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เหตุการณ์เรื่องราวในอดีตจากปาก
คำของท่าน ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นใกล้ชิดกับเหตุการณ์ต่างๆ มากมาย ท่าน

ได้ให้ความกรุณาต่อข้าพเจ้าอย่างที่ข้าพเจ้าไม่คาดหวังมาก่อน
หลายอย่าง ข้าพเจ้าได้เสนอเรื่องหลายเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยได้รับข้อมูลจาก “พิหลวงสอ”
ข้าพเจ้าเชื่อในความบริสุทธิ์ใจของท่านเพราะท่านได้แสดงความสุจริต
ให้ปรากฏมาแล้วหลายครั้งในอดีต ถ้าท่านเป็นผู้ที่ละโมภในลาภยศ
สรรเสริญ ท่านก็คงร่ำรวยหรือได้รับตำแหน่งใหญ่โตไปเสียนาน
แล้วในสมัยแห่งการปฏิวัติต่าง ๆ ข้าพเจ้าเสียดายที่ท่านไม่มีชีวิตยืน
ยาวเหมือนกับคนบางคน ชีวิตท่านอาจจะสั้นเพราะเป็นชีวิตของการ
ต่อสู้และการทำงานอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าเชื่อว่า สอ เสถบุตร ไม่ได้
ตายไปจากความคิดของมหาชนเลย เมื่อใดที่เด็กนักเรียนตัวเล็กๆ คน
หนึ่งหยิบดิกชันนารีมาเปิดค้นหาความหมายของศัพท์อังกฤษ สักวัน
หนึ่งเขาคงจะต้องรู้ถึงชีวิตและงานของปูชนียบุคคลผู้นั้น และชายซึ่ง
ว่า แต่ละคำในแต่ละหน้าของพจนานุกรมที่เขากำลังใช้ประโยชน์อยู่
นั้น เกิดจากความอดสาหะวิริยะ ความซื่อสัตย์ต่องานและหยาดเหงื่อ
ของ สอ เสถบุตร กับคณะนักโทษการเมืองแห่งเกาะตารูเตา เมื่อ
นั้น เขามีกำลังใจที่จะเติบโตขึ้น และใช้ชีวิตโดยชอบดังเช่นที่
สอ เสถบุตร ได้กระทำไปแล้ว และเขาจะมั่นใจในสุภาษิตที่ว่า “คน
ดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” มากขึ้นอีกเป็นทวีคูณ

ชยันนัต สมทวนิช

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

กลางสังหรณ์

เช้ามีวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๑๓ ข้าพเจ้าตกใจตื่นขึ้นเมื่อได้ยินเสียงโครมพร้อมทั้งเสียงของคุณพ่อร้องว่า “โอ๊ย! กระจกหักแล้ว” ข้าพเจ้ารีบดลาลอกไปจากห้อง วิ่งไปดูเห็นคุณเอากำลังประคองคุณพ่อให้ลุกขึ้น แต่แล้วคุณพ่อก็เดินได้โดยปกติ วันนั้นข้าพเจ้าสังเกตเห็นหน้าคุณพ่อซีดมาก และคุณพ่อก็บ่นว่ารู้สึกเพลียๆ ต่อจากนั้นคุณพ่อก็รีบแต่งตัวออกไปกับคุณเอ เอื่อง แอน นิด โดยตั้งใจว่าจะไปหาหมอสุนทรินทร์ที่ศรียาน เหลือข้าพเจ้าอยู่บ้านคนเดียว ข้าพเจ้ารู้สึกกระวนกระวายใจอย่างบอกไม่ถูก มันเป็นเสมือนกลางสังหรณ์ตลอดเวลาเช้าวันนั้นเสียงโทรทัศน์ก็ดัง กริก ๆ อยู่เรื่อยโดยไม่มีเสียงเรียก ข้าพเจ้าลองยกหูฟังก็ไม่มีเสียงอะไร

ในตอนสายข้าพเจ้ายิ่งกระวนกระวายใจยิ่งขึ้น เมื่อแม่เสมียดคนครัวเก่าแก่ของครอบครัวเรา มาเล่าเรื่องความฝันอันแปลกประหลาดของเขาให้ข้าพเจ้าฟัง “นี่แม่ียด น้อยไม่รู้เป็นอะไร ใจคอไม่ดีเลย รู้สึกเป็นห่วงคุณพ่ออย่างไรไม่รู้” ข้าพเจ้าบอกแม่เสมียดในที่ที่เขาขึ้นมาข้างบน

“เมียดก็เหมือนกัน นึกคุณน้อย เมื่อก็นวานขึ้นนี่เมียดฝันแปลก แปลกมากทีเดียว” แม่เสมียดกล่าวเสริม

“งั้นเหรอ เมียดก็ชอบฝันเรื่อยเชียว น้อยไม่เห็นเคยฝันเลย
เมียดฝันว่าอย่างไรล่ะคราวนี้”

“จริงๆนะ คุณน้อย เมียดฝันจริงๆ เมียดเลยใจคอไม่ดี”
แม่เลเมียดกล่าวต่อไป “เมียดฝันว่า มีผู้ชายคนหนึ่ง รูปร่างใหญ่ ผิวดำๆ
เดินเข้ามาในบ้าน แล้วหยุดยืนอยู่ที่ศาลพระภูมิแล้วร้องตะโกนเรียก
ว่า ‘คุณเสอ! คุณเสอ! มาหาผมหน่อย’ คุณหลวงก็โผล่หน้าต่างห้องรับ
แขกออกไปดู แล้วร้อง ‘อ้อ รอดี๋ยวนะ!’ ว่าแล้วคุณหลวงก็เดินกลับเข้า
ไปในห้อง แล้วคว้าเสอสาวายสวมแขนเดียวเดินลงบันไดไปหาเขา
คุณหลวงยืนคุยอยู่กับเขาคู่หนึ่ง แล้วก็เดินออกจากบ้านไปกับเขา”

“จริงเหรอเมียด! ฮือ น้อยไม่เชื่อหรอก เมียดคิดไปเองมั้ง”
ข้าพเจ้าค้าน แต่ทั้งๆ ที่ค้าน ข้าพเจ้าก็ไม่วายใจคอไม่ดียิ่งขึ้น

“นี่คุณน้อย ลองคิดดูซิ คุณหลวงเคยรีที่จะลงไปรับแขก
หรือเดินออกไปหาแขกข้างล่าง ถ้าแขกมา คุณหลวงก็มักจะยื่นเชื้อ
เชิญแขกอยู่ที่หน้าต่างห้องรับแขก แต่ที่คุณหลวงกลับเดินลงไปหา
เขา แล้วฆ่าเดินออกไปกับเขาเสียอีก”

จะเป็นการบังเอิญหรือไม่ก็ไม่ทราบ แม่เลเมียดเล่าว่า เสอ
สาวายที่เห็นในฝันนั้น ในที่สุดเป็นเสอตัวเดียวกับที่คุณพ่อใส่ตอน
ที่เสียนั่นเอง

ข้าพเจ้ายิ่งกระวนกระวายและใจคอไม่ดียิ่งขึ้น เสียงโทร
ศัพท์ก็ยังคงดังกริกๆ อยู่อย่างเดิม บ่ายโมงแล้ว คุณพ่อกับคุณอาภัก

ยังไม่กลับ ตามปกติคุณพ่อกับคุณอาควรจะกลับแล้ว

ในทันใดนั้น เสียงโทรศัพท์ก็ดังกรงเช่น ข้าพเจ้ารีบคว้าสาย
ทันที โทรศัพท์จากนายเฉลียว ช่างแท่นเก่าของเราซึ่งขณะนี้เป็นหัวหน้าช่างแท่นอยู่ที่ Bangkok Post นั่นเอง เขาโทรถามว่าคุณพ่อ
เป็นอะไรหรือเปล่า เพื่อนของเขาเห็นคุณพ่อขณะที่รถติดไฟแดงที่
สี่แยกราชวัตรกำลังนอนอยู่ในรถเอนเบาะหน้าไปข้างหลังเหมือนกับ
กับไม่สบาย คุณอาเป็นคนซัด มีเอ็ง แอน และคนอื่นอีกสองคนประ
คองอยู่ข้างหลัง ข้าพเจ้ารีบเรียกแม่เลมียดขึ้นมาปรึกษาว่าจะทำ
อย่างไรดี ในที่สุด ข้าพเจ้าก็โทรศัพท์ถามเรื่องราวไปที่บ้านคุณยาย
หญิงที่ศรีษะเกษ จึงได้ทราบว่า คุณพ่อไปอยู่ที่โรงพยาบาลรามธิบดี
ข้าพเจ้าใจไม่ดีเลย คิดว่าคุณพ่อคงจะต้องเป็นมาก เพราะตั้งแต่
ข้าพเจ้าจำความได้ คุณพ่อไม่เคยเจ็บไข้จนถึงขนาดต้องเข้าโรงพยา
บาลเลย ข้าพเจ้าจึงรีบนั่งแท็กซี่ไปกับแม่เลมียดที่โรงพยาบาลทันที
ระหว่างทางก็ภาวนาขอให้คุณพ่ออย่าเป็นอะไรร้ายแรงเลย เมื่อไป
ถึง ข้าพเจ้าเห็นคุณพ่อกำลังนอนหลับ และได้ทราบอาการจากคุณอา
ว่าเส้นเลือดในสมองอุดตัน และมีอาการของอัมพาตข้างซ้าย แต่ขณะ
นี้อาการอยู่ในขั้นปลอดภัยและอาจหายได้โดยที่ไม่ต้องเป็นอัมพาต
ข้าพเจ้ารู้สึกโล่งใจขึ้นมา พวกเราปรึกษากันว่าจะย้ายโรงพยาบาลดี
ไหม เพราะห้องที่คุณพ่ออยู่เป็นห้องรวม ห้องพิเศษไม่มี การอยู่รวม
กับคนอื่นน่าจะยอมจะทำให้คุณพ่อเห็นและได้ยินสภาพคนไข้ใกล้เคียง

ทำให้จิตใจของคุณพ่อหดหู่ นอกจากนั้นคุณพ่อไม่ชอบอยู่กับใครที่ไม่รู้จัก คุณพ่อชอบอยู่เฉพาะกับลูกเมียเท่านั้น ในที่สุดพวกเราก็ตลวงเห็นว่า ไม่ควรย้าย เพราะโรงพยาบาลนี้ก็มีเครื่องมือเครื่องใช้ อันทันสมัย การย้ายจะทำให้กระทบกระเทือนต่อร่างกาย และการเปลี่ยนหมอกก็ทำให้การรักษาต้องเริ่มต้นกันใหม่ ส่วนหมอกที่ทำการรักษาอยู่ก็ไม่เห็นด้วยกับการย้าย แต่ถ้าเราสามารถทราบเหตุการณ์ล่วงหน้าได้แล้วละก็ เราก็คงจะย้ายโรงพยาบาล และคุณพ่อก็คงจะยังไม่ตาย

เช้าวันที่ ๘ กันยายนข้าพเจ้าไปถึงโรงพยาบาลพร้อมกับแป้ว และนิดเมื่อเวลา ๘ น. แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่ยอมให้เราเข้าไป เรานั่งรอรออยู่นกระทั่งถึงเวลา ๙ โมงเศษ เราจึงแอบไปดูทางช่องทางเดิน ก็ปรากฏว่าคุณพ่อยังไม่ได้รับประทานอาหาร และไม่มีใครดูแลเอาใจใส่ นางพยาบาลที่จ้างไว้ตอนกลางคืน ก็กลับไปแล้วตั้งแต่ ๗ โมง เราจึงตั้งต้นเข้าไปบ่อนอาหารให้คุณพ่อ คุณพ่อก็กินอิ่มไส้ดี หลังจากนั้น เราก็ถูกไล่ออกมาอีก เรานั่งรอรออยู่น้ำห้องจนเวลา ๑๑ โมง พนักงานโรงพยาบาลจึงเซ็นเพียงคุณพ่อให้ไปนวดไฟฟ้า เราคงนั่งรอรออยู่นานเพียงจึงเห็นคุณพ่อกลับมา แต่คราวหน้าคุณพ่อกลับซัดและคุณพ่อบอบตลอดเวลา ระยะนี้เป็นเวลาที่ทางโรงพยาบาลอนุญาตให้เยี่ยมก็พอดีคุณพ่อกำลัง พวกเราจึงไปเฝ้าดูอาการคุณพ่อ แต่คุณพ่อบอบมากและเหม่อลอย ทั้งนี้พวกเราเชื่อว่า เป็นเพราะการนวดไฟฟ้า

เอง เราได้ไปบอกแพทย์ผกหัตถ์ที่อยู่เวรประจำขณะนั้น แต่เขากลับ
บอกว่า "สำคัญน้ำหนักน้อย เคี้ยวหักหายเองแหละ" เราเผื่ออาการ
คุณพ่อต่อไป แต่อาการก็ไม่ดีขึ้น พอเวลาบ่ายโมงแพทย์ผกหัตถ์ผู้นั้นก็
มาไล่ให้เราออกจากห้องอีก จนกระทั่งถึงเวลาบ่าย ๓ โมง เราจึงมี
โอกาสเข้าไปอีก ถึงตอนนั้นอาการคุณพ่อยิ่งชอบมากขึ้น และได้แต่จ้อง
หน้าพวกลูก ๆ ทีละคน ๆ โดยไม่พูดอะไรเลย ขณะนั้นนายแพทย์เจ้า
ของใช้ ได้มาตรวจคนไข้อื่นๆ ในห้องนั้น แต่แพทย์ผกหัตถ์ผู้นั้นก็ได้
แจ้งให้คุณหมอผู้นั้นทราบถึงอาการคุณพ่อเลย คุณหมอจึงมิได้เข้า
มาตรวจอาการคุณพ่อ ทั้งๆ ที่คุณพ่ออาการเพียบหนักมาก เวลาล่วง
เลยไปจนถึง ๑๖ น. นักศึกษาแพทย์ น้องของคุณอาเข้ามาเยี่ยม คุณ
อาจึงต่อว่า น้องของคุณอาจึงไปตามแพทย์หญิงผู้เป็นอาจารย์มา จึง
ได้มีการดูดเสมหะออก แต่อาการคุณพ่อก็เพียบหนักแล้ว และอา
จารย์แพทย์หญิงผู้นั้นก็จำเป็นต้องละทิ้งไปเพื่อเข้าห้องผ่าตัด ในที่
สุดท้ายออกคุณพ่อก็ไม่กระพือม และศีรษะตกจากมือคุณอา สิ้นใจ
ไปเมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น. แพทย์ผกหัตถ์และนักศึกษาแพทย์จึงได้ถูกลูกจ่อ
ทำการปั๊มหัวใจ และให้ออกซิเจนจนกระทั่งหัวใจคุณพ่อเต้นขึ้นใหม่
ภายในเครื่องปั๊มหัวใจและเครื่องให้ออกซิเจน จนถึงเช้าวันที่ ๙
กันยายน หัวใจจึงได้หยุดเต้นโดยเด็ดขาด

๒๒๕
แฉ่วศักดิ์ เสด็จบุตร

มรดกอันล้ำค่า

มรดกอันล้ำค่าที่สุดที่คุณพ่อมอบไว้แก่ลูกคือ ความภาคภูมิใจที่เป็นลูกคุณพ่อ ใช้นามสกุลของคุณพ่อ โดยมีต้องหลากใจ

คุณพ่อผู้เคยดำรงตำแหน่งในทางการเมือง ซึ่งสามารถจะใช้อำนาจหน้าที่ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ดังที่เป็นอยู่ส่วนมากทุกวันนี้ แต่คุณพ่อไม่เคยทำ

สังจะ เสถบุตร

“คุณพ่อ”

ในสายตาคนอื่น คุณพ่ออาจจะเป็น ครู นักการเมือง หรือนักหนังสือพิมพ์ แต่สำหรับข้าพเจ้า คุณพ่อคือ พ่อที่ขี้เล่น ใจดี และหัวเราะเสียงดัง คุณพ่อชอบใช้ให้ข้าพเจ้าหยิบบุหรี่และซองชา.... และชอบชวนข้าพเจ้าหนีเรียนไปเที่ยวบ้านนอก

เมื่อใดที่ข้าพเจ้านึกถึงคุณพ่อ ข้าพเจ้าจะนึกถึงความสุข... ความสุขที่คุณพ่อ คุณแม่ และพวกเราเด็กกะโปโล ๗-๘ คน สนุกสนานท่องเที่ยวกันไปหัวเห็จเจ็ดย่านน้ำ

พรังพิมพ์ เสถบุตร

จดหมายฉบับสุดท้ายของคุณพ่อ

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

ถึงลูกแอ้

แม่และพ่อได้รับจดหมายของแอ้ที่ส่งมาจากลอนดอนแล้ว รู้สึกดีใจมากที่ทุกสิ่งทุกอย่าง เรียบร้อยดี แอ้เข้ากับชีวิตเมืองนอกได้สนิทสนม ลอนดอนเป็นเมืองเก่า ห้องนอน ห้องน้ำไม่สบาย ไปถึง Madison พ่อเข้าใจว่าจะดีขึ้น แต่ Madison ก็เป็นเมืองเล็ก ไม่มีอะไรมากนัก เข้าใจว่า Milwaukee เป็นเมืองใหญ่ที่สุดในมลรัฐ Wisconsin

เล่าให้พ่อฟังบ้างว่า การเรียนที่โรงเรียนเป็นอย่างไร ฟังครูรู้เรื่องหรือไม่ อย่าลืมศักดิ์ศรีของตระกูลเสถบุตร เราต้องทำชื่อเสียงให้ได้ พ่อก็ได้ทำไว้บ้างแล้ว ยังอยู่แต่รุ่นลูก ๆ ที่จะทำต่อไป

ทางบ้านทุกสิ่งทุกอย่างยังคงเดิม เป็นแต่เหงามากเท่านั้น มีอะไรขัดข้องก็ให้บอกมา พ่อแม่จะจัดการให้ดีที่สุด

น้ำหนักและน้ำหนักจะไปตั้งสหรัฐในสองอาทิตย์นี้ พ่อกำลังปรึกษากับแม่ว่า จะฝากเงินไปให้แอ้ อีก หรือจะส่ง draft ไปตามทางการ อย่างไรก็ตาม พ่อจะไม่ให้แอ้ขาดเงิน แต่แอ้ต้องรายงานมาว่า ได้ใช้เงินไปแค่ไหนแล้ว เขียนจดหมายถึงพ่อและแม่บ่อยๆ

คิดถึงลูก

พ่อ

“^{๑๒๕๗}อย่าลืมนึกถึงครอบครัวของตระกูลเสถบุตร” เราต้องทำชื่อเสียงให้ได้ พ่อก็ได้ทำไว้บ้างแล้ว ^{๑๒๕๘}ยังอยู่แต่รุ่นลูกๆ ที่จะทำต่อไป” ข้อความตอนหนึ่งในจดหมายฉบับสุดท้ายของคุณพ่อที่เขียนถึงผม เป็นเสมือนคำสั่งครั้งสุดท้ายของคุณพ่อถึงลูกทุกคน

ผมเห็นหน้าคุณพ่อครั้งสุดท้าย ณ สนามบินดอนเมือง ขณะนั้นผมไม่คิดเลยว่าจะเป็นอย่างครั้งสุดท้าย วันนั้นคุณพ่อหน้าซีดและดูเหนื่อยอ่อนมาก คุณพ่อเข้ามากอดผมและผมกราบลาคุณพ่อ เราไม่ได้พูดอะไรกันมากนัก แล้วผมก็ออกเดินทางมายังสหรัฐอเมริกา ต่อจากนั้นเพียงสามสัปดาห์ ผมก็ได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของคุณพ่อ มันเป็นเรื่องน่าแปลก หรืออาจจะเป็นการบังเอิญอย่างไรก็ไม่ทราบ วันที่คุณพ่อเสียชีวิตตรงกับวันเกิดของผมพอดี

ตลอดชีวิตของคุณพ่อ ได้ศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา สิ่งใดที่ไม่รู้คุณพ่อก็พยายามหาหนังสืออ่าน สิ่ง^{๑๒๕๙}เองที่ทำให้คุณพ่อรอบรู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง คุณพ่อเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม และมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง ซึ่งมักจะเป็นสิ่งที่คนส่วนมากไม่ได้เฉลียวคิด ความคิดของคุณพ่อมักจะแปลกประหลาดเสมอ และไม่เหมือนใคร คุณพ่อถือความซื่อสัตย์ ไม่เคยโก่งใคร และไม่เป็นที่ศรัทธาใคร จึงมีแต่คนให้ความเคารพนับถือ

สิ่งที่น่าภูมิใจก็คือ ผลงานชิ้นต่างๆ ที่คุณพ่อได้ทำไว้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่คุณพ่อได้ขายลิขสิทธิ์แห่งผลงานของคุณพ่อไปเสียแล้ว

อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ช้อจะได้ ผลงานที่คุณพ่อมุ่งทำให้เป็นมรดก
ของชาวไทยทุกคนไปทำประโยชน์ในทางการค้า แต่ผมเชื่อมั่นว่า
จะไม่มีใครเลยที่จะขโมยความเป็นอัจฉริยะของคุณพ่อไปได้
และผมหวังว่า ชื่อคุณพ่อคงจะไม่ถูกลบเลือนหายไปเนื่องจากผลประ
โยชน์ทางการค้า

คุณพ่อผมนั้นนอกจากเป็นนักต่อสู้ นักการเมือง นักเขียน
แล้ว คุณพ่อยังเป็น engineer ที่สามารถอย่างยิ่งคนหนึ่ง จนถึงกับผู้
จัดการบริษัทซีตรองมาเชิญให้คุณพ่อไปเป็นผู้จัดการอยู่ คุณพ่อมีความ
เชื่อมั่นในการซ่อมรถด้วยตนเอง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับรถ คุณพ่อ
ทำเองหมด ซ่างท้ายรถจะเต็มไปด้วยเครื่องมือรถต่าง ๆ มากหลาย
จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นอู่เคลื่อนที่ คุณพ่อเป็นนักขับรถด้วย และไม่
ชอบมีคนขับรถ ถ้าคุณพ่อไม่ขับเองก็จะให้ลูกหรือคุณแม่เป็นคนขับ
เท่านั้น คุณพ่อได้พาลูก ๆ ท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ทั้งภายในประเทศ
และต่างประเทศ ทั่วทุกภาคแห่งประเทศไทยพวกเราก็ได้เห็นมาหมด
บางครั้งก็ได้ข้ามเขตแดนออกไป พม่า ลาว มาเลเซีย และ เขมร

คุณพ่อได้ให้ความรักสนิสนมกับลูก ๆ ทุกคน เมื่อผมยังเล็ก
คุณพ่อตามใจผมทุกอย่าง อยากจะได้อะไรก็ได้ เราเป็นเพื่อนที่ติดอกกัน
คุณพ่อเป็นทั้งเพื่อนเล่นและผู้ให้คำปรึกษา และในบางครั้งก็ต้องมี
การด่าว่ากันบ้างเป็นธรรมดา ในเวลาที่คุณพ่อว่างจากการเขียน
หนังสือหรือเวลาก่อนเข้านอน เราจะนั่งคุยกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น

เรื่องรด การเมือง วิทยาศาสตร์ ฯ เรามักจะใช้เวลาชุกอยู่กับกล้อง
ถ่ายรูปและรถยนต์ ครอบครัวยุคเรามีฐานะดีพอใช้ มีทุกอย่างพร้อม
แต่ไม่พุ่มเฟือย ซึ่งถ้าขาดคุณพ่อแล้วเราก็คงไม่ได้มาซึ่งความสุข ความ
อบอุ่น และทุกสิ่งทุกอย่าง คุณพ่อนำมาซึ่งความสุขของครอบครัว
ถึงแม้บางครั้งจะมีการบาดหมางกันบ้าง แต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อย คุณพ่อ
ให้ความรักอย่างจริงใจกับพวกเราทุกคน ซึ่งไม่มีใครอีกแล้วที่จะให้
ได้เหมือนคุณพ่อที่รักของผม ในบางครั้งคุณพ่ออาจจะฉุนเฉียวไป
บ้าง แต่ก็ทำไปด้วยความรัก ผมอดคิดถึงวันฝนตกหนักและฟ้าคะนอง
อย่างยี่งวันหนึ่งไม่ได้ คุณพ่อยืนตะโกนกราดเกรี้ยวมิให้เราขับรดผ้า
ฝนฟ้าซึ่งกำลังคะนองออกไปรับน้องสาวของผมที่บ้านเพื่อน แต่คุณแม่
ก็ตั้งต้นขับรดออกไป รดไม่ทันจะออกจากประตูบ้าน ฟ้าก็ผ่าเปรี้ยงลง
ที่มิเตอร์ไฟฟ้าตรงประตูบ้านนั่นเอง ถ้าเราขับรดเร็วไปเพียงเสี้ยว
วินาทีเท่านั้น ก็คงจะถูกฟ้าผ่าเปรี้ยงลงที่รด การสูญเสียคุณพ่อไป
เหมือนกับเราขาดทุกสิ่งที่สำคัญที่สุดของบ้านไป น่าเสียดายที่คุณพ่อ
ควรจะอยู่เห็นความสำเร็จของลูก ๆ ทุกคน ถ้าไม่ใช่เพราะความผิด
พลาดของผู้ทำการรักษาแล้ว คุณพ่อก็คงจะอยู่กับพวกเราไปอีกนาน
ในวาระนี้ ผมขอกราบเท้าขอประพาศโทษคุณพ่อต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลาย ในสิ่งที่ผมได้ล่วงเกินคุณพ่อไว้ ผมจะทำตัวให้สมกับเป็น
ลูกของ “ สอ เสถบุตร ” ผู้เป็นที่รักยิ่งของผมอย่างแท้จริง

รัตนะ เสถบุตร

คุณพ่อไม่ใช่คนเก่งสำหรับข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เกิดมาในครอบครัวที่ประกอบด้วยพี่น้อง ๙ คน โดยมีคุณพ่อเป็นผู้นำ ไม่ใช่เพราะคุณพ่อเป็นคนเก่ง แต่เพราะคุณพ่อได้ให้ความรัก ความสนุกสนาน แก่ข้าพเจ้าและพี่ๆ ตลอดชีวิตในวัยเด็ก ข้าพเจ้าไม่รู้สึกลินคายนร้ายอะไรนักเมื่อได้ยินหรืออ่านหนังสือที่มีผู้กล่าวขวญถึงความดีของคุณพ่อ เพราะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำของคุณพ่อที่ห่างไกลจากความสัมพันธ์ในครอบครัว คุณพ่อในสายตาข้าพเจ้าก็คือ คนร่าเริง คุยเก่ง และชอบล้อพวกเราเล่นเสมอ สิ่งเหล่านี้ก่อความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมมากกว่าความคิดที่ว่า คุณพ่อเป็นคนเก่ง ความที่คุณพ่อเป็นคนมีจิตวิทยาดีจึงก่อให้เกิดความรู้สึกนิยมชมชื่นแก่บุคคลที่ได้รู้จัก คุณพ่อเข้ากับคนได้ทุกชั้น ตั้งแต่รัฐมนตรีมาจนกระทั่งชาวบ้านร้านตลาด ทุก ๆ คนมักจะติดอกติดใจและให้ความช่วยเหลือคุณพ่อเสมอ

ปกติคุณพ่อไม่ค่อยเคร่งครัดในการอบรมเท่าไรนัก มีอยู่อย่างเดียวที่คุณพ่อมักจะดุเสมอ คือ เรื่อง “มือบอน” และ “ปากบอน” และข้าพเจ้าเป็นผู้ที่โดนตุนามากที่สุด คุณพ่อพูดเสมอว่า คุณพ่อไว้ใจและเชื่อว่าพวกเราทุกคนมีสติดี แต่คุณพ่อจะโมโหอย่างรุนแรง ถ้าลูกคนใดมาทำลายความหวังและความไว้นือเชื่อใจของคุณพ่อ

พัชรพิมพ์ เสถบุตร

วิธีเรียนภาษาอังกฤษ

ทุกครั้งที่เราใคร ๆ ตามคุณพ่อว่า ศัพท์ภาษาอังกฤษคำนี้แปล
ว่าอะไร คุณพ่อจะบอกว่า ไม่รู้ ต้องไปเอาประโยคมาดู แต่ถ้าไม่
เอาประโยคมา ก็จะไม่ยอมแปลให้ ในตอนที่ข้าพเจ้ายังเด็ก ๆ นั้น
ข้าพเจ้าคิดว่าคุณพ่อผิด ไม่เข้าใจวิธีการเรียนภาษาอังกฤษในโรง
เรียน แต่ยิ่งโตขึ้น ๆ ก็รู้สึกว่าคุณพ่อพูดถูกจริงๆ คุณพ่อบอกว่าวิธี
สอนภาษาอังกฤษของเราผิดหมด การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย
ไทยนั้น อาจทำได้ผลดีทีเดียว ถ้าเราใช้วิธีถูก วิธีที่ถูกในการเรียน
ภาษาอังกฤษก็คือ วิธีที่นักเรียนไทยเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย
อังกฤษนั่นเอง คือไม่ใช่การเรียนด้วยวิธีท่องศัพท์ แต่ต้องเรียนด้วย
วิธีอ่านและสลับที่รับฟังภาษาอังกฤษซึ่งเป็นประโยคและเป็นเรื่องราว
ดังความตอนหนึ่งในจดหมายที่คุณพ่อเขียนถึงข้าพเจ้าดังนี้

“การเรียนภาษาอังกฤษมีอยู่สองทาง ทางหนึ่งคือ ฟังและ
ฟัง อีกทางหนึ่งคือ อ่านหนังสือ เรื่องฟังและฟังนั้นส่วนใหญ่จะ
เป็นประโยชน์แต่ในเวลาที่อยู่สหรัฐเท่านั้น แต่ก็เป็นของจำเป็น
เพราะเราจะต้องเรียนหนังสือและวิสาสะสมาคม ในเรื่องนี้พ่อแนะ
อะไรไม่ได้ นอกจากว่า อย่าเก็บตัวให้มากนัก ต้องพยายามพูดจา
กับเพื่อนฝูงให้มากที่สุด เวลาไม่เข้าใจ อย่าทำอ้าปาก ขอให้เขา
พูดอีกหลาย ๆ ครั้งจนเราเข้าใจและจำได้

ส่วนเรื่องอ่านหนังสือนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวง
เมื่อกลับเมืองไทย ไม่ว่าจะได้ปริญญาแล้วหรือยังก็ตาม เราจะหา
ความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเท่านั้น ยิ่งเขียน
ภาษาอังกฤษได้ยิ่งมีราคามากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงต้องอ่านหนังสือ
ทุกชนิด โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวัน”

แหบจะกล่าวได้ว่า ความรู้ภาษาอังกฤษที่คุณพ่อสอนลูก ๆ
ทุกคนนั้น มีเพียงแค่นี้ คุณพ่อไม่เคยที่จะนั่งจางจาไซสอนเหมือน
อย่างที่ครูสอนในโรงเรียนเลย ข้าพเจ้าคิดว่า นี่แหละคือวิธีเรียน
ภาษาอังกฤษที่ถูกต่องที่สุด หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษรายวัน ราย
สัปดาห์ รายเดือน อ่านให้หมดและอ่านทุกเรื่อง พวกลูกทุกคนจด
จำและได้พยายามปฏิบัติตามที่คุณพ่อได้พ่่าสอนไว้

ผ่องศักดิ์ เสถบุตร

งานอดิเรกของ สอ เสถบุตร

ก่อนจะเขียนเรื่องนี้ ผมได้นั่งนึกอยู่นานว่างานศพคุณพ่อ (สอ เสถบุตร) นั้นควรจะเขียนเรื่องอะไรเกี่ยวกับคุณพ่อดี จะเขียนเรื่องชีวประวัติหรือก็กลัวว่าจะมีความรู้ไม่พอ เนื่องจากผมเห็นคุณพ่อครั้งแรกก็เมื่อก่อนคุณพ่อก่อนอายุตั้ง ๕๐ ปีกว่า เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า ให้คนที่มีความรู้หรือมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับคุณพ่อเขียนดีกว่าเป็นแน่แท้ ในที่สุดก็คิดว่า ไม่มีเรื่องอะไรดีกว่า งานอดิเรกของคุณพ่อ เพราะคุณพ่อนั้นเป็นนักเล่นของเล่นชิ้นครูเลยทีเดียว จะทำอะไรหรือเล่นอะไรก็ต้องให้รู้จริง ต้องทำให้ได้ดีที่สุด ถ้ายังมีปัญหาที่ยังไม่เข้าใจ คุณพ่อก็คงจะแก้ปัญหามาจนได้ ตราบใดที่ยังแก้ปัญหาก็จะไม่เป็นอันทำงาน ลักษณะอันนี้เป็นลักษณะเด่นประจำตัวคุณพ่อเลยทีเดียว

งานอดิเรกของคุณพ่อนั้น เท่าที่ผมเห็นเป็นชิ้นเป็นอันจริงๆ ก็มีอยู่สองอย่าง คือ รถยนต์และกล้องถ่ายรูป คุณพ่อเคยสนใจปลุกองุ่นอยู่พักหนึ่ง แต่ในที่สุด ก็เห็นว่าการปลุกองุ่นไม่ได้ผลดีจึงได้เลิกลาไป คุณพ่อเริ่มสนใจเพาะองุ่นตั้งแต่ยังไม่มีใครคิดริเริ่มปลุกองุ่นในเมืองไทยเลย (ประมาณ ๑๕ ปีมาแล้ว) คุณพ่อทดลองปลุกองุ่นถึงขนาดอุทิศสนามหญ้าหน้าบ้านสร้างโรง ปลุกองุ่นเต็ม

ไปหมด แล้วก็ชดุกอยู่กับงุ่นประมาณ ๔-๕ ปี ก็เลิกเราไปตาม
 เหตุผลที่ได้กล่าวมา อย่างไรก็ตาม การปลุกงุ่นเป็นงานอดิเรกนั้น
 ถ้ามาเทียบกับงานอดิเรกอย่างอื่น เช่น การซ่อมรถยนต์และการถ่าย
 รูป ก็เรียกว่า คุณพ่อสนใจงุ่นน้อยมาก สำหรับรถยนต์และกล้อง
 ถ่ายรูปนั้น คุณพ่อเล่นมาตั้งแต่หนุ่มจนกระทั่งตายจากไปทีเดียว พูด
 ถึงรถยนต์ ขอลำดับรถยนต์ที่คุณพ่อใช้ตั้งแต่ที่ผมจำได้มีต่อไปนี้ :—

1. PEUGEOT (FRANCE)
2. BOGWARD—HANZA (GERMANY)
3. D.K.W. (GERMANY)
4. LANDCHESTER U. K.
5. CITROEN DS 19 FRANCE
6. CITROEN DS 19 FRANCE
7. PRINCE GLORIA JAPAN
8. MAZDA JAPAN
9. N.S.U. RO 80 Rotary engine (GERMANY)

การเล่นรถยนต์ของคุณพ่อนั้น ผิดกับคนอื่นที่ชอบเปลี่ยน
 รถยนต์บ่อยๆ คุณพ่อไม่ใช่เช่นนั้น คุณพ่อชอบเอามาเล่นทีละคัน
 และพยายามปรับปรุงทุกๆ อย่างจนกระทั่งเรียกได้ว่า ไม่มีอะไรเหลือ
 ให้ปรับปรุงได้อีกแล้วจึงขาย คุณพ่อใช้รถยนต์เฉลี่ยแล้วประมาณ
 ๔-๕ ปีเท่านั้น สำหรับรถลำดับที่ ๑ และที่ ๒ นั้น คุณพ่อจะได้มา

อย่างไรนั้นผมไม่ทราบ เพราะตอนนั้นผมยังไม่เกิดหรือว่า เกิดแล้ว
แต่จำไม่ได้ แต่เท่าที่จำได้นั้นว่ารถทั้งสองคันเป็นรถ second hand
PEUGEOT นั้น ผมก็จำไม่ได้อีกเหมือนกันว่า ผมเคยนั่งหรือเปล่า
แต่ BOGWARD—HANZA นั้น จำได้แน่ๆ ว่า เคยได้นั่งไปอยุธยา
กับคุณพ่อ และในตอนนั้นฝนตกหนักมาก จนกระทั่งน้ำท่วมทางขาด
ในขณะที่ขับรถไปน้ำท่วมเข้ามาในรถเกือบถึงที่นั่งเลยทีเดียว

D.K.W. นั้น คุณพ่อซื้อมาเมื่อมาอยู่ที่บ้านอรุพงษ์แล้วเป็น
รถ 2 strokes รุ่นแรกของ D.K.W. ต้องเติมน้ำมันผสม คุณพ่อใช้
D.K.W. อยู่ไม่นานประมาณไม่เกิน ๓ เดือนก็ขาย เหตุผลก็คือรถ
oversteer มากเกินไป คุณพ่อขับ D.K.W. ไปต่างจังหวัดแล้วกระ
ทบกับควายเข้าทำให้คุณพ่อต้องแฉลบลงไปข้างทาง กลับมาได้ไม่ถึง
เดือนคุณพ่อก็ขาย D.K.W. และเหตุการณ์อันนี้เอง ทำให้คุณพ่อ
ไม่ยอมซื้อรถเครื่องหลังอีกเลย เพราะเขาเกินไป ขับไม่ปลอดภัย

LANDCHESTER เป็นรถคันต่อมา ความจริงคุณพ่อซื้อ
LANDCHESTER มาประมาณหนึ่งเดือนแล้วจึงขาย D.K.W. ไป
รถคันนี้เป็นรถยี่ห้อแรกที่มีระบบ semi-automatic transmission
และปรากฏว่ารถคันนี้หนักประมาณเกือบ ๒ ตัน (๑.๘ ตัน) คุณพ่อ
ใช้รถ LANDCHESTER อยู่ ๕ ปีพอดี ก็ขายเมื่อย้ายมาอยู่บ้าน
สำโรงแล้ว สำหรับรถ LANDCHESTER นี้ คุณพ่อพบปัญหา
ใหญ่อยู่อันหนึ่งคือ พอดีถึง 60 mph พวงมาลัยเป็นตองสนเป็น

เจ้าเขาที่เดียว แต่พอถึง 75 mph กลับนั่งเฉยๆ คุณพ่อเพียรแก้อยู่
๒ ปี แก่ทั้ง balance ล้อแล้วก็ไม่หาย จนกระทั่งปรากฏว่าเป็น
เพราะ toe-in ผิดไปจากเดิม หลังจากแก้ไข toe-in จนเรียบร้อย
แล้ว พวกมาลัยหายสนั่นคุณพ่อก็ขายไปและซื้อ CITROEN DS 19
มาใช้ สำหรับ LANDCHESTER นี้คุณพ่อเอาไปบุกเกือบทั่วประเทศ
ไทย แม้กระทั่งทางสายที่อันตรายที่สุดในโลก (คุณพ่อว่าไว้
อย่างนั้นในหนังสือ ร.ส.พ.) ซึ่งเป็นทางเชื่อมเชียงใหม่ และ เชียง
ใหม่ น่าน ผาง ผมยังจำได้ว่า เราออกจากเชียงใหม่ประมาณตีสาม
ถึงแม่สรวยประมาณ ๖ โมงเช้า เอรอดลุยข้ามลำธารที่แม่สรวย
แล้วก็เริ่มเข้าดอยช้างอันเป็นทางที่แม้กระทั่งรถลากไม้ก็ไม่ค่อยอยาก
จะไปในสมัยนั้น รถแล่นไปตามไหล่เขาทั้งวัน บางตอนเราต้องชน
ของออกหมด เพื่อที่จะให้รถเบา ต้องหยุดเอาไม้หมอนหนุน เนื่องจาก
จากรดชันไม้ไหว และบางที่เป็นทางชันชันไป พอดียอดหักโค้ง ๙๐
องศาทำให้คุณพ่อไม่ไว้ใจต้องลงไปตรวจทางดูก่อนทุกทีไป ผมจำ
ได้ว่าคืนนั้นเรามาถึงเชียงใหม่ (กินข้าวเย็น) ประมาณ ๕ ทุ่มพอดี
อีกครั้งหนึ่ง คุณพ่อขับรถ LANDCHESTER นี้ ไปสุดบักซ์ใต้ซึ่ง
ทางสมัยก่อนของเมืองไทยเกือบจะเรียกว่า เป็นทางเกวียนเราตี ๆ นี้
เอง โดยเฉพาะทางบักซ์ใต้ช่วงระนอง-ตะกั่วป่า และพังงา พัทลุง

CITROEN DS 19 นั้น คุณพ่อซื้อมาใช้เป็นคันที่ ๖ หรือ ๗
ของประเทศไทย เหตุที่ตัดสินใจซื้อ CITROEN ก็เนื่องจากมีระบบ

hydraulic system สำหรับพวงมาลัย, เบรก, เกียร์, คลัทช์ แดม
ย้งยกตัวถังได้อีกด้วย และประการสุดท้ายนี้เองทำให้คุณพ่อตัดสินใจ
ซื้อ เพราะคุณพ่ออ้างว่า ออกต่างจังหวัดบ่อย และถนนในเมืองขณะ
นั้นเร็วมาก จึงต้องการรถที่ตัวถังยกให้สูงหรือต่ำได้ตามแต่สภาพของ
ถนน รถ CITROEN นั้นเช่นกัน ไปรอบประเทศไทยมาอย่างน้อย
๒ รอบ เมื่อคุณพ่อขายคันที่สองไปนั้น ความจริงยังชอบมันอยู่
เพราะเทคนิคต่าง ๆ ของรถ CITROEN นั้นน่าสนใจมาก แต่ถ้าเรา
ใช้รถยนต์เดียวกันถึงสามคันก็รู้สึกพิกลอยู่

PRINCE GLORIA และ MAZDA นั้น เป็นรถญี่ปุ่น
อันที่จริงคุณพ่อไม่ค่อยชอบเท่าไร มาตอนนั้นคุณพ่อเริ่มจะแก่แล้ว
จะซ่อมรถ มุดใต้ท้องรถบ่อย ๆ ก็ไม่ค่อยจะไหว จึงไม่ค่อยได้ปรับ
ปรุงอะไรมากมายนัก รถ PRINCE GLORIA และ MAZDA
นั้น ก็ยังมีอยู่ในขณะเดียวกัน และในที่สุด คุณพ่อก็ขาย PRINCE
GLORIA ไป

NSU RO 80 เป็นรถคันสุดท้ายของคุณพ่อ รถคันนี้ เป็น
รถที่คุณพ่อรักมากที่สุดก็ว่าได้ ราคามันแพงที่สุดเท่าที่คุณพ่อซื้อรถ
ยนต์มาทีเดียว เป็นรถที่ใช้เครื่องยนต์ Wankle Engine (Rotary
engine) ก่อนจะซื้อคุณพ่อก็พูดว่า รถ NSU นี้จะเป็นรถคันสุดท้าย
ของคุณพ่อ และก็เป็นอย่างนั้น คุณพ่อหวังมากสำหรับรถคันนี้ คุณพ่อจะ
ไม่พอใจทันทีถ้ามีใครไปแตะต้องเข้า ไม่ค่อยยอมให้ใครขับแม้กระ

ทั้งลูกๆ คุณพ่อศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ rotary engine อยู่ ๒ ปีจนกระทั่ง ปัญหาต่างๆ คุณพ่อเข้าใจหมด เหลือแต่เพียงทางปฏิบัติเท่านั้น ที่คุณพ่ออยากจะลอง และผมพูดได้ว่า คุณพ่อซื้อรถคันนี้มากเพื่อจะพิสูจน์ความเชื่อของคุณพ่อนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม รถ NSU RO 80 ก็มีโอกาสรับใช้คุณพ่ออยู่เพียง ๒ ปีกว่าๆ เท่านั้น คุณพ่อก็จากไป ขณะนี้ รถ NSU ก็ยังอยู่กับครอบครัวเรา และเราก็ตั้งใจไว้ว่า ว่าจะไม่ยอมขาย เพื่อให้เป็นที่ระลึกถึงคุณพ่อ สำหรับกล้องถ่ายรูปนั้นคุณพ่อก็ให้ความสนใจเป็นพิเศษ เท่าที่ผมจำได้มี Agfa แบบโบราณ, Zeiss Ikon, Rolleicord, Rolleiflex, Hassablad, Nikorex, Exacta, Bronica, Industar 50 (กล้อง Wide Augle ของรัสเซีย), Canon, Minolta และ Nikon F ๒ กล้อง สำหรับเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้กับกล้องถ่ายรูปและรถยนต์นั้น คุณพ่อก็มีมากจริงๆ เรียกว่าอยู่ต่างๆ หรือร้านซ่อมกล้องถ่ายรูป ในเมืองไทยส่วนมากยังมีอุปกรณ์ที่คุณพ่อไม่ได้เลย

เรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรกของคุณพ่อนั้น คุณพ่อไม่เคยเสียตายนเงินเลย เท่าไหร่เท่ากันถ้าอยากได้ คุณพ่อใช้กล้องถ่ายรูปคุณพ่อเองและลูกๆ พร้อมกันทั้งหมดก็ได้เคยทำมาแล้ว แต่สิ่งที่คุณพ่ออยากทำที่สุดก็คือ เอาลูกทุกคนนั่งรถที่คุณพ่อขับเองสักครั้งหนึ่งให้พร้อมหน้าพร้อมตา แต่คุณพ่อก็ไม่มีโอกาสได้ทำเช่นนั้นเลยในชีวิต

Coon Paw

Coon Paw,

You spoke to me of peace,

Peace that could feel the hearts of humanity,

If only we could end our years.

Your wisdom is unbounded, forever growing,

Planting seeds of understanding.

May the wind carry you where it will with love,

May the sun brighten your path,

And wherever you go,

May you go with peace, love and happiness

Forever and will remember.

Your daughter **มาลี**

มาลี หรือ Mollie Squires จากเมืองซานฟรานซิสโก
มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา คือลูกสาวชาวอเมริกันของครอบครัว
เครว์ สเตบุตร แม้ว่าจะมาอยู่บ้านสเตบุตร ตามโครงการ American
Field Service เพียงชั่วระยะเวลาสามเดือน ในปี พ.ศ. ๒๔๑๑
Mollie ก็มีความผูกพันต่อ Coon Paw และครอบครัว สเตบุตร อย่าง
ลึกซึ้ง Mollie ได้ส่งดอกไม้สดข้ามทวีปเพื่อให้ร่วมเผาไปพร้อมกับ

หน้า ๒๑ 21/10/2565
ร่างของ Coon Paw

ปัจฉิมลิขิต

แต่ อาจารย์สอ เสถบุตร

ผมได้ยินชื่อเสียง อาจารย์สอ มาตั้งแต่ผมเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ครูสอนภาษาอังกฤษคนแรกของผมคือคุณแม่ของผมได้กล่าวถึงพจนานุกรมของอาจารย์สอว่า เป็นหนังสือดีมาก ถ้าจะให้ภาษาอังกฤษดีจะต้องใช้พจนานุกรมเล่มนี้ ผมเรียนชั้นมัธยมอยู่บ้านนอกในบารมีนาชที่อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดอุบลราชธานี หาซื้อพจนานุกรมเล่มนี้ในตลาดอำเภอไม่ได้ แต่ได้ขอให้ญาติที่เป็นปลัดอำเภอช่วยซื้อให้ นับแต่นั้น ผมก็ได้รู้จักอาจารย์สอดี และอาจารย์สอก็เริ่มมีอิทธิพลต่อชีวิตของผม

การเรียนภาษาอังกฤษ ได้เปิดโลก ให้กว้างขึ้นสำหรับผม ผมเริ่มหาหนังสือภาษาอังกฤษแม้จะเก่าหรือหนังสือพิมพ์อังกฤษที่ใช้ห่อของจากร้านค้า ผมก็เอามาอ่าน และ ใช้พจนานุกรมของอาจารย์สอ ช่วยให้อ่านเข้าใจได้บ้าง

ผมมาเรียนต่อกรุงเทพฯ เมื่อสำเร็จ ๖ จากบ้านนอกแล้ว โดยอุบัติเหตุ ผมได้เข้าเรียนที่โรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข แผนกภาษาต่างประเทศ (อาชีวศึกษาชั้นสูง) ก็ได้ใช้พจนานุกรมของอาจารย์สออีก

ผมเข้าเรียนต่อทฤษฎีภาษาและธรรมศาสตร์ก็ได้อาศัยพจนานุกรม

กรมของอาจารย์สอนเป็นแสงสว่างให้ผมอีก

ตอนที่อยู่มหาวิทยาลัยนี้ อาจารย์สอนมีอิทธิพลต่อการเรียน
ของผมมากขึ้น ตรงที่ว่าอาจารย์ได้เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์
ภาษาอังกฤษรายวันคือ Liberty หนังสือพิมพ์นั้นมี ๒ ประเภทคือ
ประเภทหนึ่ง เป็นหนังสือพิมพ์รายวันปกติเช่นเดียวกับ Post และ
World ในปัจจุบัน อีกประเภทหนึ่งเป็นหนังสือพิมพ์สำหรับนักเรียน
มีแผ่นเดียว (๒หน้า) หน้าแรกมีข้อความเช่นเดียวกันกับหน้า ๑
ของหนังสือพิมพ์ปกติ และหน้า ๒ เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษแปลเป็น
ไทยไว้เต็มหน้า ความดีของหนังสือนี้ตรงที่ว่า เมื่อเราอ่านหน้า
แรกตรงไหนไม่เข้าใจศัพท์คำใดก็พลิกดูหน้าหลังได้ จะมีคำแปล
และคำอธิบายเสร็จ วันหนึ่งผมซื้อหนังสือนี้ ๑ ฉบับราคา ๕๐ สตางค์
แต่ผมได้ศัพท์ใหม่ไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐ คำ นอกจากนี้อาจารย์ยัง
ให้วิทยาทานแก่ผมอีกด้านหนึ่งคือ อาจารย์ได้ออกหนังสือพิมพ์ราย
สัปดาห์ชื่อ LEADER ซึ่งมีวัตถุประสงค์จะให้นักศึกษาได้ใช้เป็น
ตำราเรียนภาษาอังกฤษ ผมได้ซื้อมาอ่านทุกสัปดาห์ไม่เคยขาดเลย
ในขณะที่เรียนวิชารัฐศาสตร์ที่จุฬาฯ ผมสนใจการเมืองมาก ได้เคย
ไปชมการประชุมรัฐสภาหลายครั้ง ได้พบและพูดกับนายกรัฐมนตรี
ของชาติไทยเป็นครั้งแรกในชีวิตที่จุฬาฯ คือ จอมพลป.พิบูลสงคราม
ที่มาเปิดตึกเรียนของคณะรัฐศาสตร์ ผมชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการ
เมืองเช่นหนังสือชุดของพระยาศรารักษ์พิพัฒน์ นายหนนวย หนังสือ

ยุคที่มีพของพายัพ โธนาจวิภาต ฯลฯ ทำให้ผมได้รู้จักชื่อเสียงและการ
ต่อสู้ของอาจารย์สอเป็นอย่างดี

ดวงชะตาผมกับอาจารย์สอเริ่มโศกจรมาใกล้กันเมื่อผมสำเร็จ
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยแล้ว และได้เป็นอาจารย์ที่จุฬาฯ จึงได้ออก
จากวัดมาเข้าบ้านอยู่หลังวัดพญาไยง ทางจะเข้าบ้านผมนั้นจะต้องเข้า
ทางซอยอรุณพงษ์ ทุกวันที่ผมเดินเข้าออกมาขึ้นรถเมล์ไปทำงานที่จุฬาฯ
จะผ่านโรงพิมพ์ของอาจารย์สอ ใจจริงแล้วอยากจะเข้าไปทำความ
รู้จักกับท่านและขอบคุณที่ท่านได้ช่วยให้การเรียนของผมดีขึ้นตลอด
๑๐ กว่าปีที่ผ่านมาแต่ก็ไม่กล้า ผมจะไม่ได้รู้จักกับอาจารย์สอถ้าจอม
พลสฤษดิ์จะไม่ได้ปฏิวัติเมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ หัวหน้าคณะปฏิวัติ
ได้มีคำสั่งให้อาจารย์สอและผมเป็นกรรมการวิจัยประจำกองบัญชา
การคณะปฏิวัติโดยมีพลตรีเนตร เขมะโยธิน (ยศในขณะนั้น) เป็น
ประธาน กรรมการร่วมกับคณะเท่าที่จำได้ก็มีพันเอกแสวง เสนา
ณรงค์ (ยศในขณะนั้น) นายบุญชนะ อัดดากร นายภรต พานิชภักดิ์
นายวิฑูรย์ วิริยะพันธ์ นายผลุง บัทธิมะสังข์ นายประสงค์ บุญเจิม
และพันโทสุรินทร์ ชลประเสริฐ (ยศในขณะนั้น) เป็นเลขานุการ
ผมไปประชุมครั้งแรกก็ได้รู้จักอาจารย์สอและคุยถูกคอกัน
ทันที เพราะเรามีความเห็นตรงกันในหลายเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวกับ
อุดมคติและอนาคตของบ้านเมือง

หน้า ๒๑ 21/10/2551

ความสัมพันธ์ของเราได้พัฒนาจากความสัมพันธ์ทางราช

การมาเป็นส่วนตัวและใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้นจนผมมีฐานะเป็น
น้องชายคนสุดท้องของอาจารย์สอไป

ครอบครัวของเรานับถือกันเหมือนคนสนิท ไปมาหาสู่กัน
ช่วยเหลือกันเมื่อยามเจ็บป่วยและทุกข์ยาก เราไปเที่ยวทั่วถิ่นและ
ชายทะเลด้วยกันทุกปี ลูกชายและลูกสาวของผมเป็นเสมือนหลาน
แท้ ๆ ของอาจารย์สอ

เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป คนก็เปลี่ยนฐานะไป
ตามกาลเวลา แต่อาจารย์สอก็คงเป็นอาจารย์สอคนเดิมเสมอต้นเสมอ
ปลาย ผมเป็นผู้ที่รู้จักอาจารย์สอ ดีมากคนหนึ่งพอที่จะกล่าวได้เต็ม
ปากว่า

- อาจารย์สอ เป็นพ่อทวดของคุณ
- อาจารย์สอ เป็นสามทวดของภรรยา
- อาจารย์สอ เป็นลุงทวดของหลาน ๆ
- อาจารย์สอ เป็นอาจารย์ทวดของศิษย์
- อาจารย์สอ เป็นข้าราชการทวดในราชสำนัก
- อาจารย์สอ เป็นนักการเมืองทวดของวงการเมืองไทย
- อาจารย์สอ เป็นรัฐมนตรีทวดและเสนาบดีของเมืองไทย
- อาจารย์สอ เป็นนักเสียดายทวดของประเทศ

การศึกษาชีวิตอาจารย์สอ ได้ให้อะไรคนเราหลายอย่าง
ชีวิตอาจารย์สอมีทั้ง รุ่งโรจน์และตกอับ ผิดหวังและสมหวัง ยาก

จนและมีฐานะดีขึ้น ซึ่งเป็นธรรมดาของชีวิตมนุษย์ แต่ชีวิตของ
อาจารย์สอนน่าสนใจที่จะศึกษา ดังท่านจะเห็นได้จากประวัติของอา
จารย์สอนในหนังสือเล่มนี้

อาจารย์สอนออกจากคุกมาเป็น ส.ส. ชนบุรี และเป็นรัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงเกษตร แต่ก็เป็นที่รัฐมนตรีที่ไม่มีบ้านอยู่เป็นของ
ตนเอง ต้องเช่าเขาอยู่ ครั้นเมื่อมีคนมาเสนอให้ผลตอบแทนถ้าหาก
อนุมัติให้ทำป่าไม้ได้ อาจารย์สอนกลับปฏิเสธว่า “ถ้าผมขายป่าไม้ก็
เท่ากับผมขายชาติ” ดังนั้นอาจารย์สอนจึงเป็นที่รักชาติมาก
ม.จ. สิทธิพรทรงเล่าให้ผมฟังว่า ตอนเป็นรัฐมนตรีอยู่นั้น อาจารย์สอน
ไม่ได้ขอสายสพายให้ตนเอง เลยไม่ได้สายสพายจนวันตาย

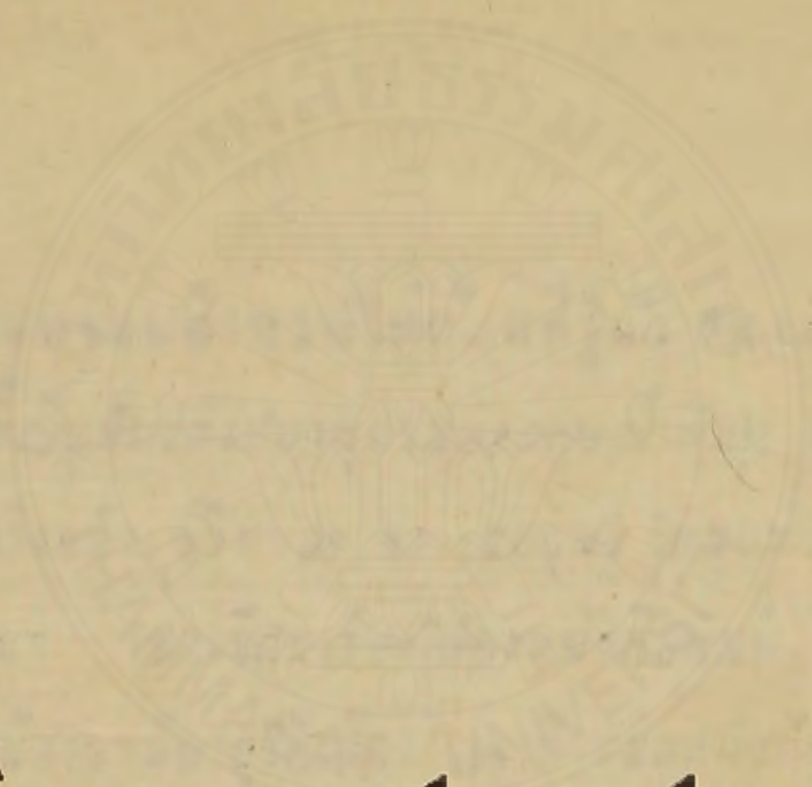
อาจารย์เคยเล่าให้ฟัง ตอนเป็นรัฐมนตรีอยู่นั้น โคนคนประ
จบเกือบเสียคน พอพ้นรัฐมนตรีแล้วเกือบเสียคนเพราะประจบ
ไม่เป็น เมื่อลาออกจากรัฐมนตรี เนื่องจากแพ้การเลือกตั้ง และไม่ได้
เป็นส.ส. อาจารย์สอนได้ถือแบบอังกฤษเขียบ คือ ถ้าไม่ได้เป็นส.ส. ก็ไม่
ต้องเป็นรัฐมนตรี

อาจารย์พ้นจากรัฐมนตรีมาเป็น บรรณาธิการหนังสือพิมพ์
Liberty และ Leader และทำพจนานุกรมขายเลี้ยงตนเองและครอบครัว
ครัว ครึ่งสุดท้ายได้ทำพจนานุกรมไทย—อังกฤษ ขนาด ๒ เล่มใหญ่
เสร็จ พจนานุกรมไทย—อังกฤษเล่มนี้ใช้เวลา ๑๕ เดือนโดยอาจารย์
ไปเช่าบังกาโลอยู่คนเดียวที่ประจวบ ผมเคยไปเยี่ยม ๒-๓ ครั้ง

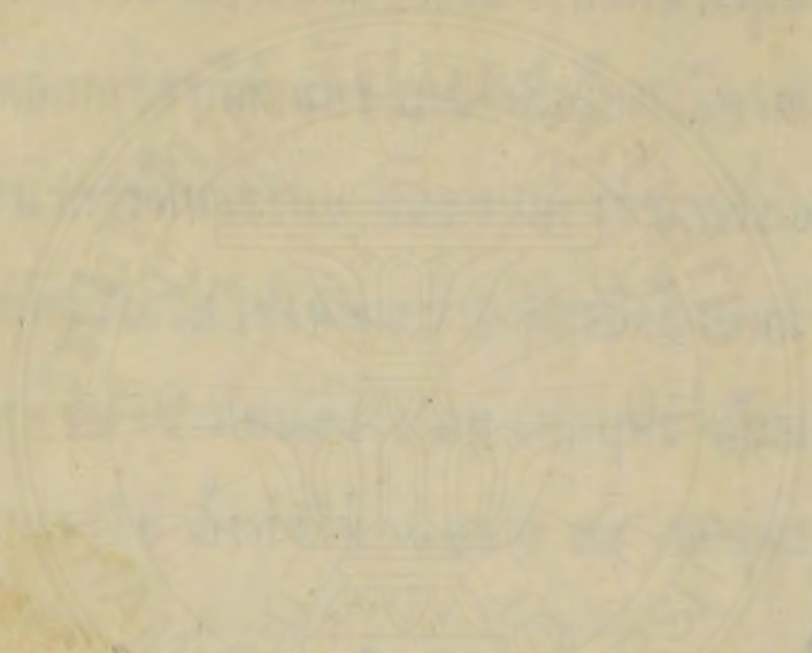
พออาจารย์รู้ว่า แก่มาก ก็ทำพินัยกรรมมาฝากผมเอาไว้
ผมไปออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ทราบข่าวอาจารย์เสีย
ด้วยความเศร้าใจยิ่ง อย่างน้อยประเทศไทยก็ขาดผู้เสียภาษีสื่อสัตย์
ไปคนหนึ่ง ตลอดเวลาที่ผ่านมา อาจารย์เสียภาษีตามกฎหมายทุกบาท
ทุกสตางค์ ธนาคารทหารไทย และกรมสรรพากรยอมเป็นพยานได้
ผมเศร้าใจไม่ใช่เฉพาะว่าอาจารย์ต้องจากเราไป แต่เศร้า
ใจที่สุดก็ตรงที่ว่า เรามีคนอย่าง สอ เสถบุตร น้อยเกินไป เมื่อสอ
เสถบุตร จากเราไป ยิ่งทำให้คนอย่าง สอ เสถบุตร น้อยลงไปอีก
คนหนึ่ง

เมื่อมานึกถึงว่า แม้แต่ผมเอง ผมก็ไม่แน่ใจว่า
ตนเองจะเป็นได้เพียงครึ่งหนึ่งของสอ เสถบุตร ก็ยังทำให้
ผมเศร้าขงขน

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์

แผ่นดินของ สบ เสถบุตร

กรมการคลัง กระทรวงการคลัง

พิมพ์วัลย์ เสถบุตร ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สอ เสถบุตร
๒๐๔ ซอยสันติคาม ต. สำโรงเหนือ จ. สมุทรปราการ
โทร. ๕๓๑๕๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

มีประสบการณ์จำนวนไม่น้อยที่รู้จัก สอ เสถบุตร แต่
เพียงในฐานะที่เป็นนักแต่งภาพยนตร์อังกฤษเป็นไทย และไทยเป็น
อังกฤษ แต่ที่จริงแล้ว ชีวิตของ สอ เสถบุตร ได้ผูกพันกับงานหนังสือพิมพ์ตลอดมา เขาเขียนเรื่องไปลงในหนังสือพิมพ์ "วชิราวุธ"
เป็นครั้งแรก เมื่อเขามีอายุได้เพียง ๑๖ ปี และกำลังเรียนอยู่ชั้น
มัธยม ๔ แห่งโรงเรียนสวนกุหลาบ ตลอดเวลาที่ศึกษาวิชาธรรมวิชา
และการเทววิทยาอยู่ ณ ประเทศอังกฤษ สอ เสถบุตร ก็ฝึกฝนอยู่
กับการทำหนังสือ "สามัคคีสาร" การเขียนเรื่องไปลงในหนังสือพิมพ์
Manchester Guardian ในอังกฤษ และการเขียนบทความและบท
วิจารณ์ข่าวส่งมาลงในหนังสือพิมพ์เมืองไทยทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
บทวิจารณ์ข่าวในคอลัมน์ "โลกสาส์นประจำสัปดาห์" ใน
หนังสือพิมพ์ไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๖-๒๔๖๘ ได้ก่อให้เกิดความ
สนใจทั้งในวงการรัฐบาลและประชาชน ดังนั้นเมื่อเรียนสำเร็จกลับ
มาและเข้ารับราชการในกรมโลหกิจ สอ เสถบุตร ก็ได้หยุดยั้ง
ในการเขียนบทความและบทวิจารณ์ข่าวลงในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ทั้ง
ไทยและอังกฤษ โดยใช้นามปากกา 'อสมาน' ในเวลาเขียนภาษา

ไทย และ 'NAI NAKORN' เวลาเขียนภาษาอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพอพระราชหฤทัยในบทความที่ 'NAI NAKORN' เขียนลงในหนังสือพิมพ์ Bangkok Daily Mail และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้นายสอ เศรษฐบุตร เข้ารับราชการในกรมราชเลขาธิการ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชกระแสรับสั่งให้หลวงมหาสิทธิโวหาร (สอ เศรษฐบุตร) ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและคณบดีของหนังสือพิมพ์ไทยอีกตำแหน่งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ 'อสยาม' ได้เขียนบทความวิจารณ์ข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ภายใต้คอลัมน์ 'ออตโนมติ' ขณะเดียวกัน 'NAI NAKORN' ก็ยังคงเขียนบทความภาษาอังกฤษแสดงความคิดเห็นของตนในหนังสือพิมพ์ Bangkok Daily Mail อยู่เรื่อยๆ ดัง บทความเรื่อง "Tariff, Revenue and Taxation"

หลังจากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ไม่นาน หลวงมหาสิทธิโวหาร ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปกครองแบบประชาธิปไตยจอมปลอม ได้ลาออกจากราชการ และหันไปเขียนบทความโจมตีรัฐบาลในหนังสือพิมพ์ Bangkok Daily Mail ดังบทความเรื่อง "Politics And Princes" แม้ในระหว่างต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตในคดีกบฏบวรเดช พ.ศ. ๒๔๗๖ สอ เศรษฐบุตร ก็ยัง

เขียนบทความไปลงในหนังสือพิมพ์ Bangkok Times โดยใช้นามแฝงว่า 'Reour' และ 'Mr. Hyde'

เมื่อได้รับพระราชทานอภัยโทษในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ สอ เสถบุตร ได้เข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง และต่อมาก็คได้เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Liberty ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับแรกหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ภายหลังจากจึงได้เกิดหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ขึ้น

สอ เสถบุตร ได้ใช้หนังสือพิมพ์ Liberty นี้เป็นปากเสียงของรัฐบาลและประเทศไทย ในการคัดค้านนโยบายหลายอย่างหลายประการของอังกฤษที่เรียกร้องให้ประเทศไทยชดใช้หนี้สงคราม ในฐานะผู้แพ้ อังกฤษได้เรียกร้องให้ประเทศไทยส่งข้าวจำนวนมากมายให้แก่ประเทศต่าง ๆ ในอาณานิคมของตน จนเป็นเหตุให้ประชาชนชาวไทยต้องประสบกับความขาดแคลนอย่างมาก สอ เสถบุตร ได้ลงข่าวและภาพ ตลอดจนบทความในหนังสือพิมพ์ Liberty เพื่อแสดงให้เห็น ประชาชนคนไทยในบางจังหวัดถึงกับต้องอดข้าว ส่วนในพระนครประชาชนต้องเข้าคิวซื้อข้าวยาวเหยียด ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยเป็นเมืองอยู่ข้าวอยู่น้ำ สำหรับหนังสือพิมพ์ Liberty เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ผู้รวบรวมไม่อาจจะหาได้จากหอสมุดแห่งชาติแม้แต่ฉบับเดียว ทั้งนี้จะเป็นด้วยเหตุผลประการใดก็ไม่ทราบ

หลังจากลาออกจากการเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ *Liberty* เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ แล้ว สอ เสถบุตร ก็ได้มาตั้งโรงพิมพ์ของตน และออกหนังสือ *LEADER* ซึ่งเป็นหนังสือรายสัปดาห์ที่ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย มีการรวบรวมข่าวในรอบสัปดาห์เป็นภาษาไทย และมีเรื่องสารคดีต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ โดยให้คำแปลศัพท์เป็นภาษาไทย นอกจากนั้นก็มียุทธ *Editorial* ภาษาอังกฤษ และแปลเป็นภาษาไทยควบคู่กันไป บทบรรณาธิการนี้เป็นที่นิยมของนักศึกษาและประชาชนอย่างยิ่ง เพราะนอกจากให้ความรู้ในการแต่ง *Essay* พร้อม ๆ กับแสดงให้เห็นถึงวิธีแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยแล้ว บท *Editorial* นี้ยังให้ความรอบรู้ในวิชาการต่างๆ ตลอดจนแง่คิดอันหลักแหลมที่เกิดจากการนั่งคิดนอนตรองของ สอ เสถบุตร ในปัญหาต่างๆ ทาง วิทยาศาสตร์ การเมือง การเศรษฐกิจ การอุตสาหกรรม การทหาร ฯลฯ ดังที่ท่านผู้อ่านจะเห็นได้จากบทความเรื่อง "Thirty-Eight Hours of Nightmare" — "King Ananda Was Assassinated" และ "Third Force in A Warring World"

สอ เสถบุตร ทำหนังสือ *LEADER* อยู่ได้เพียงสามปีเศษ ก็จำต้องเลิกลงมือกิจการ ห้าง ๆ ที่กำลังได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างสูง ทั้งนี้เพราะ สอ เสถบุตร และคณะ ซึ่งมีอยู่เพียงสองคน ไม่มีเวลาพอที่จะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ งานแก้ไขปรับปรุง และพิมพ์จำหน่ายปทานุกรมฉบับห้องสมุด ฉบับประจำโต๊ะหนังสือ 'ไปนอก' ฯลฯ มีความสำคัญและคงทนถาวรยิ่งกว่า งาน

หนังสือพิมพ์นั้น เปรียบเสมือน บัตรทองหลังพระ ถึงจะเขียนหนังสือ
ดีเท่าใดอย่างไร ชื่อเสียงก็จะหมดไป ในชั่วเวลาวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น ถึง
จะทำประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติเพียงใด ก็มีน้อยคน
นักที่จะเห็นหรือยอมรับนับถือ มีหน้าชาเพียงชั่วเวลาไม่กี่ชั่วโมง ทุก
คนก็ลืมหมด ชื่อเสียงก็ย่อมจะสูญหายไป พร้อมกับกระดาษหนังสือ
พิมพ์อันกรอบและเปื่อยยุ่ย หมดสิ้นไปโดยไม่มีใครรู้จักและจำได้ว่า
สอ เสถบุตร เป็นใคร และได้เขียนบทความ แสดงความคิดเห็นใน
หนังสือพิมพ์ไว้อย่างไร หรือทำประโยชน์แก่ประเทศชาติเพียงไหน
การหันมาทำปทานุกรมแต่เพียงด้านเดียว ทำให้ สอ เสถบุตร มีเวลา
สร้างงานชิ้นใหญ่ไว้เป็นสมบัติของประชาชนชาวไทยได้อีกชิ้นหนึ่ง
นั่นคือ ปทานุกรมไทยเป็นอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม สอ เสถบุตร มีอาจที่จะทิ้งความเป็นนัก
หนังสือพิมพ์ได้โดยเด็ดขาด ความเป็นห่วงประชาชนชาวไทยและ
ประเทศชาติ ทำให้ สอ เสถบุตร จำต้องแสดงความคิดเห็นเป็นบท
ความไปลงในหนังสือพิมพ์ 'Bangkok Post' หนังสือพิมพ์ 'ประชา
ธิปไตย' และหนังสือพิมพ์ 'ชาวไทย' เป็นครั้งคราว ดังเช่นเรื่อง
"The United States of S.E. Asia" และ "ประชาธิปไตย
และรัฐธรรมนูญ" เรื่อง "โครงการอุตสาหกรรมสำหรับประเทศ
ไทย" นั้น สอ เสถบุตร ได้เสนอแนะต่อคณะกรรมการวิจัย ในสมัย
รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ส่วนเรื่อง "Floating Market"
สอ เสถบุตร เขียนขณะเป็นที่ปรึกษาองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทความที่คัดมารวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ บางเรื่องก็ได้ทำการ
แปลโดยตรงโดย ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช บางเรื่องก็เพียงแต่จับ
ใจความมาบรรยายพร้อมกับให้พื้นภาพ (background) ของเรื่อง
ไว้เท่านั้น เนื่องจากบทความเหล่านี้ สอ เสถบุตร เขียนในรูปของ
บทบรรณาธิการ ซึ่งมักจะเป็นการให้ความคิดเห็นสนับสนุน หรือโต้
แย้งปัญหาสำคัญต่าง ๆ ในเวลานั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีคำอธิบาย
ต่างหากไว้เพื่อเป็นพื้นฐานของผู้ที่ไม่เคยใกล้ชิดกับเหตุการณ์ในสมัย
นั้น ได้เข้าใจเจตนาของผู้เขียนโดยแท้จริง

อักษรตัวเอนที่พิมพ์ไว้ในบทความต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นคำ
บรรยายพื้นภาพของเรื่อง โดย ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช
และ พิมพ์วัลลค์ เสถบุตร

Tariffs, Revenue And Taxation

NAI NAKORN

BANGKOK DAILY MAIL: November 20th, 1931

One result of the present economic depression is to hasten the worldwide tendency towards higher tariffs which was already observable two years ago. Though economists are generally agreed on the evil effects of high tariffs in hampering trade, not a single country in the world, since this trade slump began, has scaled down its tariff schedules. In critical times like this Governments, like ordinary individuals, invariably take a short-sighted view by considering first their own immediate interests, all the time fully realizing that it is in the end a bad policy. It is a case of each one for himself and the devil taking the hindmost.

In a different category, however, is Siam's recent tariffs increase. Whereas other countries raise their tariffs to keep out imports and safeguard their depressed industries, Siam raises hers purely for revenue purposes. To achieve its object the Government has to design its

tariffs schedules in such a way that it would affect the volume of imports as little as possible, and each category of imports is expected to decline only in inverse ratio to its necessity. Foreign trade, therefore, is not hampered in the sense which applies, for example, to Great Britain's contemplated tariffs increase.

But there are criticisms of a different sort against the higher duties. It has been pointed out that since the volume of imports is to be kept up, duty has to be imposed on the people's necessities, and as a consequence the common mass of people, already harassed by the depression, will have to suffer more. The higher cost of foreign goods, it is said, will increase the cost of living so that the competitive power of the farmer in foreign markets will be reduced.

All this is, of course, quite true, but there are mitigating circumstances. For one thing, prices in this country are now much lower than two years ago. Then
พฤษภาคม 21/10/2565
tariffs as well as taxes were very low as compared to

those in other agricultural countries. The higher tariffs, therefore, should not entail any real hardship.

There is no question, however, of Siam's adopting a policy of high tariffs as in other countries, at any rate at the present stage of our industrial development. At present the Government is forced to impose higher duties on imports simply for want of other convenient means of raising additional revenues. The Government, therefore, will have to examine other sources of revenue as soon as possible; and in this connection it is the opinion of many that our system of taxation is capable of yielding the needed revenue without imposing additional hardship.

Whatever burden of taxation there is at present falls mainly on the producing class and the poor. The pool tax is levied per capita without regard to the individual's capacity for paying. The present land tax is levied only on farms, while other kinds of land escape taxation. These two taxes fill the major portion of the State coffers.

There remain at present many minor sources of untapped revenue such as entertainment tax, stamp duty and the like; but the source likely to be enough for the present need, in our opinion, is in the income tax. The difficulties of collecting the income tax are many in a country in which a considerable portion of the people do not use account books and banking institutions; but on the other hand these are the class of people who should be exempt from the tax.

Income tax, we think, can be levied on known incomes and we need not bother about the rest. This, however, does not mean that the people who should pay will be permitted to evade the tax. For this purpose the minimum limit of taxable incomes should be fixed sufficiently high. Of course, the tax will fall on rich business people and big commercial corporations, but these are the people who contribute the least to the State in direct taxation in proportion to their capacity to pay.

ภาษีสกุลากร, รายได้แผ่นดิน และภาษีอากร

แปลโดย ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ผลของความตกต่ำทางเศรษฐกิจในปัจจุบันประการหนึ่งก็คือ การเร่งแนวโน้มน้ำทั่วโลกในการเพิ่มภาษีสกุลากรให้สูงขึ้น ดังเช่นที่สังเกตได้อยู่แล้วในสองปีที่ผ่านมานี้

แม้ว่านักเศรษฐศาสตร์จะยอมรับกันโดยทั่วไปถึงผลเสียของการวางภาษีสกุลากรไว้อย่างสูง ในการที่จะกีดขวางการค้าลงก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีประเทศใดเลยที่จะลดอัตราภาษีขาเข้าลงหลังจากที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้นแล้ว ในยามวิกฤตเช่นนี้รัฐบาลก็เหมือนกับคนธรรมดาทั่วไป ซึ่งมักจะไม่มีมองกาลไกล แต่จะคิดถึงผลประโยชน์ในปัจจุบันที่ใกล้ตัวก่อนอื่น แม้ว่าจะรู้อยู่ตลอดเวลาว่า จะเป็นนโยบายที่ผิดพลาดในที่สุด นี่เป็นเรื่องของการต่างคนต่างหนีเอาตัวรอดมากกว่าอย่างอื่น

การขึ้นภาษีของสยามเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นกรณีที่แตกต่างกันไป จากวิธีดังกล่าวข้างต้น ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ขึ้นกำแพงภาษีเพื่อที่จะสกัดสินค้าขาเข้า และช่วยปกป้องอุตสาหกรรมที่อยู่ในสภาพทรุดโทรม สยามขึ้นภาษีขาเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านรายได้โดยเฉพาะ ในการที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ รัฐบาลจะต้องวางอัตราภาษีขาเข้าในทางที่จะให้มีผลกระทบกระเทือนต่อ

จำนวนสินค้าขาเข้าให้น้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และสินค้าขาเข้าแต่ละประเภทนั้นควรที่จะลดลงเป็นอัตราส่วนตรงกันข้ามกับความจำเป็นของสินค้าประเภทนั้น ฉะนั้นการค้าของประเทศจึงไม่ถูกสกัดกั้นไว้ เหมือนกับกรณีของอังกฤษกำลังคิดจะเพิ่มภาษีศุลกากรไว้อยู่แล้ว

แต่ยังมีข้อวิจารณ์มากมาย ที่แตกต่างออกไปต่อภาษีที่เพิ่มสูงขึ้นนี้ มีผู้ชี้ให้เห็นว่า เพราะจะต้องรักษาจำนวนสินค้าขาเข้าไว้ จึงจำต้องกำหนดอัตราภาษีตามข้าวของที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน และผลก็คือ ชนสามัญซึ่งยากแค้นเพราะเศรษฐกิจตกต่ำอยู่แล้ว ก็จะต้องได้รับความเดือดร้อนมากขึ้นไปอีก เมื่อราคาสินค้าจากต่างประเทศสูง ค่าครองชีพก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย และอำนาจการแข่งขันของชาวนาในตลาดการค้าต่างประเทศก็จะถูกลดลงด้วย

ทั้งหมดนี้เป็นความจริงอยู่ แต่ยังมีส่วนเสียอีกหลายประการ สิ่งหนึ่งก็คือ บัตนราคาสินค้าในประเทศต่ำกว่าที่เป็นอยู่เมื่อสองบทแล้วมาก นอกจากนี่ยังมีอัตราภาษีขาเข้าเช่นเดียวกันกับภาษีต่าง ๆ ก็ยังต่ำอยู่มากเมื่อเทียบกับประเทศเกษตรกรรมอื่น ๆ ดังนั้นภาษีศุลกากรที่สูงขึ้นจึงไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนมากมายอย่างที่คิดเลย ไม่น่าจะมีข้อสงสัยในการที่รัฐบาลสยามจะหยิบยกนโยบายการเพิ่มภาษีขาเข้าดังเช่นที่ประเทศอื่น ๆ กระทำอยู่ไม่ว่าในระบอบใด ในระยะการพัฒนากิจการของเรานี้ รัฐบาล

จำต้องกำหนดอัตราภาษีขาเข้าให้สูงขึ้น เพื่อที่จะหาหนทางอัน
สะดวกอื่น ๆ มาเพิ่มรายได้ของรัฐนั่นเอง ฉะนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นที่จะ
พิจารณาดูแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เกี่ยว
กับเรื่องนี้ หลายคนมีความเห็นว่าระบบภาษีของเราจะสามารถเพิ่ม
รายได้ที่ต้องการให้มากขึ้นโดยไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ยากเพิ่มขึ้นอีก

✓ ไม่ว่าภาระของภาษีจะเป็นอยู่เช่นไรในปัจจุบัน ย่อมตกอยู่
แก่ชนผู้ผลิตและคนจนเป็นส่วนใหญ่ ภาษีสรรพสามิต ภาษีสรรพสามิต
ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลแต่ละ
คนเลย ภวษที่ตนปัจจุบันก็เก็บเฉพาะที่นา ส่วนที่ดินประเภทอื่น ๆ
ก็ไม่ต้องเสียภาษี ภาษีทั้งสองนี้เป็นรายได้ส่วนใหญ่ของท้องพระคลัง

ปัจจุบันนี้ยังคงมีแหล่งรายได้ย่อย ๆ ที่พอจะหาได้อีกหลาย
ทางที่ยังไม่มีการนำมาใช้กัน เช่นภาษีอากรมหรสพ อากรแสตมป์
เป็นต้น แต่ตามความเห็นของเราแล้ว แหล่งรายได้ที่น่าจะพอเพียง
สำหรับความจำเป็นในเวลา^{นี้}คือ ภาษีเงินได้ ซ้อยากลำบากของการ
เก็บภาษีเงินได้ในประเทศที่ชนส่วนมากไม่ใช้สมุดบัญชีและธนาคาร
มีอยู่หลายประการ แต่ถ้าจะมองอีกแง่หนึ่ง คนเหล่านี้แหละคือผู้ที่
ควรได้รับการยกเว้นภาษี (ทั้งนี้^{นี้}นายนครคงหมายถึงชาวชนบทโดย
ทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในประเทศซึ่งยังไม่นิยมการใช้
ธนาคาร แต่ชนกลุ่มนี้มีรายได้น้อยมากเมื่อเทียบกับพ่อค้าวานิช แต่
ถึงกระนั้นก็ยังถูกเก็บภาษี^{นี้}และต้องเสียเงินค่า^{นี้}รชชูปการอยู่)

เราคิดว่า ภาษีรายได้อาจกำหนดเก็บในรายได้ที่รู้แน่ชัด โดยไม่จำเป็นจะต้องไปคำนึงถึงส่วนที่เหลืออื่น ๆ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าเราจะยอมให้บุคคลผู้ควรเสียภาษีสักเลียงภาษี จะนั้น เพื่อการนี้ ควรจะต้องวางอัตราภาษีรายได้ต่ำสุดไว้ให้สูงพอสมควร เป็นที่แน่นอนว่าภาษีนั้นจะตกอยู่กับพ่อค้าและผู้มั่งคั่งและบริษัทการค้าใหญ่ ๆ แต่คนเหล่านี้แหละคือผู้ที่เสียภาษีทางตรงให้แก่รัฐน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความสามารถที่เขาจะเสียได้

คำอธิบายของผู้แปล

ประเทศไทยได้รับการกระทบกระเทือนจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๑-๒๔๗๕ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ การเพาะปลูกข้าวอันเป็นอาชีพของประชาชนผู้ผลิตส่วนใหญ่ และเป็นสินค้าออกที่สำคัญเริ่มได้ผลน้อยลง ฝนแล้งทำให้ข้าวเก็บเกี่ยวไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ในปี ๒๔๗๓ เป็นต้นมา ราคาข้าวในตลาดต่างประเทศเริ่มตกต่ำลงยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ ไทยผลิตข้าวได้ ๔.๕ ล้านตัน ส่งออกนอกประเทศ ๑.๗ ล้านตัน มีมูลค่าประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ผลผลิตและจำนวนข้าวที่ส่งออกตลอดจนราคาข้าวตกต่ำลงเรื่อย ๆ

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ผลผลิตข้าวมีจำนวน ๔ ล้านตัน ส่งออก ๑.๓ ล้านตัน แต่มูลค่าของข้าวที่ส่งออกทั้งหมดนี้มีเพียง ๗๗ ล้าน ๕ แสนบาท ราคาข้าวต่อดังตกจากดั่งละ ๗ บาทในปี พ.ศ. ๒๔๗๐

ลงมาเป็นดั่งละ ๓ บาท ๕๐ สตางค์ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ประเทศไทย
เป็นประเทศกสิกรรมซึ่งรายได้ของประเทศผูกอยู่กับสินค้าทางการ
เกษตรไม่กี่ชนิด แหล่งที่มาของรายได้ของรัฐจึงไม่แน่นอน หาก
เคลื่อนไหวขึ้นลงตามราคาของสินค้าออกทางเกษตร ซึ่งถูกกำหนดโดย
ตลาดต่างประเทศ ระบบภาษีอากรของไทยในสมัยนั้นยังมีลักษณะ
ยึดหยุ่นยากอีกด้วย ทั้งนี้หมายความว่า การจัดเก็บภาษีอากร จัดเก็บ
ต่อกิจกรรมน้อยประเภท และเก็บไม่ได้เต็มที่ แหล่งที่มาของรายได้
ทางภาษีอากรขึ้นอยู่กับภาษีทางอ้อมมากกว่าภาษีทางตรง ในปี พ.ศ.
๒๔๗๔ นั้น รัฐบาลไทยเก็บภาษีทางตรงเพียง ๒ ประเภท คือ ภาษี
ที่ดินอย่างหนึ่ง กับเงินรัชชูปการอีกอย่างหนึ่ง (ส่วนภาษีเงินได้ส่วน
บุคคลและภาษีการค่านั้น เพิ่งจะมาเริ่มเก็บเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕)
ในปีเดียวกันนั้น รายได้จากภาษีที่ดินซึ่งตกอยู่กับชาวนาเป็นส่วนใหญ่
นั้น มีจำนวนเงินประมาณ ๑๐ ล้าน ๕ แสนบาท และเงินรัชชูปการ
เป็นจำนวนเงินประมาณ ๙ ล้านบาท เมื่อเทียบกับรายได้จากภาษี
อากรทั้งหมดของรัฐแล้ว ภาษีทางตรงคิดเป็นร้อยละ ๓๓ ของรายได้
จากภาษีทั้งหมด

ภาษีอื่น ๆ ซึ่งนำรายได้เข้าสู่คลังในเวลานั้นได้แก่ภาษีซึ่ง
เก็บจากสินค้าออก (ค่าพรีเมียมข้าว) ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต
อากรฝิ่น และค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าทะเบียน

ดังนั้นย่อมเห็นได้ว่า ภาวะเศรษฐกิจของรัฐบาลในเวลานั้น

อยู่ในสภาพที่แก้ไขลำบาก เนื่องจากสาเหตุของภาวะดังกล่าว ส่วน
หนึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมของรัฐบาล (ราคาข้าวซึ่งถูกกำ
หนดตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ) รายจ่ายของรัฐจึงมีสูง
กว่ารายได้เป็นลำดับมา ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ซึ่งเป็นปีที่นายนคร
เขียนบทความนี้ เป็นปีที่มีการขาดดุลงบประมาณมากที่สุดเป็น
ประวัติศาสตร์ คือ ขาดดุลงบประมาณถึง ๔ ล้าน ๕ แสนบาท รายได้ทั้งหมด
ของรัฐมีเพียง ๗๔ ล้าน ๔ แสนกว่าบาท

ทั้งหมดนี้เป็น background ของสภาพการทางเศรษฐกิจ
ในขณะนั้น นายนคร เขียนบทความเสนอให้มีการเก็บภาษีทางตรง
ให้มากขึ้น เรื่องภาษีทางตรงนั้นเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าเป็นภาษีที่
unpopular ที่สุด และภาระภาษีย่อมจะตกแก่ผู้มีรายได้มาก ซึ่งเป็น
ผู้มีอำนาจทางการเมืองและทางเศรษฐกิจเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่นาย
นครได้ให้ความเห็นสรุปไว้แล้วว่า คนเหล่านี้แหละน่าจะเป็นผู้ที่
สามารถเสียเงินให้กับรัฐมากที่สุด

ปัญหาเรื่องการเพิ่มภาษี และการจัดเก็บภาษีนัยเป็นปัญหา
ข้อใหญ่อยู่ในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๑๔) บทความของนายนครที่เลือก
มาลงนิตินานี้จะช่วยให้เราพิจารณาเรื่องการขึ้นภาษี และการเก็บ
ภาษีได้บ้างตามสมควร

หมายเหตุ ตัวเลขต่าง ๆ ข้างต้นนี้ได้จาก Report of the Financial
Adviser on the Budget of the Kingdom of Siam for the
Year B.E. 2476 (1933-34) และ Statistical Year Book of the
Kingdom of Siam B.E. 2474-75 (1931-33) No. 17.

อัตรโนมตี

อสรยาน

หนังสือพิมพ์ไทย: วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

ข้าพเจ้าได้ทราบข่าวจากทางที่ควรจะเชื่อถือได้ว่า เวลา^๕
ทางราชการกำลังพิจารณาที่จะอุดหนุน ให้ตั้งบริษัทขึ้น บริษัทหนึ่ง
เพื่อซื้อเข้าเปลือกจากชาวนาขายที่โรงสีไฟ โครงการนี้มีความ
มุ่งหมายที่จะช่วยเหลือชาวนาเป็นข้อใหญ่

เมื่อชาวนาเก็บเกี่ยวเข้าเสร็จแล้ว บริษัทจะรับซื้อเข้านั้นไว้
แต่จะให้เงินในชั้นต้นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ถึงคราวบริษัทนำเข้า
มาขายยังโรงสีไฟได้แล้ว จึงจะจ่ายเงินที่เหลือให้เจ้าของเข้า

ประโยชน์ของชาวนา

ประโยชน์ที่ชาวนาจะได้รับก็คือ จะขายเข้าได้โดยราคา^๕
ใกล้เคียงกับราคาในกรุงเทพฯ อีกประการหนึ่ง บริษัทต้องขนส่ง
เข้ามาโรงสีเป็นจำนวนมากๆ เพราะฉะนั้นสัทธิย์อาจจะน้อยกว่าการ
ขนส่งของพวกเรือเข้าที่ทำกันอยู่ในเวลานี้ เมื่อสัทธิย์น้อยลง บริษัท
ก็สามารถจะให้ราคาเข้าแก่ชาวนาได้ดีขึ้น

ในชั้นแรกเข้าใจว่า บริษัทควรจะต้องสาขาสำหรับซื้อและ
เก็บเข้าชั้นในดินที่สำคัญๆ ก่อน บริษัทจะไม่ทำการสิ่งใด ซึ่งเป็น
การเสี่ยงโชคเกินกว่าจำเป็นเลย และจะต้องเลี้ยงตัวเองได้

โสหุ่ยขนส่ง

การตั้งบริษัทนี้ ถ้าเป็นการตัดกำไรพวกเรือเข้าได้มากก็นับว่าเป็นผลดี เรื่องกำไรพวกแจ็กเรือเข้านั้นเป็นเรื่องที่ต่างคนต่างมีความเห็นไปคนละอย่าง เพราะเราไม่มีตัวเลขแน่นอน บางคนก็เห็นว่าแจ็กเรือเข้าชุดเลือดกับชาวนา จนได้กำไรมากมาย บางคนก็เห็นว่าพวกแจ็กเรือเข้าไม่ใช่ได้กำไรงามเสมอไป เพราะพวกเรือเข้ามีจำนวนมากด้วยกัน - ต่างคนต่างคอยแค้นแย่งประมูลราคาเข้าที่ซื้อมาจากชาวนาอยู่เสมอ

เรื่องกำไรโสหุ่ยขนส่งก็เป็นเรื่องที่ต้องเดียงกันเหมือนกัน บางคนแย้งว่า พวกเรือเข้าจ้างลูกจ้างได้โดยราคาถูกไม่ต้องเสียโสหุ่ยเท่าใดนัก บางทีอาจจะทำการขนส่งได้ถูกกว่าบริษัทเสียด้วยซ้ำ บริษัทจะใช้วิธีขนส่งชนิดใดเรายังไม่ทราบ เพราะฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่มดอยู่ความตั้งใจดี

แต่เป็นที่แน่ใจอยู่ข้อหนึ่งว่า การตั้งบริษัทขนส่ง จะไม่เป็นของเสียหายแก่ชาวนาได้เลย เพราะชาวนาจะขายเข้าให้เรือเข้าเช่นแต่ก่อนหรือจะขายให้บริษัทก็ได้ไม่มีการบังคับ

ถ้าความดำริของรัฐบาลเกิดผลสมปรารถนา ชาวนาไทยจะได้รับประโยชน์ยิ่งยวด เท่าที่ดำริโครงการขนส่ง รัฐบาลก็แสดงให้เห็นความตั้งใจดีอยู่แล้ว

อศยาน เป็นนามปากกาของ สอ เสถบุตร ในเวลาเขียนหนังสือพิมพ์ภาษาไทยเมื่อสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปัญหาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่รัฐบาลในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชดำริที่จะช่วยเหลือชาวนาด้วยการตั้งบริษัทรับซื้อข้าวและตั้งยุ้งฉางขนนในบัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๑๔ (คืออีก ๔๐ ปี ต่อมา) ก็กำลังเป็นปัญหาที่รัฐบาลจำเป็นจะต้องขบคิดโดยรีบด่วนเพื่อช่วยเหลือชาวนาที่ขายข้าวไม่ได้ หรือขายได้ด้วยราคาต่ำมาก

อศยาน หรือ **นายสอ** ได้ให้เหตุผลได้เสีย ทั้งในการที่รัฐบาลหรือบริษัทจะรับซื้อข้าวจากชาวนาโดยตรง และการมีคนกลางซึ่งเหี้ยวกว่านซื้อข้าวจากชาวนามาส่งอีกทีหนึ่ง

Politics And Princes

NAI NAKORN

BANGKOK DAILY MAIL: Tuesday, December 13th, 1932

THE "MALAY MAIL", after expressing its satisfaction with the new constitution of Siam, has something to say on a matter which has already caused a great deal of heated discussion here, namely, the political status of the Royal Princes. "For some years to come," the paper says, "there will be in Siam a large number of these princes in whose hands the administration has rested in the past..... The immediate effect of this new departure is that members of the Royal Family will not, in the future, be entrusted with any of the Ministries, as all Ministers will have to be members of the National Assembly or under its control.

"Not all these princes are rich men," it remarks, "and their future welfare is a matter for which the State may have to bear some responsibility, and on this the Constitution is silent. We have no doubt that the same tolerance and sound common sense which have charac-

terized those who have been responsible for the change in the administration of the country since June 24th last will be demonstrated in dealing with a large class of men who are not responsible for being born into high estate and for which they ought not, therefore, to be penalized."

Now that the principle has been upheld and finally voted upon in the Assembly, it would seem worse than useless to add to the discussion. But the princes are not represented in the Assembly. They have, therefore, no part in the deliberations which concern them. There is little doubt that among some of them a feeling of injustice still remains. That is not good either for themselves or for the whole country, and to clear up the points in the Malayan paper's argument may be of some service.

With good logic but not such good grammar, the "Malay Mail" remarks that the princes are not responsible for being born into high estate, and they ought not to be penalized for being princes." The statement is true as far as it goes, that is, if we assume that keeping them out of politics is a punishment. The question, however, has

two aspects, political and humanitarian. Since the "Malay Mail" is mainly concerned with the humanitarian point of view, we shall examine this latter aspect first.

The Malayan paper says that not all these princes are rich men, and therefore the State may have to bear some responsibility for their welfare. That seems to imply first that, failing any provision for their upkeep, the State should permit them to enter politics, and second that a political career is remunerative. It is a notorious fact, however, that such is not the case, and Siam is no exception to the general rule. Nobody becomes a politician with an idea of making money, and nobody who wants to make money (that is, by honest methods) ever takes politics as a career. A seat in the assembly would not improve a man's pecuniary position to any extent, and in the absence of rich political organizations election expenses drawn from personal funds may well exceed a year's salary as member of Parliament. Even a Cabinet Minister may have to spend more than he receives from the government. Politics is, therefore, no solution for

personal impecuniosity, though the plea for State responsibility cannot be neglected.

The political aspect of the question has been so much debated in the public press that only a few words need be added here. Socialists, of course, say that all men are born normal and should have equal opportunity, and it is paradoxical that some princes have to turn to socialism for support of their case. The issue as we see it is simple. In many countries public servants under the crown may not take part in politics at all. Some men have certainly public duties to perform, and by virtue of these duties, they have to abstain from exercising the political right of the ordinary citizen. There is no doubt that princes have a public duty. The whole Royal Family symbolizes our unity as a nation. It is therefore incumbent upon them to remain neutrals in the perpetual warfare among political parties, and by keeping their dignity they can become a powerful influence for the good of the whole country.

หน้า ๒๑ 21/10/2565
In justice to the princes, however, it must be said

that the State has a responsibility for their welfare. For if they have a public duty to perform they must also rely on the State for the upkeep of their status. At present most of them receive grants from the Privy Purse, and in a few cases these are not adequate. Either the Civil List should be increased to make possible some increase in grants, or the government should assume direct responsibility by creating a separate item for the purpose in the budget. All the princes and princesses who are not permitted to take part in politics should receive support from the government.

บทความเรื่อง "Politics And Princes" นี้ ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้บรรยายเป็นภาษาไทยให้ทราบถึงพื้นฐานของเรื่องราว และเหตุการณ์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งฐานะของพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ถูกกำหนดให้อยู่ "เหนือการเมือง"

ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นทันทีภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้แก่ฐานะทางการเมืองของพระบรมวงศานุวงศ์ ในขณะที่คณะราษฎรประกาศว่าคนไทยทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเสมอกัน ความเกรงกลัวอำนาจทั้งที่

เป็นพระเดชและพระคุณของพระบรมวงศานุวงศ์อันมีมาแต่ดั้งเดิมใน
สังคมไทย ทำให้คณะราษฎรหวาดระแวงว่า หากยินยอมให้พระบรม
วงศานุวงศ์เข้ามามีส่วนร่วมในวงการเมืองเช่นคนไทยทั้งหลาย
อิทธิพลของคณะราษฎรก็จะถูกทำลายและอาจเสื่อมคลายลงในที่สุด
บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับถาวรของปี ๒๔๗๕ จึงยกฐานะของ
พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไปว่า อยู่เหนือการเมือง
ข้อจำกัดนี้มีผลทำให้เกิดการคาดคะเนถึงบทบาทของพระบรมวงศานุ
วงศ์ในเวลาต่อไปว่าจะเป็นอย่างไร หนังสือพิมพ์ทั้งในและนอก
ประเทศเริ่มตั้งคำถามต่อรัฐบาล ในจำนวนผู้สนใจความเป็นไป
ทางการเมืองของไทยในยุคนั้น NAI NAKORN หรือ สอ เสถบุตร
เป็นคนหนึ่งที่ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

บทความของ สอ เสถบุตร สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึก
คิดของปัจเจกชนคนหนึ่ง ในสมัยของการเริ่มจะมีประชาธิปไตย นั่นคือ
ความรู้สึกที่ว่า การเมืองเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมเล่นในเกมนี้จะต้อง
มีความซื่อสัตย์ และการยึดการเมืองเป็นอาชีพไม่ควรจะเกิดจากความ
หวังผลประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเมือง
ไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นการค้า เมื่อหวลระลึกถึงความเป็นอย่างจริงใน
การเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้อ่านอาจมีความรู้สึกที่ว่า สอ
เสถบุตร มองการเมืองในแง่ดีจนเกินไป สอ เสถบุตร จะมีความรู้สึกเช่น
นั้นจริงๆ หรือไม่ อยู่ที่การวินิจฉัยของผู้อ่าน แต่มีข้อคิดอีกอย่างหนึ่ง

ว่า สอ เสถบุตร อาจเขียนถึงการเมืองในแง่ของการประชดประชัน
คณะราษฎรในสมัยนั้นก็ได้

สอ เสถบุตร เห็นด้วยกับบทความของ Malay Mail ที่กล่าว
ว่า พระบรมวงศานุวงศ์ไม่อาจเลือกเกิดได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น^{๕๕}เป็นการ
ไม่บังควรอย่างยิ่งที่จะต้องถูกลงโทษ ในฐานะที่เกิดมาเป็นเจ้า สอ
เสถบุตร ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ข้อคิดดังกล่าวน่าจะถูกต้อง
ถ้าหากเรามีฐานคติ (assumption) ว่า การก่อกันไม่ให้เจ้าเข้ามายุ่ง
เกี่ยวกับการเมือง เป็น การลงโทษ

จากบทความเรื่องนี้ ผู้อ่านจะเกิดความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน
อย่างหนึ่ง ในทางหนึ่งคณะราษฎรกล่าวถึงความเสมอภาคของประ
ชาชนชาวไทยทุกคน ตามประกาศฉบับแรกของคณะราษฎรที่อ่าน
เมื่อเช้าตรู่วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น ผู้ร่างกล่าวไว้อย่าง
ชัดเจนว่า เจ้ากับไพร่เป็นพลเมืองไทยเหมือนกัน ถ้าราษฎรโง่ เจ้า
ก็ต้องโง่ด้วย เพราะเป็นคนชาติเดียวกัน มาบัดนี้คณะราษฎรเริ่ม
จำกัดสิทธิของพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งเป็นพลเมืองไทยกลุ่มหนึ่ง การ
จำกัดสิทธิดังกล่าว ได้กระทำไปโดยพระบรมวงศานุวงศ์ทั้งหลายไม่มี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจตักสินชตากรรมของท่านเลย ทั้งนี้เพราะในรัฐสภา
ชาติตัวแทนของชนกลุ่มนี้

สอ เสถบุตร จึงได้หยิบยกเอาข้ออ้างที่คณะราษฎรเคยใช้
ในการเรียกร้องสิทธิโดยชอบธรรมของมวลมนุษย์มาเป็นปัญหาให้ผู้

อ่านได้ใช้วิจารณ์ด้วยตนเอง นั่นคือ แนวความคิดทางสังคมนิยม
ที่ว่า มหาชนทั้งหลายเกิดมาในลักษณะการเช่นเดียวกัน ฉะนั้น
จึงควรที่จะได้รับโอกาสอันเท่าเทียมกัน เมื่อเป็นดังนี้ พระบรมวงศา
นุวงศ์ทั้งหลายก็คงจะต้องหันไปใช้อุคตการทางสังคมนิยมเพื่อเรียก
ร่องสิทธิทางการเมืองบ้างเสียแล้ว

สอ เสถบุตร สรุปว่า หากพระบรมวงศานุวงศ์ไม่ได้รับการ
อนุญาตให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองแล้ว รัฐบาลที่ถือหลัก
แห่งความยุติธรรมก็น่าที่จะให้ความช่วยเหลือ ในรูปของการเพิ่ม
เงินสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ ทางเลือกของรัฐบาล ตามเจตนาของ
บทความโดย สอ เสถบุตร ที่เขียนไว้ระหว่างบันทึก จึงมีอยู่สองทาง
คือ ยอมให้พระบรมวงศานุวงศ์เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองและการบริ
หารของรัฐได้โดยมีฐานะเป็นพลเมืองสามัญที่มีสิทธิเล่นการเมืองหรือ
รับราชการตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ได้ และพระบรมวงศานุ
วงศ์เหล่านี้ ก็จะได้รับเงินเดือนจากราชการเป็นรายได้ส่วนบุคคลไป
หรือ การกีดกันมิให้พระบรมวงศานุวงศ์เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมือง
หรือแม้แต่การบริหารราชการ แต่รัฐก็ต้องมีงบประมาณพิเศษ
ให้เงินต่อไป เพราะรัฐได้แจกเอาสิทธิอันชอบธรรมของชนกลุ่มนี้ไป
เสียจากพวกเขาแล้ว

หนังสือพิมพ์เมืองไทย

สื่อ เสถียร

หนังสือพิมพ์ สรรค์: วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๗

ในท่ามกลางสิ่งทั้งหลาย ที่ได้ผันผวนเปลี่ยนแปลงไปในชั่ว
ระยะเวลา ๑๑ ปี ข้าพเจ้าไม่ได้ประสพสิ่งใดที่ทำให้ข้าพเจ้าสนใจ
เท่ากับจิตใจของนักหนังสือพิมพ์เมืองไทย เพราะเหตุที่ข้าพเจ้าได้มา
เห็นแสงตะวันอีกครั้งหนึ่ง ในยามที่หนังสือพิมพ์เมืองไทยกำลังเริ่ม
เห็นแสงตะวันอีกครั้งหนึ่งเหมือนกัน ถ้ามีละนั้นข้าพเจ้าก็ไม่มีโอกาส
เห็นความจริงได้ ข้าพเจ้าได้เห็นแล้วว่า นักหนังสือพิมพ์สมัยนี้กับ
นักหนังสือพิมพ์สมัยข้าพเจ้าก็ไม่ผิดแผกอะไรกันนัก เราพูดกันเพียง
คำสองคำก็เข้าใจกันดี เพราะใจเราตรงกัน

เมื่อใดที่นักตรรกตรองให้ซึ่งยังขึ้น ก็ไม่น่าเป็นสิ่งปลาต
อย่างใดที่นักหนังสือพิมพ์จะต้องมีจิตใจอย่างเดียวกันชั่วกัลปาวสาน
หน้าก่อนนักหนังสือพิมพ์จักต้องปดิตันนั้นเป็นอยู่แน่นอนไม่มีการ
เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าในสมัยใด ๆ เพราะฉะนั้น นักหนังสือพิมพ์จึงมี
ธัมเนียมประเพณีเป็นเครื่องบังคับจิตใจแต่ไหนแต่ไรมา ธัมเนียม
ประเพณีนั้นคือ การทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนผู้เป็นนายของเรา
คนบางคนมักจะมองไม่เห็นว่ หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ต่อประ

ชาชนโดยเฉพาะ เขาสงสัยว่า ทำไมหนังสือพิมพ์จึงต้อง ว่าคนโน้น
ค่าคนนั้น ต้องสืบสวนคุ้ยเขี่ยความลับของเอกชนและรัฐบาล ต้องยอม
เสี่ยงภัยในการทำผิดกฎหมายหมิ่นประมาท เขาไม่เห็นเหตุผลที่ว่า
ทำไมหนังสือพิมพ์จึงชอบแกล้งทำหาเสียน เทียวยุ่งกับธุระของใครๆ
ไปหมด พยายามก่อศัตรูแทนที่จะผูกมิตร และไม่รู้จักรักชาติวีร
เป็นยอดดี ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ข้าพเจ้าอาจทำประโยชน์ให้เพื่อนนัก
หนังสือพิมพ์ได้บ้างเล็กน้อย ถ้าข้าพเจ้าถือโอกาสนี้เข้าความเข้าใจ
ถึง เรื่องหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ให้เห็นโดยทั่วกันอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอน หนังสือพิมพ์พมหนาทให้ความรู้แก่ประชาชน ถ้าหาก
เรื่อนต์แทกชเกิดจมนั้น มีผู้คนล้มตายหลายคน หนังสือพิมพ์ก็ต้อง
สนองความอยากรู้อยากเห็นของประชาชนเท่าที่จะทำได้ หรือถ้าหาก
ศัตรูมารุกรานหัวเมืองหนึ่งใดของเราด้วยเครื่องบิน หนังสือพิมพ์ก็
อยากจะเสนอเรื่องโดยเร็วที่สุด เพื่อผู้หมญาตพนองนอกหัวเมืองนั้น
จะได้คลายความวิตก หรือถ้าหากสพานรถไฟเกิดชำรุดขึ้น หนังสือ
พิมพ์ก็อยากจะแพร่ข่าวให้ใครๆ หัดองการโดยสารรถไฟไปทางนั้นได้
ทราบไว้ ความรู้ที่หนังสือพิมพ์ให้ นั้น บางครั้งก็เป็นประโยชน์แก่
ประชาชน ดังตัวอย่างที่ได้อ้างมาข้างบนนี้เป็นต้น

เพราะฉะนั้น หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ทสำคัญออกขอหนังสือคือ
การบ้องกันและส่งเสริมประโยชน์ของประชาชน ถ้าหากว่าราคาถ่าน
แพงขึ้น หนังสือพิมพ์ก็ยอมจะหยิบเอาเรื่องถ่านขึ้นมาพูดและเสนอ

ข้อแก้ไข หรือถ้าเกิดมีการทุจริตกันขึ้นในบริษัทหรือในรดับบาล หนังสือพิมพ์ก็ยอมเสี่ยงภัยเปิดเผยการทุจริตนั้น ๆ หรือถ้าประชาชนอยู่ในอันตรายที่จะต้องสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะราคาสินค้าเปลี่ยนแปลง หนังสือพิมพ์ก็มีหน้าที่ที่จะต้องเตือนประชาชนให้เตรียมตัวป้องกันไว้ สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของคนหนังสือพิมพ์ ผู้เป็นบ่าวของประชาชนที่จะต้องทำให้แก่นายของตนโดยตรง

หนังสือพิมพ์มีความไหวตัวต่อความต้องการของประชาชนรวดเร็วกว่าข้าราชการเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะว่า ข้าราชการกินเงินเดือนขององการอันหนึ่งที่เราเรียกว่ารดับบาล และรดับบาลในบางลักษณะก็ใกล้ชิดกับประชาชน ในบางลักษณะก็อยู่ห่างไกลประชาชน ส่วนหนังสือพิมพ์ได้เงินค่ากระดาษและน้ำหมึกมาจากประชาชนผู้ซื้อหนังสือ ถ้าหากหนังสือพิมพ์ไม่รับใช้ประชาชนอย่างพอใจ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ก็จะรู้ได้ในวันรุ่งขึ้น ด้วยเหตุดังนี้ เราจึงกล่าวกันว่า หนังสือพิมพ์คือผู้กำสพจรของประชาชนไว้ทุกขณะ

หลายคนเข้าใจผิดไปว่า หนังสือพิมพ์ควรจะเป็นสาขาหนึ่งของรดับบาล หากการสอดคลองต้องกันกับการปฏิบัติของรดับบาล ความจริงหาใช่เช่นนั้นไม่ จริงอยู่ รดับบาลก็มีหน้าที่นำความผาสุกให้ราษฎร หนังสือพิมพ์ก็มีหน้าที่นำความผาสุกให้ราษฎร แต่รดับบาลได้รับมอบอำนาจมาจากผู้ซื้อหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์กับรดับบาลจึงเดินถนนขนานกัน แต่ไม่ใช่เดินถนนเดียวกัน

หนังสือพิมพ์กับรัฐบาล ต้องร่วมแรงร่วมความคิดเพื่อประ
เทสชาติ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ผู้ร่วมแรงร่วมความคิดจะต้อง
ทำราชการทุกคน และไม่ได้หมายความว่า เราว่าอะไรจะต้องว่า
ตามกัน เราช่วยกันในการแนะและการตี เราช่วยกันในระยะ
บอบประชาธิปไตยอันแท้จริง ข้าพเจ้าคนหนึ่งขอตั้งตัวเป็นผู้ร่วม
ด้วย สนามปติบัติน้ำที่ของข้าพเจ้าคือหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์
เครื่องมือของข้าพเจ้าคือดินสอ ในเวลานี้เราทุกคนอยู่ในเรือลำเดียว
กัน ถ้าเรือล่ม เราก็ตายด้วยกัน ระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริงเท่า
นั้นที่จะช่วยให้เรารอดพ้นไปได้.

หลังจาก สอ เสถบุตร ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ในวันที่
๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ แล้ว คุณมานิต วสุวัต ก็ได้ยื่นตำแหน่ง
ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ "ศรีกรุง" ให้แก่เขาในทันทีที่เขาเหยียบ
ขานขลาสถานีบางกอกน้อย เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม

บทความนี้ สอ เสถบุตร เขียนเพื่อให้เป็น ข้อคิดคำนึง แก่
บรรดานักหนังสือพิมพ์ทั้งหลาย ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ตัวสะกดการันต์ในบทความนี้และแม้แต่ชื่อ สอ เสถบุตร เอง
ที่ดูวิปริตผิดประหลาดไปบ้างนี้ เนื่องจากเป็นอักษรที่ยังคงหลงเหลือ
มาจากการปฏิวัติอักษรในสมัย "ท่านผู้นำ" แห่งรัฐบาลพิบูลสงคราม

มติประชาชน

สอ เสถบุตร

หนังสือพิมพ์ สรีกรุง: วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘

“เสียงของประชาชนคือ เสียงของพระเจ้า” ที่เป็นคติที่นักการเมืองทั้งหลายต้องจำใส่ใจไว้เสมอ แม้แต่ในระบอบกษัตริย์ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช หรือระบอบเผด็จการ เสียงของประชาชนก็ยังเป็นเสียงของพระเจ้าอยู่นั่นเอง ถ้ารัฐบาลใดในระบอบเช่นว่านี้ทำการฉีกรัฐธรรมนูญอยู่บ่อย ๆ ในที่สุดรัฐบาลนั้นก็จะต้องล้ม ช้อแตกต่างกันมีอยู่เพียงว่า รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เพราะฉะนั้นมติประชาชนจึงมีผลรวดเร็ว

โดยรูปลักษณะ เราถือได้ว่ารัฐบาลปัจจุบันเป็นรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญ ในทางปฏิบัติเราอาจกล่าวได้ด้วยน้ำใสใจจริงว่า รัฐบาลปัจจุบันเป็นรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ข้อพิสูจน์ให้เห็นชัดแจ้งว่าเรามีรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยก็คือว่า ในเวลานี้รัฐบาลถือเอามติของสมาชิกประเภทหนึ่งในสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักในการปฏิบัติแทบทุกอย่าง เว้นแต่ในสิ่งที่เกี่ยวกับการต่างประเทศเท่านั้น

บางครั้งเมื่อรัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภา ถ้าเสียงส่วนมากของสมาชิกประเภทหนึ่งเป็นไปในเชิงคัดค้าน รัฐบาลก็ถอน

ร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาใหม่ ในถ้อยคำที่ปราศทุกครั้ง ท่าน
นายกรัฐมนตรีคอยสลับที่รับฟังกระแสของความเห็นในสภาด้วยความ
ตั้งอกตั้งใจ และพร้อมที่จะโอนอ่อนไปตามเสียงของสภาเสมอ นับ
แต่ต้นจนจบสมัยประชุมที่แล้วมา ข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่ารัฐบาลได้ยืนยัน
เอาร่างพระราชบัญญัติใดเป็นเรื่องสำคัญพอที่จะเสี่ยงโชคชะตาของ
คณะรัฐบาลโดยคะแนนเสียงในสภาเลย

หลังจากระบอบที่เราได้ผ่านมาแล้ว นี่เป็นการก้าวหน้ากัน
ต้นตามถนนที่จะนำเราไปสู่ประชาธิปไตยอันแท้จริง ในการที่รัฐบาล
ถือเอาเสียงของประชาชนเป็นเสียงของพระเจ้า^๕ ไม่มีใครจะดำเนิน
ติเตียนรัฐบาลได้

แต่ในการก้าวหน้าของเราคนต่อไป การเคารพต่อมติของ
ประชาชนเท่านั้นยังหาพอเพียงไม่ รัฐบาลจำต้องมีการนำประชาชน
ด้วย นักการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติตามมติประชาชน รัถบุรุษเป็นผู้นำประ
ชาชน ประชาธิปไตยก็ต้องมีการนำเหมือนกัน และผู้นำในระบอบ
ประชาธิปไตยจำต้องเป็นคนสามารถยิ่งกว่าผู้นำในระบอบอื่น ๆ มาก

ก่อนสงครามโลกครั้ง^{๕๕} ประชาชนในสหรัฐอเมริกาไม่ต้อง
การทำสงคราม ไรสเวลท์ได้นำเอาสหรัฐอเมริกาเข้าสงครามจนได้
เขาทำผิดหรือถูกเป็นปัญหาอีกเรื่องหนึ่ง แต่ไม่มีปัญหาว่าในขั้นต้น
เขามั่นใจโดยฝ่ายนิคมมติประชาชนอเมริกัน ตรงกันข้ามทีเดียว บุคคล

ทุกคนที่มีสติในประเทศเราก็หวังอยู่เสมอว่า เมื่อถึงคราวจำเป็น ท่าน
นายกรัฐมนตรีของเราจะไม่ยับยั้งในการนำเราไปสู่ความปลอดภัย
และความรุ่งเรืองของชาติ

เสียงของประชาชนเป็นเสียงของพระเจ้า แต่ถ้าทุกคนไม่
ยอมพูดหรือทำอะไรจนกว่าจะแน่ใจในกระแสเสียงของประชาชน
แล้ว เราก็จะคอยเข้าไปสู่ลัทธิ “ว่าอะไรว่าตามกัน” อีก ความ
แตกต่างกันในความเห็น เป็นหัวใจของลัทธิประชาธิปไตย เอกชนก็ดี
รัฐบาลก็ดี ไม่ควรเกรงกลัวที่จะเป็นฝ่ายแพ้ในการเสนอความเห็นต่อ
ประชาชน

นายกรัฐมนตรีที่กล่าวถึงในบทความนี้คือ พันตรีควง อภัย
วงศ์ ซึ่งได้เข้ามารับตำแหน่งต่อจาก จอมพลแปลก พิบูลสงคราม
เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ รัฐบาล ควง อภัยวงศ์ ได้ถือ
หลักการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างเคร่งครัด โดยถือเอามติ
ของผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกประเภทหนึ่ง มาเป็นหลักปฏิบัติใน
การปกครองแทบทุกอย่างทุกเรื่อง สอ เสถบุตร จึงได้เขียนบทความ
นี้เพื่อเตือนรัฐบาลให้สำนึกว่า ในบางครั้งบางเรื่องรัฐบุรุษจำเป็นจะ
ต้องแนะนำประชาชนบ้างเหมือนกัน

Thirty-Eight Hours Of Nightmare

So Sethaputra

THE LEADER: Vol. 3. No. 107 July 7, 1951

For thirty-eight hours Bangkok was in a nightmare. At four o'clock Friday afternoon, guns suddenly boomed. All the radio stations in Thailand simultaneously came on the air with conflicting announcements. The guns boomed with increasing tempo throughout the night, to be followed on the next day by aerial bombardment and fires. At six o'clock last Sunday morning, all these strange happenings suddenly stopped. The city is now once more resuming its every day life.

To other Thailanders the hours may be only a nightmare, but to the people of Bangkok they were real enough. The H.M.S. Sri Ayudhya, once the pride of the Royal Navy is now a wreck. Where last week stood the Admiralty buildings this week are only smouldering cinders. Hundreds of our friends and relatives are either wounded or dead. Hundreds of millions of our money have been squandered.

It is as yet too early to apportion the blame, though The LEADER will not hesitate a moment to do so when it can be done with fairness. In the meantime, let those who have the means of wrecking such havoc take heed. The people of Thailand will not tolerate another occurrence of this kind.

A coup d'état or a revolution may perhaps be condoned by the people, as some have been condoned in the past, if some great principle is at stake. No one has shown what loftier motive was behind last week's fighting than personal vendettas. Even the hands of communism were not so far apparent, unless wanton disregard of lives and property is exclusively typical of communism.

There is something obviously wrong when commanders admit that they have no control over their subordinates. There is something obviously amiss when the country's fighting forces, established with the taxpayers' money to prevent external aggression and internal disorder, fight among themselves. In pre-war Japan, such a situation as this would have brought about wholesale harakiri among the rulers of the nation.

Today the people of Thailand stand helpless before the scene of destruction, but we are all now determined to find some means of protecting our lives and the nation's valuable possessions.

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๔ ในขณะที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกา กำลังทำพิธีมอบเรือชุด "แมนฮัตตัน" ให้แก่รัฐบาลไทย ได้มีคณะทหารเรือกลุ่มหนึ่งก่อการ "กบฏ" ขึ้นโดยให้นาวาตรี มนัส จารุกา อดีตผู้บังคับการเรือรัตนโกสินทร์ ใช้ปืนจ่อมพล แปลกพิบูลสงคราม หัวหน้ารัฐบาลในเวลานั้น และนำตัวจ่อมพล ป. ไปคุมขังไว้ที่เรือรบศรีอยุธยา ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน ถึง ๑ กรกฎาคม ๒๔๙๔ คณะทหารของรัฐบาลได้ทำการปราบปรามฝ่าย "กบฏ" ด้วยมาตรการอันรุนแรงยิ่ง นอกจากกรณีการรบพุ่งกันระหว่างคนไทยด้วยกันเองอันน่าเศร้าใจที่หันลับครั้ง "กบฏบวรเดช" เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๖ แล้ว "กบฏแมนฮัตตัน" นี้เป็นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีการปะทะกันอย่างนองเลือด เหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดซึ่งชาวไทยทุกคนยังไม่ลืม น่าจะได้แก่การที่ฝ่ายรัฐบาลในเวลานั้นสั่งให้เครื่องบินกองทัพอากาศ นำระเบิดไปทิ้งเรือรบหลวงศรีอยุธยาจนพังพินาศไป มีชาวไทยหลายคนไม่เห็นด้วยกับการกระทำอย่างรุนแรงอันไม่จำเป็นของรัฐบาล ในจำนวนนี้มี สอ เสถบุตร คนหนึ่ง ซึ่งกล่าววิจารณ์การกระทำของรัฐบาลชุดนั้นไว้อย่างชัดเจน ดังปรากฏในบทบรรณาธิการหนังสือ ลี้ดเดอร์ ดังต่อไปนี้:—

ฝันร้าย ๓๘ ชั่วโมง

สอ เสถบุตร

กรุงเทพฯ ๑ ได้อยู่ในความฝันร้ายมาเป็นเวลา ๓๘ ชั่วโมง
ณ เวลา ๑๖ นาฬิกาตอนบ่ายวันศุกร์ บินได้เริ่มคั้งขึ้นโดยไม่รู้เนื้อรู้
ตัว สถานีวิทยุทุกแห่งในประเทศไทยได้ชนสู่อากาศพร้อมด้วยคำ
แถลงการณ์ที่เดียวกันยิ่ง บินได้ส่งเสียงด้วยจังหวะที่เข้าทุกทีตลอด
ทั้งคืน และในวันรุ่งขึ้นก็มีการทิ้งลูกระเบิดจากอากาศและเพลิงไหม้
ครั้นเวลา ๖ นาฬิกาเมื่อเช้าวันอาทิตย์ที่แล้ว เหตุการณ์แปลกประ
หลาดเหล่านี้ก็หยุดลงโดยทันทีทันควัน ขณะนั้นนครกรุงเทพฯ กำลัง
เริ่มดำเนินชีวิตปรกติอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับชาวไทยอื่น ชั่วโมงเหล่านี้อาจจะเป็นแต่เพียงความ
ฝันร้าย แต่สำหรับประชาชนชาวกรุงเทพฯ ชั่วโมงเหล่านี้เป็นของ
จริงจังทีเดียว ร.ล. ศรีอยุธยา ซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นดาราของราชนาวิ
บัณฑิตก็กลายเป็นซากไปแล้ว ณ ที่ซึ่งตึกทหารเรือตั้งอยู่เมื่อสัปดาห์
ก่อน ในสัปดาห์นั้นก็เหลือแต่दानเก่าซึ่งกำลังระอุ ญาติมิตรของพวกเขา
เรานับเป็นจำนวนร้อย กำลังบาดเจ็บอยู่ หรือมีละนั้นก็สิ้นชีพไป
แล้ว เงินของพวกเขาเรานับเป็นจำนวนร้อย ๆ ล้วนได้วายวอดไปหมด

เวลานี้ยังเป็นการควั่นเกินไปที่จะกล่าวว่าใครบ้างเป็นผู้ผิด
แต่หนังสือพิมพ์ลิตเตอร์จะไม่ยับยั้งแม้แต่ชั่วจิตใจเดียว ที่กระทำดัง

นี้ได้ก็ด้วยความยุติธรรม ในระหว่างนี้ ขอให้บรรดาท่านที่มีเครื่องมือที่จะก่อกลียุคเช่นนี้โปรดฟัง ประชาชนชาวไทยจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีกครั้งหนึ่งเป็นอันขาด บางทีประชาชนอาจจะให้อภัยรัฐประหารหรือปฏิวัติได้ อย่างที่ได้เคยให้อภัยมาแล้ว หากว่ามีหลักการอันใหญ่ยิ่งเป็นเดิมพันอยู่ แต่ไม่มีใครแสดงให้เห็นว่าการรบกันเมื่อสัปดาห์ก่อน มีเจตจำนงอย่างไรสูงไปกว่าความพยายามมาร้ายซึ่งกันและกัน แม้แต่เมื่อของลัทธิคอมมิวนิสต์จนบัดนี้ยังไม่ปรากฏ เว้นแต่เราจะถือว่า การไม่เคารพต่อชีวิตและทรัพย์สินสมบัติอย่างโหดร้าย เป็นลักษณะโดยเฉพาะของลัทธิคอมมิวนิสต์

มีอะไรผิดอย่างเห็นได้ชัดแจ้ง ในเมื่อผู้บังคับบัญชาพากันยอมรับว่า ตนไม่สามารถควบคุมลูกน้องของตนได้ และมีอะไรพลาดอย่างเห็นได้ชัดแจ้งในเมื่อกองทหารของประเทศ ซึ่งตั้งขึ้นไว้ด้วยเงินของผู้เสียภาษี เพื่อปิดเป้าการรุกรานจากภายนอกและความไม่สงบภายใน กลับมารบกันเอง ในประเทศญี่ปุ่นสมัยก่อนสงคราม สถานการณ์ชนิดนี้ คงจะก่อให้เกิดการคว้านพุงกันขนานใหญ่ในหมู่ผู้ปกครองของชาติ

ในวันนี้ ประชาชนชาวไทยต้องยื่นมองดูภาพแห่งความพินาศโดยไม่สามารถจะทำอะไรได้ แต่บัดนี้เราทั้งหมดได้ตั้งใจแน่วแน่แล้วที่จะหาหนทางป้องกันชีวิตของเรา และทรัพย์สินสมบัติอันมีค่าของชาติ

King Ananda Was Assassinated

So Sethaputra

THE LEADER: Vol. 3. No. 120 October 6, 1951

WHATEVER else the Criminal Court was unable to prove, it has proved to its own satisfaction that His late Majesty King Ananda Mahidol was assassinated. This fact is important to future historians.

When this chapter of Thailand's history is written, say fifty years from now, these historians will ask themselves: If King Ananda was assassinated, why was he? They will look through the file of evidence presented to the court, and this will provide them with much of the explanation.

For further explanation of the dastardly deed they will have to study the political background of the time. These future historians will find the political situation in Thailand just before the death of the King in one respect similar to that which obtained in Britain during the short reign of Edward VIII.

King Edward once visited the depressed mining area in South Wales. Having witnessed the great hardships suffered by the miners, he is said to have remarked: "Something shall be done about this."

According to evidence, King Ananda took a tremendous interest in the welfare of his people and acted similarly. Certain people, not necessarily directly connected with the administration, might have thought that the King unduly interfered with the duties of the Government and was a danger to established authority. If it was really an assassination, here was adequate motive for it.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันตมหิตล ได้เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๘๕ รัฐบาล ปรีดี พนมยงค์ ขณะนั้นได้ออกแถลงการณ์ว่า การเสด็จสวรรคตเกิดจากอุบัติเหตุบนล้น เมื่อประชาชนและหนังสือพิมพ์พากันแสดงความสงสัยและไม่เชื่อถือในคำแถลงการณ์อันนั้น รัฐบาลจึงได้ตั้งศาลกลางเมืองขึ้นพิจารณาปัญหาเรื่อง การเสด็จสวรรคตว่าเป็นด้วยเหตุใดในสามประการ คือ ๑. อุบัติเหตุ ๒. ปลงพระชนม์เอง ๓. ถูกลอบปลงพระชนม์

ผลสรุปจากคำให้การของนายแพทย์โดยอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ
อาทิเช่น การเกร็งของกล้ามเนื้อในขณะที่เสด็จสวรรคต ลักษณะ
บาดแผลและวิถีกระสุน ปรากฏว่า บรรดานายแพทย์ส่วนใหญ่ได้ลง
ความเห็นว่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันตมหิตลธิกุลลอบปลง
พระชนม์ แม้กระนั้นก็ยังไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดถูกจับกุม

หลังจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๔๙๐ รัฐบาล ควง อภัยวงศ์ ได้แต่งตั้งให้พระพิณิจชนคดีเป็นประ
ธานกรรมการรื้อฟื้นและทำการสอบสวนกรณีสวรรคตขึ้นใหม่ จนต่อ
มาได้มีการดำเนินคดีในศาล และทางการได้ทำการจับกุม นายเฉลียว
ปทุมรส ราชเลขาธิการ นายชิต สิงหเสนี และ นายบุศย์ บัณฑิต
มหาดเล็กห้องพระบรรทม เป็นจำเลยต่อศาล

ขณะที่ สอ เสถบุตร เขียนบทความนี้ ศาลยังมิได้มีการ
ตัดสินกรณีสวรรคตแต่อย่างใด ต่อมาศาลอาญาได้พิพากษาคัดสิน
ประหารชีวิตจำเลยทั้งสามในฐานะมีส่วนร่วมรู้เห็นในกรณีสวรรคต สาเหตุ
ที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันตมหิตลธิกุลลอบปลงพระ
ชนม์ก็ยังไม่เป็นที่กระจ่างชัด ดังนั้นจึงยังคงเป็นหน้าที่ของนักประ
เวทศาสตร์ในเวลาต่อไป ที่จะค้นคว้าหาเหตุผลในกรณีสวรรคตนี้

พระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลถูกลอบปลงพระชนม์

แปลโดย สอ เสถบุตร

ศาลอาญาไม่สามารถจะพิสูจน์สิ่งอื่นใดก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งซึ่งได้พิสูจน์เป็นที่พอใจของศาลแล้ว ก็คือว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลได้ถูกลอบปลงพระชนม์ ข้อเท็จจริงทั้งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับนักประวัติศาสตร์ในเวลาภายหน้า

เมื่อประวัติศาสตร์ของประเทศไทยบทนี้ได้เขียนขึ้น ตีเสียว่าในเวลา ๕๐ ปี ต่อจากนี้ไป นักประวัติศาสตร์เหล่านั้นคงจะต้องถามตนเองว่า ถ้าพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลถูกลอบปลงพระชนม์ เหตุใดจึงถูกลอบปลงพระชนม์ เขาจะต้องตรวจดูพยานหลักฐานที่ ถูกเสนอต่อศาล และพยานหลักฐานเหล่านั้นจะเป็นเครื่องอธิบาย เหตุผลไม่ใช่น้อย

ถ้าจะหาเหตุผลแห่งการกระทำอันร้ายกาจนี้ต่อไป เขาจะต้องศึกษาพื้นภาพของการเมืองในสมัยนั้น นักประวัติศาสตร์ในภายหน้าเหล่านั้น คงจะพบว่าสถานะการเมืองของประเทศไทยในเวลา ก่อนสวรรคตก็มีลักษณะคล้ายคลึงอยู่ประการหนึ่ง กับสถานะการเมืองในอังกฤษ ในระหว่างรัชสมัยอันสั้นของสมเด็จพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่แปด

ครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าเอเดเว็ดได้เสด็จไปเยี่ยมดินทำเหมือง
แร่ซึ่งกำลังตกต่ำในเวลส์ภาคใต้ หลังจากได้ทอดพระเนตรเห็นความ
ทุกข์ยากอันใหญ่หลวงของกรรมกรเหมืองแร่แล้ว มีผู้เล่าว่า พระองค์
ทรงรับสั่งว่า “เรื่องนี้จะต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่ง”

ตามพยานหลักฐานปรากฏว่า พระเจ้าอยู่หัวอนันท์มหิตล
ก็ได้เอาพระทัยจดจ่ออย่างยิ่งกับความผาสุกของไพร่ฟ้าประชาชนของ
พระองค์ และได้ทรงปฏิบัติเช่นเดียวกับสมเด็จพระเจ้าเอเดเว็ด บุค
คคลบางคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหาร
ประเทศ อาจคิดไปว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าไปยุ่ง
ย่ำกับหน้าที่ของรัฐบาลมากเกินไป และพระองค์เป็นอันตรายต่อ
อำนาจซึ่งมีอยู่แล้ว หากได้มีการลอบปลงพระชนม์จริง ๆ นี้แหละอาจ
ถือได้ว่าเป็นสาเหตุที่พอเพียงทีเดียว

Third Force in A Warring World

So Sethaputra

THE LEADER: Vol. 4 No. 159, July 5, 1952

MR. NORMAN THOMAS, the American Socialist who recently visited Bangkok, tried his best, in a pamphlet issued by the Committee for a Free Asia, to explain why a third force in international politics is "a very dangerous idea, both wrong in principle and completely impracticable." Putting it in another way, Mr. Thomas believes, like all good Americans, that one should be either a communist or an anti-communist.

On the other hand, Mr. Kingsley Martin, British socialist and editor of News Statesman and Nation, recently deplored the American tendency to divide the world "into two blocs: the one good, the other evil, with America and her allies on the side of the angels and the rest of the world in the camp of the evil one." Martin added: "As a working chart of the political world today, this picture has, among other defects, the disadvantage of

leaving out that large part of mankind which does not and cannot spiritually belong to either camp."

Despite the fact that Thailand is one of America's allies, our sympathy is with Mr. Kingsley Martin's view. A third force in world politics, entirely working for peace without threat of force, should and could be created. No one imagines that it is going to be an easy task. But when Asian nations have risen above petty jealousies, the pressing necessity of a third force will become obvious to them.

In a third world war, no matter which side wins, we shall be destroyed. A third force holds the possibility of preserving itself in the event of another war or of preventing it altogether.

ปัญหาเวียดนาม ลาว และเขมร อันยุ่งยากเกินกำลังมหาอำนาจอเมริกาจะแก้ไขได้ในเวลานี้ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ก่อให้เกิดการวิพากษ์เกี่ยวด้วยฐานะและบทบาทของประเทศในกลุ่มเอเชียอาคเนย์ว่า ควรหรือไม่ที่ทุกฝ่ายจะทำการตกลงให้ ภูมิภาคแถบนี้ เป็นกลางทางการเมืองอย่างแท้จริง อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งของการนำไปสู่ข้อตกลงดังกล่าว ได้แก่ทัศนคติของรัฐบาลอเมริกันในอดีต โดย

เฉพาอย่างยิ่งครั้ง นายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศอยู่ นี่คือความคิดที่ว่าโลกเราแบ่งออกเป็น ๒ ค่าย ได้แก่โลกเสรีซึ่งมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ เป็นความจริงที่ว่า ชาวอเมริกันมักจะมองทุกสิ่งทุกอย่างอย่างเป็นขาวและดำไปเสียหมด จึงมีผู้โต้แย้งว่า กำลังที่สามในโลกเท่านั้นที่จะแก้ปัญหาค่าการแบ่งโลกออกเป็นสองฝั่งสองฝ่ายได้ และกำลังที่สาม อาจเป็นเครื่องถ่วงการใช้กำลังและอำนาจในการดำเนินวิเทโศบายของชาติมหาอำนาจทั้งหลายได้บ้าง บทบรรณาธิการของ สอ เสถบุตร บทนี้ เขียนในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ หรือ ค.ศ. ๑๙๕๒ ในขณะที่มีการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองระหว่างประเทศอันมีส่วนกระทบถึงชาติเล็ก ๆ เช่นประเทศไทยกันอย่างกว้างขวาง

กำลังที่สามในโลกที่กำลังต่อสู้กัน

สอ เสถบุตร

มิสเตอร์นอแมน ทอมัส โชเชียลิสต์ชาวอเมริกัน ซึ่งมาเยือนกรุงเทพฯ เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้พยายามอย่างยิ่งที่จะอธิบายในสมุดเล่มหนึ่งซึ่งออกโดยคณะกรรมการเพื่อเอเชียอิสระว่า กำลังที่สามในการเมืองระหว่างชาตินั้นเป็น “ความคิดที่เต็มไปด้วยอันตราย ผิดทั้งในหลักการและไม่สามารถจะเป็นไปได้” กล่าวอีกนัยหนึ่ง มิสเตอร์ทอมัส เชื่อเหมือนอย่างชาวอเมริกันที่ตึงหลายว่า เราควรจะเป็น

คอมมิวนิสต์หรือมิฉะนั้นก็ต้องเป็นศัตรูกับคอมมิวนิสต์

อีกทางหนึ่ง มิสเตอร์ คิงสลิ มาทิน โยเซ็ยลิสต์ชาวอังกฤษ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิวสเตตสแมนแอนด์เนชั่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้แสดงความเสียใจที่ชาวอเมริกัน มักจะชอบแบ่งโลก “ออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งดี อีกฝ่ายหนึ่งชั่ว มีอเมริกาและพันธมิตรของตน อยู่ทางฝ่ายสวรรค์ และประเทศอื่น ๆ ในโลกนอกจากนั้นเป็นฝ่ายนรก” ได้ความว่า “ภาพแผนที่สำหรับใช้แสดงการเมืองของโลก บัจจุบันดังกล่าวนี้ มีข้อเสียหายอยู่ประการหนึ่งในหลายประการ คือ ได้ทิ้งเสียซึ่งหมู่มนุษย์เป็นอันมากซึ่งไม่สามารถจะเข้าไปอยู่ในค่ายใดค่ายหนึ่งในทางจิตใจได้”

ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยเป็นพันธมิตรของอเมริกา แต่ความเห็นอกเห็นใจของเราที่อยู่กับมิสเตอร์คิงสลิ มาทิน กำลังที่สามในการเมืองของโลกซึ่งมุ่งหน้าหาสันติภาพแต่อย่างเดียวโดยไม่ใช้กำลัง เป็นเรื่องขู่มกวรรจะมีขึ้นและอาจจะตั้งขึ้นได้ ไม่มีใครคิดว่า หงันจะเป็นงานง่าย แต่เมื่อชาติต่างๆ ในเอเชียได้เขยิบตัวพ้นความอิจฉา ริษยาเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งกันและกันแล้ว ชาติเหล่านี้ก็ย่อมจะเห็นความจำเป็นอันรีบด่วนที่จะต้องสร้างกำลังที่สามขึ้น

ในสงครามโลกครั้งที่สามนั้น ใครจะเป็นฝ่ายชนะก็ตาม เราจะต้องพากันวอดวาย กำลังที่สามมีท่าทีว่าจะรักษาตนเองไว้ได้ ถ้าเกิดมีสงครามขึ้น และมีท่าทีอีกด้วยว่าอาจจะระงับสงครามได้เลยทีเดียว

โครงการอุตสาหกรรม

สำหรับประเทศไทย

สอ เสถบุตร

ข้อคิดเสนอก่อนคณะกรรมการวิจัย: ธันวาคม ๒๕๐๑

เมื่อ จอมพลสฤษฏ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการปฏิวัติโค่นล้มรัฐบาล
จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว
ก็ได้ให้ จอมพลถนอม กิตติขจร ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมา
จอมพลสฤษฏ์ ก็ได้ทำการปฏิวัติล้มรัฐบาลจอมพลถนอมอีกทีหนึ่ง
เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ และจอมพลสฤษฏ์ได้เข้าดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแห่งประเทศไทยเสียเอง ในระยะเริ่มแรก
ที่เป็นรัฐบาล จอมพลสฤษฏ์ได้มีอุดมคติอันสูงส่งและมีเจตนาอัน
บริสุทธิ์ในอันที่จะทะนุบำรุงและวางรากฐานความเจริญของประเทศ
ให้ก้าวหน้าไปโดยรวดเร็ว โดยการพยายามรวบรวมผู้ทรงความรู้ใน
สาขาวิชาทุกแขนง แล้วตั้งขึ้นเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ มากหลาย
อาทิเช่น กรรมการกฎหมาย กรรมการเศรษฐกิจ กรรมการวิจัยฯลฯ
คณะกรรมการเหล่านี้มีหน้าที่พิจารณาและค้นคว้าข้อมูลในวิชาสาขา
ต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศของเรา

ทั้งนั้นว่าเป็นความคิดริเริ่มที่ดี และทั้งมีเจตนาดีต่อประเทศอย่าง
น่าสรรเสริญ ถ้าหากท่านจะได้ยึดมั่นในอุดมคติและเจตนาอันดีนั้น
ตลอดไป

สอ เสถบุตร ได้เป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการวิจัย
เขาได้เสนอแนะข้อคิดในเรื่องต่างๆ หลายต่อหลายเรื่อง ข้อคิดที่
น่าสนใจเรื่องหนึ่งที่เขาได้เสนอแนะต่อรัฐบาลก็คือ เรื่องโครงการ
อุตสาหกรรมแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลในสมัยจอมพลสฤษดิ์
หรือรัฐบาลในเวลาต่อมา มิได้ให้ความสนใจต่อโครงการอุตสาหกรรม
กรรมที่ สอ เสถบุตร เสนอแนะแต่อย่างใด จึงมิได้มีการดำเนินการ
หรือวางแผนโครงการอุตสาหกรรมของชาติแต่ประการใด หากปล่อยให้
ให้การอุตสาหกรรมของชาติดำเนินไปตามยถากรรมในมือของคน
ต่างชาติต่างภาษาเกือบทั้งสิ้น และโรงงานต่างๆ เท่าที่มีอยู่ขณะนี้
ส่วนใหญ่ มิใช่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่แท้จริง หากเป็นโรงงานที่
เพียงแต่นำชิ้นส่วนต่างๆ จากต่างประเทศมาประกอบกันเข้าเพื่อเลี้ยง
ภาษีศุลกากรเท่านั้น

ผู้รวบรวมเห็นว่า ข้อคิด "เรื่องโครงการอุตสาหกรรม
สำหรับประเทศไทย" ของ สอ เสถบุตร นี้ น่าจะมีค่าควรแก่การ
พิจารณาของรัฐบาลที่มีใจกว้างพอที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
เพื่อนำมาเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยตรง ผู้รวบรวมจึงได้นำ
เรื่องนำมาพิมพ์ไว้ ณ ที่นี้ : —

๑. กำลังประมาณ

แม้ว่าคนจีนในสมัยโบราณจะได้เป็นผู้ประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ขึ้นหลายอย่างเช่น ถ้วยชามและเข็มทิศ กัด แต่วิทยาศาสตร์อย่างที่เรารู้จักกันในสมัยปัจจุบันนั้น ชาวตะวันตกเป็นผู้เริ่มค้นคว้าขึ้นก่อน ชาวยุโรปในแคว้นต่าง ๆ และในสมัยต่าง ๆ ได้ช่วยกันให้กำเนิดแก่วิชาฟิสิกส์และเคมีขึ้น แต่ความรู้เหล่านั้นมิได้เป็นประโยชน์จนกระทั่ง เจมส์ วัตต์ ประดิษฐ์เครื่องไอน้ำของเขาขึ้นเมื่อร้อยกว่าปีมาแล้ว เครื่องไอน้ำได้ช่วยให้การผลิตวัตถุดิบ รวดเร็ว และถูกกว่าเดิม เพราะกำลังคนหรือสัตว์สู่กำลังเครื่องจักรไม่ได้ การใช้กำลังเครื่องจักรแทนกำลังคนนั้นแหละ คือปัจจัยข้อต้นของอุตสาหกรรม

ชาวตะวันตกได้เปรียบชาวโลกอื่น ๆ เพราะเหตุที่รู้จักใช้กำลังเครื่องจักรก่อน ใช้แต่เท่านั้น ชาวตะวันตกยังมีเชื้อเพลิงสำหรับก่อให้เกิดกำลังเครื่องจักรอีกด้วย กำลังเครื่องจักรจะถูกกว่ากำลังคนหรือสัตว์ใดก็ตามเมื่อเชื้อเพลิงถูก อาศัยเหตุดังนี้ประเทศที่จะประกอบอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องมีเชื้อเพลิงถูกเป็นข้อต้น

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ของอุตสาหกรรม เช่นความรู้ในการทำและใช้เครื่องจักร, เหล็กสำหรับประกอบเครื่องจักรและเครื่องใช้วัตถุดิบ เช่น โลหะและพืชผล และเงินทุน กับแรงงานของนักเศรษฐศาสตร์นั้น มีความสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมเป็นที่สองรองลงมาจาก

๕๒๑๑ 21/10/2565
เชื้อเพลิง

นับแต่การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมในอังกฤษ คือสมัย เจมส์
วัตต์ มาจนถึงเวลาปัจจุบัน ด้านหินนับว่าเป็นเชื้อเพลิงที่สำคัญที่สุด
สำหรับอุตสาหกรรม ถ้าสถานการณ์เป็นอย่างนี้เรื่อยไป ประเทศที่ไม่
อุดมด้านหินหรือไม่สามารถจะซื้อด้านหินมาโดยราคาถูกลงได้ ก็เป็น
อันหมดหวังที่จะมีระบบอุตสาหกรรมอย่างสมบูรณ์ได้ ประเทศตะวัน
ตก โดยเฉพาะประเทศตะวันตกที่มีเมืองขึ้นได้พยายามเน้นความจริง
ชอบเพื่อรักษาเอกสิทธิ์ในการผลิตทางอุตสาหกรรมไว้ ประเทศ
ตะวันตกได้ถือเอกสิทธิ์ดังกล่าวภายในเมืองขึ้นของตนทั้งที่มีเชื้อเพลิง
และไม่มีเชื้อเพลิงสำหรับอุตสาหกรรม โดยวิธีจำกัดให้เมืองขึ้นผลิต
แต่วัตถุดิบและใช้แต่ผลผลิตทางอุตสาหกรรมของตน

ประเทศที่ถูกจำกัดสิทธิในการขยายอุตสาหกรรมเพราะเหตุ
ทางการเมืองนี้กำลังจะหมดไปทุกที เพราะหลายประเทศได้บรรลุ
ความเป็นเอกราชแล้ว ส่วนประเทศที่ไม่สามารถขยายอุตสาหกรรม
ได้เพราะเหตุธรรมชาติคือไม่มีเชื้อเพลิง ก็กำลังมองเห็นความหวัง
มากขึ้นทุกที

ดังนั้น เพราะว่า สถานการณ์ซึ่งเป็นมาแล้วเกือบสองศตวรรษ
กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป มนุษย์เราได้พบวิธีใช้สิ่งสำหรับก่อกำลัง
ใหม่ ๆ อีกบางอย่าง เช่น กำลังน้ำตก, กำลังน้ำในแม่น้ำ, กำลังน้ำ
ชั้นน้ำลง, กำลังลม, กำลังความร้อนจากดวงอาทิตย์ และกำลัง
ปรมาณู เป็นต้น

ยิ่งกว่านั้น ด้านหินซึ่งเคยเป็นปัจจัยสำคัญในการอุตสาหกรรมกำลังหมดสิ้นไปทุกที อังกฤษผู้เริ่มก่อการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม บัดนี้กำลังเริ่มต้องซื้อด้านหินมาใช้จากนอกประเทศแล้ว การปฏิวัติในทางอุตสาหกรรมกำลังจะเริ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างถึงที่จะต้องถือเอาประโยชน์จากการปฏิวัติครั้งนี้โดยเต็มที่

น้ำตกในประเทศไทยที่จะใช้ประโยชน์ได้นั้นมีไม่มากนัก และเราก็ได้พยายามลงทุนลงแรงเพื่อเอากำลังน้ำตกเท่าที่มีอยู่มาใช้อยู่แล้ว ส่วนกำลังน้ำชนน้ำลจกต กำลังลมกต หรือกำลังความร้อนจากดวงอาทิตย์กต ยังเป็นเรื่องที่กำลังทดลองหรืออยู่ในความฝันเท่านั้น จะนำมาใช้กับการอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ยังหาได้ไม่ ความหวังที่ใกล้เคียงที่สุดของเราก็คือกำลังปรมาณู

อาศัยเหตุดังกล่าวมาแล้ว นโยบายใด ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เขียนขึ้นหลังจาก พ.ศ. ๒๔๙๔ จึงสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกล่าวถึงการทุ่มเทเงินทองเพื่อส่งนักเรียนไทยไปศึกษาหาความรู้ในวิชาฟิสิกส์แผนกปรมาณู (nuclear physics) จากประเทศต่าง ๆ จำนวนนักเรียนที่จะส่งไปนั้นไม่ควรน้อยกว่า ๕๐ คน ประเทศที่จะส่งนักเรียนไปควรรวมทั้งสหรัฐ อังกฤษ ญี่ปุ่น และถ้าสามารถจะเป็นไปได้ก็ควรรวมสหภาพโซเวียตแห่งรัสเซียด้วย

๒. การปฏิวัติทางกลกรรม

การแปลงการผลิตของประเทศให้เข้าลักษณะอุตสาหกรรมสมัยปัจจุบันนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นหัตถกรรมเท่านั้น แม้กลกรรมก็ทำได้ จริงอยู่ อังกฤษมักจะเรียกการแปลงกลกรรมว่า mechanization ไม่ใช่ industrialization แต่หลักการก็เหมือนกัน กล่าวคือใช้แรงเครื่องจักรแทนแรงคนและแรงสัตว์

ก็เมื่อการผลิตวัตถุได้รับการปฏิวัติจนกระทั่งประเทศผลิตวัตถุร่ำรวยกลายเป็นมหาอำนาจไปหลายประเทศแล้วตั้งนั้น การผลิตพืชผลก็ควรจะได้รับ การปฏิวัติเช่นเดียวกัน สหรัฐได้แสดงให้เห็นแล้วว่า การปฏิวัติกลกรรมโดยใช้กำลังเครื่องจักรนั้น สามารถให้ผลได้อย่างไร การที่สหรัฐผลิตข้าวสาลีได้จนเหลือเพื่อนนั้นเป็นข้อพิสูจน์อันแน่ชัดว่า การปฏิวัติให้ผลดีจนเกินความมุ่งหมาย ส่วนเรื่องสหรัฐมีข้าวสาลีจนล้นตลาดโลกนั้นเป็นปัญหาเศรษฐกิจและการเงินของโลกซึ่งจะต้องแก้ไขกันต่อไป ไม่ใช่เหตุผลคัดค้านการปฏิวัติกลกรรม

อย่างไรก็ตาม ถ้าชาวนาไทยแต่ละครอบครัวใช้กำลังเครื่องจักรผลิตข้าวได้สิบเกวียนแทนที่จะผลิตได้เพียงห้าเกวียนด้วยกำลังคนและสัตว์ ชาวที่เหลือห้าเกวียนนั้นจะใช้เลี้ยงสัตว์หรือใช้ทำแอลกอฮอล์สำหรับรดยนต์ก็ยังได้ ความเหลือเฟือยที่การไม่ปรับเศรษฐกิจให้เข้ารูป และ เป็นสิ่งที่มนุษย์ยกกันขึ้นเอง

เราจะปฏิวัติการกสิกรรมของประเทศได้สองทาง ทางหนึ่ง
โดยการนำไฟฟ้าที่ผลิตขึ้นด้วยโซลียูมให้ชาวนาใช้ในการรดน้ำ ไถ
หว่านและเก็บเกี่ยว อีกทางหนึ่งโดยการหาเครื่องจักรก่อกำลังและ
เชื้อเพลิงให้ชาวนาโดยราคาถูก

การผลิตไฟฟ้าจากน้ำตกเพื่อนแจกจ่ายให้ชาวนานั้น มีอุป-
สรรคสำคัญอยู่สองประการ ประการแรก กำลังน้ำตกมีไม่พอสำหรับ
ที่จะให้ชาวนาใช้ทั่วประเทศ ประการที่สอง น้ำตกที่พอจะสามารถ
ใช้ได้มักจะไม่อยู่ในถิ่นการทำนา การส่งไฟฟ้าด้วยสายลวดไปยังที่
ไกล ๆ นั้นต้องเสียโซลียูมแพงมาก

การผลิตไฟฟ้าด้วยพลังปรมาณู ไม่ต้องทอดสายยาวไปสู่ผู้ใช้
อย่างกำลังน้ำตก เพราะสถานีกำเนิดไฟฟ้าด้วยกำลังปรมาณูอาจจะ
แยกย้ายออกไปตั้งได้หลายแห่ง และจะตั้ง ณ ที่ใดก็ได้ ด้วยเหตุว่า
เชื้อเพลิงปรมาณูไม่ใช่ของหนัก ไม่ต้องใช้ยานพาหนะขนส่งมากมาย
แม้กระนั้นการถ่ายกำลังไฟฟ้าจากสถานีเหล่านี้ไปสู่ชาวนาก็ยังจะต้อง
เสียโซลียูมอีกไม่น้อย เพราะนาแต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกันมาก

ยิ่งกว่านั้น การผลิตไฟฟ้าด้วยกำลังปรมาณูที่ทำสำเร็จแล้ว
ในขณะนี้ต้องอาศัยการแยกตัวของปรมาณู (fission) และธาตุที่จะ
ต้องใช้เพื่อการนี้ เช่นยูเรเนียมและพลูโทเนียมมีราคาแพง ดังนั้น
ค่าโซลียูมในการผลิตไฟฟ้าด้วยกำลังปรมาณูจึงยังสูงกว่าการผลิตไฟฟ้า
ด้วยเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ถ่านหิน และน้ำมัน หากนักวิทยาศาสตร์

สามารถใช้หลักการรวมตัว (fusion) ได้เมื่อใด โสหุ้ยก็จะลดลงมาก เพราะเชื้อเพลิงที่ใช้คือไฮโดรเจนหาได้ง่ายกว่า

อาศัยเหตุดังกล่าว การปฏิวัติวิศวกรรมของไทยจึงยังอาศัยกำลังปรมาณูในปัจจุบันหาได้ไม่ เราจำเป็นต้องอาศัยเครื่องกำเนิดกำลังธรรมดาเช่นเครื่องยนต์เอง ในปัจจุบัน ชาวนาไทยก็นิยมใช้เครื่องยนต์สำหรับสูบน้ำเข้านากันอยู่แล้ว ถ้าได้มีการใช้กำลังเครื่องยนต์กันแพร่หลายทั่วประเทศ ก็ไม่มีปัญหาว่าข้าวที่ประเทศไทยผลิตได้จะเพิ่มพูนขึ้น

อุปสรรคสำคัญในการใช้กำลังเครื่องยนต์อยู่ที่ราคาสูงของเครื่อง ขณะนี้เครื่องยนต์ใช้น้ำมันก๊าสขนาดเล็กที่สุดก็ซื้อขายกันในราคาเกือบ ๓,๐๐๐ บาท หากเราสามารถลดราคาเครื่องยนต์ชนิดนี้ลงมาได้ให้เหลือต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ชาวนาไทยอีกเป็นจำนวนหลายเท่าก็จะสามารถมีเครื่องยนต์ไว้ใช้ได้ ข้อแก้ปัญหานี้มีอยู่ทางเดียวคือเราต้องผลิตเครื่องยนต์สำหรับชาวนาขึ้นเองในประเทศไทย ความคิดทั้งนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในระยะหลังสงครามโลกนี้ โรงงานเล็กๆ ของจีนในกรุงเทพฯ หลายแห่งก็ได้ผลิตเครื่องเผาหัว (semidiesel engine) ขนาดสูบเดียวขึ้นเพื่อใช้กับเรือ ซึ่งใช้การได้ดีพอสมควร จริงอยู่ บางส่วนของเครื่องยนต์ต้องซื้อมาจากต่างประเทศ เช่นเครื่องฉีดน้ำมันเชื้อเพลิง (injector) เป็นต้น แต่โดยปกติในต่างประเทศการอุตสาหกรรมก็ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ถ้า

เราจะเอารถยนต์ที่ทำจากต่างประเทศมาแยกแยะดูก็จะเห็นได้ว่า
ในรถยนต์แต่ละคันมีเครื่องหลายร้อยชิ้นที่บริษัททำรถยนต์ซื้อ
จากที่อื่น

ถ้าหากว่าโรงงานเล็กๆ เหล่านี้ได้รับการสนับสนุนอย่างจริง
จัง โสฬัยในการผลิตเครื่องยนต์ภายในประเทศก็จะถูกกว่าอีกมาก
การสนับสนุนนั้นควรมีทั้งในด้านวิชาการ ด้านการจัดหาเครื่องมือ
และวัตถุดิบ และด้านการผ่อนผันในทางกฎหมายและภาษีด้วย

จากการทำเครื่องยนต์ เราน่าจะคืบหน้าไปทำเครื่องมือกล
กรรมอย่างอื่น เช่น ไค คราต ตลอดจนรถแทรกเตอร์ได้ เมื่อชาวนา
ได้ใช้เครื่องยนต์และเครื่องจักรโดยทั่วไปแล้ว การปฏิวัติในทางกล
กรรมของไทยก็จะเกิดขึ้น ผลที่จะได้รับก็คือ เราจะเสียค่าโสฬัยใน
การผลิตพืชน้อยลง ผลผลิตต่อชาวนาหนึ่งคนจะเพิ่มขึ้น ชาวที่เพิ่ม
ขึ้นนี้จะขายออกไปต่างประเทศหรือใช้เลี้ยงสัตว์ หรือทำเป็นแอล
กอฮอล์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ก็ได้ทั้งสิ้น

ดังนั้น นโยบายสำคัญข้อหนึ่งของกระทรวงอุตสาหกรรม
จึงควรที่จะต้องกล่าวถึงการพยายามผลิตเครื่องยนต์เครื่องจักรขึ้นภายใน
ในประเทศเพื่อใช้ในการกสิกรรมด้วย

๓. การผลิตปุ๋ยจากอากาศ

ปุ๋ยเป็นปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งในการปฏิวัติทางกสิกรรม
เพราะปุ๋ยจะเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ทุนแรงชาวนาและลดเนื้อที่ที่ต้อง

ใช้เพื่อการผลิตลง แต่กสิกรจะใช้ปุ๋ยได้ทั่วไปหรือไม่ขึ้นอยู่กับชนิดของปุ๋ย
กับราคาของปุ๋ย ถ้าปุ๋ยมีราคาแพงมาก การใช้ปุ๋ยก็ให้ผลไม่คุ้มค่า

ปุ๋ยธรรมชาติในประเทศไทยมีจำนวนจำกัด ยิ่งรัฐบาลสนับสนุนให้กสิกรใช้ปุ๋ยแพร่หลายขึ้น ราคาปุ๋ยก็ย่อมจะต้องแพงขึ้นทุกที
ส่วนปุ๋ยจากต่างประเทศนั้น ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะต้องมีราคาแพงเพราะกินเนื้อที่บรรทุกมาก

แต่ที่จริงนั้น เราอาจจะกล่าวได้ว่า ปุ๋ยไนโตรเจนสำหรับกสิกรรมมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งในอากาศที่เราหายใจ เพราะอากาศมีไนโตรเจนอยู่สี่ส่วนในห้าส่วน ไนโตรเจนในอากาศนั้นเราอาจจับมาใช้ได้หลายวิธี แต่ส่วนมากต้องใช้เคมีวัตถุ และจะทำได้โดยดุกหลัก
เศรษฐศาสตร์ก็ต่อเมื่อเรามีอุตสาหกรรมทางเคมีที่เหมาะสมอยู่แล้ว

แต่นอกจากการใช้เคมีวัตถุดังกล่าว ยังมีวิธีจับไนโตรเจนจากอากาศโดยไม่ต้องใช้เคมีวัตถุอย่างใดเลย เพียงแต่ใช้ความกดและความร้อนเท่านั้น พืชกรรมในจำพวกนี้ที่ใช้กันแพร่หลายมากที่สุด คือ Haber process การจับไนโตรเจนโดยวิธีนี้ ใช้ไนโตรเจนจากอากาศเอามาประกอกับไฮโดรเจนขึ้นเป็นแอมโมเนีย ซึ่งมีส่วนประกอในไนโตรเจนหนึ่งปริมาณและไฮโดรเจนสามปริมาณ โดยปกติไนโตรเจนและไฮโดรเจนจะไม่ประกอกันในอุณหภูมิและความกดธรรมดา แต่ในอุณหภูมิและความกดสูง ไนโตรเจนและไฮโดรเจนจะกลายเป็นแอมโมเนีย ถ้าหากว่าใช้เหล็กผสมกับออกไซด์ของ

อลูมิเนียมและโปรแตสเซียมเป็นเครื่องช่วย (catalyst) ด้วยแล้ว จะใช้อุณหภูมิระหว่าง ๔๕๐ ถึง ๕๐๐ องศาเซนติเกรด และความกดดันระหว่าง ๒๐๐ ถึง ๓๕๐ เท่าความกดของอากาศก็จะได้แอมโมเนียในอัตราพอสมควร

ไนโตรเจนที่ใช้กันนั้นได้มาจากอากาศ ส่วนไฮโดรเจนนั้น มีวิธีได้มาหลายวิธีด้วยกัน เช่น โดยแยกน้ำด้วยไฟฟ้า (electrolysis) หรือโดยใช้ออน้ำผ่านถ่านหินที่กำลังลุก (water gas) หรือโดยเผาวัตถุที่เป็นไม้ เช่น ถ่าน ขี้เลื่อย ฟาง ช้างข้าวโพชน้ (producer gas) เหล่านี้เป็นต้น วิธีทำแก๊ส प्रकारสุดท้ายนี้ก็คือ วิธีเดียวกับที่เราเผาถ่านเพื่อใช้เดินรถยนต์และเรือยนต์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองนั่นเอง

เมื่อประมาณสองปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้เคยสนทนากับนายช่างชาวญี่ปุ่นสองคนซึ่งมีความรู้ในเรื่องนี้ เขาแจ้งว่าญี่ปุ่นได้เคยไปสร้างโรงงานทำแอมโมเนียตามวิธีของ Haber ขึ้นในเกาหลี และปรากฏว่าโรงงานนี้ทำการได้ดี วัตถุดิบที่โรงงานนี้ใช้ไม่มีอะไรนอกจากเชื้อเพลิง น้ำกับอากาศเท่านั้น เขาเห็นว่าประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศกสิกรรมควรจะมีโรงงานเช่นนั้น แต่มีข้อที่อาจให้ความยุ่งยากอยู่อย่างหนึ่งคืออากาศร้อนของเรา ทั้งนี้เขาคงหมายถึงการแยกแอมโมเนียออกจากไนโตรเจนและไฮโดรเจนที่ยังไม่ประกอบกัน โดยการทำความเย็น (refrigeration) แต่นั่นก็น่าจะเป็นอุปสรรค

ที่จะกำจัดไม่ได้

การมีไนโตรเจนในรูปของแอมโมเนียสำหรับใช้เป็นปุ๋ยใน
ราคาถูกนั้น จะช่วยให้ผลผลิตของเราเพิ่มขึ้นอย่างน้อยสองเท่าใน
เนื้อที่เพาะปลูกเท่ากัน และโดยใช้แรงงานเท่ากัน ในเวลาสงคราม
โรงงานทำแอมโมเนียจะกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะกระสุน
ดินดำต้องทำจากไนโตรเจน โรงงานทำแอมโมเนียจากอากาศจะ
ถือว่าเป็นฐานของอุตสาหกรรมเคมีก็ได้ โรงงานเช่นนี้จะเป็นทาง
นำไปสู่โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์อย่างอื่น ๆ ได้อีกหลายอย่าง ดังนั้น
โครงการอุตสาหกรรมของประเทศจึงควรถือการสร้างโรงงานทำ
แอมโมเนียเป็นข้อสำคัญที่สุดข้อหนึ่ง

ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง เยอรมันเคยนำหน้าในการทำ
แอมโมเนียจากอากาศ แต่โรงงานใหญ่ ๆ เกือบทั้งหมดได้ถูกทำลาย
ไปในระหว่างสงครามหมด ในเวลาเดียวกัน สหรัฐได้สร้างโรงงาน
ประเภทนี้ขึ้นมาหลายแห่งเพื่อป้องกันไนโตรเจนให้แก่โรงงานช่างแสง เวลา
นี้สหรัฐใช้นิโตรเจนที่ทำขึ้นในโรงงานเหล่านี้เพื่อการกลักรรรม มีผู้
ประมาณว่า ในเวลาปัจจุบัน สหรัฐผลิตไนโตรเจนด้วยโรงงานเหล่านี้
ปีหนึ่งประมาณล้านตัน ถ้าสหรัฐจะช่วยเหลือประเทศไทยในการ
ตั้งโรงงานผลิตแอมโมเนียจากอากาศขึ้นก็จะสามารถทำได้โดยง่าย

๔. การตั้งโรงทำแก๊ส

พมอญ 21/10/2565

แม้เราจะได้พยายามกันนักหนาที่จะหาเชื้อเพลิงและวัตถุดิบ

กำลังต่างๆ ชนิดมาใช้ แต่ความจริงก็มีอยู่ว่า ส่วนใหญ่ของเชื้อเพลิง
ที่เราใช้อยู่ทุกวันนี้ คือไม้ในรูปฟืนและถ่าน ข้างเจ้าไม่มีสถิติว่าเรา
ใช้ไม้ไปในทำนองนับละเท่าใด ประมาณอย่างหยาบที่สุดก็นับเป็น
จำนวนแสนตัน

ความร้อนที่ได้จากการเผาไม้จำนวนหมื่นตันต่อได้ว่า เป็น
ประโยชน์เพียงส่วนน้อยของประโยชน์ทั้งหมดอันควรได้จากการเผา
ไม้ วัตถุที่เหลืออยู่ในขี้เถ้ากต หรือที่ลอยขึ้นไปบนอากาศกต ยังมี
ค่าอยู่เป็นอันมาก ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองเราก็ได้แลเห็นแล้ว
ว่า เพียงควันของถ่านเท่านั้นก็สามารถนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงรถยนต์
ได้ทั่วประเทศ ถ้าใช้เทคนิคสูงขึ้นไปอีกหน่อย ควันของถ่านนั้นก็
ได้ไฮโดรเจนสำหรับทำแอมโมเนียและปุ๋ยกสิกรรม (และอัดลูกโป่ง)
ได้อย่างเหลือเฟือ ทั้งคงจะมีคาร์บอนไดออกไซด์สำหรับทำน้ำอัด
ลมด้วย

ถ้าเราใช้เทคนิคสูงขึ้นไปอีกจนถึงขั้นกลั่นไม้ (destruc-
tive distillation) เราจะได้แอสีโทน กรดน้ำส้ม เมธิลแอลกอฮอล์
และอื่นๆ อีกหลายอย่าง แอสีโทนใช้เป็นเครื่องละลายในการทำยา
และวัตถุหลายชนิด กรดน้ำส้มนอกจากจะจำเป็นในการทำสวอนยาง
แล้วยังใช้ในการทำผ้าและการประกอบวัตถุอื่นๆ อีกร้อยแปด เม
ธิลแอลกอฮอล์ ก็คือแอลกอฮอล์จุดไฟ ซึ่งอาจใช้เป็นเชื้อเพลิงใน
เครื่องยนต์แทนน้ำมันเบนซินได้ แล้วนอกจากนั้นยังเป็นวัตถุดิบที่

สำคัญอย่างหนึ่งในการทำวัตถุหลอมเหลว (plastic) บางชนิด เช่น เบเคอร์ไลต์ เป็นต้น

เคมีของการกลั่นไม้ นั้น เป็นที่น่าสงสัยว่านักวิทยาศาสตร์ชาวตะวันตกจะมีได้ทำการค้นคว้าอย่างจริงจังเหมือนเคมีของการกลั่นถ่านหิน ทั้งนี้เพราะว่า ตะวันตกมิได้ใช้ไม้ แต่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง การพบวัตถุพลอยได้จากไม้ไม่ได้ประโยชน์ในตะวันตก เท่ากับการพบวัตถุพลอยได้จากถ่านหิน ดังนั้น นักเคมีชาวตะวันตกจึงได้ทำการค้นคว้าเคมีของการกลั่นถ่านหินกันมากมายจนกระทั่งสามารถผลิตวัตถุหลอมเหลว ยารักษาโรค สีประเภทต่างๆ และอะไรต่ออะไรออกมาได้จากการกลั่นถ่านหินจนนับไม่ถ้วน

เราจะได้ประโยชน์จากการเผาไหม้มากขึ้นก็ด้วยการค้นคว้าอย่างจริงจังโดยนักเคมีคนไทย การวิจัยในด้านนี้ย่อมมีแผนการจึงควรจะอยู่ในโครงการของกระทรวงอุตสาหกรรมด้วย

แต่สิ่งสำคัญว่าการวิจัยก็คือ การสร้างแผนการขึ้นเพื่อประหยัดไม้ซึ่งเรากำลังใช้กันทุกบ้านทุกเรือนอย่างสาตเสียดเสียด โดยเก็บเอาวัตถุที่สูญหายไปกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ปัญหาที่ว่า เราจะควบคุมการใช้เชื้อเพลิงตามบ้านเรือนตั้งล้านหลังได้อย่างไร และจะเอาทุนที่ไหนมาซื้อหรือสร้างเตาและเครื่องมือเพื่อเก็บวัตถุเหล่านี้ แจกจ่ายไปตามประชาชน

สร้างโรงทำแก๊สจากไม้ซุงในเมืองใหญ่ๆ ทุกแห่งทำนองเดียวกับสร้างโรงไฟฟ้า แล้วจ่ายแก๊สไปตามท่อสำหรับให้ราษฎรใช้ทำการหุงต้มตามบ้านเรือน โรงแก๊สก็จะสามารถเก็บวัตถุดิบได้อย่างดีทั้งหมด ส่วนหนึ่งของวัตถุดิบของโรงแก๊สควรจะเป็นถ่านไม้ (ทำนองเดียวกับโรงแก๊สด้านหินผลิตโค้ก) และเราควรจะแจกจ่ายถ่านไม้นี้ไปให้บ้านเรือนในชนบทซึ่งท่อแก๊สไปไม่ถึง โรงทำแก๊สจากถ่านหินในประเทศตะวันตกนั้นมียุ่แพร่หลาย แต่โรงทำแก๊สจากไม้ในประเทศที่ใช้ไม้เป็นเชื้อเพลิงยังไม่มีจนเลย นักเขียนพยานอีกข้อหนึ่งว่า นักเคมีชาวตะวันตกมิใคร่เอาใจใส่ต่อการค้นคว้าเคมีของการกลั่นไม้มากนัก

ในชั้นนี้ ราคาของฟันและถ่านอาจจะถูกกว่าราคาของแก๊สที่ทำจากไม้ก็เป็นได้ เพราะการสร้างเครื่องกลั่น เครื่องเก็บแก๊สและต่อท่อไปตามบ้านเรือนคงจะกินทุนมาก แต่ในอนาคตฟันและถ่านจะหายากเข้าและจะแพงเข้าทุกที การทำแก๊สจากไม้เป็นข้อแก้ปัญหาคือเชื้อเพลิงชนิดนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น การวางรูปและปฏิบัติตามแผนการตั้งโรงแก๊สจึงควรเป็นรายการหนึ่งในโครงการอุตสาหกรรมของประเทศ

๕. โครงการห้าปี

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยุโรปและอเมริกามีเวลาเกือบสองร้อยปีนับแต่เริ่มการปฏิบัติทางอุตสาหกรรมเป็นต้นมา ในอันที่จะขยายการ

อุตสาหกรรมออกไปจนถึงขั้นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ความจริงการปฏิวัติ
ทางอุตสาหกรรมในยุโรปนั้น นักเศรษฐศาสตร์หลายคนยืนยันว่า
หาใช่การปฏิวัติอันแท้จริงไม่ หากเป็นเรื่องวิวัฒนาการในการผลิต
ของมนุษย์ซึ่งได้ดำเนินมาเป็นเวลานานโดยอาศัยเครื่องไอน้ำของ
เจมส์วัตต์และประดิษฐ์กรรมอื่นในชั้นหลัง ๆ ต่อมาซึ่งแม้แต่ในปัจจุบัน
นั้นก็ยังไม่สิ้นสุด

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเราคงไม่ต้องการใช้เวลาถึงสอง
ร้อยปีในการสร้างระบบอุตสาหกรรมขึ้น ดังนั้น งานที่เราจะต้อง
ทำจึงจำเป็นต้องอยู่ในลักษณะปฏิวัติ ปัญหาที่ว่า เราจะสร้างสิ่งซึ่ง
โลกตะวันตกใช้เวลาถึงสองร้อยปีขึ้นภายในเวลาอันรวดเร็วได้อย่างไร

แต่หนหลังมาทั้งรัฐบาลและประชาชนชาวไทยพากันยึดมั่น
อยู่ในความคิดว่า เราควรจะสร้างระบบอุตสาหกรรมขึ้นโดยวิธีเลือก
ตั้งโรงงานผลิตของแต่ละอย่างตามแต่เหตุการณ์จะอำนวย ความ
พยายามของรัฐบาลและเอกชนที่จะตั้งโรงงานต่าง ๆ ขึ้นในระยะสาม
สิบปีที่ผ่านมาได้ประสพความล้มเหลวมากกว่าได้ผล ชั่วระยะเวลา
นั้นโรงงานที่ตั้งขึ้นได้ผลสำเร็จจนมีกำไรอย่างจริงจังโดยไม่ต้องอาศัย
กำแพงภาษีสูงลิ่วหรือเอกสิทธิ์ ก็ดูเหมือนจะมีเพียงสามอย่างเท่านั้น
คือโรงงานทำไม้ขีดไฟ โรงงานทำสุรา และโรงงานทำเบียร์ หาก
เราจะใช้วิธีเดิม ประเทศไทยคงจะต้องรอไปอีกสองร้อยปีถ้าจะมี
ระบบอุตสาหกรรมอย่างสมบูรณ์ขึ้น

ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเหตุใด? เราได้พยายามค้นคว้าหาเหตุผล
กันมานานปีและเพิ่งจะเริ่มแลเห็นความสว่างเท่านั้น ความเข้าใจ
กำลังจะเริ่มเกิดขึ้นว่า ในการสร้างอุตสาหกรรมขึ้นภายในประเทศนั้น
จะเลือกสร้างโรงงานชิ้นคราวละแห่งสองแห่งเท่าที่คิดว่า สภาพจะอำนวยการ
นั้นหาได้ไม่ โรงงานแต่ละแห่งย่อมต้องอาศัยโรงงานอื่น ๆ อีก
หลายแห่ง เช่น โรงงานทำเครื่องรับวิทยุต้องอาศัยโรงงานทำแก้ว,
โรงงานทำลวด และโรงงานทำวัตถุหลอมเหลวสำหรับทำหลอดวิทยุ
โรงงานทำกระดาษสำหรับทำคอนเดนเซอร์ โรงงานทำโลหะหรือ
โรงงานทำคาร์บอนสำหรับทำรีซีสเตอร์ โรงงานทำไม้หรือวัตถุหลอม
เหลวสำหรับทำตู้ และโรงงานประเภทอื่น ๆ อีกเป็นอันมากสำหรับ
เครื่องประกอบจีปาดะ ถ้าเราไม่มีโรงงานเหล่านี้อยู่แล้วเป็นส่วน
ใหญ่ ราคาทุนของเครื่องรับวิทยุที่เราประกอบขึ้นก็ย่อมจะมีราคาสูง
กว่าต่างประเทศ

ถ้าเราเอารถยนต์ที่ทำจากต่างประเทศสักคันหนึ่งมาถอดออก
ทุกชิ้นทุกส่วน เราก็จะเห็นทันทีว่ารถยนต์คันนั้นได้ประกอบขึ้นด้วย
ส่วนต่างๆ หลายร้อยชิ้นซึ่งมาจากโรงงานต่างๆ แห่งกันทั้งนั้น เครื่อง
ไฟฟ้าต่างๆ ก็มาจากบริษัทหนึ่ง สูนน้ำมันเชื้อเพลิงก็มาจากบริษัท
หนึ่ง คาร์บูเรเตอร์ก็มาจากบริษัทหนึ่ง หม้อน้ำก็มาจากบริษัทหนึ่ง
เครื่องยางก็มาจากบริษัทหนึ่ง หน้าปัทมก็มาจากบริษัทหนึ่ง กิ่งสน
ก็มาจากบริษัทหนึ่ง ลูกบิดและกุญแจก็มาจากบริษัทหนึ่ง แตรก็มา

จากบริษัทหนึ่ง พรหมก็มาจากบริษัทหนึ่ง แม้แต่เขานั่ง, ตัวถังและ
โครงรถบางที่ก็มาจากบริษัทอื่น ๆ ดังนั้น ถ้าบริษัทใดบริษัทหนึ่งจะ
ผลิตรถยนต์ขึ้นจำหน่าย จึงไม่ต้องทำอะไรมากนัก เพียงแต่ออกแบบ
ทำเครื่องยนต์และประกอบส่วนต่าง ๆ ที่ชื่อมาจากบริษัทอื่นเท่านั้นก็
พอ ตรงกันข้าม ถ้าเราคิดจะทำรถยนต์ขึ้นจำหน่ายในประเทศไทย
เราจะต้องตั้งต้นกันตั้งแต่ชุดโลหะขึ้นมาทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น เรา
จะผลิตเคมีภัณฑ์จากเกลือ ถ้าเราไม่มีโรงงานอื่น ๆ เราก็ไม่รู้จะเอา
โซเดียมและคลอรีนที่ผลิตขึ้นได้ไปจำหน่ายที่ไหน เว้นแต่โรงงาน
กระดาษซึ่งต้องการคลอรีนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

อาศัยเหตุดังกล่าว ถ้าเราจะคิดสร้างโรงงานผลิตสิ่งใดสิ่ง
หนึ่งขึ้น เราจะต้องมีโรงงานผลิตสิ่งอื่น ๆ อีกหลายอย่างเพื่อทั้งบ่อน
และใช้ผลิตภัณฑ์ของโรงงานนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง การสร้างอุตสาห
กรรมจำเป็นต้องมีแผนการที่ครอบคลุมหลายประเภท
ด้วยกัน และต้องสร้างโรงงานผลิตสิ่งต่างๆ ขึ้นพร้อมกัน ถ้าจะอุปมา
กับการทหารเราก็อาจจะกล่าวได้ว่า จะทำการรุกเฉพาะแห่งไม่ได้
ต้องทำการรุกบนแนวอันกว้างจึงจะได้ผลสำเร็จ

ตัวอย่างของการสร้างระบบอุตสาหกรรมบนแนวอันกว้างนี้
มีอยู่แล้ว คือในสหภาพโซเวียต โครงการห้าปีหลายโครงการซึ่งโซ
เวียตได้ทำติดต่อกันมาเป็นเวลาเกือบสามสิบปีนั้นเป็นความพยายาม
ที่จะสร้างระบบอุตสาหกรรมขึ้นภายในระยะเวลาอันสั้น เมื่อเรา

แยกสิทธิการเมืองออกเสียจากโครงการของโซเวียตแล้ว เราก็จะ
เห็นกระจ่างว่า นี่เป็นวิธีที่ถูกต้อง

การวางแผนว่าในช่วงระยะเวลาห้าปีเราจำเป็นต้องสร้าง
โรงงานอะไรขึ้นบ้างเพื่อประกอบซึ่งกันและกันนั้น เป็นเรื่องของผู้
ชำนาญ ไม่ใช่เรื่องที่เราจะคิดกันขึ้นเองได้ ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรม
จึงน่าจะมึนโอบายที่จะหาผู้ชำนาญเช่นว่า มาวางโครงการห้าปี
กันไว้

๖. อุตสาหกรรมในบ้าน

ในการสร้างระบบอุตสาหกรรมขั้นนั้น นอกจากจะได้วาง
โครงการห้าปีครบจากการทำอุตสาหกรรมบนแนวอันกว้างอย่างสห
ภาพโซเวียตแล้ว ยังมีอยู่อีกวิธีหนึ่งคือ การสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรม
ในบ้าน อันก่อปรดด้วยโรงงานเล็กๆ ขึ้น วิธีนี้ต้องใช้เวลามากกว่าวิธี
ของโซเวียต แต่ประเทศญี่ปุ่นก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่าการสร้างระ
บบอุตสาหกรรมขั้นโดยทำนองนี้อาจทำได้สำเร็จภายในเวลารวดเร็ว
เข้าอยู่ในลักษณะปฏิวัติเช่นเดียวกัน

โรงงานอันจะเป็นบ่อเกิดของการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม
เช่นว่า ก็คือโรงหล่อและโรงกลึงของจีน ซึ่งเรามีกระจัดกระจายอยู่
ทั่วไปเอง คนไทยที่ทำงานประเภทนี้ก็เริ่มจะมีขึ้น โดยมากฝึก
หัดมาจาก โรงงานรถไฟมัทกะสัน โรงงานช่างแสงสรรพาวุธของ
ทหารบาง กรมอยู่ของทหารเรือบ้าง แต่คนไทยมักทำงานเป็นลูกจ้าง

ไม่มีใครมีเจ้าของโรงงานอย่างจีน

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในภาคสองว่า เรามีหวังที่จะผลิตเครื่องยนต์และเครื่องใช้ในการกสิกรรมขึ้นได้โดยโรงงานเหล่านี้ในราคาถูก นอกจากเครื่องยนต์ โรงงานเหล่านี้ยังผลิตของเล็กของใหญ่อื่นๆ อีกอีกิปาดะ เช่น กระจุกุมจากกระจุกสัตว์ วัตถุหลอมเหลวในรูปของเต็กเล่น ตลับโลหะสำหรับบรรจุยา บานพับ กลอน และเครื่องทองเหลืองที่ใช้ตามบ้าน หม้อแปลงไฟฟ้า บัลลัสต์สำหรับไฟฟลูเรสเซนต์ แก้อและตุ้เหล็ก ฐานสำหรับพัดลม ตลอดจนตะโกรตัดกระดาษและแท่นพิมพ์หนังสือ ข้าพเจ้าได้เคยซื้อแท่นพิมพ์ขนาด ๒๖ นิ้วซึ่งผลิตจากโรงงานของจีนกว้างตั้งผู้หนึ่งที่ตำบลสำเหร่ธนบุรีมาใช้และปรากฏว่าใช้งานได้ดี แม้ความแน่นอนจะไม่เสมอแท่นพิมพ์ฝรั่งหรือญี่ปุ่นก็ตาม

ถ้าหากว่าโรงงานเล็ก ๆ เหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลแล้ว คุณภาพของสิ่งที่ทำขึ้นจะดีขึ้นมาก ในปัจจุบันโรงงานเหล่านี้ขาดหลักวิชา เช่น การคำนวณ ชีพเอนและขาดเครื่องมือและเครื่องวัดที่จะทำงานได้แน่นอนยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ย่อมไม่เป็นการยากที่รัฐบาลจะจัดหามาให้ นอกจากนั้น โรงงานเหล่านี้ยังต้องประสบอุปสรรคนานาประการเกี่ยวกับการขออนุญาตและการภาษี ซึ่งโรงงานเล็ก ๆ ย่อมไม่สามารถจะจ้างคนเป็นพิเศษมาทำให้ได้ การให้ความผ่อนผันในเรื่องนี้จะ เป็นเครื่องช่วยอุตสาหกรรมของประเทศ

ได้มากมาย เมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ รัฐบาลอาจจะให้เงินอุดหนุน
โรงงานเล็ก ๆ เหล่านี้ อย่างที่ประเทศอื่น ๆ เคยทำกันมาบ้างก็ได้

แต่ถึงแม้เราจะตั้งต้นแบบอุตสาหกรรมของเราขึ้นก็ตาม
เรายังคงต้องวางแผนการดำเนินงานที่ดี ข้อที่จะต้องคำนึงก็คล้ายคลึง
กับการวางแผนโครงการห้าปีคือ ควรจะมีโรงงานอย่างใดบ้าง เพื่อสนอง
ความต้องการซึ่งกันและกัน เพราะเหตุที่ช่างของเรายังมีน้อย
การฝึกช่างจึงเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่จะต้องคำนึง การวิจัยสิ่ง
ต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องกินเวลาแรมปี แต่เราก็มีหวังอย่างแน่นอนว่า
ในวันหนึ่งเราจะมีระบบอุตสาหกรรมอันสมบูรณ์ ขึ้นบนรากฐานอัน
มั่นคง

ถ้าหากกระทรวงอุตสาหกรรมไม่คิดที่จะวางแผนโครงการห้าปี
ขึ้น การบำรุงอุตสาหกรรมภายในบ้านก็เป็นอีกวิธีเดียวในอันที่จะ
จรรโลงเศรษฐกิจของประเทศไทย

The United States of S.E. Asia

So Sethaputra

BANGKOK POST: Saturday, July 4, 1959.

Today the idea of a United States of Southeast Asia seems far-fetched. But, if the cold war continues, it will become practical politics within the next decade. An immediate threat of a third world war could bring it into being in a month.

Bilateral treaties between Malaya and the Philippines and Malaya and Indonesia, Dato Abdul Razak's just-concluded visit to Thailand, Vice-premier Kittikachorn's recent visit to Malaya, Thai Foreign Minister Khoman's jaunts to Laos and Cambodia, and above all H.M. King Phumipol's projected state visits to Thailand's neighbors—all these points to an increasing realization by Southeast Asian statesmen of the necessity for closer ties among Southeast Asian nations.

Apart from the natural wish for good neighborliness, back of all these attempts on the part of Southeast Asian leaders to establish closer relations and cooperation

are, in the final analysis, thoughts of national survival. Although some of us may not admit it, I think we all live in fear of losing our independence. The fact that in most cases this has been recently won after a hard struggle only makes it much dearer.

To ensure national survival different Southeast Asian countries have tried different foreign policies, only to find that none promises lasting security. It is inconceivable that, if Communism won the cold war, China would leave Southeast Asia alone. It is equally inconceivable that the West could forever contain China with her regimented 600-million man-power. Even if China were wiped out in a third world war, either India or Japan could easily dominate Southeast Asia.

It is this similarity of aim in foreign policy that has enabled Southeast Asian leaders, despite their different orientations, to discuss things with a measure of agreement. They are like travellers who follow different paths, but seek the same destination.

First the colonial powers, and now the Communists, have tried to set one Southeast Asian nation against

another. But the trend towards closer cooperation persists and is getting stronger every day. Certainly it is a long step from cooperation to any form of integration. Nations which have just won their independence would hate to lose now even a small part of it. But in the long run the great masses of people of Southeast Asia will come to realize that independence is only relative. Even now they are not fully independent. Integration will give them more than what they lose, especially national security and economic freedom.

In fact, the economic advantages of integration would be just as important as national security. What a nation of 20 or 40 or even 60 million people can not do a nation of nearly 200 millions can. Take, for example, the matter of air transport. When each nation tries to run its own airlines as it is doing now, they can hardly be made to pay their own way. If the same resources are pooled and similar services are rendered by a single authority, much greater economy of operation would result. The success of the Scandinavian Airline System furnishes an illustration.

For another example take the film industry. It is obvious that an industry serving more people can deliver better quality products. That is why the film industries of India and Japan are potentially able to produce better films than any Southeast Asian country. They are also in a better position to export because of larger home markets.

Owing to the interdependence of individual industries, the wider the industrial pattern of a country, the less are the chances of failure in promoting any particular industry. Integration would immensely accelerate the pace of industrialization of the region as a whole. Southeast Asia is rich in natural resources of all kinds. United we could, if we would, become self-sufficient.

Admittedly integration now would be militarily a union of weak sisters. But as our industrial power develops our military potentiality would increase. A day would certainly arrive when we could defend ourselves. The rest of mankind would gain from the greater stability which results.

Southeast Asia has definite physical frontiers. Its northern boundary is defined by chains of mountains which divide it from India and Burma. On the East it is bounded by the Pacific Ocean, and on the West the Indian Ocean. Even the major islands in the South are Southeast Asian in biogeographical character (the Wallace's Line). In the days of the pre-historic Java man, the islands were of course all one piece with the mainland (Sunda Land).

Racially the population of Southeast Asia is predominantly Mongolian. The Burmese are believed to have come from Tibet. The Thai and the Lao migrated South from Yunnan and the Vietnamese from eastern China. The Malays (and with mixtures the Indonesians and the Filipinos) are regarded by certain authorities as a branch of the Mongolian race. Only the Cambodians belong to another stock. On the whole, the 200 million people of Southeast Asia are no more heterogeneous than the 40 million people of Britain with her Angles, Saxons, Normans, Celts, and ancient Britons.

As regards religion, Buddhism and Mohammedanism predominate in Southeast Asia. Buddhism, however, is not an exclusive religion. A Buddhist can and often does participate in Brahmin rites or practise ancestor-worship without incurring reproof. There have never been, so far as I can recollect, any violent clashes, on the scale of Hindu-Moslem riots, between different religious groups in Southeast Asia. Intermarriages between Moslems and those of other religions, however, are few.

The real stumbling block to integration is language. True, a Malay can freely enter into conversation with an Indonesian, or a Lao visitor can read the signs in Bangkok streets, and thousands of Cambodians including the King and Queen of Cambodia understand the Thai language. But few people in the Federation of Malaya, with the notable exception of Tuanku Abdul Rahman, speak Thai, and few Thai men understand the native languages of Burma, Malaya, Vietnam, and the Philippines, nor do the people of these countries understand each other.

When I had an audience of Prince Sihanuk in Pnompenh, we had to use a mixture of English and

French. When ex-premier Thakin Nu stayed with ex-premier Pibul Songgram in Bangsan, they conversed in English. Both in diplomacy and in the conference rooms, English is the chief medium.

The sad fact is that there is no single native language which is understood in all the countries of Southeast Asia. Chinese is spoken by a number of Southeast Asians as a second language but each country uses a different dialect, English is perhaps the most practical medium, but the majority of Southeast Asians would resent its use as an official language.

Just as in the case of Europe, integration has many apparent advantages, but the process, barring compelling factors like a third world war, will have to be gradual. Taking into account the political development of the world from the merest tribes through various stages to federations, I feel certain that the integration of Southeast Asia on the principle of self-determination is inevitable, but I am speaking solely for myself and fully expect to be contradicted.

สหรัฐเอเซียอาคเนย์

แปลโดย ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ทุกวันนี้ ความคิดเรื่อง สหรัฐเอเซียอาคเนย์ ดูจะเป็นเรื่องไกลความจริง แต่ถ้าสงครามเย็นยังคงดำเนินต่อไป เรื่องนี้ก็ย่อมจะเป็นนโยบายการเมืองที่จะต้องดำเนินการกันอย่างจริงจังภายในสิบปีข้างหน้า ภัยอันตรายของสงครามโลกครั้งที่สามซึ่งมีท่าทีว่าจะเกิดขึ้นได้โดยปัจจุบันทันด่วน อาจทำให้ความคิดนี้กลายเป็นความจริงขึ้นได้ภายในชั่วเดือนเดียว

การทำสนธิสัญญาทวิภาคี ระหว่างมลายากับฟิลิปปินส์ และมลายากับอินโดนีเซีย การที่ตาโตะ अबดุลราชัดมาเยือนกรุงเทพฯ เมื่อเร็ว ๆ นี้ การเดินทางไปเยือนมลายาของรองนายกรัฐมนตรี ถนอม กิตติขจร เมื่อไม่นานมานี้ การที่รัฐมนตรีต่างประเทศ ถนัด คอมันต์ ไปเยี่ยมลาว และกัมพูชา และที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมการเสด็จพระราชดำเนินยังประเทศเพื่อนบ้านของไทย ต่าง ๆ เหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่ารัฐบุรุษทั้งหลายในเอเซียอาคเนย์พากันตระหนักถึงความจำเป็น ในอันที่จะต้องกระชับความสัมพันธ์ระหว่างชาติในเอเซียอาคเนย์ให้มากยิ่งขึ้น

เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้โดยดั่งแท้แล้ว คงจะเห็นได้ว่า นอกจากความปรารถนาที่จะก่อให้เกิดความเป็นมิตรอันดีในระหว่าง

เพื่อนบ้านด้วยกันแล้ว เบื้องหลังของการที่ผู้นำของชาติต่าง ๆ ใน
เอเชียอาคเนย์ได้พยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ
ระหว่างกันให้กระชับยิ่งขึ้น ก็ด้วยความคิดในเรื่องการอยู่รอดของ
ชาติตนเอง แม้ว่าพวกเราบางคนอาจจะไม่ยอมรับ แต่ข้าพเจ้า
ก็คิดว่าพวกเราทุกคนล้วนแต่ฉลาดกลัวต่อการสูญเสียดเอกราชของเรา
ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่เพิ่งจะ
ได้รับเอกราชมาใหม่ ๆ หลังจากที่ต้องต่อสู้มาด้วยความยากลำบาก
ดังนั้นจึงเกิดความรู้สึกว่าเอกราชนั้นมีค่าสูงยิ่งขึ้น

เพื่อประกันความอยู่รอดของชาติ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย
อาคเนย์ได้ลองใช้นโยบายต่างประเทศหลายอย่างหลายประการด้วย
กัน แต่แล้วก็พบว่าไม่มีนโยบายใดเลยที่จะเป็นที่เชื่อถือได้ว่า จะก่อ
ให้เกิดความมั่นคงตลอดไป มันจะเป็นเรื่องน่าประหลาดอย่างยิ่ง
ถ้าหากว่าจีนคอมมิวนิสต์มีชัยในสงครามเย็นแล้ว จีนคอมมิวนิสต์จะ
ปล่อยเอเชียอาคเนย์ไว้ตามลำพัง ในทำนองเดียวกัน มันก็จะเป็น
เรื่องน่าประหลาดถ้าฝ่ายตะวันตกจะสามารถดึงล้อมจีนคอมมิวนิสต์
ซึ่งมีกำลังคนที่จะต่อสู้ได้ถึง ๖๐๐ ล้านคนอยู่ได้ตลอดไป และถึงแม้
ว่าจีนจะถูกกำจัดไปได้ในสงครามโลกครั้งที่ ๓ ไม่นานทีเดียวก็ญี่ปุ่น คง
จะสามารถเข้ามามือถือพิลครอบงำเอเชียอาคเนย์ได้โดยง่ายตาย

ด้วยจุดหมายในนโยบายต่างประเทศอันคล้ายคลึงกันนี้เอง
ที่ทำให้ผู้นำของชาติต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ ทั้ง ๆ ที่มีทัศนะต่างกัน

หันมาร่วมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยความคิดเห็นอันสอดคล้อง
ต้องกัน เขาเหล่านั้นเปรียบเสมือนคนเดินทางที่เลือกทางเดินคนละ
ทาง หากมุ่งไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน

ในชั้นแรกบรรดาผู้ปกครองอาณานิคมทั้งหลาย และต่อมา
ก็พวกคอมมิวนิสต์ ได้พยายามที่จะทำให้ประเทศในเอเชียอาคเนย์
เป็นศัตรูต่อกัน แต่แนวโน้มที่จะทำให้บังเกิดความร่วมมืออย่างใกล้ชิด
ซิดกำลังมีพลังแข็งแกร่งยิ่งขึ้นทุกวัน แต่แน่นอน การที่จะให้มีความ
ร่วมมือกันจนถึงรูปของการรวมกันเป็นประเทศเดียวนั้น ยังไกลอยู่
มาก ชาติต่าง ๆ ที่เพิ่งได้รับเอกราชมาใหม่ ๆ คงไม่ต้องการที่จะเสีย
เอกราชนั้นไป แม้ว่าจะเป็นแต่เพียงส่วนน้อยก็ตาม แต่ในการนี้ไกล
แล้ว มหาชนทั้งหลายในเอเชียอาคเนย์คงจะตระหนักว่า เอกราช
นั้นเป็นแต่เพียงเรื่องของการเทียบเคียงเท่านั้น แม้แต่ในขณะนี้ประ
เทศเหล่านั้นก็ยังมิได้เป็นอิสระโดยสมบูรณ์ การรวมตัวกันเข้าเป็น
ประเทศเดียวจะทำให้ประเทศต่าง ๆ ได้รับผลกำไรมากกว่าชาติทุน
โดยเฉพาะในเรื่องความมั่นคงของชาติ และความเป็นอิสระทาง
เศรษฐกิจ

แท้ที่จริงแล้ว ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการรวม
ตัวกันนั้น น่าจะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความมั่นคงของชาติ
สิ่งใดที่ชาติซึ่งมีพลเมืองเพียง ๒๐ หรือ ๔๐ หรือแม้แต่ ๖๐ ล้านคนไม่
อาจกระทำได้ ชาติที่มีพลเมืองเกือบ ๒๐๐ ล้านคน ก็อาจทำได้ ตั้ง

เช่นตัวอย่างเรื่องการสื่อสารคมนาคมทางอากาศ ซึ่งแต่ละชาติต่างก็พยายามจะมีกิจการสายการบินของตนเองโดยเฉพาะ ดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนั้นนั้น สายการบินแต่ละสายต่างก็แทบเอาตัวไม่รอด แต่ตัวเรานำเอากิจการต่างๆ เหล่านี้มารวมกัน และจัดให้มีการบริการร่วมกัน โดยมีผู้ชำนาญรับผิดชอบแต่เพียงหน่วยเดียว ก็ย่อมจะทำให้การดำเนินงานประหยัดขึ้นเป็นอันมาก ความสำเร็จของสายการบินสแกนดิเนเวีย เป็นเครื่องแสดงให้เห็นชัดอย่างหนึ่งในเรื่องนี้

ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง ได้แก่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ เราจะเห็นได้ชัดว่าอุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่คนจำนวนมาก มักจะมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีกว่า การที่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของอินเดียนเดียและญี่ปุ่นมีความสามารถที่จะสร้างภาพยนตร์ที่ดีกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียอาคเนย์นั้น ก็เป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวประการหนึ่ง ส่วนเหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ประเทศทั้งสองนั้นมีตลาดภายในประเทศใหญ่ จึงอยู่ในฐานะที่จะผลิตภาพยนตร์เป็นสินค้าออกได้ดีกว่า

ด้วยเหตุที่โรงงานอุตสาหกรรมแต่ละแห่งสามารถอาศัยซึ่งกันและกันในวงอันกว้างมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่โรงงานอุตสาหกรรมนั้นจะประสบความล้มเหลวก็ยิ่งจะน้อยลงเท่านั้น การรวมตัวเป็นประเทศเดียวกันจะเร่งระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมของภูมิภาคโดยส่วนรวมได้อย่างมหาศาล

เอเชียอาคเนย์มีทรัพยากรธรรมชาติ

ทุกชนิดมากมาย ถ้าเราจะรวมกัน เราจะสามารถเลี้ยงตัวเองได้อย่างพอเพียง

อย่างไรก็ตาม เราคงจะต้องยอมรับว่า การรวมกันเป็นประเทศเดียวในขณะนั้น ย่อมจะเป็นการรวมของกลุ่มผู้ที่อ่อนแอในทางแสนยานุภาพ แต่เมื่อพลังทางอุตสาหกรรมของเราเริ่มพัฒนาก้าวหน้าไปแล้ว ศักยภาพทางทหารของเราก็ย่อมจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และแล้ววันเวลาที่เราสามารถป้องกันตัวเองได้ก็จะต้องมาถึงมนุษยชาติอื่น ๆ ก็จะได้รับประโยชน์จากการที่เรามีความมั่นคงเพิ่มขึ้นด้วย

เอเชียอาคเนย์มีแนวพรมแดนทางภูมิศาสตร์ที่แน่ชัด อาณาเขตทางทิศเหนือ ถูกกำหนดโดยเทือกเขาซึ่งแบ่งเอเชียอาคเนย์ระหว่างอินเดียนกับพม่า ทางตะวันออกนั้น ก็ถูกล้อมรอบด้วยมหาสมุทรแปซิฟิก และทางทิศตะวันตกด้วยมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ หมู่เกาะใหญ่ ๆ ในทางทิศใต้ ก็ยังนับได้ว่าเป็นเขตเอเชียอาคเนย์ โดยลักษณะทางชีวภูมิศาสตร์ เส้นของวอลเลส (*Wallace's Line* คือเส้นสมมุติที่เริ่มจากเกาะบาหลีลากไปยังตะวันออกของฟิลิปปินส์ นักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อ *Alfred Wallace* เป็นผู้เสนอความคิดนี้ โดยแถลงว่า สัตว์และพืชของทวีปออสเตรเลียและทวีปเอเชียันั้น เป็นคนละจำพวก ซึ่งแบ่งได้ตามเส้นดังกล่าว) ในยุคของมนุษยชวาก่อนประวัติศาสตร์นั้น เกาะเหล่านี้รวมอยู่เป็นผืนเดียวกัน

กับแผ่นดินใหญ่ ซันดาแลนด์ (*Sunda Land* เป็นผืนแผ่นดินใหญ่
ในสมัยดึกดำบรรพ์ ติดต่อกันระหว่าง ไทย มลายู ชวา สุมาตรา
รลา แต่เดี๋ยวนี้ได้จมลงไปเป็นทะเล คงเหลือแต่เกาะต่างๆ คือ หมู่
เกาะซันดา อันประกอบไปด้วย เกาะชวา เกาะสุมาตรา และเกาะ
เล็ก ๆ โดยรอบ ตามที่ปรากฏอยู่ในแผนที่ปัจจุบันนี้ ช่องแคบระหว่าง
เกาะชวากับเกาะสุมาตรา เรียกว่า *Sunda Strait* หรือช่องแคบ
ซันดา)

โดยทางเชื้อชาติ พลเมืองของเอเซียอาคเนย์ส่วนใหญ่เป็น
พวกมองโกลเลียน ชาวพม่า นั้น เชื่อกันว่ามาจากทิเบต ส่วนไทยกับ
ลาวอพยพลงมาทางใต้จากยูนาน และชาวเวียดนามมาจากตะวันออก
ของจีน จากหลักฐานบางตำรับเชื่อว่า ชาวมลายูและพวกชาติผสม
อินโดนีเซีย และ ฟลิปปินส์ เป็นสายหนึ่งของเชื้อชาติมองโกลเลียน
มีแต่ชาวเขมรเท่านั้นที่เป็นชนชาติอื่นต่างหาก โดยส่วนรวมแล้ว
พลเมือง ๒๐๐ ล้านคนของเอเซียอาคเนย์ จัดว่าเป็นพวกที่มีลักษณะ
ผิดแผกแตกต่างกันไม่มากไปกว่าพลเมือง ๕๐ ล้านคนของอังกฤษ ซึ่ง
มีทั้งพวก แองเกิลส์ (*Angles* ได้แก่ชนชาติหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ทางภาค
ใต้ของเยอรมนี แต่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในอังกฤษตั้งแต่สมัยโบราณ
คำว่า อังกฤษ มาจากคำนี้) แซกซอนส์ (*Saxons* ได้แก่ชาวนคร
Saxony ในเยอรมนีทางภาคเหนือ ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอังกฤษ
ในคริสต์ศตวรรษที่ ๕ และ ๖ ชาวอังกฤษสมัยนั้นจึงได้ชื่อว่ามเชื้อสาย

เป็น *Anglo-Saxon*) นอร์แมน (*Normans* เป็นชนชาติที่อาศัยอยู่ในแคว้น *Normandy* ของฝรั่งเศส ภายหลังมาตั้งอังกฤษได้ชัยชนะใน ค.ศ. ๑๐๖๖ ดังที่เรียกว่า *Norman Conquest* แล้วจึงตั้งราชวงศ์ปกครองอังกฤษขึ้นใหม่ เรียกว่า *Norman Kings* มีพระเจ้าวิลเลียมที่ ๑ เป็นกษัตริย์องค์แรก) เซลท์ (*Celts* เป็นพวกที่อาศัยอยู่ในส่วนกลางและส่วนตะวันตกของทวีปยุโรปในสมัยโบราณ ปัจจุบันยังมีเหลืออยู่ในไอร์แลนด์ เวลส์ และสกอตแลนด์บางส่วน) และพวกบริตันส์โบราณ (*Britons* หรือ *Breton* เดิมอยู่ในแคว้น *Britanny* ของฝรั่งเศส)

ในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนา พุทธศาสนากับศาสนาอิสลามมีอิทธิพลครอบงำอยู่เหนือศาสนาอื่น แต่ศาสนาพุทธมิใช่ศาสนาที่แยกกันศาสนาอื่น ชาวพุทธสามารถที่จะ และมักจะ ร่วมพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์ หรือมีการไหว้บรรพบุรุษโดยไม่เกิดความกินแหนงแคลงใจเลย เท่าที่ข้าพเจ้าสามารถระลึกได้นั้น ยังไม่เคยมีการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มศาสนาต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ขนาดที่เกิดขึ้นระหว่างพวกฮินดูกับมุสลิมเลย แต่การสมรสระหว่างชาวมุสลิม กับคนในศาสนาอื่น ๆ มีเป็นจำนวนน้อยมาก

สิ่งกีดขวางที่แท้จริงของการรวมตัวเป็นประเทศเดียวกัน ได้แก่ภาษา จริงอยู่ ชาวมลายูอาจร่วมสนทนากับชาวอินโดนีเซียได้อย่างสบาย หรืออาจค้นดูกะลาสามารถอ่านป้ายถนนต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ

ได้ และชาวเขมรหลายพันคน รวมทั้งพระเจ้าแผ่นดินและพระราชินี
ของกัมพูชาก็เข้าใจภาษาไทยได้ดี แต่มีคนจำนวนน้อยในสหพันธ
รัฐมลายา เวียดนาม ตวนกู อับดุล ราห์มาน ที่พูดไทยได้ และมีคน
ไทยไม่กี่คนที่สามารถเข้าใจภาษาพื้นเมืองของพม่า มลายู เวียดนาม
และฟิลิปปินส์ ส่วนคนในประเทศเหล่านี้ก็พูดจากันไม่รู้เรื่องเช่นกัน

เมื่อข้าพเจ้าได้เข้าเฝ้าเจ้าชายสีหนุในกรุงพนมเปญ เรา
ต้องใช้ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสปนกัน เมื่ออดีตนายกรัฐมนตรี อุน
มาพักอยู่กับอดีตนายกรัฐมนตรี พิบูลสงคราม ที่บางแสน ท่านทั้งสอง
สนทนากันเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในการต่างประเทศและในห้อง
ประชุม ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางที่เป็นหลัก

ข้อเท็จจริงที่น่าเศร้าได้แก่การที่เราไม่มีภาษาพื้นเมืองภาษา
เดียวที่สามารถเข้าใจกันได้ในประเทศทั้งหมดแห่งเอเชียอาคเนย์
พลเมืองของเอเชียอาคเนย์จำนวนหนึ่งพูดภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง
หากว่าแต่ละประเทศต่างก็ใช้สำเนียงเฉพาะท้องถิ่นที่ต่างกัน ดู
เหมือนภาษาอังกฤษจะเป็นสื่อกลางที่ใช้การได้ดีที่สุด แต่คนส่วน
ใหญ่ในเอเชียอาคเนย์คงไม่พอใจที่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษา
ราชการ

การรวมตัวระหว่างประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นประเทศเดียวกัน
ก็มีประโยชน์หลายอย่างที่เห็นได้ชัด เหมือนในกรณีของยุโรปเช่นกัน
แต่กระบวนการที่จะนำไปสู่การรวมกันนี้ จะต้องค่อยเป็นค่อยไป

เว้นเสียแต่ว่าจะมีปัจจัยต่าง ๆ มาบีบบังคับ เช่น เกิดสงครามโลกครั้งที่สามขึ้นเท่านั้น เมื่อคำนึงถึงการพัฒนาการเมืองของโลกเรา นับตั้งแต่เริ่มจากเผ่าเล็ก ๆ ผ่านมาในหลายระดับ จนถึงขั้นรวมเป็นสหพันธรัฐเช่นนี้แล้ว ข้าพเจ้าก็ปลงใจมั่นใจว่า การรวมกันของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์เป็นสิ่งที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม นี่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าโดยเฉพาะ โดยข้าพเจ้าคาดว่าคงจะต้องได้รับการโต้แย้งอย่างเต็มที่

ความคิดเรื่อง การรวมกันของประเทศต่าง ๆ ในดินแถบเอเชียอาคเนย์ ของ สอ เสถบุตร นี้ สืบเนื่องมาจากความรู้สึกที่ว่า “รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย” ทั้งนี้เพราะ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ตั้งอยู่ระหว่างกลางประเทศยักษ์ใหญ่ทั้งสอง คือ จีนและอินเดีย ถ้าเราแยกกันอยู่เช่นนี้ สักวันหนึ่งเราคงจะต้องถูกยักษ์ใหญ่ ไม่จีนก็อินเดีย กลืนกินหายไปทีละประเทศ ๆ จนหมดสิ้น แต่ถ้าเรารวมกัน ก็จะไม่เกิดประเทศที่สาม ซึ่งมีพลังกำลังแข็งแกร่งพอที่จะเป็นจุดศูนย์กลางระหว่างประเทศยักษ์ใหญ่ทั้งสอง

อย่างไรก็ตาม ในชั้นนี้คงจะมีคนเป็นจำนวนมากเห็นว่าการรวมเอเซียอาคเนย์เป็นเรื่องเหลวไหล และเต็มไปด้วยความเพ้อฝันในสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ถ้าท่านผู้อ่านจะพิจารณาให้ดี และหยิบยกเอาข้อคิดบางประการของ สอ เสถบุตร มาคำนึง

ให้ต้องแท้ ก็จะได้เห็นประโยชน์นานาประการของการร่วมมือซึ่งกัน
และกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์

สำหรับในขั้นต้นนี้ ขอให้ชาติต่าง ๆ ละทิ้งความอิจฉาริษยา
และการแข่งดีซึ่งกันและกันเสีย แล้วหันมาร่วมมือกันในทาง
เศรษฐกิจอย่างจริงจัง โดยการทำลายกำแพงภาษีศุลกากรซึ่งกันและ
กันเสีย แล้วเปิดการค้าขายผลิตผลทางเกษตรและผลิตภัณฑ์ทาง
อุตสาหกรรมต่อกันโดยเสรี เช่นเดียวกับโครงการตลาดร่วม (Com-
mon Market) ของยุโรป สินค้าต่าง ๆ จะเป็นผลิตผลทางเกษตร
กีด หรือผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมกีด ถ้าผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อ
สนองตลาดอันกว้างใหญ่ โสหุ้ยในการผลิตก็ย่อมจะถูกลง และ
สินค้าก็จะมีคุณภาพดีขึ้น การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและ
กันระหว่างประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ทั้งนี้ ย่อมจะเป็นการ
สนับสนุนและส่งเสริมการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของเอเชีย
อาคเนย์เอง

ขั้นต่อไปก็คือ ความร่วมมือทางการทหาร จริงอยู่ อาจจะมี
บางคนแย้งว่า มันจะเป็นกรณีของ "คนเดียวมัดคอม" เมื่อแต่ละ
ประเทศต่างก็ช่วยตัวเองไม่ได้แล้วจะมาช่วยซึ่งกันและกันได้อย่างไร
สำหรับประเทศไทยนั้น สอ เสถบุตร ได้กล่าวถึงความยากลำบากใน
การป้องกันเขตแดนของเราไว้ว่า ลัทธิอาณานิคมของชาติตะวันตก
ได้ทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับความยากลำบากในการป้องกัน

เขตแดนของตน โดยจังหวัดสงขลา และภูเก็ต ทางภาคใต้อาจถูก
กองโจรคอมมิวนิสต์มอญและกะเหรี่ยงตัดขาดจากประเทศไทยได้
โดยง่าย ด้วยการบุกตัดสู่อ่าวไทยด้วยระยะทางเพียง ๒๐ ไมล์ ส่วน
ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ กองทัพคอมมิวนิสต์ก็อาจจะข้ามแม่น้ำ
โขงทางด้านหลวงพระบางได้ โดยง่ายตายก่อนที่จะบุกเข้าสู่ประ
เทศไทย ทั้งนี้เพราะเขตแดนของไทยในตอนนั้นอยู่ทางฝั่งตะวันตก
ของแม่น้ำโขง ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือทางการ
ทหารแก่ประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นส่วนหนึ่งแห่งการป้องกันประเทศ
ไทย”

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๑๔) ซึ่ง
ถ้าเมื่อใดอเมริกันถอนทหารออกจากดินแดนดินแถบเอเชียอาคเนย์
หมดสิ้นแล้ว ความร่วมมือทางการทหารเพื่อป้องกันตนเอง ก็ย่อม
จะเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นหนทางเดียวแห่งการอยู่รอดของประเทศ
ต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์

ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ

สื่อ เสถบุตร

หนังสือพิมพ์ ชาวไทย: ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

๑. ภาวะการเมืองในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลนานาประการ ซึ่งยังไม่จำเป็นต้องกล่าวในที่นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า ขณะนี้เป็นเวลาอันเหมาะสมอย่างยิ่งที่บุคคล เช่น ท่านผู้อ่านและข้าพเจ้าซึ่งอยู่นอกสังเวียนการร่างรัฐธรรมนูญ จะได้หันหน้ามาปรึกษากันเสียสักที่ว่า เราอยากจะได้การปกครองแบบไทย ภายในกฎเกณฑ์และข้อบังคับอย่างไร ปัญหาเรื่องระบบและวิธีการปกครอง เป็นปัญหาครอบงำปัญหาอื่นๆ ของชาติทั้งหมด รวมทั้งความปลอดภัยของประเทศ และความอยู่เย็นเป็นสุขของราษฎรด้วย

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ใหม่ๆ คนไทยเราส่วนมากพากันนึกว่า ปัญหาเรื่องระบบการปกครองของประเทศได้สิ้นสุดลงแล้ว คำว่า ประชาธิปไตย ได้กลายเป็นมนต์วิเศษ ซึ่งเราเชื่อกันว่า จะแก้ไขอะไรก็ได้ทุกอย่าง ผู้ที่คัดค้านความเชื่อดังนั้น (รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย) มีอยู่เป็นส่วนน้อย และต่างก็ได้รับเคราะห์กรรมในการพ่ายเรือทวนน้ำไปแล้วทุกคน ต่อเมื่อได้ผ่านการปฏิวัติรัฐประหาร และการยึดอำนาจมาแล้วนับครั้ง

ไม่ด่วน ประชาชนส่วนใหญ่พากันสำนึกได้ในบัดนี้ว่า หนทางที่จะ
นำไปสู่ประชาธิปไตยนั้น เปรียบประดุจเขาวงกต เดินไปเดินไปก็
ต้องวกกลับมาสู่ที่เดิมอีก

การได้เดินผิดเดินพลาดมาหลายครั้งหลายหนเช่นนั้น เป็น
ความผิดของใคร? ทหาร พลเรือน ผู้นำ นักการเมือง ข้าราชการ
นักหนังสือพิมพ์หรือบุคคลอื่นใดแน่? ข้าพเจ้าว่าเราจะเงาะจงจับตัว
ผู้กระทำผิดแต่คนหนึ่งคนใด หรือคณะหนึ่งคณะใดนั้นไม่ได้ แท้จริง
ความผิดตกอยู่กับพวกเราทั้งหมด คือ ท่านผู้อ่านและข้าพเจ้านี้แหละ

ข้อต้น เราพากันลืมนึกข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ไปเสียหลาย
ข้อ เช่น อังกฤษได้ใช้เวลาหลายร้อยปีกว่าจะขึ้นประชาธิปไตยขึ้น
มาได้ และสงครามกลางเมืองในอเมริกาได้เกิดขึ้นทั้งๆที่สหรัฐอเมริกา
ก็มีชื่อว่าได้ใช้ลัทธิประชาธิปไตยอยู่แล้ว ข้อเท็จจริงอีกสองข้อก็คือ
ว่า จนกระทั่งสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ราชอาณาจักรเยอรมัน
และราชอาณาจักรออสเตรียก็ยังคงเป็นเอกราชไปไต่มามากกว่า
ประชาธิปไตย ส่วนประชาธิปไตยของฝรั่งเศสก็ต้องล้มลุกคลุกคลาน
เรื่อยมาจนถึงสมัยเดอโกลล์ ข้อสำคัญที่สุดก็คือว่า แม้ในเวลาปัจจุ
บัน ประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงนั้น มีอยู่
ไม่ถึง ๑ ใน ๔ ของประชากรของโลก

อุปสรรคสำคัญของประชาธิปไตยในประเทศเราก็คือ ตัว
เราเองนี่แหละ กล่าวคือ เรายังไม่มีเวลาพอที่จะฝึกฝนตัวเองให้เป็น

นักประชาธิปไตยได้ แต่เป็นเรื่องที่จำเป็นจะต้องวิจัยและวิเคราะห์
กันยืดเยื้อ ข้าพเจ้าจะขอยกอุทาหรณ์ให้เห็นว่า ตัวเราเองเป็นอุป
สรรคของประชาธิปไตยอย่างไรเพียงข้อเดียวเท่านั้น

ในเวลาที่ท่านโดยสารรถหรือขับรถไปตามถนนในพระ
นคร ท่านจะเห็นว่า มีผู้ขับขี่ยวดยานบางคนขับรถของตนผ่านยวดยาน
ซึ่งคอยกันอยู่เป็นแถวขึ้นไปข้างหน้า แล้วพยายามแทรกรถของ
ตนเข้าไปในต้นขบวน ในระบบประชาธิปไตยอันแท้จริง ย่อมไม่มี
บุคคลใดที่จะคิดละเมิดสิทธิของผู้อื่นเช่นนั้น ประชาธิปไตยมีหลัก
สำคัญว่า ทุกคนมีสิทธิเท่ากันหมด ผู้ที่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น จึง
ได้ชื่อว่าเป็นผู้ร้าย

การวิ่งเต้นเพื่อหาอภิสิทธิ์จากผู้อำนาจวาสนา ก็เป็นลักษณะ
อีกอย่างของคนที่ไม่ใช่ นักประชาธิปไตย ที่ข้าพเจ้าไม่ได้พูดถึงผู้ที่
พยายามใช้สินบนเพื่อหวังกำไรเป็นจำนวนสิบลู ล้าน ข้าพเจ้าหมาย
ถึงบุคคลธรรมดาเช่นท่านและข้าพเจ้า ซึ่งมักชอบขอความสะดวก
เล็ก ๆ น้อย ๆ จากเจ้าหน้าที่โดยมิได้สำนึกว่า เมื่อเจ้าพนักงานให้
ความกรุณาแก่เราคนหนึ่ง คนอื่น ๆ ที่มีความต้องการอย่างเดียวกับ
เรา ก็จะต้องเสียประโยชน์อันชอบธรรมของเขาไป

จริงอยู่ ในประเทศที่มีวัฒนธรรมของระบบประชาธิปไตย
อยู่แล้ว ก็มีการทำเช่นนี้อยู่บ้าง ข้าพเจ้าเองก็เคยทำผิดดังกล่าวมา
มากกว่าครึ่ง ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า ในฐานะที่เราหวังจะเป็นประชาธิปไตย

ไทย เราจะต้องสำนึกว่า ถ้าทุก ๆ คนพยายามที่จะละเมิดสิทธิซึ่งกัน
และกัน ประชาธิปไตยก็จะเกิดขึ้นไม่ได้

การแก้ไขจิตใจในระหว่างผู้ที่มีการศึกษาคืออยู่แล้ว เฉพาะ
อย่างยิ่งในพระนครนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าคงไม่ยากนัก เพียงแต่ให้เรา
รู้ว่า บางสิ่งบางอย่างที่เราเคยปฏิบัติอยู่เสมอ นั้น เป็นความผิด เราก็
พอจะแก้ไขตนเองได้ภายในเวลาไม่ช้า แต่ในต่างจังหวัด การปรับ
ประชาชนพลเมืองให้สำนึกและคิดเป็นประชาธิปไตยเป็นเรื่องยาก
กว่า ข้าพเจ้าไม่ได้หมายถึงระดับการศึกษาของประชาชน ซึ่งท่าน
ผู้ปกครองแต่หนหลังยึดถือเป็นข้ออ้างอิงว่า จะให้ประชาธิปไตยอัน
สมบูรณ์แก่ประชาชนไม่ได้ ในปัจจุบัน ข้ออ้างอิงดังกล่าวพ้นสมัย
เสียแล้ว ทุกวันนี้นั้นประชาชนพลเมืองของเราอ่านหนังสือออกและ
เขียนหนังสือได้เกือบร้อยละ ๘๐ ภายในเวลา ๑๐ ปีเท่านั้น ข้าพเจ้า
ก็เชื่อว่า เราจะมีอัตราพลเมืองที่อ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้ทัด
เทียมกับประเทศที่เจริญแล้วทั้งหลาย

แต่การอ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้ หรือการมีความรู้
ชั้นประถมสี่ มิได้หมายความว่า ราษฎรของเราจะมีความรอบรู้พอที่
จะรู้จักผลประโยชน์ของตนเองและของชาติ และสามารถเลือกตั้งผู้
แทนของเขาได้ถูกต้อง ราษฎรจะต้องมีความรู้รอบตัวพอที่จะทราบว่า
สถานะของบ้านเมืองเป็นอย่างไร ปัญหาของชาติมีอะไร และใคร
บ้างที่เป็นบุคคลสำคัญของประเทศ ขณะนี้เรายังอยู่ในระดับที่ว่า

ด้านายกรัฐมนตรีไปสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดที่ไกลออกไปจากพระนคร ท่านก็อาจจะได้รับคะแนนเสียงน้อยกว่าครูประชาบาล หรือ ทนายความ หรือแพทย์ประจำตำบล หรือแม้แต่เสอร้าย ซึ่งมีอำนาจ อยู่ในท้องถิ่นนั้นด้วยซ้ำไป

ท่านคงจะกล่าวว่า เรื่องนี้ไม่มีทางแก้ไข นอกจากจะปล่อยให้ สถานะดีขึ้นไปตามวิวัฒนาการของธรรมชาติ แต่ข้าพเจ้าว่ามี ไปรตอย่าลืมเสียว่า เครื่องมือที่ประเสริฐที่สุด สำหรับการเปิดหูเปิดตาประชาชน ก็คือ หนังสือพิมพ์เราเอง

ถ้ามองจากแง่นี้ หนังสือพิมพ์ก็กลายเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด สำหรับประชาธิปไตย และสมควรได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาล และข้าราชการด้วยการกระทำประโยชน์ให้แก่หนังสือพิมพ์เป็นส่วนรวมไม่ใช่ด้วยคำสรรเสริญ ไม่ใช่การเลี้ยงส่วนตัว ไม่ใช่ด้วยการให้ผลประโยชน์เป็นรายบุคคล สิ่งที่รัฐบาลอาจทำให้แก่หนังสือพิมพ์ได้นั้น มีอยู่หลายอย่างหลายประการ เช่น จัดตั้งองค์การเพื่อการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ในต่างจังหวัด ช่วยเหลือในการขนส่งหนังสือพิมพ์โดยเครื่องบิน ลดค่าธรรมเนียมโทรเลขและโทรศัพท์ทางไกลให้ผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ในอนาคตอันใกล้นี้ ข้าพเจ้ามองเห็นว่า สถาบันที่จะมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเปิดหูเปิดตาประชาชนก็คือ หนังสือพิมพ์ประจำท้องถิ่น ขณะนี้เรามีนกหนังสือพิมพ์อยู่ไม่กี่คน ที่ยอม

ทั้งความสุขสำราญของเมืองหลวง และวังหาทุนรอนไปตั้งหนังสือพิมพ์ในต่างจังหวัด คนเหล่านี้ต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย รวมทั้งการต่อสู้กับอิทธิพลซึ่งอาศัยความมืดประกอบอาชีพ ข้าพเจ้าแน่ใจว่า ด้ารัฐบาลและข้าราชการได้เอาปัญหาของหนังสือพิมพ์มาครุ่นคิดอย่างจริงจัง และช่วยเหลือหนังสือพิมพ์ในทางที่ถูกต้องแล้ว เราก็มีหวังอย่างแน่นอนว่า เราพร้อมที่จะใช้สิทธิประชาธิปไตยภายในเร็ววันข้างหน้า ส่วนข้อที่ว่าประชาธิปไตยของเราควรมีลักษณะอย่างไรนั้น ข้าพเจ้าขอเอาไว้พูดกันในวันหลัง

๒. ประชาธิปไตยที่ยังไม่พร้อม

เราได้พูดกันมาแล้วว่า หนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ในต่างจังหวัด จะมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสอนประชาชนให้รู้จักผลประโยชน์อันแท้จริงของเขา และเลือกสรรผู้แทนได้ถูกต้อง แต่ถึงแม้ว่า การขนส่งหนังสือพิมพ์ในพระนครไปต่างจังหวัดจะดีเลิศ ถึงแม้เราจะมีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอยู่ทั่วทุกจังหวัด ถึงแม้หนังสือพิมพ์จะซื้อกระดาษได้ถูกจนสามารถจะขายได้ในราคาฉบับละ ๑๐ สตางค์ การเบิกหูเบิกตาประชาชนก็ไม่ใช้เรื่องที่จะทำได้ในเร็ววัน แม้เราจะเริ่มตั้นกันแต่บัดนี้ ข้าพเจ้าก็ยังคงเห็นว่า เราค่อนข้างจะหายไปหน่อยแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า ในการวางแผนระบบการปกครองของเราในชั้นนี้ เราควรจะต้องถือเอาว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของเรายังไม่เคยอยู่ในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเรา

จำเป็นจะต้องหาทางป้องกันความไม่รู้อาถึงการของประชาชนไว้

ข้าพเจ้าขอสารภาพว่า ข้าพเจ้ายังไม่ได้อ่านร่างรัฐธรรมนูญในรูปที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยตลอด เพราะไม่ทราบว่าจะไปหาอ่านที่ไหน ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ทราบว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้คิดป้องกันความรู้อาถึงการของผู้เลือกตั้งในต่างจังหวัดในการเลือกตั้งผู้แทนของเขาไว้ด้วยวิธีใด และมากน้อยแค่ไหน พึงดูตามคำบอกเล่าของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญบางท่าน ปัญหาอันใหญ่ยิ่งนี้ ดูเหมือนจะเอาไปให้พิจารณากันในกฎหมายเลือกตั้ง

ถ้ากฎหมายเลือกตั้งใหม่ เป็นไปในทำนองคล้ายคลึงกับกฎหมายเลือกตั้งเดิม ๆ ข้าพเจ้าก็ขอถวายสัตย์ว่า ประวัติศาสตร์จะซ้ำรอยอีกครั้งหนึ่ง ประวัติศาสตร์นั้นคืออะไร เราทราบกันอยู่ดี แต่ในสมัยก่อนไม่มีใครกล้าพูด เพราะเรากลัวอำนาจสภาผู้แทนราษฎร ในที่นี้ ข้าพเจ้าจะขอถวายชีวิต พูดออกมาตรง ๆ เลยทีเดียวว่า สมัยนั้นเรามีผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังไม่ถึงระดับของผู้ที่จะเป็นผู้ตัดสินโชคชะตาของชาติและเป็นเจ้าชีวิตของพวกเราทั้งหมดได้ ปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นความตายของชาติ ไม่ได้รับการพิจารณาโดยดั่งแท้ด้วยความรอบคอบ สิ่งที่ผู้แทนบางท่านมุ่งแสวงแต่อย่างเดียวกันคือ การใช้โวหารเพื่อเรียกร้องการปรบมือจากประชาชน

ขอבקพร่องอีกข้อหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ความบกพร่องของผู้แทน

แต่เป็นความผิดของระบบประชาธิปไตยก็คือ การที่ผู้แทนต้องผู้
ติดอยู่กับท้องถิ่นเลือกตั้ง เพราะเหตุที่ท้องถิ่นหนึ่งเป็นผู้เลือกตั้งผู้
แทนคนหนึ่ง ผู้แทนคนนั้นจึงจำเป็นต้องคิดถึงเรื่องท้องถิ่นมาก
กว่าปัญหาที่เป็นความมั่นคงตายของชาติ ในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็น
ผู้แทนจังหวัดชลบุรี ข้าพเจ้าเคยต้องครุ่นคิดว่า ทำอย่างไรจึงจะหา
เงินมาสร้างสะพานข้ามคลองเข้าไปในวัดซึ่งอยู่ห่างไกลวัดหนึ่งได้
แทนที่จะเอาเวลาไปไตร่ตรองปัญหาที่เป็นความมั่นคงตายของ
บ้านเมือง เช่นรัฐบาลอังกฤษจะลดราคาเงินปอนด์จริงหรือไม่ และ
ถ้าลดจริง ประเทศไทยจะสูญเสียเงินไปกี่พันล้านบาท หรือว่าประเทศ
ไทยควรจะคืนจังหวัดพระตะบองให้ฝรั่งเศสหรือไม่ และถ้าไม่คืน
ผลร้ายจะมีประการใด เหล่านี้เป็นต้น การงานของผู้แทนราษฎร
ครอบคลุมไปถึงเรื่องอื่นร้อยแปด เช่น การตัดสินข้อพิพาทระหว่าง
สามีกรรยา การขอให้ผู้เลือกตั้งบางคนได้เป็นยี่บัวของโรงงานยาสูบ
การประกันคนเมาที่สถานีตำรวจในเวลากลางดึก เป็นต้น ผู้แทนเอง
ก็ไม่อยากทำ แต่ระบบเลือกตั้งบังคับให้ต้องทำ

อุปสรรคเหล่านี้จะเป็นเครื่องขัดขวางไม่ให้เราบรรลุประ
ชาธิปไตยหรือไม่ ถ้าเป็น เราจะหันไปใช้ระบบการปกครองอะไร
ถ้าไม่เป็น เราจะหาทางแก้ไขทางไหน?

๓. เอกาธิปไตย และ คณาธิปไตย

ข้าพเจ้าต้องขอประทานโทษท่านผู้อ่าน ที่ในตอนก่อน ๆ ได้

พูดกลับไปกลับมา เดียวกันว่า เราอาจจะเป็นประชาธิปไตยได้
หากจะให้เปิดอกพูดกันด้วยน้ำใสใจจริงแล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องขอสาร
ภาพว่า ข้าพเจ้าเองก็ยังสองจิตสองใจอยู่ ถ้าหากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
กล่าวคือ รัฐบาล สื่อมวลชนของรัฐบาลและหนังสือพิมพ์ มุ่งหน้า
ที่จะเบ็ดหูเปิดตาประชาชนโดยปราศจากอคติในบัดนี้ อย่างจริงจัง
แล้ว เราก็คงจะได้ผู้แทนราษฎรที่สมควรจะเป็นเจ้าชีวิตของเราได้
อย่างแท้จริง แต่ในทางปฏิบัติ ข้าพเจ้าเกรงว่าอุดมคติเช่นนั้นไม่อาจ
จะเป็นไปได้

ก่อนที่เราจะเลย ไปพิจารณาหาทางแก้ไขอย่างอื่นที่จะช่วย
ให้เราเป็นประชาธิปไตยที่ดีได้ ขอให้เรามาลองคิดกันเล่น ๆ ว่า
จะยังมีระบบการปกครองอื่นใดที่จะให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่เรา
ได้อีกบ้าง แท้ที่จริง บุคคลขุนข้าพเจ้าทุกคนย่อมจะได้ผ่านการปก
ครองมาแล้วแทบทุกระบบ มีสมบูรณาญาสิทธิราชย์, ประชาธิปไตย
ในนาม, เอกาธิปไตยและคณาธิปไตยเป็นต้น เราควรจะต้องยอม
รับด้วยความยุติธรรมว่า ประเทศไทยได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาอย่างรวดเร็ว
เร็ว เป็นหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ก็ในเวลาประเทศไทยอยู่ภายใต้
การปกครองระบบเหล่านี้ ^{๕๕๕} หากแต่ความเจริญก้าวหน้าไม่ได้ทำ
ให้พวกเราร่มเย็นเป็นสุข ความพอใจในการปกครองและรัฐบาล
เป็นเรื่องของจิตใจมากกว่าอย่างอื่นแม้เราจะต้องลำบากลำบากเพียง
ใดก็ตาม ^{๕๕๕} แต่ถ้าสมมุติว่า รัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดสามารถเอาเขาพระ

วิหารคินมาได้ รัฐบาลนั้นก็ได้รับความนิยมจากประชาชนอย่าง
สูงสุด

ข้อบกพร่องที่สำคัญที่สุดของระบบการปกครองที่ไม่มีผู้
แทนราษฎรประการหนึ่งอยู่ที่ว่า เราขาดเครื่องกระตุ้นเตือนให้
ข้าราชการรำลึกว่า ตนต้องรับผิดชอบต่อประชาชน และต้องให้
ความพอใจแก่ประชาชนยิ่งกว่าให้ความพอใจแก่ผู้บังคับบัญชา ส่วน
ผู้บังคับบัญชาเองก็ขาดเครื่องกระตุ้นใจว่า ตนจะต้องปฏิบัติงาน
เพื่อประชาชน ไม่ใช่เพื่อเหตุผลส่วนตัว อาทิเช่น กรณีที่ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชาทำผิดร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจะให้ผู้นั้นคงอยู่ในราชการ
เพราะความสงสารหาได้ไม่ เพราะถ้าคิดสงสารคนๆ เดียว ก็เท่ากับ
ไม่สงสารคน ๒๙,๙๙๙,๙๙๙ คน

นอกจากนั้น กฎหมายที่ออกภายใต้การปกครองที่ไม่มีผู้แทน
ก็มักจะโยนอำนาจที่จะชี้เป็นชี้ตายไปให้ฝ่ายบริหาร ซึ่งทำให้ข้าราชการ
กลายเป็นเจ้าชีวิตไปสิ้น ใช้แต่เท่านั้น รัฐบาลแทบทุกรัฐบาล
ยังมักพึงพอใจที่จะออกกฎหมายไปในทางที่จะให้ความสะดวกแก่เจ้า
หน้าที่ โดยไม่คำนึงว่าจะลำบากยากเย็นแก่ราษฎรเพียงใดหรือไม่

ข้อบกพร่องประการสำคัญที่สุดของรัฐบาลที่มีใช้ประชาธิปไตย
ก็คือว่า ประชาชนไม่อาจเปลี่ยนแปลงรัฐบาลซึ่งตนไม่พึงพอใจ
ได้โดยสันติวิธี แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ จำเป็นที่จะต้องพิจารณากัน
โดยรอบคอบ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลโดยที่ประชาชน ซึ่งยังไม่มี

ความรอบรู้ทางการเมืองอย่างคืบนั้น มิใช่จะทำให้ผลดีเสมอไป ถ้าเรามีรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตยแบบตะวันตกอย่างเต็มประตูในสมัยที่ศาลโลกตัดสินให้เราเสียเขาพระวิหาร บ้านนี้อาจจะเกิดรบราฆ่าฟันกันจนเอาเสียอากาศแฉะทั้งภาคหรือโลกทั้งโลกลุกเป็นไฟก็ได้ เพราะเนื้อที่เพียงไม่กี่ไร่

หัวใจของเรื่อง ข้าพเจ้าคิดว่าอยู่ที่การเลือกตั้ง ถ้าเราได้ผู้แทนที่ดี สมที่จะเป็นเจ้านายของเราแล้ว ปัญหาต่างๆ ที่กำลังถกเถียงกันอยู่ในเวลานี้ก็จะลดความสำคัญลงไปมาก ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าเราจะได้ผู้แทนที่ดีได้อย่างไร หนทางต่างๆ เท่าที่มีอยู่ในตำราก็มองเพียงแค่นั้น ถ้าเราจะหาทางออกจริงๆ เราก็เห็นจะต้องออกนอกกรอบนอกทางไปบ้าง ข้าพเจ้ามีความคิดนอกกรอบนอกทางอยู่บางประการ ซึ่งข้าพเจ้าจะขอเสนอตั้งต่อไปนี้ :—

๔. รัฐบาลแบบผู้แทน — รัฐบาลประชาธิปไตย

เราจะยังคงรักษาหลักสำคัญของประชาธิปไตย โดยเปิดช่องให้มีการเปลี่ยนรัฐบาลตามสันติวิธี ทั้งๆ ที่ประชาชนยังไม่มี ความรอบรู้ในทางการเมืองได้อย่างไรบ้าง? วิธีแรกก็คือ การกำหนดระดับการศึกษาของผู้เลือกตั้ง หรือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือทั้งสองอย่าง ข้าพเจ้าเห็นใจกระทรวงมหาดไทยว่า การที่จะสำรวจการศึกษาของผู้เลือกตั้งดีกว่าสิบล้านคนนั้น ไม่ใช่ทำได้ง่ายๆ ในการเลือกตั้งครั้งก่อนๆ เพียงแต่ประกาศชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยไม่ต้องคำนึงถึง

ระดับการศึกษาเท่านั้น ก็ยังผิดพลาดกันมากมาย ฉะนั้นการกำหนด
ระดับการศึกษาของผู้เลือกตั้งจึงเป็นเรื่องลำบาก

การกำหนดระดับการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็มิขอ
เสียอยู่ไม่ใช่น้อย ถ้าเรากำหนดให้สูงเกินไป เราก็จะขาดบุคคลที่
สามารถไปเป็นจำนวนมาก บุคคลที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนถึงม.ศ. ๓ หรือ
ม.ศ. ๕ แต่จัดได้ว่าเป็นพลเมืองชั้นนำของประเทศในปัจจุบันก็มีถม
ไป ถ้าเราจะกำหนดระดับการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งต่ำเกินไป
ไป ความหวังที่จะได้ผู้แทนราษฎร ซึ่งเหมาะสมที่จะเป็นเจ้าชีวิต
ของเราก็ดำเนินไป การถือเอาจำนวนภาษาที่เสีย, ให้รัฐบาลเป็นเกณฑ์
สำหรับผู้เลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มิขอเสียเช่นเดียวกัน หาก
จะกำหนดว่า ผู้ที่ได้เสียภาษามากกว่าเท่านั้นเท่านั้นจึงจะสมัครรับเลือก
ตั้งได้ เราก็จะได้แต่ผู้แทนคนมั่งมี ไม่มีผู้แทนคนจน ข้าพเจ้าขอปฏิ
เสธเด็ดขาดว่า ผู้ที่เสียภาษามากกว่าข้าพเจ้านั้นเป็นคนดีกว่าข้าพเจ้า
ทุกคน ระบบการปกครองเช่นนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นระบบการปกครอง
โดยผู้แทน แต่ไม่ใช่ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแน่ ๆ

อีกวิธีหนึ่งที่จะให้มีการปกครองในรูปประชาธิปไตย ใน
ขณะที่ผู้เลือกตั้งยังไม่มีความรู้ในทางการเมืองก็คือ กำหนดให้
สภาสูงสุดของประเทศมีทั้งสมาชิกเลือกตั้ง และสมาชิกแต่งตั้ง (ประ
เภทหนึ่งและประเภทสอง) ดังที่เราได้เคยทดลองใช้กันมาแล้ว
และปรากฏว่ามีได้ให้ความพอใจแก่ประชาชนพลเมืองโดยทั่วไป ยัง

มอกรัฐหนึ่งซึ่งคล้ายคลึงกับบริกอนคือ กำหนดให้สภาสูงสุดของประเทศมีสองสภา สภาสูงซึ่งมีสมาชิกประเภทแต่งตั้ง มีอำนาจเท่ากันหรือเหนือกว่าสภาต่ำซึ่งมีสมาชิกประเภทเลือกตั้ง แต่ทั้งสองวิธินชาดลักษณะอันเป็นเนื้อหาของประชาธิปไตย เพราะราษฎรหรือผู้แทนราษฎรไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้โดยสันติวิธี

จากที่ข้าพเจ้าเขียนมาแล้วทั้งหมดนี้ ท่านผู้อ่านคงจะเห็นได้ชัดว่า แม้ผู้ร่างรัฐธรรมนูญและผู้ปกครองของเราจะมีเจตนาดีต่อเราอย่างที่สุด การที่จะเอาประชาธิปไตยมาหยิบยกให้พวกเรา ก็ไม่ใช่ของง่ายนัก ปัญหาที่ได้อยู่ที่ว่าท่านจะให้หรือไม่ให้ แต่อยู่ที่ว่าท่านจะเอาอะไรมาให้เราจึงจะใช้ได้ต่างหาก เราได้ใช้รัฐธรรมนูญกันมาแล้วมากมายหลายฉบับ แต่ทั้งๆ ที่ข้าพเจ้าต้องถูกค้ำน ข้าพเจ้าก็อยากจะกล่าวว่า ยังไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดที่เหมาะสมกับเราอย่างแท้จริง

๕. การเลือกตั้งแบบไทย

เราได้พูดกันแล้วว่า หัวใจของประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญอยู่ที่การเลือกตั้ง ถ้าเราได้ผู้แทนที่ดีเข้ามาในสภา เราก็อาจยอมมอบกายถวายชีวิตของเราให้แก่สภาผู้แทนของเราได้ ก็ด้วยวิธีใดเล่า เราจึงจะได้ผู้แทนที่เป็นคนที่ดีที่สุดของชาติเข้ามาในสภา เราได้แลเห็นแล้วว่า ถ้าเราใช้วิธีเลือกตั้งแบบเขตเลือกตั้งเขตหนึ่งเลือกผู้แทนคนหนึ่งแล้ว แม้แต่บุคคลสำคัญเช่นนายกรัฐมนตรี ก็อาจไม่มีโอกาส

รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรได้

ขอให้เรามาจินตนาการนอกกรอบกันดูสักครู่ สมมุติว่าเรา
รวมประเทศไทยทั้งประเทศเข้าเป็นเขตเลือกตั้งแต่เขตเดียว ให้มีผู้
แทนทั้งหมดตเสียว่า ๓๐๐ คน หากว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดทั่ว
ประเทศ ๓,๐๐๐ คน เราก็จะเลือกผู้แทนของเรา ๓๐๐ คนจากจำนวน
๓,๐๐๐ นี้ ในวันเดียวกันทั่วประเทศ ในทางปฏิบัติ ผู้สิทธิเลือกตั้ง
ทุกคนจะได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ๓,๐๐๐ คน แล้วกาช้อลง
ไปในบัญชี ๓๐๐ ชื่อ เพื่อแสดงว่าตนสมักจะให้ใครเป็นผู้แทนของ
ตน เมื่อนับคะแนนแล้ว ปรากฏว่าผู้สมัครคนใดบ้างได้รับคะแนน
มากที่สุดเป็น ๓๐๐ คน แรก ผู้สมัครเหล่านั้นก็ได้เป็นผู้แทนราษฎร

วิธีการเช่นนี้จะกำจัดข้อเสียหายของการเลือกตั้งแบบธรรมดา
ได้หลายประการ ข้อต้นเราจะสามารถตัดผู้แทนให้ขาดออกจาก
ท้องถิ่นได้ ผู้แทนจะไม่ต้องคำนึงถึง การสร้างสะพาน การประกัน
คนเมา หรือ การหาสิทธิพิเศษให้แก่เฉพาะบุคคลในเขตเลือกตั้งของ
เขา และมีเวลาพอที่จะมาทำประโยชน์ให้แก่ประเทศเป็นส่วนรวม

ข้อสอง การโฆษณาหาเสียงตามแบบที่ได้ทำกันมาแล้วก็
จะทำได้ยากมาก เพราะจะต้องทำกับคน ๓๐ ล้านคนทั่วประเทศ
ไม่ใช่คนหนึ่งหรือสองแสนคนเฉพาะในเขตเลือกตั้ง ยิ่งการโฆษณา
หาเสียงยากขึ้นเท่าใด คนดี ๆ ที่ไม่มีทรัพย์ หรือไม่ได้มุ่งหวังจะหา
ทรัพย์จากการเป็นผู้แทน ก็จะได้มีโอกาสได้รับเลือกตั้งมากขึ้นเท่านั้น

แท้จริง ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งตามระบบนี้จะต้องเป็นคนที่
ประชาชนทั่วประเทศรู้จักเท่านั้น นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรี, นักการ
เมืองที่มีชื่อเสียง นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน และบุคคลของชาติอื่น ๆ
จะมีโอกาสได้รับเลือกตั้งมากกว่า นักการเมืองซึ่งมีอิทธิพลอยู่เฉพาะ
จังหวัดเดียว ด้วยวิธีนี้เราก็จะได้บุคคลที่เหมาะสมจะเป็นเจ้านาย
ของเรามากขึ้น

ความยุติธรรมในการเลือกตั้งก็จะมีมากขึ้น เพราะเรา
อาจจะส่งบัตรมาในหีบซึ่งได้ลั่นกุญแจตีตราไว้แล้วตั้งแต่ประชาชน
หยอดบัตรลงในหีบตรงมายังกรุงเทพฯ เพื่อเปิดนับในที่แห่งเดียวกัน
ได้ การนับก็ไม่น่าจะเป็นปัญหาอย่างใด เพราะในสมัยนี้เรามีเครื่อง
คำนวณซึ่งสามารถทำอะไรได้ทุกอย่าง ด้วยความถูกต้องและยุติธรรม
มากกว่าคนด้วยซ้ำไป

ข้อเสียหายของวิธีนี้เท่าที่ข้าพเจ้าคิดได้ มีอยู่อย่างเดียวคือ
ประชาชนบางคนจะไม่สามารถเลือกกาชื่อได้ ๓๐๐ ชื่อ จากบัญชีตั้ง
๓,๐๐๐ ชื่อ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่มีการศึกษาและ
ความพินิจพิจารณาพอที่จะกาชื่อได้ ๓๐๐ ชื่อ ตามที่ตนต้องการได้
แล้ว ก็แน่นอนเสียของเขาก็น่าจะไม่เป็นผลดีแก่ประชาธิปไตย และ
ย่อมจะเป็นการสมควรแล้วที่เราจะถือว่าบัตรของเขาเป็นโมฆะ เรา
ต้องการแต่คะแนนเสียงของผู้เลือกตั้ง ที่มีการศึกษาและมีความพินิจ
พิจารณาเท่านั้น หากว่าเราต้องการให้วิธีการบัตรง่ายเข้า เราจะจำกัด

ให้ผู้เลือกตั้งคนหนึ่งภาซ้อได้เพียงหนึ่งช้อก็ยงได้

ช้อเสียหายอื่น ๆ ของวิธีเลือกตั้งแบบนี้ ก็คงจะมีอีก แต่ข้าพเจ้ายังคิดไม่ถึง ถ้าท่านผู้อ่านทั้งหลายนึกถึงช้อเสียหายอื่นใดได้ ท่านก็ควรจะต้องเป็นหน้าที่ของท่านที่จะแสดงออกมา เพื่อเราจะได้ตกลงกันให้ต้องแท้ โดยมุ่งถึงความร่วมเย็นเป็นสุขในอนาคตของเราเอง

ในขณะที่ สอ เสถบุตร เขียนบทความเรื่องประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญนั้น ประเทศไทยอยู่ในยุคแห่งการร่างรัฐธรรมนูญ สอ เสถบุตร ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ค่าที่เคยมีชีวิตอยู่มาตลอดเวลาแห่งการรัฐประหารและการล้มล้างรัฐธรรมนูญ จนได้เห็นรัฐธรรมนูญถึง ๗ ฉบับ จึงอดไม่ได้ที่จะวิจารณ์ระบบการเมืองไทย และเสนอแนะข้อแก้ไขบางประการที่อาจช่วยให้ไทยก้าวเข้าใกล้กับความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ปัญหาอันยิ่งใหญ่ของระบบประชาธิปไตยในเมืองไทยสำหรับ สอ เสถบุตร ได้แก่ คุณสมบัติและพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามความเห็นของ สอ เสถบุตร นั้น เราจำต้องแก้ระบบเลือกตั้งก่อนอื่น เพื่อป้องกันมิให้ผู้แทนราษฎรกลายเป็นเพียงนายหน้าหรือนายประกันของราษฎร ตามท้องถิ่นเท่านั้น สภาร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาถึงปัญหาที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะได้ผู้แทนที่ดี ที่คำนึงถึงผลประโยชน์และนโยบาย

ระดับชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือเฉพาะท้องถิ่นตนเป็นผู้แทน
ราษฎรอยู่

ระบบเลือกตั้งใหม่ที่ สอ เสถบุตร เสนอไว้เป็นความคิดที่
ใหม่สำหรับเมืองไทยอยู่มาก นั่นคือ วิธีเลือกตั้งโดยรวมประเทศไทย
เข้าเป็นเขตเลือกตั้งเขตเดียว บัญชีผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งจะเป็น
บัญชีทางวาวยาวเหยียด ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็จะเลือกผู้แทน
ราษฎรสำหรับประเทศไทยทั้งหมดจากบัญชีนั้น วิธีการเลือกตั้งเช่น
เป็นแบบเดียวกันกับที่นครรัฐศาสตร์รุ่นใหม่ เช่น ประพันธ์ศักดิ์ กมล
เพชร กมล สมวิเชียร และพงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ์ เรียกร้องให้มีการ
เลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรง จากบทความของ สอ เสถบุตร นี้
เราจะพบว่า ความคิดของคนรุ่นใหม่ใกล้เคียงกับข้อเสนอของ สอ
เสถบุตร มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องผลดีของระบบใหม่ และ
ผลเสียของระบบเก่า

การร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของไทยต้องเสียค่าใช้จ่าย
ไปประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท ส่วนใหญ่ของเงินจำนวนนี้มานั้นเป็นเงิน
ค่าตอบแทนกำลังสมองและความคิดของผู้ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นที่น่า
เสียใจว่า เงินจำนวนมากถูกใช้ไปกับผลิตผลที่ คุณ ภาพต่ำกว่าที่เรา
คาดคิดไว้ สอ เสถบุตร เขียนบทความนี้ก่อนการประกาศใช้รัฐ
ธรรมนูญฉบับปัจจุบันโดยไม่ทราบรายละเอียดว่า ผู้ร่างคิดถึงปัญหา
ทางการเมืองของไทยตามที่เขากล่าวไว้อย่างไรบ้าง เขาโชคคิดที่สน

ชีวิตไปไม่กับภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ความ
โชคคืออยู่ที่ว่า สอ เสถบุตร ไม่ต้องทนทรมานที่จะอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ
ฉบับที่ ๔ ฉบับ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ขัดกับลักษณะ
ที่แท้ของตัวเองมากที่สุดฉบับหนึ่งในโลกเคยมีมา

มาตรา ๗๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ
ศักราช ๒๕๑๑ มีว่า "วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการหรือกิจการต่างๆอันจะ
ยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดิน มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
และมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ สมาชิกวุฒิสภาให้มีจำนวนสาม
ในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทน - - - - -"

มาตรา ๑๓๕ ระบุว่า "รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกวุฒิสภา
หรือสมาชิกสภาผู้แทนในขณะเดียวกันมิได้"

มาตรา ๑๔๑ ระบุว่า "คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราช
การแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มี การลงมติความไว้วางใจ"

การมีวุฒิสภา และการกำหนดว่า รัฐมนตรีเป็นผู้แทน
ราษฎรไม่ได้ นั่น ก่อให้เกิด เผด็จการทางรัฐธรรมนูญ เทียมแฝง
อยู่ในระบบรัฐสภาไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกตั้ง
โดยตรงจากประชาชนจะไม่มี โอกาสในทาง เป็นจริงที่จะล้มรัฐบาล
ด้วยการลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีได้เลย เพราะวุฒิสภา ซึ่งมี

จำนวนสมาชิกถึง ๓ ใน ๔ ของสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนเป็น
พรรคพวกของฝ่ายรัฐบาลทั้งสิ้น

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็นเครื่องแสดงให้เราทราบโดย
แน่ชัดว่า คณะผู้มีอำนาจในยุคของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มี
ศรัทธาในตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งก็เหมือนกับความคิดของ
สอ เสถบุตร ที่ยังเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยมีมาไม่อาจ
ช่วยให้นบ้านเมืองของเราเป็นประชาธิปไตยขึ้นมาได้ อย่างไรก็ตามก็ดี
สอ เสถบุตร ต่างกับคณะผู้ปกครองประเทศในเวลานั้นตรงที่เขาต้อง
การสร้างระบบใหม่เพราะเห็นข้อเสียของระบบเก่า ส่วนฝ่ายหลัง
นั้น นำเอาข้อบกพร่องของระบบเก่ามาเป็นข้ออ้างในการสงวนอำ
นาจไว้ให้กับพวกของตนตลอดไป ฉะนั้นระบบการเลือกตั้งในปัจจุบัน
จะเป็นอย่างไร สอ เสถบุตร เสนอไว้หรือไม่ก็นั้นย่อมไร้ความหมาย
ตราบใดที่รัฐธรรมนูญยังมีบทบัญญัติที่ไม่เป็นประชาธิปไตยดังที่ได้
ยกมาเป็นตัวอย่างไว้ข้างต้นนี้

บทความเรื่อง ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ ของ สอ
เสถบุตร นี้ เขียนในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ก่อนจะมีรัฐธรรมนูญ บัดนี้
กาลเวลาล่วงเลยไป ๖ ปีแล้ว แต่ท่านผู้อ่านจะพบว่า ปัญหาต่างๆ
ที่ สอ เสถบุตร หยิบยกมากล่าวไว้ยังคงเป็นปัญหาทางการพัฒนา
การเมืองไทยในปัจจุบันอยู่ ปัญหาที่สำคัญที่สุดได้แก่ การค้นหาคำ
ตอบว่า เราต้องการอยู่ใต้การปกครองแบบไหน ภายในกฎเกณฑ์

และข้อบังคับอย่างไร ในการนี้ เราควรพิจารณาไม่เฉพาะแต่
สถาบันทางการเมืองเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาตัวเราเองด้วย ดังที่
สอ เสถบุตร ชี้ให้เห็นว่า ตัวเราทุกคน^๓ เป็นอุปสรรคของประชา
ธิปไตย โดยที่เราหลายคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวในระยะสั้นมาก
กว่าประโยชน์ส่วนรวมในระยะยาวนั่นเอง

A Guided Tour of Thailand

— Floating Market —

So Sethaputra

The floating market of Thailand is a unique institution. It is direct product of central Thailand's peculiar topography. Thousands upon thousands of years ago, central Thailand was under water. The Gulf of Thailand probably reached as far north as Paknampo, more than 200 kilometers to the north of Bangkok. Year by year the central river system of Thailand brought down silt and deposited it at the estuary, much in the same way as the mouth of the River Chowphya is being silted up now. The yearly flood brought down more silt and helped to spread it far and wide. The result of this age-long process has been the formation of a still expanding plain, only one or two feet above sea level.

Roads are difficult to make in this kind of soft, muddy terrain, but canals are easy to cut. As the Neolithic people of Southeast Asia, inhabiting hills and caves like those at Kanburi, became civilized, they dug canals for

irrigation and transportation. Five thousand years of this continuing work have given central Thailand the most extensive system of waterways in the world.

In its attempt to become a modern capital, Bangkok is fast losing the character of the Venice of the East. But around Bangkok and in the rest of the central plain canals are still the arteries of commerce as well as centers of social life. Practically every city, town, or village of any importance stands by the side of a waterway. Every rice mill or saw mill has a waterside location. Every place of worship can be reached by boat. Ninety percent of rural houses are built within ten meters of waterways. The more prosperous families in urban communities live in floating houses. Small rowing boats provide the chief means of locomotion. Sports and festivals are usually held on the river.

Against this background the floating market becomes a natural institution. Where most people live by the waterside it would indeed be absurd to hold a market on land. Besides, buying and selling on water has sanitary

and other important advantages. Sellers do not have to transport their commodities to the market by truck at high transportation and handling cost, and shoppers do not have to carry their purchase to their cars. Small boats provide a cheap door-to-door transport service.

If you are interested in the economic side of the floating market, you can visit Tatian near the Memorial Bridge, or Mahanak by the side of one of the few remaining canals leading to Hualampong railroad terminus. At either place you will see a real commodity exchange in operation. For those of you who like the picturesque you will have to take a boat in the early morning, cross the river to the Dhonburi side, enter a canal, and when you get there do your shopping like the others. Travel agents will take you there in a motor launch at a cost of 65 baht per person, including morning coffee, or you can hire a launch all your own, seating up to ten persons, at a somewhat higher cost.

As soon as you enter one of the numerous canals on the right bank of the river, the aquatic character of

Thai rural life becomes apparent. Both banks of the canal are lined by houses, topped by occasional coconut trees, spreading their fingerlike leaves against the morning sun. By seven in the morning the riverside community is fully alive. The men are digging or watering plants, while the women are washing clothes in the canal. Hearing the chug-chug of the launch, children will run to the banks and wave you welcome.

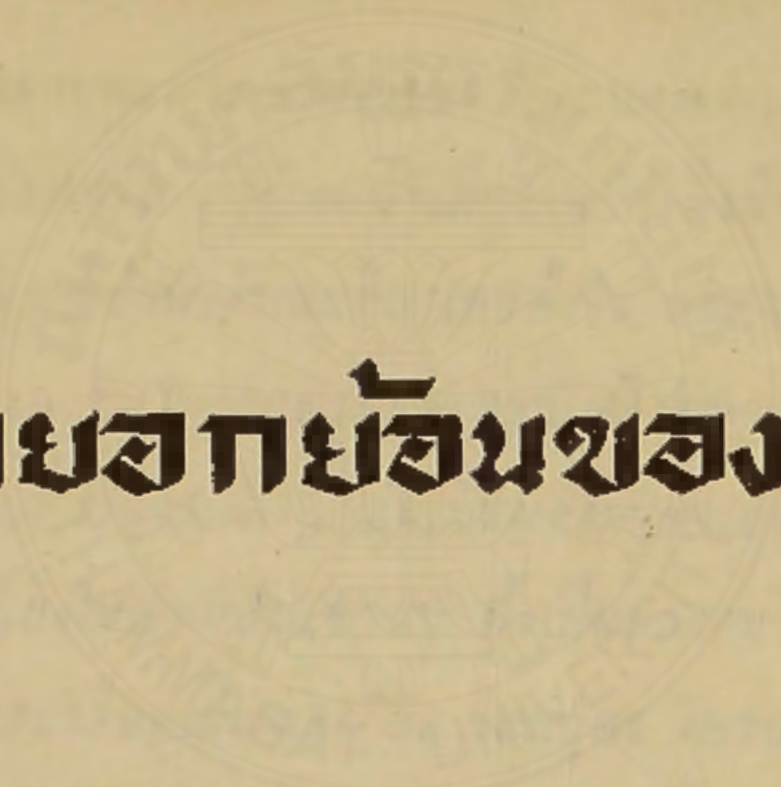
At the floating market several hundred small boats congregate. Most of them are tiny single-seaters, each rowed by a woman. If you try to get into one of them, you will probably capsize. You have to learn to ride a small boat just as you have to learn to ride a bicycle. It requires a delicate balance of body and a precise manipulation of the paddle. Be careful that the wash from your motor launch does not capsize the smallest boats.

Vendors and shoppers are hardly distinguishable, except for the fact that a vendor's boat is usually piled high with commodities. Most boats sell groceries, especially green groceries and fruits like orange, bananas, papayas, and melons. For some unknown reasons, dry goods are

only sold in shops and floating houses, never in boats. Some of the boats, however, are traveling restaurants. At a call they will come alongside you and serve you breakfast complete with hot drinks.

Women shoppers are very much alike, whether on Main Street or in down-town shopping center or at a floating market. They are fond of a bargain or what looks like a bargain. To pander to this feminine shortcoming, different vendors use different methods. Store keepers in the West advertise bargain sales. Eastern vendors add 20 percent to their prices and let the women bargain a little. Thus a sale is concluded to the satisfaction of everybody. When you shop at a floating market you are expected to bargain. Tell the vendor that you want a firm offer, and in most cases she will only charge you a fair price.

สอ เสถบุตร ได้เขียน *Essay* เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปตามจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ภายใต้คอลัมน์ “*A Guided Tour of Thailand*” เรื่องนี้เป็นเรื่องหนึ่งในหลายเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของ สอ เสถบุตร ซึ่งผู้รวบรวมจะได้รวบรวมไว้ในท้ายเล่มของหนังสือ “ชีวประวัติของ สอ เสถบุตร”

ความยากเย็นของภาษา

สอ เสถบุตร

คำปรารภ

มีคนหลายคนถามข้าพเจ้าว่า “งานศพ อาจารย์สอไม่แจก Dictionary ทรอกหรือ” ข้าพเจ้าเสียใจอย่างยิ่งที่จะเรียนว่า เราไม่อาจทำได้ ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าเคยคิด เคยตั้งใจ และแม้แต่เคยพูดกับคุณสอ เสถบุตร เองว่า ในงานพระราชทานเพลิงศพของ สอ เสถบุตร ข้าพเจ้าจะขอแจก Dictionary อันเป็นผลงานซึ่งเป็นเกียรติประวัติ และให้ประโยชน์ยิ่งใหญ่มากแก่ประชาชน ทั้งเป็นผลงานซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เป็นชีวิตและเลือดเนื้อของ สอ เสถบุตร โดยแท้ ด้วยเหตุที่ สอ เสถบุตร ได้สละทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต นับตั้งแต่อิสรภาพ ตำแหน่งหน้าที่อันมีเกียรติในทางการเมือง และความร่ำรวยในการเป็นนายเหมือง ฯลฯ เพื่องานแห่งชีวิตอันนี้โดยเฉพาะ เหตุผลที่ข้าพเจ้าไม่อาจแจก Dictionary ได้ก็คือ คุณสอ เสถบุตร เองได้ขายลิขสิทธิ์ผลงานแห่งชีวิต อันนี้ให้แก่บริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง ก่อนที่ท่านจะถึงแก่กรรมได้เพียงปีเศษ ทั้งนี้โดยท่านคิดไปว่า บริษัทใหญ่ซึ่งมีหลักฐานมั่นคงเช่นนั้น คงจะรักษาและส่งเสริมชื่อของ สอ เสถบุตร ให้คงอยู่ตลอดไป มิให้ลบเลือนสูญหายไปภายใต้ชื่อของผู้อื่น

เมื่อไม่อาจแจก Dictionary ได้ ข้าพเจ้าจึงคิดถึงเรื่องหนังสือ “ไปนอก” แต่หนังสือนั้นก็ใหญ่เกินไป ข้าพเจ้าจึงคิดถึงหนังสือ “Idioms” ของ สอ เสถบุตร ซึ่งยังเป็นต้นฉบับอยู่ แต่

ต้นฉบับยังกระจัดกระจายและยังไม่เป็นที่เรียบร้อย จำเป็นจะต้อง
รวบรวมและเรียบเรียงให้เรียบร้อยเสียก่อน

ในที่สุด ข้าพเจ้านึกถึงคำอธิบายของ สอ เสถบุตร เกี่ยว
กับหลักการใช้ภาษาทั้งไทยและอังกฤษ วิถีแปลและหลักการแปล รูป
แห่งภาษา การแยกแยะความหมายและวิธีใช้คำคล้าย (synonyms)
ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องการใช้ภาษา

สอ เสถบุตร มีความเป็นอัจฉริยะอยู่ตรงที่ ท่านสามารถที่
จะแยกแยะความหมายของคำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่าง
แจ่มแจ้ง ชัดเจน กระฉ่าง และกระชับ ทั้งให้เหตุผลชี้แจงที่มาของ
รากคำด้วยการนั่งคิดนอนตรองอย่างลึกซึ้ง การอธิบายความหมาย
ของคำภาษาอังกฤษยังนับว่าง่ายกว่าคำในภาษาไทย ด้วยเหตุที่คำ
ในภาษาอังกฤษยังมีตำรับตำราและบัญชีคำให้ค้นให้หาได้ คำภาษา
ไทยของเราไม่มีที่ยากยิ่ง ไม่เคยมีตำรับตำราภาษาไทยใด ๆ ที่จะมา
ชี้แจงแสดงเหตุผลและแยกแยะให้รู้ความหมายของคำแต่ละคำ แม้
แต่คำที่ใช้มากที่สุดในภาษาไทย เช่น คำว่า ก็ และ จึง ว่าเป็นคำ
อะไร มีที่ใช้และความหมายแตกต่างกันอย่างไร

สอ เสถบุตร กล่าวว่า “คำอังกฤษนั้น ไม่มีคำแปลอะไรที่
จะตรงกับภาษาไทยจริง ๆ และไม่มีคำสองคำในภาษาอังกฤษ หรือ
แม้แต่ในภาษาไทยที่จะมีความหมายตรงกันเผงทีเดียว สวยก็อย่าง
หนึ่งงามก็อย่างหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงเกิด นวลแห่งภาษา ขึ้น” ดังนั้น

เราจึงควรจะทำความเข้าใจและศึกษาความแตกต่างของคำ synonyms เหล่านี้

คำคล้าย หรือ คำ synonyms ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่มีใช้และวิธีใช้ผิดแผกกันไป หรือ คำที่แปลเป็นภาษาไทยได้เหมือนกัน แต่มีใช้ในภาษาอังกฤษแตกต่างกันออกไปชนิดที่ไม่อาจจะใช้แทนกันได้ เช่น คำว่า ปฏิเสธ ซึ่งอาจแปลเป็นภาษาอังกฤษได้มากมายหลายคำ คือ *refuse, reject, deny, decline* และคำอื่น ๆ อีกหลายคำ คำเหล่านี้บางคำใช้แทนกันไม่ได้เลย ความแตกต่างและปัญหาในการใช้คำเหล่านี้ ได้มีประชาชนในสาขาอาชีพต่าง ๆ และในระดับการศึกษาต่าง ๆ กัน เขียนถาม สอ เสถบุตร มาเสมอเป็นประจำตลอดเวลาสามสิบกว่าปี สอ เสถบุตร ได้ตอบปัญหาเหล่านี้ในหนังสือต่าง ๆ อาทิเช่น ตอบแถมพกในคอลัมน์ “สนทนาวิสาสะ” ของหนังสือปทานุกรมอังกฤษ—ไทยฉบับย่อย ๆ ซึ่งบริษัทกรุงเทพบรรณาการพิมพ์เป็นครั้งแรก ตอบในหนังสือ LEADER ภายใต้คอลัมน์ “ความขอกย้อนซ่อนเงื่อนของภาษาอังกฤษ” แต่ปัญหาที่ถามมามิได้ยุติเท่านั้น แม้เราจะเลิกกิจการของหนังสือพิมพ์ LEADER แล้ว ก็ยังคงมีผู้เขียนถามมาเสมอ สอ เสถบุตร จึงได้ตอบปัญหาในหนังสือ ศรีสัปดาห์ ในคอลัมน์ “ปัญหาช่วยปอด”

ครั้นเมื่อพิมพ์หนังสือแจกงานศพของ นางเกษร เศรษฐบุตร ผู้เป็นมารดา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ สอ เสถบุตร ได้รวบรวมปัญหา

เหล่านี้พิมพ์ในหนังสือ “ปัญหาภาษาอังกฤษ”

ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนความแตกต่างในการใช้คำคล้าย คำ
ที่มีความหมายตรงกันข้าม ที่ สอ เสถบุตร ตอบประชาชนผู้ที่เขียน
จดหมายถามมานั้น น่าที่จะให้ สอ เสถบุตร ตอบประชาชนโดยส่วน
รวมให้ทราบทั่วกันเป็นครั้งสุดท้าย ข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมข้อความ
ต่าง ๆ ที่ สอ เสถบุตร ตอบในหนังสือพิมพ์และหนังสือต่าง ๆ ตลอดจน
จดหมายที่ สอ เสถบุตร ตอบประชาชนแต่ละคนเป็นส่วนตัวรวม
เข้าด้วยกัน ภายใต้ชื่อเรื่องว่า “ความยากเย็นของภาษา” เพื่อ
เป็นอนุสรณ์แก่ สอ เสถบุตร ผู้ใช้สมองอันเฉียบแหลมและความ
อุตสาหะวิริยะอันแรงกล้าทำงานเพื่อประชาชนมาตั้งแต่อายุเพียง
๑๕ ปี จนถึงอายุ ๖๗ ปี

พิมพ์วัลย์ เสถบุตร

ผู้รวบรวม

วันที่ 7 สิงหาคม 2508

เรียน คุณ สอ เศรษฐบุตร ทราบ

ด้วยได้รับ New Model Thai-English Dictionary สองเล่มแล้ว ขอขอบคุณอย่างที่สุด และขอแสดงความยินดี ชมเชย โดยจริงใจว่า เป็นตำราหลักฐาน ซึ่งนักแปลและนักศึกษาใช้ประโยชน์ได้ดีทีเดียว การเก็บรวบรวมคำสมัยใหม่เข้ามาด้วยนั้น เป็นประโยชน์มาก และการแปลชื่อกรมต่างๆ ไว้ด้วย ก็เป็นประโยชน์เช่นกัน การแปลคำและให้ประโยคตัวอย่าง ก็ได้กระทำอย่างแม่นยำ เห็นได้ว่า ต้องใช้ความพากเพียรพยายามเป็นอย่างมาก

ในสองเล่มนั้น เห็นว่ามีคำเดียวที่ควรแก้ต่อไป คือ สรีรศาสตร์ anatomy ควรแก้เป็น สรีรวิทยา physiology ส่วน anatomy นั้นใช้ว่า กายวิภาคศาสตร์

ส่วนคำ สักดินา ที่ว่าเป็น nominal gifts of land นั้น เป็นเรื่องความเห็น ไม่ต้องแก้ ฉะนั้นเองอธิบายว่าเป็น status in terms of land จึงแลกเปลี่ยนความเห็นมาให้ฟัง

ขอให้วรรณกรรมอันมีค่าชิ้นนี้ จงส่งเสริมเกียรติประวัติของเรอและครอบครัวตลอดกาลเทอญ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นราธิป

(กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์)

การแยกความหมายของคำ **differentiation**

ถาม : ตามที่ผู้รวบรวมได้เคยแนะนำให้ผมชื่อ Modern English Usage ของ Fowler นั้น ผมได้มาแล้ว ได้เปิดดูเปิดตาขึ้นอีกมาก เสียตายอย่างเดียวที่ว่า ผมอ่านไม่เข้าใจตลอด ยกตัวอย่างเช่น คำว่า differentiation เป็นต้น คำนี้ผมเข้าใจว่าคือ ความแตกต่างกันในความหมายของคำที่มาจากรากเดียวกัน ใช่มั้ย อย่างนี้ในภาษาไทยเห็นจะไม่มีตัวอย่างที่พอจะเทียบเคียงกันได้ละกรรมัง

ตอบ : ตัวอย่างในภาษาไทยผมเดาไป ก่อนอื่นผู้รวบรวมขอทำความเข้าใจว่า differentiation คืออะไรแน่ ด้อยค่าของภาษานั้น ว่าตามหลัก ย่อมมีความหมายอยู่อย่างเดียวกันในชั้นเดิม แต่ภายหลังเมื่อใช้กันบ่อยเข้า ความหมายเดิมก็ค่อย ๆ แยกแขนงออกไปทุกที และบางครั้งสำเนียงก็เปลี่ยนไปด้วย การแยกแขนงเช่นนั้นแหละที่เราเรียกว่า differentiation บางทีเราก็ differentiate คำด้วยตั้งใจ เช่น เราแยกคำว่า สัญญาณ ออกจาก สัญญา เป็นต้น แต่ส่วนมากการแยกมักจะเป็นไปโดยไม่รู้ตัว

ยกอุทธาหรณ์เช่น คำว่า ระหว่าง กับ หว่าง เป็นต้น ในสมัยนี้เราใช้คำว่า ระหว่าง เป็นบุพพท แต่เราใช้คำว่า

หว่าง เป็นนาม ระหว่าง ใช้ได้กับสถานที่และเวลา แต่ หว่าง
ใช้ได้กับสถานที่ อย่างเดียวเท่านั้น ดังตัวอย่าง เช่น

ในหว่างเขา มีต้นไม้ขนหนาแน่น

ระหว่างบ้านสองหลัง มีรัวกั้น

ระหว่างเดือนเมษายน เขาไปพักที่หัวหิน เหล่านเป็นต้น

คำสองคำนี้ เมื่อนำมาเทียบเคียงกันเข้าแล้ว ก็ชวนให้

พิจารณาถึงความเห็นได้ว่า มาจากรากเดียวกัน

ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง คือคำว่า เปรี๊ยว และคำว่า เพรี๊ยว
เพรี๊ยว ใช้ได้กับวัตถุ แต่ เปรี๊ยว ใช้ได้ทั้งวัตถุ และคน เราพูดว่า
เรือเพรี๊ยว หรือ เปรี๊ยว แต่การแยกของความหมายบังคับให้
เราใช้ว่า คนเปรี๊ยว ทั้งสองคำแปลได้อย่างกว้าง ๆ ว่า ว่องไว

ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง คือ คำว่า กำ คลำ และ ขยำ เรากำ
สตางค์ เราขยำแป้ง เราคลำอะไรต่ออะไร ด้วยมือทั้งสี่ เป็น
แต่ว่า วิธีใช้มือผิดกันเล็กน้อยเท่านั้น ต่อจากขยำ เราอาจขย
ขยุ่ม หรือ เขย่า ก็ด้วยมืออีกนั่นแหละ สำเนียง และความ
หมายของคำเหล่านี้แสดงให้เห็นชัดว่า ภาษาเจริญขึ้นด้วย
อาการอย่างใด ตัวอย่างเช่นนัยม็อกมากมาย

ข้อที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า พยัญชนะที่เปลี่ยนนั้น
อยู่ในวรรคเดียวกัน คือเป็นเสียงประเภทเดียวกันทั้งนั้น คือ

เสียงริมฝีปาก พ เปลี่ยนเป็นเสียงริมฝีปาก ป เสียงในคอหอย ก เปลี่ยนเป็นเสียง ข และ ค ในประเภทเดียวกัน หลักการเปลี่ยนเสียงเช่นนี้มีอยู่ในตำราฝรั่ง เรียกว่า Grimm's law ในประเทศสยาม จะมีผู้ใดได้ค้นคว้าเรื่องนี้อยู่บ้างหรือไม่ ไม่ทราบ แต่เราหวังว่า พจนานุกรมใหม่ของกระทรวงธรรมการที่เจ้าหน้าที่กำลังปรับปรุงอยู่ คงจะให้ความสว่างแก่เราในเรื่องนี้ได้มาก

วิธีแปลภาษาอังกฤษออกมาเป็นสำนวนไทย

ถาม : มีประโยคบางประโยคในภาษาอังกฤษที่ใช้คำง่าย ๆ และผมเข้าใจความหมายดี แต่ไม่รู้จะถอดออกเป็นภาษาไทยอย่างไร ยกตัวอย่างเช่นประโยคที่ว่า *Nature creates, man destroys* ถ้าจะแปลตรง ๆ ว่า *ธรรมชาติสร้าง มนุษย์ทำลาย* ฟังดูขัดหูพิลึก คุณจะมีทางแนะนำอย่างไรบ้างไหม

ตอบ : ประโยคอังกฤษที่แสดงความจริงทั่ว ๆ ไป และไม่มีกรรม เช่นนี้ วิธีถอดออกเป็นภาษาไทยก็มีอยู่สามวิธี คือ

๑. ประโยคอย่างคุณอ้างมา เราแปลได้ว่า ธรรมชาติเป็นผู้สร้าง มนุษย์เป็นผู้ทำลาย คำว่า "เป็นผู้" ซึ่งเดิมลงไปนั้น เป็นเครื่องช่วยชี้ให้เห็นว่า กิริยาสร้างของธรรมชาติก็ดี กิริยาทำลายของมนุษย์ก็ดี เป็นกิริยาที่ทำเป็นนิสัย ไม่ใช่ทำครั้ง

คราวเดียว

ถ้าประธานของประโยคเป็นวัตถุ ไม่ใช่บุคคลหรือบุคคล
สมมุติ เราต้องเปลี่ยนใช้คำว่า “เป็นเครื่อง” เช่น *Sea-air*
invigorates อากาศทะเลเป็นเครื่องทำให้สดชื่น

๒. ถ้ากริยาของประโยคไม่แสดงการกระทำเป็นนิจสิน
เพียงอย่างเดียว แต่มีความหมายบ่งว่าเป็นนิสัยด้วยแล้ว เรา
ควรใช้คำว่า “มัก” หรือ “ช้” หรือ “ชอบ” เช่นประโยค
ว่า *I can't marry him. He snores* เช่นนี้ เราอาจจะ
แปลได้ว่า ดิฉันแต่งงานกับเขาไม่ได้ดอก เขาช้กรน หรือ เขา
ชอบกรน หรือ เขามักกรน การจะเลือกใช้คำไหนต้องดูตาม
กรณี

๓. ถ้าประโยคมีความหมายว่า กริยาที่กระทำนั้น เป็น
ไปโดยธรรมชาติ เราควรใช้คำว่า “ย่อม” เช่นประโยคว่า
Men walk; Fish swim; Birds fly ดังนี้เราควรแปลว่า
มนุษย์ย่อมเดิน ปลาย่อมว่ายน้ำ นกย่อมบิน

ถ้าประโยคมีความหมายว่า ประธานเป็นผู้รับการกระทำ
หรือการกระทำนั้นจะหลีกเลี่ยงเสียมิได้ เราควรใช้คำว่า
“ต้อง” เช่น *Our reputation lives; we all die* ชื่อ
เสียงของเราย่อมอยู่ไป ส่วนเราต้องตาย ดังนี้ เป็นต้น

ข้อความข้างบนนี้เป็นหลักกว้างๆ ที่ผู้รวบรวมถือปฏิบัติ แต่
การแปลหนังสือย่อมมีวิธีต่าง ๆ กัน เพราะฉะนั้นขอให้ท่านได้
ถามท่านผู้รอบรู้บ้าง

การสืบความหมายของคำ

ถาม : ผมได้อ่านหนังสือเรื่องหนึ่ง พบประโยคๆ หนึ่ง นึกแปล
เท่าใดก็แปลไม่ออก ประโยคนั้นมีความว่า *There was noth-*
ing Barras was afraid to own

ตอบ : own เป็นคำกริยา แปลว่า เป็นเจ้าของ จากความหมาย
เต็มนี้เอง คำนี้อาจแปลต่อไปได้ว่า ยอมรับเป็นเจ้าของตั้งตัว
อย่างประโยค เช่น

He disowns his child

เขาไม่ยอมรับเป็นเจ้าของลูกของเขา หรืออีกนัยหนึ่ง

เขาไม่ยอมรับว่าเป็นพ่อของเด็ก

อาศัยเหตุนี้ คำว่า own จึงแปลได้ว่า ยอมรับ หรือ
สารภาพ และประโยคที่คุณอ้างมา ก็แปลได้ตรงๆ ว่า ไม่มี
สิ่งใดที่บารริส เกรงกลัวที่จะสารภาพ

“ก” กับ “จิง”

ถาม : ผมเคยสอนภาษาไทยให้คนอังกฤษถึงคำว่า “ก” กับ “จิง”
ในภาษาไทยแล้ว เป็นจนแต้มทุกที ไม่รู้จะอธิบายอย่างไรให้

คนอังกฤษเข้าใจ อยากถามผู้รวบรวม บ.ม. (ปทานุกรมอังกฤษ
เป็นไทยแบบใหม่ประจำห้องสมุดฉบับย่อย) ว่าจะมีหนทาง
อธิบายอย่างไรบ้างไหม

ตอบ: ก่อนอื่นเราจะต้องมาช่วยกันแยกแยะคำสองคำนี้ในภาษา
ไทยให้แน่ชัดว่า เป็นคำประเภทไหน มีหน้าที่อย่างไร แล้ว
เราจึงจะแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ ถ้อยคำที่ผู้รวบรวม บ.ม.
แสดงมานี้ เป็นแต่เพียงข้อเสนอเพื่อหารือ ถ้าคุณเห็นผิดแล้ว
โปรดท้วง

ตามความเห็นของผู้รวบรวม คำว่า “ก็” และคำว่า “จึง”
เป็นกริยาวิเศษณ์ มีความหมายคนละอย่าง คำว่า “ก็” แสดง
เวลา ส่วนคำว่า “จึง” แสดงเหตุผล ขอให้ดูประโยคที่ว่า “เขา
กินแล้วก็ไป” กับ “เขากินแล้วจึงไป” ว่าต่างกันอย่างไร “เขา
กินแล้วก็ไป” หมายความว่า เขาทำกิจสองอย่าง คือ การกิน
กับการไป และทำการไป ภายหลังการกิน “เขากินแล้วจึงไป”
หมายความว่า เขาทำกิจสองอย่างเช่นเดียวกับข้างต้น แต่เขา
ทำการไปเพราะเขาได้ทำการกินแล้ว ประโยคแรกแสดงว่าผู้
พูดไม่พอใจหน่อยๆ เพราะไม่เข้าใจว่าทำไมเขากินแล้วจึงไป
ประโยคที่สองแสดงว่าผู้พูดรู้เหตุผลที่ว่า ทำไมเขากินแล้วเขาจึง
ไป ด้วยเหตุนี้ เราจึงมักใช้ “ก็” ควบกับ “ภายหลัง” และ
“จึง” ควบกับ “เพราะฉะนั้น”

ถ้าคุณเห็นพ้องด้วยตามความเห็น^{๕๓} จะแยกคำทั้งสองคำ
ออกเป็นภาษาอังกฤษก็ไม่สู้ยากนัก คำว่า “ก็” อาจจะแปลได้
ว่า subsequently ส่วนคำว่า “จึง” อาจจะแปลได้ว่า con-
sequently ยกตัวอย่าง เช่น

He made his will, and subsequently died

เขาทำพินัยกรรม แล้วก็ตาย

He took poison, and consequently died

เขากินยาพิษเข้าไป จึงตาย

ถ้าคุณเปิดดูคำว่า consequent ใน บ.ม. คุณจะเห็นตัว
อย่างประโยคทำนองนี้ หนึ่งหรือสองประโยค

แต่อย่างไรก็ดี การแยกความหมายเกี่ยวกับเวลา และความ
หมายเกี่ยวกับเหตุผลนั้น เป็นของลำบาก เพราะบางที่ผู้พูดเอง
ก็มีความหมายไม่แน่นอน เพราะฉะนั้น เราจึงมักถือกันว่า คำ
ว่า “ก็” กับคำว่า “จึง” เหมือนกัน ถึงในภาษาอังกฤษเอง
ก็ไม่สู้แน่นอนนัก มีอาทิ เช่นคำว่า thereupon เป็นต้น ซึ่ง
เราอาจใช้หมายถึงเวลาหรือเหตุผล ได้ทั้งสองอย่าง

มีคำอังกฤษอยู่อีกสองคำ ที่อาจแปลว่า “ก็” ได้ คือคำว่า
then และ thereafter ส่วนคำว่า “จึง” แปลได้ว่า therefore
คำอังกฤษเหล่านี้ เป็นกริยาวิเศษณ์ เช่นเดียวกับ “ก็” และ
“จึง” ทั้งสิ้น ไม่ใช่คำสันธาน

ดังที่เราได้กล่าวแล้ว ข้อความข้างบนนั้นเช่นแต่เพียงข้อ
เสนอ ความจริง ถ้าจะมองดูไปอีกแง่หนึ่ง บางคนอาจจะถือว่า
“สว” และ “จิง” เป็นกริยาช่วย ก็ได้

คำว่า ใส

ถาม : คำว่า ใส นั้น ภาษาหนังสือไม่นิยมใช้ แต่สังเกตดูใน บ.ม.
มีใช้เสมอ คำที่จะใช้แทนได้มีอยู่มาก เช่น ใสเสื้อผ้า เรา
เรียกว่า สวม ใส่น้ำ เราเรียกว่า เต็ม ใสหีบ เราเรียกว่า
บรรจุ เหล่านี้น่าจะเป็นอาทิ

ตอบ : ขอบพระคุณที่อุตสาหะเตือนมา ผู้รวบรวมขอให้คำตอบดังนี้
คือ :—

คำว่า ใส ถูกลงโทษว่าเป็นคำหยาบ ในสมัยพร้อมกันที่
เราเปลี่ยนคำว่า ตากแดด เป็นผึ่งแดด ผักบุง เป็นผักทอดยอด
เจ็ดแยก เป็นเจ็ดแพร่ คำที่แผลงใหม่เหล่านี้ เห็นจะเป็น
ภาษาของท่านพวกผู้ดี ซึ่งฝรั่งเรียกว่า genteelism มากกว่า
เป็นภาษาหนังสือ ส่วนเหตุผลว่าควรใช้หรือไม่ควรใช้แค่ไหน
นั้น เป็นเรื่องยากที่จะพูดกันด้วยน้ำใสใจจริง

เฉพาะคำว่า ใส ถ้าคำนี้จะต้องหายไปเสียจากภาษาไทย
เพราะเรานึกผ่านเอาว่าเป็นคำหยาบแล้ว ก็เป็นที่น่าเสียดายมาก
การที่คำว่า ใส ยังมีชีวิตอยู่มาได้จนถึงแค่นี้ ก็แสดงให้เห็นแล้ว

ว่ามันมีประโยชน์อยู่เพียงใด บางแห่งเราก็หลบหลีกเลี่ยงการใช้คำ
นี้ไม่ได้ เว้นแต่จะต้องพูดอ้อมค้อมมากมายเท่านั้น

ถ้าเราจะ ใส่จุกขวด เราอาจจะพูดได้ว่า อุดจุกขวด (ซึ่ง
ผู้ที่มีหูหาเรื่องอาจจะกล่าวว่าเป็นคำหยาบอีกก็ได้) หรือถ้าเรา
จะ ใส่น้ำหอม เราอาจจะกล่าวได้ว่า ทาหรือพรมน้ำหอม แต่
ถ้าเราจะ ใส่คาง หรือใส่ยางรถ เราจะเลี่ยงไปอย่างไรจึงจะพ้น
คำว่าใส่ได้ ?

ถ้าเรา ใส่ใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราก็พอจะพูดได้ว่า ใฝ่
ใจ แต่ถ้าเราจะบอกกับคนใช้ว่า แก่ไม่เอาใจใฝ่ปิดกวาดบ้าน
เสียเลย คนใช้อาจจะนึกว่าเราเป็นบ้าก็ได้

ถ้าเราดู ใส่ความ เราอาจจะพูดได้ว่า เราดูหาคความ แต่
คำว่า ใส่ร้าย จะมีวิธีเลี่ยงอย่างไร ผู้รวบรวมก็ยังคงคิดไม่ออก

ลักษณะที่ฝรั่งเรียกว่า pedantry นั้นเป็นสิ่งที่น่าเกลียดทุก
คนพึงระวังหลีกเลี่ยง ถ้ามีข้อบังคับว่า หนังสือ จะต้องเป็น
ภาพยนตร์ และ แจ็ก จะต้องเป็นเงินเสมอไปแล้ว ชีวิตของพวกเขา
เราที่ไม่ใช่นักอักษรศาสตร์ เห็นจะลำบากมาก ในเมื่อเราต้อง
การจะเรียก รถเงิน หรือจะบอกใครว่า เราจะไปดู ภาพยนตร์
ตลุม สักครึ่งหนึ่ง

ที่ผู้รวบรวมแจ้งมานี้ ไม่ใช่จะเป็นการเถียงครูบาอาจารย์

เป็นแต่เพียงประสงค์จะแสดงว่า ไม่ได้เขียนหนังสือพล่อย ๆ ไป
โดยไม่ได้นึกคิดเสียเลยเท่านั้น

คำว่า เป็น

ถาม : ประโยคว่า Do you bath? นั้น ดูเผิน ๆ แล้วรู้สึกว่าง่าย
แต่ถ้าจะแปลตรง ๆ ว่า ท่านอาบน้ำหรือ ฟังไม่ได้ความ เห็น
จะหมายความว่า ท่านอาบน้ำแล้วหรือ ถ้ามิฉะนั้นก็คงแปลว่า
ท่านจะอาบน้ำหรือ กระจ่าง?

ตอบ : หากมิได้ ประโยคนี้เป็นถ้อยคำพูดเยาะเย้ย จะอธิบายความ
หมายของประโยคนี้ จะต้องย้อนไปกล่าวถึงตัวอย่างประโยคอื่น
ที่ตรง ๆ เสียก่อน

ถ้าคนอังกฤษเขาถามคุณว่า Do you hunt? เขาหมาย
ความว่า คุณล่าสัตว์เสมอ ๆ หรือ คุณชอบล่าสัตว์หรือ คุณ
เป็นนักล่าสัตว์หรือ กริยา hunt ในที่นั้นแสดงการกระทำเป็น
กิจวัตร ไม่ใช่ครั้งคราวเดียว โดยท่านเองเดียวกัน ประโยค
ว่า Do you swim? จึงแปลว่า คุณเป็นนักว่ายน้ำไหม หรือ
อีกนัยหนึ่ง คุณว่ายน้ำเป็นไหม เพราะฉะนั้นประโยคว่า Do
you bath? จึงแปลว่า คุณอาบน้ำเป็นไหม ตามปกติคนเรา
อาบน้ำเป็นทุกคน เพราะฉะนั้นประโยคนี้จึงเห็นได้ว่าเป็นคำ
พูดเยาะเย้ย ถ้าคุณมีเพื่อนที่สนิทที่เหน็นสาบมากนั้ คุณอยาก

จะว่าเขาให้เจ็บ คุณก็ถามเขาว่า คุณอาบน้ำเป็นไหม แต่ระวัง
อย่าไปใช้สำนวนเช่นนั้น กับผู้ที่คุณไม่คุ้นเคยจริงๆ เขาก็แล้วกัน

able, ability, unable, inability, disability สามารถ

ถาม: able แปลว่า สามารถ unable แปลว่า ไม่สามารถ ability
แปลว่า ความสามารถ ถ้าเช่นนั้น ความไม่สามารถ จะแปลว่า
unability ถูกต้องไหม แล้วคำว่า inability จะแปลว่าอะไร
แน่ ใช้อย่างไร และต่างกับ unability อย่างไร

ตอบ: unability ไม่มีคำในภาษาอังกฤษ

able เป็นคุณศัพท์ แปลว่า สามารถ มีกริยาใช้ว่า enable
และคำนามใช้ว่า ability

unable เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ไม่สามารถ กริยาใช้ว่า disable
คำนามของ unable มีสองคำคือ inability และ disability

inability แปลว่า ความไม่สามารถทำอย่างนั้นอย่างนั้น

disability แปลว่า การขาดคุณสมบัติ หรือ ความพิการ หรือ
ความบกพร่อง เช่น *His inability to undertake the task*

arises from certain physical disabilities การที่เขาไม่
สามารถทำงานนั้นได้นั้น เนื่องจากความบกพร่องในร่างกาย
(ความพิการ) บางประการ

อนึ่ง คุณศัพท์ unable มักไม่ใช่เป็น attributive ad-

jective คือนำหน้านาม เช่น *unable man* ส่วนมากใช้
เป็น predicative adjective คือตามหลังกริยา เช่น

He was unable to pass the examination

เขาสอบไล่ไม่ได้ (ตก)

abuse, disuse, misuse, unuse

ถาม: ขอเรียนถามอาจารย์ว่า *disuse* กับ *misuse* ใช้ต่างกัน
อย่างไร

ตอบ: *abuse* กับ *disuse* แปลว่า ใช้ในทางที่ผิด
disuse กับ *unuse* แปลว่า ไม่ได้ใช้ เลิกใช้

abort, miscarriage, premature delivery (birth)

ถาม: ภาษาอังกฤษที่แปลว่า การแท้ง นั้นมีหลายคำ เช่น *abort*
หรือ *miscarriage* ขอทราบว่ามีที่ใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ: *abort* หมายถึงการแท้งทุกระยะ นอกจากนั้นยังหมายถึง
การรูดลูกด้วย

miscarriage หมายถึงการแท้งในระยะตั้งแต่สัปดาห์ที่ ๑๒
ถึง ๒๔ ของการมีครรภ์ เมื่อเด็กยังไม่มีย้วยะ

premature birth หรือ *premature delivery* หมายถึง
ถึงการคลอดหลังจากสัปดาห์ที่ ๒๔ แล้ว คือเมื่อเด็กมีย้วยะ
ครบถ้วน จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

act, action, activity การกระทำ

ถาม : คำว่า act, action, activity ต่างก็แปลว่าการกระทำ แต่มีความหมายและวิธีใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ : **action** หมายถึง การปฏิบัติอันก่อปรด้วยการกระทำ
หลายครั้ง

act หมายถึง การกระทำ หรือ สิ่งที่ทำครั้งเดียว

activity หมายถึง การกระทำซึ่งมักจะปฏิบัติเป็นประจำ
เดิวนั้นมีผู้แปลว่า กิจกรรม

action การรบ

ถาม : *He has seen action* นั้นมีความหมายอย่างไร ผมตรง
อยู่สองวันคิดไม่ตก

ตอบ : **action** ในที่นี้แปลว่า การรบ ไม่ใช่การกระทำ ประโยค
นั้นทั้งประโยค แปลว่า เขาได้เคยเห็นการรบมาแล้ว หรือถ้า
จะกล่าวอย่างไทยๆ ก็แปลว่า เขาได้เคยฆ่ากระสุนมาแล้ว

acting, assistant, deputy, vice

ถาม : คำว่า รอง หรือ ผู้ช่วย นั้น ในภาษาอังกฤษมีใช้อยู่หลาย
คำ อาทิ เช่น acting, vice, deputy ขอความกรุณาช่วย
อธิบายว่ามีวิธีใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ : **acting** แปลว่า รักษาการในตำแหน่ง เช่น *acting chair-*
man ผู้รักษาการในตำแหน่งประธาน

assistant แปลว่า ช่วย เช่น *assistant chairman* ผู้ช่วย
ประธาน

deputy แปลว่า แทน เช่น *deputy chairman* ผู้แทน
ประธาน

vice แปลว่า รอง เช่น *vice-chairman* รองประธาน
แต่การแบ่งแยกทั้งนี้ถือเป็นการแน่นอนนักไม่ได้

adjourn, prorogue, dissolve

ถาม : คำว่า *adjourn, prorogue* และ *dissolve* ซึ่งใช้เกี่ยว
กับการประชุมสภา หรือ การพิจารณาในศาลนั้น ผมรู้สึกงง
และมักจะใช้สับสนกัน อาจารย์กรุณาช่วยแยกแยะความหมาย
ในการใช้คำเหล่านี้ให้ผมด้วย

ตอบ : **adjourn** แปลว่า เลื่อนประชุมไปชั่วคราว เช่น *The
chairman adjourned the debate for dinner* ประธาน
ได้บอกเลื่อนการอภิปรายเพื่อรับประทานอาหารค่ำ

prorogue แปลว่า ปิดสมัยประชุม เช่น *Parliament will
be prorogued today* สภากจะปิดสมัยประชุมวันนี้

dissolve แปลว่า ยุบสภา เช่น *His Majesty dissolved
Parliament* พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยุบรัฐสภา

advance, advancement

ถาม : คำว่า *advance* นอกจากเป็นกริยาแล้ว เข้าใจว่ายังเป็น

นามได้ด้วย advancement ก็เป็นนามเหมือนกัน ขอทราบว่า
ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: advancement หมายถึงความก้าวหน้า เช่น *The advancement of learning is now most rapid* ความก้าวหน้าของวิชาความรู้ บัดนี้กำลังรวดเร็ว

advance หมายถึงก้าวหนึ่งของความก้าวหน้า เช่น *This is an important advance in learning* นี่เป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งในวิชาความรู้ ขอให้สังเกตคำว่า of และ in

นอกจากนั้น advance แปลว่า การขึ้นของราคา *advance in price* การเกย *He made advances to her* การชำระล่วงหน้า *payment in advance*

แต่ทงนอยาถือเป็นการตายตัว ถึงฝรั่งเองก็มักใช้คลงกัน

all, every, everyone, every one, each

ถาม: ประโยคว่า "งดดื่มสุราจนกว่าหมึกขวดนี้หมด" กระจงม
ลองเขียนว่า "Refrain from drinking till the ink in the bottle is all" จะพอใช้ได้ไหม หรือควรจะใช้ว่าอย่างไร

อนึ่ง กระจงมเห็นคำว่า everyone นั้น บางแห่งก็เขียน
ห่างกัน บางแห่งกับเขียนติดกัน ที่ถูกควรจะเขียนอย่างไรแน่

ตอบ: ประโยคนั้นถูกหมด นอกจากคำว่า all ซึ่งควรใช้ว่า ex-
hausted หรือ used up หรือ no more แทน

all แปลว่า ทั้งหมด ใช้เป็นพหูพจน์

all ต้องใช้เป็น attributive adjective เสมอ จะใช้เป็น predicative adjective คือหลังกริยาไม่ได้ ฉะนั้น ประโยค ว่า ข้าวหมดแล้ว จะพูดว่า *The rice is all* ไม่ได้ กรณี ยกเว้นมีอยู่ประโยคเดียว คือ *That's all* เพราะเป็นการละ คำไว้ในฐานเข้าใจ คือ *That's all I have to say* หรือ *That's all you have to do* หรือ *That's all I want of you*

อนึ่ง **all** เมื่อใช้แต่งนาม ต้องนำหน้าคำแต่งนามอื่นทั้งหมด เช่น *all the men, all these troubles, all his money* หรือมีฉะนั้นก็ต้องตามหลังนาม เช่น *The men all came* ถ้า **all** แต่งบุรุษสรรพนาม ต้องตามหลังบุรุษสรรพนาม เสมอ เช่น *They all came, We met them all* ถ้ามีฉะนั้น จะเขียนว่า *All of them came, We met all of them* ก็ได้

every แปลว่า ทุก ๆ คน หรือ อัน ใช้เป็นเอกพจน์

each แปลว่า แต่ละคน หรือ แต่ละอัน ใช้เป็นเอกพจน์

everyone มักจะหมายถึง บุคคล แปลว่า ทุก ๆ คน

every one (เขียนห่างกัน) จะหมายถึงบุคคลหรือวัตถุก็ได้

แปลว่า แต่ละคนทุกคน หรือ แต่ละอันทุกอัน เช่น *I read every one of the books* ผมได้อ่านหนังสือเหล่านั้นแต่ละเล่ม
ทุกเล่ม

allow, permit, give, grant ยอมให้

ถาม : คำว่า *let, allow, permit* ต่างก็แปลว่า ยอมให้ ขอ
อาจารย์ช่วยกรุณาบอกวิธีใช้ให้ด้วย

ตอบ : *allow* ใช้เหมือนกับ *permit* ก็มี complement ข้าง
หลังกรรม เช่น *Allow (permit) me to go free* ปล่อยให้
ฉันเป็นอิสระ

กล่าวอีกนัยหนึ่ง *permit* และ *allow* มักจะต้องใช้กับ
infinitive ซึ่งตั้งต้นด้วย *to*

grant มักใช้เหมือนกับ *give* ก็มีกรรมตรงและกรรมอ้อม
เช่น *He granted (gave) me my freedom* เขายอม
ให้ฉันเป็นอิสระ

let ใช้เหมือน *allow* และ *permit* เป็นแต่ว่า *infinitive*
ที่ตามหลังกรรมของ *let* ไม่ต้องมี *to* เช่น *Let him go* หรือ
Allow (Permit) him to go

although, though, despite, inspite of

although ใช้ได้เท่ากับ *though* ในเมื่อเป็นสันธาน แปลว่า
ถึงแม้ว่า เช่น

Although (Though) he is rich, he is not happy

แม้ว่าเขาจะมี เขาก็ไม่ยกเป็นสุข (ไม่มีความสุข)

แต่ although ใช้แทน though ไม่ได้ ในเมื่อ though เป็นกริยาวิเศษณ์

despite หรือ in spite of เป็นบุพบท มีความหมายทำนองเดียวกัน

กับ **แต่** แปลว่า **ทั้ง ๆ ที่** เช่น

Despite (In spite of) his riches he is not happy

ทั้ง ๆ ที่มีเงินทอง เขาก็ไม่ยกเป็นสุข

ในการแปลคำว่า **despite** เป็นภาษาไทย มักต้องเปลี่ยนนามที่ตามหลัง **despite** เป็นประโยค เช่น *despite his efforts* แปลว่า **แม้เขาจะได้ใช้ความพยายามแล้วก็ตาม**

always, again and again, often

always แปลว่า เสมอ เป็นนิจ เช่น *He always comes with his wife* เขามากับภรรยาเสมอ

often แปลว่า บ่อย ๆ เช่น *He often comes here* เขามาก
ที่บ่อย ๆ

again and again แปลว่า ครังแล้วครังเล่า เช่น *He tried again and again but still he failed* เขาพยายามครัง
แล้วครังเล่า แต่กระนั้นเขาก็ยังพลาด

answer, reply ตอบ

answer มักจะใช้เป็นสกรรมกริยา เช่น

He answers the charge

reply มักจะใช้เป็นอกรรมกริยา เช่น

He replies to the charge

antiseptic, disinfectant ยาม่าเชื้อโรค

antiseptic หมายถึงยาม่าเชื้อโรคที่ใช้กับร่างกาย เช่น ใส่แผล

disinfectant คือยาม่าเชื้อโรคสำหรับชำระล้างวัตถุ เช่น ใช้น้ำ

ร้อน, carbolic acid, chlorine, formaline, หรือ formaldehyde เป็นต้น disinfectant ไม่ใช่สำหรับร่างกาย

apparatus, appliance เครื่องใช้

apparatus หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ขนาดใหญ่ เช่น

เครื่องถ่ายภาพเอกซเรย์

appliance หมายถึง เครื่องใช้ทั่วไป เช่น domestic appli-

ance, home appliance เครื่องใช้สำหรับบ้าน อย่าง เตารีดไฟฟ้า

arbiter, arbitrator, arbitration, arbitrament

arbiter แปลว่า ผู้ตัดสิน

arbitrator แปลว่า อนุญาโตตุลาการ

arbitration แปลว่า การตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ

arbitrament แปลว่า การตัดสินโดยวิธีอื่น หรือการตกลงศาล

arrive, reach ไปถึง

arrive เป็นนอกรกรรมกริยา จึงต้องใช้กับบุพบท at หรือ in ถ้า
เป็นสถานที่เล็กใช้ว่า at ถ้าเป็นสถานที่ใหญ่ใช้ว่า in เช่น

I arrived in Bangkok หรือ *He arrived at Hua Hin*

reach เป็นสกรรมกริยา จึงต้องมีกรรม เช่น *I reached Bang-*
kok หรือ *He reaches Hua Hin*

asleep, sleeping นอนหลับ

asleep เป็น predicative adjective ต้องใช้ตามหลังกริยา เช่น
He was asleep when the fire broke out เขากำลังนอน
หลับขณะที่เกิดไฟไหม้

คำนี้จะใช้นำหน้านามว่า an asleep man ไม่ได้

sleeping เป็นคุณศัพท์ใช้นำหน้านาม เช่น *a sleeping man*

Asian, Asiatic เกี่ยวกับเอเชีย

Asian มีความหมายเป็นกลาง ๆ

Asiatic มักจะมีความหมายไปในทางไม่ดี ทำนองคำว่าแจ๊กกับจีน
ในปัจจุบันมักนิยมใช้ Asian แทน Asiatic โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหมายถึงชาวเอเชีย

atomic, nuclear ปริมาณ

ถาม : ในชั้นหลัง ๆ นี้ คุณคงจะได้สังเกตว่า หนังสือพิมพ์ และ ข่าว
โทรเลขภาษาอังกฤษ มักใช้คำว่า nuclear แทน atomic มาก
ขึ้นทุกที เช่น nuclear weapons, nuclear submarine เหล่า
นี้เป็นต้น คุณจะอธิบายได้ไหมว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

ตอบ : atom แปลว่าปริมาณทั้งปริมาณ คุณศัพท์ atomic ก็หมายถึง
ปริมาณทั้งปริมาณเหมือนกันเช่น atomic theory, atomic
number, atomic weight การศึกษาปริมาณทั้งปริมาณอยู่ใน
วงของวิชาเคมี ซึ่งเริ่มมาหลายร้อยปีแล้ว

nuclear แปลว่า ใส่นៃของปริมาณ ซึ่งประกอบด้วย particles
เช่น electron, proton, neutron, meson, omega เป็นต้น
particles เหล่านี้ เมื่อแยกออกจากกันก็เกิดกำลังมหาศาล ดังนั้น
คุณศัพท์ nuclear จึงหมายถึงการแยกใส่นៃของปริมาณของวิชา
ฟิสิกส์

อาวุธปริมาณก็ดี เรือใต้น้ำที่ใช้พลังงานปริมาณก็ดี ได้
กำลังมาจากการแยกใส่นៃของปริมาณ หรือการสลายของปริมาณ
มิได้อาศัยการแยกหรือการประกอบกันของปริมาณทั้งปริมาณ
ขึ้นเป็นปริมาณ อย่างดินเป็นระเบิด ฉะนั้นเขาจึงใช้คำว่า
nuclear weapon, nuclear submarine แทน atomic weapon,
atomic submarine

await, wait คอย

wait และ await มีความหมายอย่างเดียวกัน หากแต่ว่า wait เป็นกรรมากริยา ในสำนวนต้องใช้ for ตามหลัง เช่น *He waited for her all day long* เขาคอยหล่อนอยู่ตลอดทั้งวัน await เป็นสกรรมากริยา ไม่ต้องใช้บุพบท เช่น *Many pleasures await you* ความรื่นรมณ์ต่างๆ กำลังรอคอยคุณอยู่

bad, badly

ถาม: ประโยคว่า *He feels bad* แปลว่า เขาไม่สบาย นั้น ถูกหรือผิด ทำไมไม่ใช้ว่า *He feels badly*

ตอบ: bad ใช้ในประโยคว่า *He feels bad* ถูกต้องแล้วเพราะ bad เป็น complement ขยายลักษณะของประธาน He ไม่ใช่กริยาวิเศษณ์แต่งกริยา feels

ในทำนองเดียวกัน ประโยคว่า *All men are created bad* แปลว่า พระผู้เป็นเจ้าหรือธรรมชาติสร้างมนุษย์มาให้มันเสียแล้ว

badly ในประโยคว่า *All men are created badly* หรือ *All men are badly created* แปลว่า มนุษย์ถูกสร้างมาอย่างไม่ดี

bad แสดงลักษณะของมนุษย์ badly แสดงลักษณะของ

bake, roast, broil grill อบ, ย่าง

bake หมายถึง การอบ ขนม ขนมเค้ก ขนมปัง มันฝรั่ง ในเตาอบ

roast หมายถึง การอบเนื้อ ในเตาอบ

grill หมายถึง การย่างเนื้อบนตะแกรง

broil หมายถึง การย่างเนื้อในเตาอบโดยมีไฟให้ความร้อนจากข้างบน

barbarism, barbarous, barbaric ป่าเถื่อน

barbarian มักจะหมายถึงความปราศจากอารยธรรมเฉย ๆ คือ ไม่เคยพบ หรือ รู้จักความเจริญ

barbarous มักจะหมายถึงความป่าเถื่อนโหดร้าย

barbaric มักจะหมายถึงความน่าประหลาด ซึ่งทำให้ผู้เจริญแล้ว แปลกหูแปลกตา

battle, campaign, fight

ถาม : ผมเป็นนายทหารไทย ต้องทำการติดต่อกับนายทหารอเมริกันเสมอ เวลาพูดเรื่องการรบ ผมใช้คำว่า **fight, battle, campaign** สับสนกันหมด ขออาจารย์ช่วยกรุณาแยกแยะความหมายของคำเหล่านี้ให้ผมด้วย

ตอบ : **fight** คือการต่อสู้

battle มักจะหมายถึงการยุทธ ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่งชั่วคราว

เวลาอันสั้น

campaign มักหมายถึงการณรงค์ในระยะเวลายาว ในบริเวณกว้างใหญ่

bay, gulf อ่าว

ถาม: คำว่า bay และ gulf ใน Dictionary ของท่านนั้น ผมเข้าใจว่าท่านคงจะพิมพ์ผิด เพราะตามที่ผมทราบมาว่า bay คืออ่าวใหญ่ และ gulf คืออ่าวขนาดเล็กกว่า bay แต่ท่านบอกว่า bay คืออ่าวเล็ก และ gulf คืออ่าวขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม

ตอบ: bay คืออ่าวเล็ก

gulf คืออ่าวใหญ่ ว่าตามหลักที่รับรองกันทั่วไป แต่อาจมีข้อยกเว้น

beach-head, bridge-head

ถาม: กระผมขอรบกวนอาจารย์ ช่วยแก้ความสงสัยให้กระผมด้วยคือ คำว่า beach-head กับ bridge-head เป็นศัพท์ที่ใช้ในการสงครามนั้นคืออะไรกันครับ หลับตาแล้วนึกก็ไม่ได้รูปได้ร่างว่า หัวหาดกับหัวสะพานนั้นคืออะไรกันแน่

ตอบ: beach-head แปลว่า หัวหาด คือที่ดินริมทะเล ซึ่งทหารที่กำลังซนบกเข้ายึดไว้ได้ หรือที่ดินริมทะเลซึ่งทหารที่กำลังคอยรักษาไว้ได้

bridge-head แปลว่า หัวสะพาน ก็ทำนองเดียวกัน แต่หมายถึงถึงแม่น้ำ เวลาทหารกำลังรุกก็ข้ามแม่น้ำไปตั้งหัวสะพานไว้ก่อน

เวลากำลังถอยก็ต้องพยายามรักษาหัวสะพานไว้ เพื่อใช้สะพาน
เป็นทางลัดเสีย

beautiful, pretty, lovely, handsome สวย

ถาม : คำว่าสวย มีอยู่มากมายหลายคำในภาษาอังกฤษ เช่นเดียวกับ
กันในภาษาไทย ฉะนั้นขอบรรณาธิการช่วยบอกหน่อยว่า beau-
tiful, pretty หรือ handsome จะตรงกับภาษาไทยว่าอะไร

ตอบ : beautiful มักจะหมายความว่า งดงาม หรือ โสกา

handsome หล่ออย่างผู้ชาย คือรูปร่างใหญ่ สง่า

lovely แปลว่า น่ารัก

fair สวยเพราะขาว

elegant สง่างาม

graceful ชดช้อย

comely หน้าตาหมดจด

pretty สวยอย่างกระจุกกระจิม

การแบ่งแยกงานจะต่อเอาเป็นแน่นอนนั้นไม่ได้

because, because of, for เพราะ

ถาม : คำว่า เพราะ มีคำในภาษาอังกฤษหลายคำ อาทิเช่น be-
cause, because of, for, since, as ขอเรียนถามว่ามีวิธีใช้

ต่างกันอย่างไร

ตอบ: **because** เป็นสันธาน ต้องตามด้วยประโยค แปลว่า
เพราะว่า เช่น *He did not go to school because he
was ill* เขาไม่ได้ไปโรงเรียนเพราะเขาป่วย

because of เป็นบุพบท ต้องตามด้วยนาม หรือ สรรพนาม
แปลว่า เนื่องแต่, เนื่องจาก เช่น

We did not go because of the rain
เราไม่ได้ไปเนื่องจากฝนตก

for เป็นคำสันธาน ใช้ได้อย่างเดียวกับ **because** ในความ
หมายที่แปลว่า "เพราะ" แต่จังหวะพูดต่างกัน ฉะนั้นประโยค
ที่ตั้งต้นด้วย **for** จึงมักเป็นประโยคใหม่ หรือ วรรคใหม่ เช่น

I did not go because I did not want to go
ดิฉันไม่ไปเพราะดิฉันไม่อยาก

*I did not go; for, as a matter of fact, I did not
want to go*

ดิฉันไม่ไปทั้งนี้^{๕๔} เพราะว่า แท้จริง^{๕๕} ดิฉันไม่อยากไป

คำว่า **because, lest, since, as, for, for fear that,**
or, otherwise ล้วนเป็นคำสันธาน ใช้แสดงความหมายในทำ
นองเดียวกันได้ แปลว่า ในเมื่อ เพราะ มิฉะนั้น เพื่อมิให้
นอกจาก^{๕๖} โดยเหตุที่^{๕๗} แต่วิธีใช้มีลักษณะที่ต้องเปลี่ยนรูปกริยา

lest: *He locked up his money, lest it be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจเพื่อมิให้ (เพื่อกัน) ถูกขโมย

คำว่า lest ออกจะเป็นภาษาเก่า

because: *He locked up his money because it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจ เพราะมันอาจถูกขโมย

since, as: *He locked up his money since (as) it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจโดยเหตุที่มันอาจถูกขโมย

for: *He locked up his money for it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจ เพราะว่ามันอาจถูกขโมย

for fear that: *He locked up his money for fear that it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจ เพราะเกรงว่า มันอาจถูกขโมย

or: *He locked up his money or it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจ หรือมิฉะนั้น มันอาจถูกขโมย

otherwise: *He locked up his money otherwise it might be stolen*

เขาเอาเงินใส่ที่ปล้นกุกญแจ มิฉะนั้นมันอาจถูกขโมย

beg, ask, request, demand ขอ

beg แปลว่า ขอความกรุณา เช่น *He begged his mother to forgive him* เขาอ้อนวอนขอให้มารดายกโทษให้เขา

ask แปลว่า ขอ เช่น *He was too proud to ask for his brother's help* เขาถือทิษฐิเกินกว่าที่จะขอความช่วยเหลือของพี่ชาย

request แปลว่า ขอร้อง เช่น *She did it at our request* หล่อนทำตามที่เราขอร้อง

demand แปลว่า เรียกร้อง เช่น *The prisoner demanded a trial* นักโทษเรียกร้องให้มีการพิจารณาคดี

belief, misbelief, unbelief, disbelief

ถาม : คำที่ตรงกันข้ามกับ **belief** (ความเชื่อดี) มีอยู่สามคำคือ **misbelief, unbelief, disbelief** ขอทราบว่สามคำนี้มีความหมายต่างกันอย่างไร

ตอบ : **misbelief** แปลว่า เชื่อผิด เช่น

His belief amount to heresy

ความหลงผิดของเขาเท่ากับเป็นความศรัทธาออกรั้นนอก

ทาง

He became a convert because of misbelief

เขากลายเป็นคนเปลี่ยนศาสนาเพราะหลงผิด

unbelief แปลว่า ไม่เชื่อ หรือ ไม่ศรัทธา เช่น

I want to correct his attitude of unbelief

ข้าพเจ้าต้องการจะแก้ไขท่าทีอันไม่เลื่อมใสศรัทธาของเขา

His attitude towards religion is one of unbelief

ท่าทีของเขาต่อศาสนานั้น เป็นท่าทีที่แสดงว่าไม่เลื่อมใส

ศรัทธา

disbelief เป็นคำแรงกว่า แปลว่า เชื่อในทางตรงข้าม คือ

ไม่เชื่อคำพูด ทั้งยังเชื่อว่าเป็นคำพูดเท็จด้วย

He went so far as to express his disbelief

เขาถึงกับแสดงความเชื่อในทางตรงกันข้าม

Disbelief in the theory of Evolution is due

to ignorance

การลงความเห็นว่ายทฤษฎีแห่งการวิวัฒน์เป็นเท็จนั้นเนื่องมา

จากความโง่เขลา

misbelieve, unbelieve, disbelieve เป็นคำกริยาของ

นามเหล่านี้ แต่ที่ใช้ในปัจจุบันมี **disbelieve** เท่านั้น

big, great, large ใหญ่โต

ถาม : ขอเรียนถามอาจารย์ว่า คำว่า **big, great** และ **large**

ซึ่งต่างก็แปลว่า ใหญ่โต นั้น มีความหมาย และ ที่ใช้ผิดกัน

อย่างไร ดิฉันรู้สึกสับสนและไม่ทราบจะใช้คำไหนดี

ตอบ: **big** หมายถึงความใหญ่โตในทางรูปร่าง เช่น

He is a big man

เขาเป็นคนมีรูปร่างใหญ่โต

great มักจะหมายถึงความใหญ่โตโดยอุปมา เช่น

President Nixon is a great man

ประธานาธิบดีนิกสัน เป็นคนใหญ่คนโต

Great minds think alike

คนสติปัญญาสูง มักจะคิดเหมือนกัน

large หมายถึงความกว้างขวาง หรือน้ำใจกว้างขวาง หรือ
หมายเช่นเดียวกับ **big**

The subject was discussed at large

เรื่องนี้ได้ถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง (อย่างละเอียดลออ)

He lives in a large house

เขาอยู่ในบ้านกว้างขวางใหญ่โต

huge ใหญ่โตมหึมา

gigantic เหมือนยักษ์

border, boundary, frontier เขตแดน

border คือขอบเขตแคบ ๆ ที่อยู่ติดกับเส้นปักปันเขตแดน

frontier คือบริเวณที่อยู่สุดดินแดน

boundary คือเส้นปักปันเขตแดน

bullet, cartridge, shell

bullet หมายถึง ลูกกระสุนปืนเล็ก โดยเฉพาะหมายถึงหัวกระสุน
ไรเฟิล หรือปืนพก

cartridge หมายถึง กระสุนทั้งปลอก

shell หมายถึง หัวกระสุนปืนใหญ่

business, busyness

ถาม: กรุณาบอกความหมายของประโยคว่า

Your busyness is annoying

คำว่า busyness ควรจะเขียนว่า business ใช้ไหม กรุณา
บอกด้วยว่า business อ่านว่าอย่างไรด้วย

ตอบ: busyness อ่านว่า บีส-อีนึช แปลว่า ความยุ่ง ประโยค
ตัวอย่างนั้นถูกต้องแล้ว แปลว่า ความยุ่งของเธอเป็นที่น่า
รำคาญ

business อ่านว่า บีส-นึช แปลว่า ธุรกิจ หรือธุรกิจ

Business comes before pleasure

ธุระการงานต้องมาก่อนความสนุกสนาน

by, with, through

ถาม: คำว่า by, with และ through ที่แปลว่า โดย หรือด้วย
ความหมายผิดกันอย่างไร

ตอบ: ใช้ในความหมายคล้ายคลึงกัน เพียงแต่ว่า

by มักจะหมายถึง ผู้ก่อ เช่น

This book is by my husband

หนังสือนี้สามมีข้าพเจ้าเป็นผู้แต่ง

through มักจะบ่งถึง สาเหตุ เช่น

He acquired the post through influence

เขาได้ตำแหน่งมาโดย (หรือด้วย) อิทธิพล

with มักจะบ่งถึง เครื่องมือ เช่น

He eats with a spoon

เขากินอาหารด้วยช้อน

can, could, may, might

ถาม : กระผมสังเกตเห็นว่า ประโยคที่ใช้กริยานุเคราะห์ may กับ might, can และ could นั้น มักจะใช้สับสนปนเปกันบ่อยๆ ขอทราบเรียนตามอาจารย์ว่า เมื่อใช้สับสนเช่นนี้จะทำให้ความหมายผิดแปลกกันไปหรือไม่

ตอบ : can หมายถึงความสามารถ มักแปลว่า ได้ เช่น *You can go* แยกไปได้ *He cannot but resign* เขาทำอย่างอื่นไม่ได้ นอกจากลาออก

could แม้จะมีรูปเป็นอดีต ก็มักจะใช้เป็นปัจจุบันกาล ใน subjunctive mood เช่น *If it did not rain, I could have gone there* ถ้าฝนไม่ตก ผมก็คงสามารถไปนั่นได้

may หมายถึงการอนุญาต มักแปลว่า อาจ เช่น *You may go, if you like* ถ้าเธออยากไป จะไปก็ได้

might แม้จะเป็นรูปอดีตกาลก็จริง แต่ในสมัยนี้มักใช้เป็นบุ๋ง
จวบ้กาล เพื่อแสดงความสงสัยหรือเงื่อนไข หรือเพื่อแสดง
ความสุภาพในทำนอง subjunctive mood ดังนั้น **may** กับ
might จึงใช้สับกันได้เสมอ เป็นแต่เพียงว่า **might** แสดง
ความสงสัยมากกว่าเท่านั้น เช่น *He might (may) come.*
Who knows? เขาอาจจะมาก็ได้ ใครจะรู้ I wish I might
go, but it is impossible ดิฉันอยากจะไป แต่ไปไม่ได้

capable สามารถ

ถาม : คำนามของคำว่า **capable** มีสามคำคือ **capability, cap-**
acity และ **capaciousness** อยากจะเรียนถามอาจารย์ว่า มีที่
ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : **capaciousness** มักจะหมายถึง ความกว้างขวางของห้อง
หรือสติปัญญา

capacity มักจะหมายถึง ความจุหรือปริมาตรของวัตถุ หรือ
ความสามารถของจิตใจ และเครื่องจักร

capability มักจะหมายถึง ความสามารถของบุคคล

cape, peninsula, headline แหลม

cape มักจะหมายถึง แหลมขนาดเล็กที่ยื่นออกไปในทะเล

peninsula หมายถึงแหลมขนาดใหญ่ที่ยื่นออกไปในทะเล เช่น

The Malay Peninsula แหลมมลายู

headline เป็นแต่เพียงหัวทึนที่ยื่นออกไปในทะเล

caricature, cartoon

caricature หมายถึง ภาพล้อบุคคล

cartoon หมายถึง ภาพล้อเหตุการณ์

cent กับ สตางค์

ถาม: ใน บ.ม. (ปฏิธานุกรมแบบใหม่) บางแห่งแปล cent ว่า

สตางค์ ผมอยากถามว่า ทำไมจะแปลให้ตรงๆ ไม่ได้หรือ

ตอบ: ในที่ที่แปล cent ว่า สตางค์ นั้น โดยมากคำว่า cent

ไม่ได้หมายถึงหน่วยเงินตราเป็นราคาแน่นอน หมายถึงว่า

เป็นจำนวนเงินเล็กน้อยเท่านั้น ในประโยคที่ว่า *I haven't a*

cent ถ้าจะแปลว่า กันไม่มีเลยสักเซ็นต์เดียว คนไทยที่รักภาษา

ไทย ย่อมจะพึงระคายหู ประโยคเช่นนั้น แม้ในภาษาอังกฤษ

เอง ก็มักจะเปลี่ยนไปตามกาละเทศะดังตัวอย่างเช่น

I haven't a cent

I haven't a farthing

I haven't a dime

ประโยคทั้งสามประโยคนั้นมีความ เหมือนกันทั้งสิ้น

หลักสำคัญในการแปล ที่เราถือมอยู่ว่า ถ้าได้ใจความ

อย่างเดียวกันแล้ว เราจะบิดด้อยคำในการแปลไปอย่างไร่อม
ได้ทั้งนั้น นี่เป็นหลักที่เราถือในการแปลหนังสือโดยปกติ แต่
บางครั้งข้อความอาจจะบังคับ ให้ใช้ด้อยคำตรงๆ ก็ได้ เช่น
ในประโยคที่ผู้เขียนมุ่งหมายจะแสดงลักษณะของคนต่างชาติ
เป็นต้น

อนึ่ง คำว่า cent นั้น บางทีจะแปลตรงกับคำว่า สตางค์
ยิ่งกว่าที่คุ้นคิด cent มาจากภาษาลาตินว่า centum แปล
ว่าร้อย สต ก็แปลว่า ร้อย อย่างใน ศตวรรษ เพราะฉะนั้น
สตางค์ จึงแปลว่า ร้อยส่วน แท้จริง คำว่า สตางค์นี้ แปลเอา
มาจากคำว่า cent โดยตรง ในสมัยที่เราเลิกใช้อัฐ เปลี่ยนมา
ใช้อัตราเงินทศนิยม

chairman, speaker, president

ถาม: เพราะเหตุใดจึงใช้คำว่า speaker ในความหมายว่า ประ
ธาน จะใช้ president หรือ chairman ได้หรือไม่

ตอบ: **Speaker of the House of Commons** เป็นคำเรียก
ประธานสภาสามัญของอังกฤษ

President แปลว่า ประธานาธิบดี หรือนายกคือผู้เป็นหัว
หน้าประจำ

Chairman แปลว่า ประธาน คือผู้เป็นหัวหน้าเฉพาะคราว
ท่านจะใช้หมายถึงประธานสภาก็ได้ และก็ได้มีผู้เคยใช้แล้ว

change, exchange, interchange

change แปลว่า เปลี่ยนเฉยๆ เช่น *He changed horses* เขาเปลี่ยนม้าใหม่ (เอาม้าใหม่มาจากที่อื่น)

interchange แปลว่า แลกเปลี่ยน มักจะเป็นไปในทางดี *We interchanged compliments* เราต่างแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน *We interchanged ideas* เราแลกเปลี่ยนความคิดกัน (ปรึกษากัน)

exchange แลกเปลี่ยนทั้งในทางดีและไม่ดี บางครั้งหมายถึงโต้ตอบ เช่น *We exchanged horses* เราแลกเปลี่ยนม้ากัน (สลับคนขี่) *We exchanged a few words* เราโต้ตอบคำพูดกันเล็กน้อย (เถียงกัน)

exchange กับ interchange มักจะใช้คล้ายกัน แต่ในตัวอย่างข้างบนนี้ใช้ interchange ไม่ได้

cheap, inexpensive

cheap มักจะหมายความว่า ถูกและเลว

inexpensive หมายถึงราคาย่อมเยา แต่อาจไม่เลว

chimney, funnel

ถาม : chimney ก็แปลว่า ปล่องไฟ funnel ก็แปลว่า ปล่องไฟ
สิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ จะเรียกว่า chimney หรือ funnel

1. ปล่องไฟตามบ้านในเมืองหนาว

2. ปล่องเรือกลไฟ
3. ปล่องรถจักรลากขบวนรถไฟ

- ตอบ: 1. ปล่องไฟตามบ้านเรียกว่า chimney
2. ปล่องไฟเรือเรียกว่า funnel
  3. ปล่องไฟรถจักรเรียกว่า chimney

church, cathedral, temple, abbey, monastery วัด
 abbey และ monastery แปลว่า วัด โดยมากหมายถึงวัดที่มี
 พระอยู่ ทั้งในศาสนาคริสเตียนและศาสนาอื่น

church และ **cathedral** มักใช้กับโบสถ์คริสเตียนโดยเฉพาะ
cathedral มักหมายถึงโบสถ์ที่ใหญ่โตและงดงาม

temple นั้นแท้จริงแปลว่า โบสถ์ หรือวิหาร หรือที่ประดิษฐานของ
 เทพเจ้า คือ ศาล และมักใช้หมายถึง โบสถ์ วิหาร ของ
 ศาสนาที่ไม่ใช่คริสเตียน ในประเทศไทยเราใช้คำว่า Temple
 of the Emerald Buddha คือวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่ง
 เป็นการถูกต้อง เพราะวัดพระแก้ว ไม่มีพระสงฆ์ ส่วนคำว่า
 Marble Temple ก็คือได้ว่าถูกต้อง ถ้าหมายถึงอุโบสถ หรือ
 วิหารวัดเบญจมบพิตรโดยเฉพาะ ส่วนคำว่า Temple of Dawn
 ซึ่งแปลกันว่า วัดอรุณราชวรารามนั้นน่าจะไม่ใช่ตรงนัก เพราะ
 คำว่า temple เพิ่งเล็งไปถึงอุโบสถ หรือวิหาร ไม่ใช่วัดทั้งวัด
 และไม่ใช่พระปรางค์แน่ ๆ

clean, cleanly, cleanse สะอาด

ถาม : ผมอ่านหนังสือพบประโยคที่ว่า *He is a cleanly person*
ผมไม่เข้าใจเลยว่า ทำไมคำว่า *cleanly* ซึ่งเป็นกริยาวิเศษณ์
จึงไปประกอบนามว่า *person* ได้

ตอบ : *cleanly* เป็นได้ทั้งกริยาวิเศษณ์และคุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์
cleanly (อ่านว่า คลีน-ลี) มีความหมายสืบเนื่องมาจากคุณศัพท์
clean แปลว่า สะอาดเฉยๆ

cleanly เป็นคุณศัพท์ (อ่านว่า คลเลน-ลี) แปลว่า มีนิสัย
ชอบความสะอาดสะอาด หรืออยู่ในสภาพสะอาดสะอาดเสมอ

*A mechanic may be cleanly but he is not always
able to keep clean*

ช่างฟิตอาจเป็นคนชอบความสะอาด แต่เขาจะรักษาตัวให้
สะอาดเสมอไปไม่ได้

อนึ่ง *clean* เมื่อเป็นกริยากับ *cleanse* มีความหมาย
คล้ายกัน แต่ *cleanse* มักจะมีความหมายสูงกว่า และใช้ในการ
การอุปมา แปลว่า ทำให้บริสุทธิ์หมดจด

climate, clime, weather ฝนฟ้าอากาศ

ถาม : คำว่า *weather, climate* ต่างก็แปลว่า ฝนฟ้าอากาศ อยากร
จะเรียนตามอาจารย์ว่า มีที่ใช้และความหมายผิดกันอย่างไร

ตอบ: weather หมายถึง ฝนฟ้าอากาศชั่ววันหนึ่ง หรือขณะหนึ่ง
climate หมายถึง ฝนฟ้าอากาศตามฤดูกาลชั่วระยะปีหนึ่ง หรือ
มากกว่า

clime หมายถึง ท้องถิ่นที่แบ่งออกโดยถือฤดูกาลเป็นเกณฑ์

close, closely ใกล้

ถาม: ประโยคว่า *He sits close to me* นั้น คำว่า close
ก็เป็นกริยาวิเศษณ์นะสิครับ มีหรือครับที่ close เป็นกริยา
วิเศษณ์ ถ้าเช่นนั้นคำกริยาวิเศษณ์ว่า **closely** ละ จะมีที่ใช้
อย่างไร

อนึ่ง คำว่า close ก็เป็นคุณศัพท์อยู่แล้ว แต่ทำไมจึงต้อง
ใช้คำว่า closed door ด้วยเล่าครับ

ตอบ: close ที่ เป็นกริยาวิเศษณ์ มักจะใช้หมายถึง ความใกล้
ชิดโดยระยะ หรือเวลา

closely เป็นกริยาวิเศษณ์ ใช้ในความหมายที่แปลว่า ใกล้
ชิด ในความหมายอื่นๆ ทั่วไป

ความหมายของ close กับ closed นั้นต่างกันมาก
closed แปลว่า ปิด

close แปลว่า ใกล้ชิด, ใกล้เคียง, สนับสนุน, (ตัดผม) สั้น,
อบอวล, เหนียวแน่น, แน่นหนา, ลึกลับ

club, society, association สโมสร, สมาคม

ถาม: คำว่า club, society และ association ต่างก็แปลว่า
สมาคม หรือ สโมสร ขอเรียนถามว่ามีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: club หมายถึงสโมสรเพื่อการสังคมหรือรื่นเริง

association หมายถึงสมาคมที่มีความมุ่งหมายในทางการ
เมือง ค้าขาย หรือ อาชีพ

society ใช้คล้ายกับ association แต่มีความมุ่งหมายในทาง
สังคมมากกว่า

union เป็นคำกว้าง หมายถึงการรวมกันได้ทุกอย่าง

league เคยแปลเป็นไทยว่า สันนิบาต ใช้คล้าย alliance
แต่มีความหมายไปในทางร้ายก็ได้

coast, shore, bank ฝั่ง

coast มักจะหมายถึงดินแดนฝั่งทะเลที่กว้างยาวกว่า shore และ
หมายถึงบริเวณข้างหลังฝั่งด้วย

shore ใช้กับฝั่งทะเลโดยเฉพาะ

bank ใช้กับฝั่งแม่น้ำโดยเฉพาะ

come, go

ถาม: กรุณาอธิบายวิธีใช้กริยา come และ go ผมสงสัยประโยค

ว่า *But you are going with us on this train* ซึ่งน่าจะ

จะใช้ coming แทน going หรืออย่างไร

ตอบ: come และ go ใช้เหมือนภาษาไทย คือ come มาทาง
ตัวเรา และ go ไปจากตัวเรา

ประโยคนั้นใช้ going เห็นจะถูกกว่า เพราะรถไฟกำลัง
จะแล่นไปจากสถานที่ที่พูดกัน

commensurate, commensurable

commensurable แปลว่า วัดได้โดยถือเกณฑ์เดียวกัน

commensurate แปลว่า สมส่วนสมสัด

committee, commission

committee กับ commission มักใช้กันทั่วไปโดยไม่

แยกความหมาย แต่ทางราชการมักจะกำหนดคำว่า

committee แปลเป็นไทยว่า คณะกรรมการ

commission แปลว่า คณะกรรมาธิการ

communication, locomotion, transportation

ถาม: transportation, locomotion, communication มีความ
หมายคล้ายกัน กรุณาเติมคำหนึ่งคำใดในสามคำนี้ ลงในประ
โยคต่อไปนี้

1. The telegraph is a means of — — — but
cannot be used as a means of — — —

2. Nowadays the airplane is used as a means
of — — — as well as — — —

อนึ่ง ขออาจารย์ช่วยกรุณาแจ้งให้ทราบด้วยว่า ประโยค
สองประโยคข้างล่างนี้ ประโยคไหนผิด ประโยคไหนถูก

1. Transport of goods by water is cheaper

2. Transportation of goods by water is cheaper

ตอบ: **transportation** แปลว่า การขนส่ง ทั้งคน และสินค้า

locomotion แปลว่า การไปไหนมาไหน หมายถึงการเคลื่อน
จากแห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง

communication แปลว่า การคมนาคม หรือการติดต่อโดย
ตนเอง เช่นการพูดกัน หรือ การสื่อสาร เช่น ไปรษณีย์ โทร
เลข โทรศัพท์

1. *The telegraph is a means of communication,
but cannot be used as a means of locomotion (or
transportation)*

2. *Nowadays the airplane is used as a means
of locomotion as well as transportation*

transport เป็นได้ทั้งกริยา และนาม เมื่อเป็นนาม มีความ
หมายใช้ได้เท่ากับ **transportation** แปลว่า การขนส่ง ดัง
นั้น ประโยคทั้งสองจึงถูกทั้งคู่

compare to, compare with เปรียบ

พจนานุกรม 21/10/2565

ถาม: **compare to** กับ **compare with** ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: compare to แปลว่า เปรียบให้เห็นความคล้ายคลึงกัน
เช่น *He compared the State to a ship* เขาเปรียบรัฐ
กับนาวา

compare with แปลว่า เที่ยบให้เห็นความแตกต่างกัน เช่น
I cannot compare with him in ability ผมไม่เสมอเหมือน
กับเขา (แตกต่างกับเขา) ได้ ในเชิงความสามารถ

corporation, company บริษัท

ถาม: corporation กับ company ต่างกันอย่างไร

ตอบ: company ในอังกฤษแปลว่า บริษัทค้าขาย

corporation ในอเมริกาหมายถึง บริษัทค้าขาย แต่ในอังกฤษ
มักจะหมายถึง เทศบาล

complement, supplement

complement คือสิ่งที่ประกอบเข้าไปให้บริบูรณ์

supplement คือสิ่งที่เพิ่มเข้าไปให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น

complex, complicated

complex กับ **complicated** มีความหมายคล้ายกัน แต่

complex มักจะหมายถึงมีส่วนประกอบมากมาย หรือสลับซับซ้อน

complicated มักจะหมายถึง ยุ่งเหยิง หรือนุงนุง

conscienable, conscientious

conscienable มักจะหมายถึง กลัวบาป หรือมีหิริโอตตัมปะ

conscientious มักจะหมายความว่า ซื่อตรงต่อหน้าที่

consequently, subsequently

subsequently หมายถึงเหตุการณ์ที่ตามมา จึงมักจะแปลว่า ก็ เช่น

He went abroad, and subsequently resigned

เขาไปต่างประเทศ แล้วก็ลาออก

consequently หมายถึงผลที่ตามมา มักจะแปลว่า จึง เช่น

He preferred to stay abroad, and consequently

resigned

เขาสมัครใจอยู่ต่างประเทศ เขาจึงลาออก

consist of, consist in

consist of แปลว่า ก่อปรึขึ้นด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วน เช่น

The cabinet consists of sixteen ministers

คณะรัฐมนตรีก่อก่อขึ้นด้วยรัฐมนตรีสิบหกท่าน

consist in แปลว่า มาจาก เกิดจาก หรือ ก่อปรึขึ้นด้วยสิ่งใด
สิ่งหนึ่งเป็นประการสำคัญ เช่น

True happiness does not consist in wealth

ความสุขอันแท้จริงนั้น หาได้เกิดจากความมั่งคั่งไม่

continuous, continual, continuity

continuous มักจะแปลว่า ติดต่อกันไป เช่น *continuous flow*

of water การไหลของน้ำโดยไม่ขาดสาย

continual มักแปลว่า บ่อย ๆ เรื่อยไป แต่ขาดเป็นช่วง ๆ เช่น
continual illness การป่วยไข้บ่อย ๆ แต่หลักนี้ไม่แน่นเสมอไป

continuity เป็นนามของ **continuous** แปลว่า ติดต่อกันไป

continuance เป็นนามของ **continual** แปลว่า บ่อย ๆ หรือต่อ
ไปโดยไม่ละลด

continuation เป็นนามของกริยา **continue** แปลว่า ต่อกันไป
หรือเริ่มใหม่

corroborate, collaborate

corroborate มักใช้กับเรื่องราว แปลว่า สนับสนุน หรือ ยืนยัน
หรือ ส่งเสริม

collaborate มักใช้กับบุคคล แปลว่า ร่วมมือ หรือ สนับสนุน
หรือช่วยเหลือ

cost, price, charge, value, expense, worth

cost หมายถึง ราคาทุนหรือเสียหายที่ลงทุนไป

price มักจะหมายถึง ราคาขาย หรือราคาที่ซื้อมา

priceless ไม่ได้หมายความว่า ไม่มีราคา แต่หมายความว่าหากำ
มิได้

charge มักจะหมายถึง ราคาค่าธรรมเนียมเป็นการแลกเปลี่ยนกับ
บริการ

expense หมายถึง ค่าใช้จ่าย

value หมายถึง คุณค่า

valueless แปลว่า ไม่มีค่า

invaluable แปลว่า หากามีได้ คือมีค่ามากมายเหลือที่จะตีราคาได้

worth หมายถึง คุณค่าอันเป็นเนื้อหาของวัตถุหรือบุคคล

dare, dare not

ถาม : ดิฉันยังมีความข้องใจในภาษาอังกฤษ คำว่า dare กับ dare not คือพบในตำรามีประโยคตัวอย่างว่า

He dares

He dare not

สงสัยว่าทำไมในประโยคปฏิเสธ dare จึงไม่เติม s ทั้ง ๆ

ที่มี subject เป็น third person, singular number

ตอบ : ทั้งสองประโยค จะเติม s หรือไม่เติมก็ได้ ทั้งนี้เพราะคำว่า

dare ในสมัยก่อน เป็น past tense ฟังเอามาใช้เป็น pres-

ent tense ในสมัยปัจจุบัน ฉะนั้นแม้จะใช้ในรูป เอกพจน์

บุรุษที่สาม เมื่อตามหลังด้วยคำว่า not ไม่ต้องเติม s ก็ได้ เช่น

He dare not come ส่วนคำว่า to ข้างหลัง dare จะใช้หรือ

ไม่ใช้ก็ได้ เช่น *He dares come* หรือ *He dares to come*

ส่วน *durst* เป็นภาษาเก่า เดียวนี้ส่วนมาก ใช้ *dared* แทน

dear, loving รัก

ถาม : คำว่า loving กับ dear ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: loving แปลว่า ซึ่งเต็มไปด้วยความรัก เช่น *his loving wife* คือ ภรรยาที่รักสามี

dear ที่ได้รับความรัก เช่น *his dear wife* ภรรยาที่เขารัก

defend, protect, prevent, shelter, ward off

ถาม: ผมต้องการแต่งประโยคที่ว่า เราเตรียมตัวป้องกันข้าศึกศัตรู ผมเขียนว่า *We prepare ourselves to protect the enemy* ได้ไหม แต่ผมรู้สึกว่ามันฟังแปร่งหูชอบกล ผมจึงต้องขอความกรุณาเรียนตามอาจารย์มาว่ามันถูกหรือผิดกันแน่

อนึ่ง defend แปลว่า ป้องกัน protect ก็แปลว่า ป้องกัน
อยากเรียนถามว่า มีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: กรรมของกริยา protect จะต้องเป็นผู้ได้รับการป้องกันเสมอ ดังนั้นในประโยคที่คุณเขียนมานั้นจึงผิด ใช้ไม่ได้ ประโยคที่ถูกคือ *We are prepared to protect ourselves against the enemy*

defend แปลว่า ต่อสู้เพื่อป้องกันตัว

protect แปลว่า คุ้มกัน หรือป้องกันรักษา เช่น *A fortress*

is defended by its guns and protected by its walls
ป้อมปืนเป็นเครื่องต่อสู้ป้องกัน และมีกำแพงเป็นเครื่องคุ้มกัน

shelter มีความหมายในทางบวก หรือในทางช่วยเหลือป้องกันรัก

พจนานุกรม 21/10/2565

ษาเช่นเดียวกับ protect แปลว่า ปกป้อง เช่น *He sheltered*

a Jew in his house เขาปกป้องคนยิวไว้ในบ้าน (ให้คนยิวอาศัยหลบซ่อนอยู่ในบ้าน)

prevent มีความหมายในทางลบ แปลว่า ป้องกันมิให้ เช่น *He locked the door to prevent theft* เขาใส่กุญแจประตู เพื่อป้องกันขโมย (เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขโมย)

ward off หรือ **fight off** มีความหมายในทางลบ ตรงกันข้ามกับ **protect** แปลว่า กำจัดขัดเบา หรือ ต่อสู้ป้องกัน เช่น *We must have troops in order to ward off (to fight off) an enemy* เราต้องมีทหารไว้เพื่อต่อสู้ป้องกันข้าศึกศัตรู *We must fight off corruption* เราจักต้องกำจัดขัดเบา (ต่อสู้ป้องกัน) การกินสินบน

definite, definitive

definite แปลว่า แน่นนอน ชัดแจ้ง เช่น *You have not given me a definite answer* เธอยังไม่ได้ให้คำตอบอันแน่นอนแก่ฉัน

definitive แปลว่า เด็ดขาด, สุกท้าย เช่น *I gave him a definitive answer* ข้าพเจ้าได้ให้คำตอบเขาเด็ดขาด

deportment, deportation

ถาม: นามของกริยา *deport* มีสองคำคือ **deportment** กับ **deportation** สองคำนี้มีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : นาม **deportment** ใช้ได้ในความหมายที่แปลว่า การวางท่าทาง เช่น *Her graceful deportment impressed him*
การวางท่าได้งดงามของหล่อหน้าประทับใจเขา

นาม **deportation** ใช้ได้ในความหมายที่แปลว่า เนรเทศ
เช่น *They were sentenced to deportation* พวกเขาถูก
ตัดสินให้เนรเทศออกนอกประเทศ

destiny, destination

ถาม : นาม **destiny** และ **destination** ของกริยา **destine** ใช้
ต่างกันอย่างไร

ตอบ : **destiny** ใช้ในความหมายว่า เกราะหักกรรม หรือ พรหมลิขิต
destination ใช้ในความหมายว่า ความมุ่งหมาย

disarmed, unarmed

ถาม : **disarmed** กับ **unarmed** มีที่ใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ : **disarmed** เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ถูกปลดอาวุธ เช่น
Disarmed soldiers were confined ทหารที่ถูกปลดอาวุธต้อง
อยู่ในที่คุมขัง

unarmed แปลว่า ไม่มีอาวุธ เพราะไม่ได้เอามา เช่น *Un-
armed civilians were set free* พลเรือนที่ไม่มีอาวุธได้
รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระ

discompose, decompose

discompose แปลว่า ทำให้เดือดร้อน หรือ กระทบกระอ่วน

decompose แปลว่า ทำให้สลาย หรือ เน่าเปื่อย

discover, uncover

discover แปลว่า พบ

uncover แปลว่า เปิด

discuss, debate, argue, dispute

discuss แปลว่า พิจารณาและถกเถียง

argue แปลว่า ถกเถียงด้วยเหตุผล

debate แปลว่า โต้เถียงโดยมีกฎเกณฑ์, อภิปราย

dispute แปลว่า เถียง, ทะเลาะ

disinterested, uninterested

disinterested มักจะหมายความว่า ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น *I am a disinterested spectator* ผมเป็นคนดูที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย

uninterested มักจะหมายความว่า ไม่ทึ่ง หรือ ไม่เอาใจใส่ เช่น *I am an uninterested outsider* ข้าพเจ้าเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่สนใจ แต่ทั้งนี้การใช้โดยไม่แยกความหมายก็มีมาก

disorganization, inorganization, unorganized

unorganized เป็นคุณศัพท์ เปลี่ยนมาจากคำว่า **organized** แปลว่า ไม่มีระเบียบ, ไม่ร่วมมือร่วมใจกัน

disorganization แปลว่า การรวบรวมไม่ดี

inorganization แปลว่า ไม่มีการรวบรวม

dispensary, clinic, pharmacy, drugstore

ถาม : ร้านขายยามีคำแปลเป็นภาษาอังกฤษหลายคำ เช่น dispensary, clinic, drugstore, pharmacy อยากเรียนถามว่า มีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : **dispensary** คือร้านจำหน่ายยาโดยไม่คิดราคา หรือขายโดยราคาถูกลง เช่น โฮสพิทอล แต่ก็มีผู้เอามาใช้เป็นชื่อร้านขายยาธรรมดา

pharmacy คือร้านซึ่งมีเภสัชกรทำการผสมยาขายตามคำสั่งของแพทย์ เภสัชกรเรียกว่า pharmacist หรือ dispensing chemist

drugstore คือร้านขายยาธรรมดา จะมีหรือไม่มีเภสัชกรก็ได้

apothecary คือร้านขายยาสมัยโบราณ ซึ่งผู้ขายยาทำหน้าที่เป็นแพทย์ไปด้วยในตัว

clinic คือสถานที่ทำการรักษาพยาบาลคนไข้ที่ไม่ได้อยู่ประจำ โดยมากสถานที่เช่นนั้น มักเป็นสาขาของโรงพยาบาล หรือโรงเรียน หรือกองการกุศล รากเดิมของศัพท์แปลว่า คนไข้ที่อยู่บนเตียง หรือการสอนนักเรียนแพทย์ข้างเตียงคนไข้ ดังนั้น

clinical lecture จึงแปลว่า การสอนโดยมีคนไข้ให้ดู ส่วน

หมอดอย 21/10/2565

คำว่า clinical thermometer นั้น แปลว่า ปุรุษสำหรับ
วัดความร้อนคนไข้เท่านั้น

displace, misplace, replace, unplaced

displace แปลว่า เข้าแทนที่โดยขับออกไป หรือเข้าแย่งที่ เช่น

*The U.S.A. has displaced Britain as the greatest
naval power* สหรัฐอเมริกาได้เข้าแย่งที่อังกฤษในฐานะเป็นประ
เทศที่มีอำนาจทางนาวีใหญ่ยิ่งที่สุด

misplace แปลว่า วางผิดที่ เช่น *My confidence has been
misplaced* ความไว้วางใจของมมถูกวางผิดที่ คือผมไว้วางใจคน
ผิดเสียแล้ว

replace แปลว่า เข้าแทนที่เฉย ๆ หรือวางคืนที่ เช่น *No one
can replace him* ไม่มีใครจะแทนที่เขาได้ *Have you re-
placed the tools* เธอได้เอาเครื่องมือไว้ที่เดิมแล้วหรือ

unplaced ใช้เป็นคุณศัพท์แปลว่า (ม้า) ไม่ได้ที่หนึ่ง สอง สาม
เช่น *The favourite is unplaced* ม้าตัวเก่งไม่ชนะ ที่หนึ่ง
ที่สอง ที่สาม

dissatisfied, unsatisfied, unsatisfactory

unsatisfied เป็นคุณศัพท์ มักจะใช้กับนามที่ไม่ใช่บุคคล แปลว่า
ไม่สมปรารถนา เช่น *His wants remain unsatisfied* ความ
ต้องการของเขายังไม่สมปรารถนา

unsatisfactory ก็มักจะใช้กับนามที่ไม่ใช่บุคคล เช่นเดียวกัน
แปลว่า ไม่น่าพอใจ เช่น *Your proposals are unsatisfactory* ข้อเสนอของคุณยังไม่เป็นที่พอใจ

dissatisfied มักจะใช้กับบุคคล แปลว่า ไม่พอใจ เช่น *I am very much dissatisfied with your conduct* ฉันไม่พอใจในความประพฤติของเธออย่างยิ่ง

dissenting, dissentient, dissentious

dissenting กับ **dissentient** มักจะหมายถึงบุคคล ซึ่งแสดงตัวว่าไม่เห็นพ้องกับคนอื่น ๆ

dissentious มักจะใช้กับนามที่ไม่ใช่บุคคล (เช่นพรรค) ซึ่งแตกแยก หรือไม่ลงรอยกัน

disunited, ununited

disunited เป็นคุณศัพท์ แปลว่า แยกกัน

ununited เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ไม่ได้รวบรวมกัน แต่ไม่ได้ทะเลาะกัน

do, make ทำ

do มักจะหมายความว่า ทำท่า หรือ ปฏิบัติ เช่น *Don't do that* อย่าทำอย่างนั้น

make มักจะหมายความว่า ทำหรือประกอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้น เช่น *Don't make trouble* อย่าก่อความยุ่งยากขึ้น

door, gate

door หมายถึง ประตูบ้าน

gate หมายถึง ประตูรั้ว

dozen, dozens

ถาม: ประโยคสองประโยค คือ

1. *Let me have two dozen of these oranges*

2. *There were dozens of aircraft on the field*

ประโยคที่หนึ่ง dozen ไม่มี s ส่วน ประโยคที่สอง dozens มี s
อยากเรียนถามอาจารย์ว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

ตอบ: ประโยคที่หนึ่ง ตามหลังจำนวนเลข คือ two dozen พหูพจน์ไม่ต้องเติม s

ประโยคที่สอง ไม่ตามหลังจำนวนเลข คือ dozens of aircraft พหูพจน์ต้องเติม s

drawing, sketch, painting, pastel วาด

painting คือภาพเขียนบนผ้าใบด้วยสีน้ำมัน (หรือบางครั้งหมายถึง
ถึงภาพเขียนบนกระดาษด้วยสีน้ำ)

~~pastel~~ คือภาพเขียนบนกระดาษด้วยดินสอสี

drawing คือภาพบนกระดาษที่เขียนด้วยดินสอหรือปากกา

sketch คือภาพบนกระดาษที่เขียนเพียงคร่าว ๆ

drunk, drunken เมา

drunk เมื่อใช้เป็นคุณศัพท์ แปลว่า มึนเมาชั่วเวลาหนึ่ง

drunken แปลว่า มึนเมาเป็นอาเจณ คือ ชีเมา

dual, double, twin, duplex, duplicate, couple, pair

dual มักจะแปลว่า สองฝ่าย

double มักจะแปลว่า ซ้อน

twin มักจะแปลว่า แผลด

duplex แปลว่า ทำงานสองด้าน

duplicate เหมือนกันสองฉบับ มักจะแปลกันว่า สำเนา ถ้าจะจำกัด

ความให้ถูกต้องแล้ว duplicate ไม่ใช่สำเนา หากเป็นฉบับจำลอง
ซึ่งมีลายเซ็นครบถ้วน อย่างหนังสือสัญญาที่ทำเป็นสองฉบับ

ในกรณีส่วนมาก คำเหล่านี้ใช้สับกันได้

couple, pair, brace แปลว่า คู่ แต่ใช้สับกับคำจำพวกข้างต้น
ไม่ได้ เพราะเป็นนาม

(due to, owing to, because of เนื่องมาจาก

due to และ **owing to** เป็นคุณศัพท์ใช้ได้เหมือนกันในความ
หมายว่า เนื่องมาจาก แต่โดยหลักไวยากรณ์จะใช้ในทำนองบุพ
บท หรือ กริยาวิเศษณ์ เพื่อขยายกริยาอย่าง **because of** ไม่ได้

The error is due (owing) to our ignorance ใช้ได้

We err because of our ignorance ใช้ได้

We err due to our ignorance ใช้ไม่ได้

during, while ขณะที่

while และ during มีความหมาย เหมือนกัน ผิดกันที่

while เป็น สันธาน

during เป็นบุพบท

dye, paint, colour, pigment สี

pigment คือวัตถุที่ใช้ทำ paint สำหรับทาสีบ้าน

dye คือ วัตถุสำหรับย้อมผ้า

colour คือ สีของผ้าที่ย้อมแล้ว หรือสีของบ้านที่ทาแล้ว

earth, world โลก

ถาม: คำว่า earth กับ world มีความหมายแตกต่างกันอย่างไร

ตอบ: earth หมายถึง ดาวพระเคราะห์ที่ชื่อว่า ราชู คือ โลกตั้ง

แต่สมัยยังไม่มีชีวิตจนถึงสมัย *One hundred million years*

ago the earth was uninhabited by man โลกเมื่อนั้นร้อย

ล้านปีมาแล้วไม่มีมนุษย์อาศัยอยู่

world หมายถึง โลกพร้อมด้วยเหล่ามนุษย์ *The world is*

full of different races โลกมนุษย์เต็มไปด้วยชนต่างชาติ

ต่างภาษากัน

ease, comfort ความสบาย

หมายเหตุ 21/10/2565

ถาม: ผมได้อ่านหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ มีประโยคหนึ่งว่า *Lux-*

ury, ease and comfort exist in plenty in Mexico city

คำว่า ease กับ comfort ต่างกันอย่างไร

ตอบ: **comfort** เป็นไปในทางบวก คือ เครื่องให้ความสบาย หรือ เครื่องปลอบใจ

ease เป็นไปในทางลบ คือ เครื่องผ่อนคลายให้ได้รับความสบาย เช่น ความสงบ

eat, have, take

ถาม: **eat, have, take** ซึ่งมีความหมายว่า กิน หรือรับประทาน ใช้ในโอกาสอย่างไร และทำไมคำว่า **eat** จึงเป็นคำหายาก

ตอบ: **eat** มีความหมายตรงกับคำว่า กิน ที่เดียว และเพราะเหตุว่า การกิน (และการด่ำย) เป็นเรื่องของสัตว์ (รวมทั้งคนด้วย) ท่านผู้ใดบางคนจึงไม่อยากจะใช้คำนี้ ไม่ว่าจะในภาษาไหน ๆ

have กับ **take** มีความหมายกว้างเช่นเดียวกับคำว่า รับประทาน จึงอนุโลมเอาว่า เป็นคำผู้ดี แต่คำเหล่านี้ ใช้สับเปลี่ยนกันไม่ได้ทุกโอกาส

You can take a cigarette, but you cannot eat it

You can have or drink coffee, but you cannot eat it

อนึ่งเวลากินซุบ หรือ กินน้ำชา พร้อมด้วยขนมปัง และ

ขนม ใช้คำว่า **eat** ไม่ใช่ **drink**

economy, economics, economical, economic

economical เป็นคุณศัพท์ มีความหมายว่า ประหยัด หรือ กระ
เหม็ดกระแหม่ หรือ ถูก

economic เป็นคุณศัพท์ที่มีความหมายว่า ถูกตามหลักเศรษฐศาสตร์

economy เป็นนามหมายถึง การผลิตและการอุปโภคบริโภค (ของ
ประเทศ) แปลว่า เศรษฐกิจ

economics เป็นนาม หมายถึง วิชาเรื่องนี้ แปลว่า เศรษฐศาสตร์

edit, publish, print, type

ถาม: edit, publish, print แตกต่างกันอย่างไรร

ตอบ: **edit** ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการ เช่น *He edits (is editor of) this weekly paper* เขาเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ราย
สัปดาห์ฉบับนี้

publish ทำการพิมพ์โฆษณา หรือ พิมพ์จำหน่าย เช่น *Many books of his are not published* หนังสือของเขามีได้พิมพ์ออก
จำหน่าย (พิมพ์โฆษณา) หลายเล่ม

print ทำการพิมพ์หนังสือ หรือหนังสือพิมพ์ด้วยแท่นพิมพ์ เช่น
His article was printed in Siamrath บทความของเขา
ลงพิมพ์ในสยามรัฐ *My book is now out of print* หนังสือ
ของผมขาดตลาด (พิมพ์จำหน่ายหมดไปแล้ว)

type แปลว่า พิมพ์ดีด เช่น *I have never learnt how to*

type ผมไม่เคยหัดพิมพ์ดีดเลย

effect, consequent, result

effect คือ ผลขั้นต้น

consequence คือ ผลภายหลัง

result คือ ผลสุดท้าย *The effect of the blow was a broken*

head; the consequence a lengthy stay in a hospital;

and the result retirement from King's service ผลขั้นต้น

ของการถูกตี คือ ศรษะแตก ผลภายหลังคือต้องอยู่โรงพยาบาล

เป็นเวลานาน และผลขั้นสุดท้ายคือ ต้องออกจากราชการ

effective, effectual, efficient, efficacious

การแยกแยะความหมายของ effective, effectual, efficient

และ efficacious ไม่สู้จะมีหลักแน่นอนนัก

effective มักจะแปลว่า ซึ่งจะมีผลจริงจัง ฉะนั้นจึงมักตรงกับคำว่า

active

effectual มักจะแปลว่า ได้ผลสมหวัง หรือสมความต้องการและมัก

จะเพ่งเล็งกับสิ่งที่ล่วงมาแล้ว ฉะนั้นจึงมักตรงกับคำว่า decisive

efficient มักจะหมายความว่า ได้ผลดีอยู่เรื่อย ฉะนั้นจึงมักตรงกับคำว่า

competent

efficacious มักจะแปลว่า มีคุณสมบัติที่จะยังผลได้เสมอ ตรงกับ

คำไทยว่า ชะงัด

either, whether หรือ

whether โดยปกติต้องใช้กับ *or* เช่น *I don't know whether he will be here or not* ผมไม่รู้ว่า เขาจะมาที่นี่หรือไม่ แต่บางครั้งจะละ *or not* ไว้ในฐานะเข้าใจก็ได้

either ซึ่งแปลว่า หรือ เหมือนกัน ใช้ในความหมายคนละอย่าง *Whether my son or my daughter goes is not important* ลูกชายหรือลูกสาวของฉันจะไปก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญ กับ ประโยคว่า *Either my son or my daughter will be welcome* ลูกชายหรือลูกสาวของฉันคนหนึ่งคนใดจะได้รับการต้อนรับ มีความหมายผิดกัน คำว่า *whether* กับ *either* ในสองประโยคนั้น ใช้สับกันไม่ได้

Embassy, Legation, Ambassador, Minister

Embassy คือสถานทูตที่มี เอกอัครราชทูต คือ **Ambassador**
เป็นหัวหน้า

Legation คือ สถานทูตที่มีเพียง อัครราชทูต คือ **Minister**
เป็นหัวหน้า

charge d' Affaires คือ อุปทูต

envoy extraordinary คือ ผู้แทนพิเศษ

minister plenipotentiary คือ อัครราชทูต ผู้มีอำนาจเต็ม

enemy กับ enemies

enemy ที่ใช้เป็นพหูพจน์ หมายถึง ข้าศึก เช่น *The enemy were driven back in a hand-to-hand fight* ข้าศึกถูกตีถอยร่น
จนต้องทำการต่อสู้ประจัญบานกัน

enemies หมายถึง ศัตรูเป็นบุคคล เช่น *They were our enemies*
พวกเขาเป็นศัตรูของเรา

engine, machine, apparatus

engine ในสมัยปัจจุบัน มักหมายถึง เครื่องจักรกลที่ให้กำลัง เช่น
เครื่องยนต์ เครื่องไอน้ำ เครื่องไอพ่น

machine หมายถึง เครื่องกลไกต่างๆ ไป

apparatus หมายถึง เครื่องใช้ขนาดใหญ่

enter, entry, entrance, entrant, entering

ถาม : คำกริยา enter ซึ่งแปลว่า เข้าไป นั้น มีค่านามอยู่สามคำ
คือ entry entrance, entrant กรุณาบอกไว้ในประโยคต่อ
ไปนี้จะใช้ คำไหน

1. *There is only one — — — into the hall*

2. *The — — — examination is very stiff*

3. *There is no — — — for the race*

4. *There is no — — — on this page*

ตอบ: 1. *There is only one entrance (หรือ entry) into the hall*

2. *The entrance examination is very stiff*

3. *There is no entry (หรือ entrant) for the race*

4. *There is no entry on this page*

entrance กับ entry ใช้แทนกันได้ในความหมายว่า เข้ามา, มาสู่, เข้าครอบครอง

entrance ใช้ในความหมายว่า เข้าเป็นสมาชิก เข้าเป็นนิสิต ในมหาวิทยาลัย ความหมายนี้ ใช้ entry ไม่ได้

entry ใช้ในความหมายว่า เข้าซื้อกัน, กรอกรายการในบัญชี ความหมายนี้ใช้ entrance ไม่ได้

entering ใช้ในความหมายที่แปลว่า เข้าร่วม, ลงมือ กล่าวถึง

equal, equivalent, congruent, coincident, congruous

equivalent ประโยคว่า *The two triangles are equivalent*

แปลว่า สามเหลี่ยมสองรูปมีเนื้อที่เท่ากัน

congruent, congruous, coincident ประโยคว่า *The two*

triangles are congruent (congruous coincident) แปลว่า

สามเหลี่ยมสองรูปทับกันสนิท คือไม่แต่มีเนื้อที่เท่ากันเท่านั้น

แต่ยังมีสัณฐานเหมือนกันทุกอย่าง

equal เป็นคำกลางๆ แปลว่า เท่ากัน หรือ เสมอกัน หรือ พอกัน

essence, essential

essence เป็นนาม มักจะแปลว่า สิ่งสำคัญ

essential เมื่อเป็นนาม มักจะแปลว่า สิ่งจำเป็น แต่คำทั้งสองนี้
มักจะใช้ปนกันบ่อย ๆ

event, incident, circumstance, occurrence

event สิ่งที่เกิดขึ้นโดยมีเหตุ หรือ สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างน่าสังเกต จะ
เรียกร่าง ๆ ว่า อุบัติเหตุก็ได้

occurrence สิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุ

incident สิ่งเล็กน้อยที่เกิดขึ้น ในขอบเขตของเรื่องใหญ่ เช่น วิว
ราวในงานแสดงสินค้า

circumstances คือ กรณีแวดล้อม มักใช้เป็นพหูพจน์

example, instance, sample, illustration, specimen

example และ **instance** แปลว่า อุทาหรณ์ โดยมากมัก ไม่มี
ตัวตน เช่น *This is an example of what I can do*
นี่เป็นอุทาหรณ์ว่าผมทำอะไรบ้าง

sample และ **specimen** มักจะหมายถึง ตัวอย่างที่แยกมา หรือ
เป็นอันหนึ่งของของจริง เช่น *cloth samples* ตัวอย่างผ้าที่
ตัดเอาออกมาจากม้วน; *mineral specimen* ก้อนแร่ตัวอย่าง
ซึ่งมีอยู่อีกมากในดิน

illustration มักหมายถึง ภาพ หรือ ตัวอย่างที่นำความสว่าง หรือ

ความเข้าใจมาให้

exceeding, excessive มากมาย

exceeding มักจะแปลว่า มากมายเฉย ๆ

excessive มักจะแปลว่า มากมายเกินควร

exceeding ใช้เป็น predicative adjective คือ ตามหลัง
กริยา เช่น *His confidence is exceeding* ไม่ได้ ต้องใช้
ว่า *His confidence is excessive*

expecting, expectations หวัง

ถาม : *His wife has expectations*

His wife is expecting

ประโยคทั้งสองนี้ มีความหมายเหมือนกันหรือไม่ ถ้าไม่
เหมือน แต่ละประโยคแปลว่า อะไร

ตอบ : **expectations** แปลว่าความหวังจะได้มรดก เช่น *His wife*

has expectations ภรรยาของเขามีหวังจะได้เงิน หรือมรดก

expecting แปลว่า กำลังตั้งครรภ์ เช่น *His wife is ex-
pecting* ภรรยาของเขามีหวังจะได้บุตร (หรืออีกนัยหนึ่ง กำลัง
ตั้งครรภ์)

experiment, experience

experiment คือ การเจตนาหาความรู้ในวงจำกัด

experience คือ การได้มาซึ่งความชัดเจน (โดยเจตนา หรือไม่เจต

นา) ในวงกว้าง

experiment with, experiment on

ถาม: คำว่า *experiment* ที่แปลว่า ทดลองนั้น เข้าใจว่าต้องตาม
ด้วยบุพบท *with* แต่ผมเห็นประโยคว่า *experiment on the*
use of nylon ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

ตอบ: *experiment with fire* แปลว่า ทำการทดลองโดยใช้ไฟ
เป็นเครื่องมือ

experiment on making rubber shoes แปลว่า ทดลองทำ
รองเท้ายาง

experiment in ploughing by tractors แปลว่า ทดลอง
หาความรู้ในการไถนาด้วยรถแทรกเตอร์

exterior, external ภายนอก

exterior มักจะหมายถึง ส่วนที่อยู่ภายนอก เช่น *exterior of a*
building ส่วนภายนอกของตึก

external มักจะหมายถึง ต่างหากออกไป เช่น *external affairs*
กิจการต่างประเทศ

fabled, fabulous เหมือนนิทาน

fabled แปลว่า ซึ่งมีเรื่องราวอยู่ในนิทาน

fabulous แปลว่า เหลือเชื่อเหมือนอย่างเรื่องในนิทาน

fall, fell ล้ม

fall เป็นอนิกรรมกริยา แปลว่า ล้ม ผันว่า fall — fell — fallen

The tree falls ตัดไม้ล้ม

fell เป็นสกรรมกริยา แปลว่า ทำล้ม, โคน ผันว่า fell — felled, — felled *He fells the tree* เขาโค่นต้นไม้ (เขาทำตัดไม้ล้ม เขาล้มต้นไม้)

farther, further ไกลกว่า

ถาม : คำว่า farther กับ further ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : **farther** เป็นคุณศัพท์ มักจะใช้แปลว่า ไกลกว่า เมื่อหมายถึงระยะทางเช่น *Don't go any farther than the tree* อย่าไปไกลกว่าต้นไม้

further เป็นคุณศัพท์ มักจะใช้แปลว่า ไกลกว่าในความหมายอุปมา เช่น *Don't go any further than my instructions* อย่าทำการเกินเลยไปกว่าคำสั่งของผม

แต่ในประโยคกำกวมบางประโยค เช่น เขารู้สึกว่า เดี่ยวนี้เธออยู่ห่างจากเขายิ่งกว่าแต่ก่อนมาก ประโยคเช่นนี้บางคน

อาจจะเขียนว่า *He feels that she is now farther removed from him* บางคนเขียนว่า *He feels that she is now further removed from him*

so far, so far as

ถาม: ผมสงสัยคำว่า so far และ so far as ดูปทานุกรมหลายเล่มไม่เคยเห็นมีคำแปลคำนี้ไว้เลย ฉะนั้นอาจารย์ช่วยกรุณาแปลให้ด้วยจะขอบคุณยิ่ง

ตอบ: so far จนถึงบัดนั้น, จนถึงแก่นหรือแก่น, จนกระทั่ง

So far so good เพียงแค่นี้ก็แล้ว *They stood so far away (that) they seemed to be dots on the horizon* เขายืนอยู่ไกลจนกระทั่งดูเหมือนจุดบนขอบฟ้า

so far as จนถึงแก่, ถึงกับ, เท่าที่ *So far as I am concerned* เท่าที่เกี่ยวกับข้าพเจ้า so far as จะใช้ as far as ก็ได้ *He went so (as) far as to hit her* เขาถึงกับทุบตีหล่อน

few, a few น้อย

few แปลว่า มีน้อย หรือ แทบไม่มี เช่น *I have few friends* ผมมีเพื่อนน้อย

few ใช้เป็นคำปฏิเสธ เช่น *Can you spare some cigarettes? No, I have few left* เชอบันบุหรี่ให้ได้บ้างไหม ไม่ได้หรอก ผมมีเหลือน้อย

a few แปลว่า มีอยู่บ้างเล็กน้อย เช่น *I have a few friends* ผมมีเพื่อนอยู่บ้างสองสามคน

a few ใช้เป็นคำตอบรับ เช่น *Can you spare some cigarettes? Yes, I have a few* เชื้อขี้บุหรี่ให้ได้บ้างไหม
เอาซิ ผมมีเหลืออยู่บ้างเล็กน้อย

few, little

few ใช้กับสิ่งที่นับจำนวนได้

little ใช้กับสิ่งที่นับจำนวนไม่ได้

fight with, fight against

fight against มักจะแปลว่า ต่อสู้ เช่น *Japan fought against Russia* ญี่ปุ่นต่อสู้รัสเซีย

fight with มักจะแปลว่า ต่อสู้กัน ในความหมายว่า ต่างคนต่างสู้
เช่น *I shall not fight with you* ฉันจะไม่สู้รบตบมือกัน
กับแก

fight with บางครั้ง อาจจะแปลว่า ต่อสู้ข้างเดียวกับ เช่น
I shall not fight with you ฉันจะไม่ต่อสู้ข้างแก ทั้งนี้สุด
แล้วแต่ความ

อนึ่ง fight จะใช้เป็นสกรรมากริยาก็ได้ เช่น *I shall not fight you* ฉันจะไม่สู้กับแก

find, look for, seek, search for

ถาม : ผมขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายความหมายต่างกัน ของ
คำว่า find, look for, seek, search for

ตอบ: find หา, พบ, เจอ

look for มองหา, ตงตากอย

seek แสวงหา

search ค้น

นี่แปลตามความรู้สึกของบรรณาธิการ อย่าฟังถือเป็นตำรา
floor, storey หรือ story

ถาม: คุณไปถึงกรุงลอนดอนเป็นคืนแรก แม่บ้านที่คุณไปพักบอก
คุณว่า *Your room is on the second floor* คุณจะต้องขึ้น
บันไดไปที่ทอดจึงจะถึงห้องนอน นับรวมทั้งบันไดหน้าบ้านด้วย
ในกรณีเช่นเดียวกัน ถ้าคุณอยู่ในกรุงนิวยอร์ก คุณจะต้อง
ขึ้นบันไดไปที่ทอด

ตอบ: อังกฤษนับชั้นสองของตึก (คือชั้นที่ตัดจากพื้นดินขึ้นไปชั้น
หนึ่ง) เป็นชั้นที่หนึ่ง ดังนั้นห้องนอนของคุณจึงอยู่ชั้นสาม ต้อง
ขึ้นบันไดรวมทั้งบันไดหน้าบ้านไปสามทอด

สหรัฐนับเหมือนไทย คือ ขึ้นบันไดรวมทั้งบันไดหน้าบ้าน
ไปสามทอด

storey หรือ story ใช้นับเหมือนอย่างไทยทั้งในอังกฤษและ
อเมริกา

fog, mist, haze หมอก

fog คือ เมฆที่ตกลงมายังพื้นดิน มักตกเวลาเช้า

mist คือ หมอกที่บางกว่า **fog** มักเห็นบนยอดเขา

haze คือ ไอน้ำที่เกิดจากความร้อน มักมีอยู่ตามชายเขา

as follow หรือ **as follows**

ถาม: His possessions are as follows:— one fountain pen,
one wrist-watch, one 20-baht note.

คำว่า **follows** ถูกแล้ว โดยไม่ต้องคำนึงว่ารายการที่ตาม
มามีรายการ เพราะตามสำนวนถือว่ารายการที่ตามมาทั้งหมด
เป็นเอกพจน์

for, to, towards

for ในความหมายที่แปลว่า “ไปสู่” ใช้คล้ายกับ **to** และ **towards**
แต่ใช้แทนกันไม่ได้ เพราะรูปประโยคผิดกัน ทั้งสำนวนที่ใช้
ก็ต่างกัน

for - - - *My boy has left for school* ลูกชายของฉันได้
ออก (จากบ้าน) ไปโรงเรียนแล้ว

to - - - *My boy has gone to school* ลูกชายของฉัน
ไปโรงเรียนแล้ว

for - - - *He went for the thief* เขาตรงเข้าใส่เจ้าคนขโมย

towards - - - *He went towards the thief* เขาเดินไปทาง
เจ้าคนขโมย

for และ **to** ใช้ได้เหมือนกันในประโยค ต่อไปนี้

You have won a name for (to) yourself คุณได้ชื่อ
เสียงมาเป็นของตนเองแล้ว (คุณมีชื่อเสียงแล้ว)

It is not convenient for (to) me มันไม่สะดวกแก่ผม
Application is necessary for (to) success ความ
เพียรจำเป็นสำหรับความสำเร็จ

It is natural for (to) young men มันเป็นธรรมดา
ของคนหนุ่ม

แต่ถ้าประโยคเหล่านี้ตามด้วย infinitive คือ มีคำว่า to
ตามด้วยคำกริยามักใช้ for เช่น *It is natural for young
men to love* มันเป็นธรรมดาที่เด็กหนุ่มจะต้องมีความรัก

force, enforce บังคับ

force กับ **enforce** แม้จะมีรากเดียวกัน แต่ก็ใช้ในรูปต่างกัน
เช่น *The German Government enforced obedience upon
the people.*

*The German Government forced the people to be
obedient.*

รัฐบาลเยอรมันบังคับให้ราษฎรเชื่อฟัง

This law has never enforced.

This law never come into force.

กฎหมายนี้ไม่ได้ใช้บังคับเลย

force, energy, power, work

คำเหล่านี้ในภาษา ฟิสิกส์ มีความหมายต่างกันคือ

force คือ แรง วัดเป็น dyne

power คือ กำลัง วัดเป็น watt หรือ horse power ต่างกับ
energy โดยที่ **power** เป็นอัตราที่ถ่ายกำลัง

energy คือ พลัง วัดเป็น erg หรือ joule หรือ foot-pound
ต่างกับ **power** โดยที่ **energy** เป็นความสามารถที่จะทำงานได้

work คือ งาน วัดเป็น erg หรือ joule หรือ foot-pound

fur, hair, wool, feather

fur คือ ขนสัตว์อย่างยาวซึ่งมนุษย์นำมาใช้ทำเสื้อผ้านั้นหนาว

hair คือ ผมและขนของคน หรือ ขนของสัตว์ธรรมดา

wool คือ ขนแกะ

feather คือ ขนนก และ เบ็ด ไก่

pelt คือ หนังสัตว์ที่มีขนอยู่ด้วย

Future Tense

ถาม : คำที่ใช้แสดง อนาคตกาล แปลว่า จะ หรือ กำลังจะ นั้น
นอกจากคำว่า shall และ will แล้ว ผมเห็นมีวลีที่ใช้แสดง
อนาคตกาลว่า going to, about to และ on the point of ผม
ไม่ทราบว่าจะใช้อย่างไร จึงขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบาย
ว่าวลีเหล่านี้ มีที่ใช้ ผิดกัน ในกรณีใด เมื่อไหร่ และ อย่างไร

อนึ่งตามที่ผมได้ศึกษามานี้ ประโยคที่บ่งถึงอนาคต ต้องใช้กริยาเป็น future tense เสมอ แต่ทำไมประโยคในหนังสือพิมพ์ของอาจารย์จึงใช้ว่า *No matter who is elected President of the United States next November* ซึ่งใช้กริยาเป็น present ผมสงสัยเหลือเกิน ขออาจารย์ช่วยกรุณาอธิบายให้ทราบด้วย

ตอบ : วลีว่า **about to, going to** และ **on the point of** นั้น ใช้แสดงอนาคตอันใกล้ชิดกว่า *shall* หรือ *will* และมักจะใช้ในกาลที่เรียกว่า future in the past คือกาลภายหน้าที่พูดอยู่ในเวลาที่ล่วงไปแล้ว ซึ่งจะใช้ *shall* และ *will* ไม่ได้ จึงต้องใช้ในรูปวลีว่า *about to* หรือ *going to*

วลีเหล่านี้ จะแสดงอนาคตอันใกล้ชิดน้อยมาก ผิดกันตามลำดับดังนี้คือ

I shall leave ฉันจะจากไป

I am going to leave ฉันกำลังจะจากไป

I am about to leave ฉันกำลังจะจากไปอยู่แล้ว

I am on the point of leaving ฉันกำลังจะจากไปอยู่เดี๋ยวนี้แล้ว

ประโยคที่ว่า *No matter who is elected President of the United States next November* ถูกต้องแล้ว เพราะเป็น

เงื่อนไซ ขอให้ดูตัวอย่างข้างล่างนี้

If you go, I shall go too

If he comes, tell me at once

gentle, genteel

gentle แปลว่า เป็นผู้ดีโดยแท้จริง

genteel เป็นคนเห่ออยากเป็นผู้ดี

คำนาม **gentility** ใช้ได้ในความหมายทั้งสองประการ

gentleman, gentle man

gentleman คือ ถ้าใช้เรียกผู้ชายทั่วไปในสมัยปัจจุบัน ไม่ว่าจะ
สุภาพ หรือ ไม่สุภาพ เช่นเดียวกับคำว่า lady

gentle man (เขียนห่างกัน) หมายความว่า เป็นบุคคลที่อ่อนโยน

gesture, gesticulate

gesture แปลว่า ทำท่าทางเป็นการให้สัญญาณ

gesticulate แปลว่า ออกทำออกทางเป็นการประกอบคำพูด

has gone, is gone

has gone แปลว่า ได้ไปแล้ว คือ แสดงการกระทำ เช่น

He has gone to Chiangmai

เขาได้ไปเชียงใหม่แล้ว

is gone แสดงสภาพ ไม่อยู่หรือไม่มี หรือ หหมด

หมดอายุ 21/10/2565

Now he is gone

บัดนี้เขาได้ไปเสียแล้ว หรืออีกนัยหนึ่ง เขาไม่อยู่แล้ว

gold, golden ทอง

ถาม: คำว่า gold ซึ่งแปลว่าทองคำนั้น จะใช้เป็นคุณศัพท์และนามก็ได้ เช่น gold leaf ทองใบ golden ก็เป็นคุณศัพท์ของ gold เหมือนกัน เช่น golden key ลูกกุญแจทองคำที่ไขประตูได้ทุกประตู กรุณาบอกว่าในประโยคต่อไปนี้ ประโยคไหนใช้ gold ประโยคไหนใช้ golden

1. *He wears a.....watch*
2. *He lived in the.....days of King Chulalongkorn*
3. *Do not miss this.....opportunity*
4. *She has...,...hair*
5. *The U.S. Government is trying to stop the drain on its.....reserves*

- ตอบ: 1. *gold watch*
2. *golden days*
  3. *golden opportunity*
  4. *golden hair*
  5. *gold reserves*

หลักที่พอจะยึดได้ก็คือว่า gold หมายถึง ทองคำจริง ๆ

ทบทวน 21/10/2565 golden ใช้เป็นการเปรียบเทียบ แต่ทั้งนี้ก็ไม่แน่เสมอไป

goods, merchandise, effects, commodities, wares

ถาม: ขอทราบความหมายต่างกันของคำต่อไปนี้ goods, merchandise, effects, commodities, wares

ตอบ: goods คือ สิ่งของที่เป็นสิ่งหาปริมาณ

effects ใช้อย่าง goods แต่โดยมากใช้ในภาษากฎหมาย
commodities, merchandise ใช้คล้ายกันแปลว่า สินค้า
wares สินค้า โดยเฉพาะ จำพวก ภาชนะ

govern, rule, execute, administer

execute ในทางปกครองใช้คล้ายกับ administer แต่
execute มักจะหมายถึง การใช้กฎหมายในการบริหาร
administer มักจะหมายถึง การใช้ความสามารถในการปกครอง
govern หมายถึงการปกครองทั่วไปรวมทั้งหน้าที่ execute และ
administrate ด้วย
rule บางครั้งก็หมายถึง การปกครองตามอำเภอใจด้วย

government, administration

government คือ รัฐบาล ในประเทศอังกฤษ หรือ ประเทศอื่น ๆ
รวมทั้งประเทศไทย ที่ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาปกครองประเทศ
administration คือการปกครองของประธานาธิบดีแต่ละคนใน
ประเทศสหรัฐอเมริกา

graceful, gracious

graceful ใช้ในความหมายว่า นิ่มนวล ชดช้อย หรือ คล่องแคล่ว

gracious ใช้ในความหมายว่า มีมารยาทอันดี หรือ เต็มไปด้วย

ความกรุณา

half as much

ถาม: สมมุติว่าค่าโดยสารเครื่องบินไปนครย่างกุ้ง แต่ก่อนเป็นเงิน

๖๐๐ บาท ต่อมาบริษัทการบินประกาศว่า The fare will be

increased half as much ขอทราบว่าท่านจะต้องเสียค่าโดยสารเท่าใด

คำตอบ:

ที่หน้าบริษัทประกาศว่า The fare will be increased

half as much again ท่านจะต้องเสียค่าโดยสารเท่าใด

ตอบ: increased half as much แปลว่าเพิ่มขึ้นครึ่งเท่า คือ

จาก ๖๐๐ บาท เป็น ๙๐๐ บาท

increased half as much again แปลว่าเพิ่มขึ้นเท่าครึ่ง

คือจาก ๖๐๐ บาท เป็น ๑๕๐๐ บาท

แต่ที่จริงไม่มีบริษัทการบินที่ไหนจะแจ้งความอย่างนั้น เพราะ

แม้ชาวอังกฤษหรืออเมริกันเองก็จะเขวไม่น้อยเหมือนกัน

one and a half

ถาม: ขอเรียนถามปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์สักสองสามข้อ ข้อแรก ขอ

ทราบว่า one and a half pounds กับ one pound and

a half มีความหมายเหมือนกัน หรือไม่

ข้อสอง one and a half pounds ควรตัดตัว s ออกเป็น one and a half pound ใช้ไหม

ข้อสาม ควรจะเขียนว่า one and a half years หรือ a year and a half

ตอบ: 1. one and a half pounds กับ one pound and a half แปลว่า หนึ่งปอนด์ครึ่ง เหมือนกัน

2. วลีแรกต้องใช้ pounds เพราะมากกว่า หนึ่ง แม้แต่ one and a quarter pounds หรือ 1.00001 pounds ก็ต้องถือเป็นพหูพจน์

3. a year and a half เป็นคำพูดที่เพราะกว่า ส่วน one and a half years มักเป็นคำพูดเวลาอ่านหนังสือ เพราะตัวหนังสือ เขียนว่า $1\frac{1}{2}$ years

harbour, port; haven

harbour หมายถึง ที่กำบังคลื่นลม

port หมายถึง ท่าเรือที่ขนถ่ายสินค้า

haven หมายถึง ที่หลบภัย หรือ ช่อนตัว

แต่ทั้งสามคำมักใช้สับเปลี่ยนกันได้

hardness, hardship

hardness ใช้ในความหมายที่แปลว่า แข็ง ใจแข็ง หรือ ทรหด

อดทน

hardship ใช้ในความหมายที่แปลว่า ยากลำบาก หรือ ทุกข์ยาก

hear, listen, hearken

listen หรือ **hearken** ตรงกับคำว่า ฟัง คือ เราฟังแล้วจึงได้ยิน

hear ตรงกับคำว่า ได้ยิน

He listened without hearing เขาฟังแต่ไม่ได้ยิน

แต่ **hear** ในบางกรณี จะแปลว่า ฟัง ก็ได้ เช่น *I won't hear of it* ฉันจะไม่ยอมฟังเรื่องนี้

hear of him, hear from him, hear him

ถาม : ผมอ่าน Leader ของอาจารย์ พบข้อความตอนหนึ่ง ซึ่งผมรู้สึก
ว่า อาจารย์ออกจะเล่นคำอยู่สักหน่อย ผมอ่านแล้วไม่เข้าใจเลย
ขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายและแปลให้ด้วย ข้อความตอน
นั้นคือ *His imprisoned friends were certain that they would hear from him or of him again. Instead, they actually heard him, though this was some years later than they expected.* ที่ผมสงสัยก็คือ ประโยคว่า --- *they would hear from him or of him again* หมายความว่า กระไรและอีกประโยคหนึ่งคือ --- *they actually heard him* หมายความว่ากระไร

ตอบ : **hear from him** หมายความว่า ได้รับจดหมายจากเขา

hear of him หมายความว่า ได้รับข่าวคราวของเขา

hear him หมายความว่า ได้ยินเขาพูด

ข้อความอันนั้นทั้งหมดแปลว่า บรรดาเพื่อนที่อยู่ในคุกเชื่อกัน
ว่า คงจะได้รับจดหมายจากเขา หรือ ได้รับข่าวคราวของเขาอีก
แต่แทนที่จะได้รับจดหมาย พวกเขากลับได้ยินเสียงของเขาจริงๆ
พูด (วิทย์) มา ทั้งนี้แม้จะเป็นเวลาเนิ่นนานต่อมาอีกหลายปีก็ตาม

heart mind, soul, spirit ใจ

ถาม: คำว่า heart, mind, soul, spirit มีความหมายคล้ายคลึง
หรือแตกต่างกันอย่างไร

ประโยคสองประโยคข้างล่างนี้ คำว่า heart หรือ หัวใจอยู่
ที่ส่วนไหนของร่างกาย

1. *Smoking is bad for the heart*

2. *He is a Royalist at heart*

ตอบ: heart อยู่ที่หน้าอก แต่ส่วนใหญ่ใช้ในความหมายเกี่ยวกับ

ความรู้สึกตามภาษาธรรมดา ดังนั้นหัวใจในที่นี้ จึงอยู่ที่ หัว

ประโยคที่ว่า *Smoking is bad for the heart* นั้น หัว
ใจอยู่ที่หน้าอก

ประโยคที่ว่า *He is a Royalist at heart* นั้น หัวใจ
อยู่ที่หัว

mind ใช้เกี่ยวกับ ความคิด และสติปัญญา จึงอยู่ที่สมอง หมายถึง

ถึงจิตใจ

soul กับ spirit นั้นถือว่าเป็น สาระสำคัญของชีวิต แต่จะอยู่ที่ส่วนไหนของร่างกายไม่มีใครทราบ

soul กับ spirit ใช้คล้ายคลึงกัน เป็นแต่เพียงว่า soul หนักไปทางศาสนามากกว่า spirit

heat, temperature ความร้อน

ถาม : คราวนี้ขอลอง ความรู้ของคุณ เกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ ดูบ้าง กรุณาอธิบายว่า heat กับ temperature นั้นต่างกันอย่างไร

หลายท่านอาจจะเข้าใจดี แต่ไม่สามารถจะอธิบายได้ ฉะนั้น ขอให้ลองเติม heat หรือ temperature ลงในประโยคต่อไปนี้ให้ถูก

1. The.....is 98 degrees in the shade

2. In the hydrogen bomb the.....must be high enough to fuse hydrogen atom

3. The.....is so great that everything melts

4. Oxidation generates.....

ตอบ : heat คือความร้อนนับเป็น calorie ถ้าจะเปรียบกับน้ำ heat ก็เท่ากับ ปริมาณน้ำในถังนับเป็นลูกบาศก์เมตร ถ้าจะเปรียบกับไฟฟ้า heat ก็เท่ากับ กระแสไฟฟ้านับเป็นแอมแปร์ temperature คือ อุณหภูมิ นับเป็นองศา ถ้าจะเปรียบกับน้ำ

temperature ก็เท่ากับ ระดับน้ำในถังนับเป็นเมตร ถ้าจะ
เปรียบกับไฟฟ้า temperature ก็เท่ากับ ความแรงของไฟฟ้า
นับเป็นโวลท์

1. *The temperature is 98 degrees in the shade*
2. *In the hydrogen bomb the temperature must be high enough to fuse the hydrogen atom*
3. *The heat is so great that everything melts*
4. *Oxidation generates heat*

help, save, rescue ช่วย

help มักจะเป็นกรช่วยเหลือให้ดีขึ้น

rescue หรือ **save** มักจะเป็นการช่วยเหลือให้พ้นภัย เช่น ช่วย
เด็กที่จะจมน้ำตาย ในกรณีนี้ใช้ **help** ไม่ได้

here, hither, hence

hence ใช้เท่ากับ from here

hither ควรใช้ได้เท่ากับ to here หากแต่ว่า to here ไม่ใช่
สำนวนอังกฤษ คงใช้ **here** แสดงความหมายว่า มายัง ดั่ง
นั้น here กับ hither ในบางกรณีจึงเหมือนกัน เช่น *Come
here = Come hither* เป็นแต่ว่า *Come hither* ก่อนข้าง
จะเป็นภาษาเก่า

high, tall, lofty

high มักจะแปลว่า สูงลิ่ว เช่น *high hill* เขาสูง

tall มักจะแปลว่า สูง เมื่อเทียบกับสิ่งประเภทเดียวกัน เช่น *tall*

man คนสูง *high tree* หรือ *tall tree* ต้นไม้สูง *high*

building หรือ *tall building* ตึกสูง

lofty หรือ **high** ใช้ในอุปมาแปลว่า สูง เช่น *high purpose*

หรือ *lofty purpose* ความประสงค์สูงหรือเลิศ

tall ใช้ในอุปมาเช่นนั้นไม่ได้

height, highness

height ใช้เกี่ยวกับ ระยะสูง หรือ เนินสูง นอกนั้น **height** ใช้

ในความหมายที่แปลว่า ยอด หรือ ยิ่งยวด เช่น *It is the*

height of my ambition to serve my country มันเป็นยอด

แห่งความปรารถนาของข้าพเจ้าที่จะรับใช้ประเทศชาติ

highness ใช้ในความหมายอุปมาเป็นส่วนใหญ่ เช่น *He fell*

from sheer highness of ambition

he, him

ถาม : ประโยคต่อไปนี้ประโยคไหนผิด ประโยคไหนถูก และแปล

ว่าอะไร

1. *I know you better than he*

2. *I know you better than him*

ตอบ: ถูกทั้งสองประโยค *I know you better than he (knows you)* แปลว่า ผมรู้จักคุณดีกว่าเขารู้จักคุณ *I know you better than (I know) him* แปลว่า ผมรู้จักคุณดีกว่าผมรู้จักเขา เพราะฉะนั้นก่อนจะสร้างประโยคเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องนึกถึงประโยคเต็มเสียก่อน แล้วใช้คำที่ตามหลัง *than* ให้ถูกต้องตามการก

My car is better than his (car) รถของผมดีกว่า

รถของเขา

hire, rent, lease, charter

hire มักใช้กับ รถ ของใช้ แรงงาน

rent มักใช้กับบ้าน

lease มักใช้กับที่ดินโรงเรือน

charter มักใช้กับเรือ

historic, historical

historic เป็นคุณศัพท์ แปลว่า มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ หรือ น่าจดจำเป็นประวัติศาสตร์

historical แปลว่า เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ หรือในทางประวัติศาสตร์

house, home

ถาม: การชูดคันที่จังหวัดกาญจนบุรี แสดงว่า บรรพบุรุษของเรา ในสมัยนั้นอาศัยอยู่ในถ้ำ ถ้าท่านจะเขียนจดหมายบอกเพื่อน

ชาวอังกฤษของท่านว่าบ้านของคนเหล่านั้นอยู่ในถ้ำ ท่านจะเขียนว่า

1. *Their home was in the caves*

2. *Their house was in the caves*

อย่างไรก็ตาม คำว่า house กับคำว่า home มีความหมายต่างกันอย่างไร

ตอบ: คุณจะต้องเขียนว่า *Their home was in the caves*

home หมายถึงที่อาศัยเป็นประจำ จะเป็น ตึก เรือน เรือ โพรงไม้ ถ้ำ หรือ ช้างถนน ก็ได้

house หมายถึง ตึก หรือ เรือน ซึ่งอาจไม่ใช่ที่อาศัยประจำของเจ้าของก็ได้

อนึ่ง คำว่า home ไม่ใช่คำนามเสมอไป ในประโยคว่า

Is he home? คำว่า home เป็นคุณศัพท์ ในประโยคว่า

He went home คำว่า home เป็นกริยาวิเศษณ์

human, humane, humanity

ถาม: humanity เป็นนามของคุณศัพท์ human หรือ humane
ประโยคต่อไปนี้ควรใช้คำใดในสามคำนี้

1. *He works for the sake of — — —*

2. *Killing can be — — —*

3. *He is a devil in — — form*

ตอบ: **humanity** เป็นนามของคุณศัพท์ human ก็ได้ humane
ก็ได้ ถ้าเป็นนามของ human แปลว่า มนุษยชาติ ถ้าเป็น
นามของ humane แปลว่า ความเมตตากรุณา

1. *He works for the sake of humanity* (มนุษย
ชาติ)

2. *Killing can be humane* (เมตตากรุณา)

3. *He is a devil in human form* (ของมนุษย์)

hut, cabin, cottage

cottage เป็นบ้านซึ่งมักมีห้องหลายห้อง บางครั้งใช้เป็นชื่อบ้าน
ขนาดเชิงง ๆ

cabin กระท้อ, กระท่อมซึ่งมักมีห้อง ๆ เดียว ห้องนอนในเรือ
โดยสาร

hut กระท้อ, กระท่อมมักมีห้อง ๆ เดียว, บ้านไม้สำหรับทหารพัก

hyphen, dash

ถาม: การใช้ขีดสั้น hyphen กับขีดยาว dash นั้นต่างกันอย่างไร

ตอบ: **hyphen** ขีดสั้น ใช้ต่อคำสมาส หรือ คำที่ต้องตัด เพราะ
สุดบรรทัด เช่น rice-mill

ขอเตือนว่า การใช้ขีดสั้นไม่สู้มีหลักแน่นอนนัก บางทีก็
เขียนติดกัน เช่น ricemill บางทีก็เขียนห่างกัน เช่น rice
mill บางทีก็ใช้ hyphen

หมายเหตุ 21/10/2565

dash ชีดยาว ใช้ต่อประโยคหรือวลี ทำนองวงเล็บ เช่น

I may—if I have enough money—go with you

idle, lazy, indolent

idle มักจะหมายถึงอยู่ว่าง ๆ หรืออยู่เฉย ๆ ซึ่งอาจไม่นำคำหนักก็ได้

He is idle (He idles) all day long

เขาอยู่ว่างตลอดทั้งวัน

lazy มักจะหมายถึง เกียจคร้าน ซึ่งฟังคำหนัก

indolent มักจะหมายถึง ชอบสบาย ซึ่งฟังคำหนักเช่นเดียวกัน

if and when, if at all, if any

if and when แสดงทั้งเงื่อนไขและเวลา เงื่อนไขต้องแสดงเพราะ

ยังไม่แน่ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ เวลา ต้องแสดงเพื่อ

จำกัดว่า ถ้าเหตุการณ์เป็นไปตามเงื่อนไข ผลจะเกิดขึ้นเมื่อใด

If and when he comes, you must tell me

ถ้าเขามา คุณต้องบอกฉันในเวลา นั้น (ทันที)

if at all, if any แสดงความสงสัยของผู้พูดว่า สิ่งทีกล่าวดัง

นั้น จะมีจริงหรือไม่ ถ้าไม่มีก็แล้วไป แต่ถ้ามีก็ต้องเป็นอย่าง

น้อยอย่างนี้

He knows little, if at all

ถ้าจะรู้ยู่บ้าง เขาก็รู้เพียงเล็กน้อย

illusion, delusion หลง

delusion มักใช้ในความหมายคล้ายกับ **illusion** ในกรณีเป็นอัน
มาก แต่เป็นคำแรงกว่า และมักหมายถึงการถูกหลอกลวงโดย
คนอื่น

illusion มักหมายถึงความเข้าใจผิด หรือการหลงผิดเพราะตัวเอง

imaginative, imaginary

imaginative หมายถึงคนเฟื่องด้วยความคิด

He is an imaginative writer

เขาเป็นนักเขียนที่มีความคิดเฟื่อง (โกหกเก่ง)

imaginary หมายถึงสิ่งซึ่งไม่มีตัวตน เพียงแต่อยู่ในความคิดเท่านั้น

He has many imaginary grievances

เขามีข้อน้อยใจอย่างลม ๆ แล้ง ๆ หลายประการ

impressive, impressible, impressionable

impressive เป็นคุณศัพท์ แสดงว่านามที่แต่งเป็นผู้กระทำ แปล
ว่า ประทับลงไป เช่น *impressive sight* ภาพที่ประทับใจ

impressible และ **impressionable** เป็นคุณศัพท์ที่แสดงว่า นาม
ที่แต่งเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น *impressible young lady* หญิง
สาวที่อาจจะถูกประทับใจ คือ หญิงสาวที่ใจอ่อน

in, on, at

ถาม : สหายอเมริกันของคุณ ถามคุณว่า บ้านของคุณอยู่ที่ไหน
คุณจะตอบเขาว่า 1. *I live in Sathorn Road*

2. *I live on Sathorn Road*

3. *I live at Sathorn Road*

ตอบ: บุพพทที่ใช้กับ street, road, avenue นั้น คือ

in มักจะหมายถึงข้างถนน เช่น *He lives in Sathorn Road* เขาอยู่ที่ถนนสาทร

on มักจะหมายถึงบนดัดถนน หรือกลางถนน เช่น *He behaves on the road like a mad man* เขาปฏิบัติตัวบนถนน (ขับรถ) ราวกับคนบ้า

at *I live at Sathorn Road* ใช้ไม่ได้เลย

นอกจากนั้นก็ใช้บุพพทอื่น ๆ เช่น off, along, through ได้ตามความหมาย

อนึ่ง บุพพท in และ at เมื่อใช้กับที่อยู่อาศัย in จะใช้เมื่ออยู่ในเมืองใหญ่ เช่น *He lives in Bangkok* เขาอยู่กรุงเทพฯ และ at ใช้เมื่ออยู่ในเมืองเล็ก เช่น *He lives at Hua Hin* เขาอยู่ที่หัวหิน

inartistic, unartistic, artless

inartistic มักจะหมายความว่า ผิดหลักทางศิลปะ

unartistic ปราศจากหลักศิลปะ

ทั้งสองคำนี้มักใช้กับวัตถุ

artless มักจะหมายความว่า ปราศจากเล่ห์กะเท่ห์ ใช้กับบุคคล

รากของคำว่า **Incident**

ถาม : incidence of taxation แปลว่า ภาระแห่งภาษี ผมสงสัย

นักที่ว่า ทำไมจึงแปลเป็นเช่นนั้นไปได้ คำว่า incident นั้น

แปลว่า เหตุการณ์ ไม่ใช่หรือ

ตอบ : รากของคำว่า **incident** แปลว่า ตก เพราะฉะนั้น in-

cidence of taxation จึงแปลว่า การตก คือภาระแห่งภาษี

ตัวอย่างอีกอันหนึ่งก็คือ incident ray ซึ่งแปลว่า แสงที่ตกลง

บนกระจก ตรงกันข้ามกับแสงสะท้อน ส่วน incidents ทำไม

จึงแปลว่า เหตุการณ์ นั้น ถ้าจะอธิบายให้เข้าใจ ต้องอ้างไป

ถึงคำว่า fall ซึ่งแปลว่าตก และ **befall** ซึ่งแปลว่า เกิดขึ้น

แต่ทรงนเป็นการอธิบายนอกเรื่องไป

independent, freedom, liberty

independent มักหมายถึงเอกราช (ของประเทศ) หรือเอกราช

(ของบุคคล) หรือความเป็นไทแก่ตัว

freedom มักจะหมายถึง อิสรภาพที่มีอยู่ตลอดมา

liberty มักจะหมายถึง เสรีภาพ ที่แต่ก่อนหรือบัดนี้ยังไม่ได้รับ

แต่คำสองคำนี้ มักจะใช้โดยไม่ค่อยแบ่งแยกความหมายนัก

อนึ่ง independent ใช้บุพบท of ตามหลัง ส่วน de-

pend ใช้บุพบท on หรือ upon ตามหลัง

informer, informant

informer มักจะใช้ไปในทางเลว แปลว่า ผู้ฟ้อง

informant แปลว่า ผู้แจ้งเฉยๆ จะเป็นในทางดีหรือเลวก็ได้

inheritance, heritage, legacy

inheritance กับ **heritage** มักจะหมายถึงมรดกที่ตกทอดแก่ทายาท

legacy กับ **bequest** มักจะหมายถึง สิ่งของที่ผู้ตายทำพินัยกรรมยกให้

เมื่อใช้เป็นอุปมา คำเหล่านี้มีความหมายคล้ายกัน

inhuman, inhumane, unhuman

unhuman เป็นคำกลางๆ แปลว่า ไม่ใช่มนุษย์ คือปีศาจ หรือเทพยดา

inhumane กับ **inhuman** มีความหมายคล้ายกัน แปลว่า ปราศจากความกรุณา

inquiring, inquisitive

ถาม: คุณศัพท์ของ กริยา **inquire** ที่แปลว่า ได้ถามมีสองคำ คือ **inquiring** กับ **inquisitive** อยากเรียนถามว่า มีที่ใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ: **inquiring** แปลว่า สอบหาความรู้ มักจะหมายถึงไปในทางดี **inquisitive** แปลว่า สอดรู้สอดเห็น มักจะหมายถึงไปในทางไม่ดี

หมดอายุ 21/10/2565

insensate, insensible, insensitive

insensate ใช้เฉพาะ ในความหมายว่า อ้ามहित หรือ ปราศจากสติ

insensible ใช้ได้ทุกความหมาย นอกจาก ในความหมายที่แปลว่า อ้ามहित

insensitive ใช้ในความหมายว่า ปราศจากความรู้สึก

instant, instantaneous

instant มักจะแปลว่า โดยทันที

instantaneous มักจะแปลว่า ในช่วงระยะสั้น หรือ ในพริบตาเดียว

institute, institution

institute เป็นนาม หมายถึง สถาน หรือ สภา หรือสมาคมที่มีตัว
มีตน และมักใช้กับชื่อของสถานเช่นนั้น เช่น *Pasteur In-*
stitute สถานปาสเตอร์

institution เป็นนาม หมายถึง การตั้ง หรือองค์การที่ตั้งขึ้น หรือ
หมายถึง ประเพณี

intellect, intelligence

intellect หมายถึง สติปัญญา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง intellect เป็น
ความสามารถขั้นสูงที่จะมีแต่ในมนุษย์เท่านั้น

intelligence หมายถึง เซาว์น หรือ ความเข้าใจ

interesting, interested

interesting เป็นคุณศัพท์ หมายถึงบุคคล หรือวัตถุที่ชวนฟัง กล่าว

อีกนัยหนึ่ง interesting เป็นคุณศัพท์ที่แสดงว่านามที่ตั้งเป็น
ผู้กระทำ

interested หมายถึงบุคคลที่มีความทึ่ง กล่าวอีกนัยหนึ่ง interested
เป็นคุณศัพท์ แสดงว่านามที่ตั้งเป็นผู้ถูกกระทำ

interview, press conference

interview เป็นการให้สัมภาษณ์เฉพาะหนังสือพิมพ์ฉบับเดียว หรือ
สองสามฉบับ

press conference เป็นการให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ทั่ว ๆ ไป

โดยผู้ให้สัมภาษณ์บอกล่วงหน้าก่อน

journey, excursion, expedition, tour, trip, voyage

journey มักหมายถึง การเดินทางบกเป็นเวลานาน

excursion และ trip มักหมายถึง การโดยสาร รถ หรือ เรือไป
เที่ยวชวาระยะสั้น ๆ วันเดียวกลับ

tour มักหมายถึง การท่องเที่ยวเป็นระยะเวลานาน

expedition มักหมายถึง การเดินทางไปสำรวจ

voyage หมายถึง การเดินทางเรือ

**kill, slay, slaughter, manslaughter, murder, as-
sassinate, massacre, homicide** ฆ่า

kill เป็นคำกว้าง ๆ แปลว่า ฆ่า

slay แปลว่า ฆ่า เช่นเดียวกัน แต่มักใช้ในภาษาโบราณ หรือ โคลง
ฉันท์ กาพย์ กลอน

murder แปลว่า ทำฆาตกรรม คือ ฆ่าด้วยเจตนาร้าย และโดยผิด
กฎหมาย

assassinate แปลว่า ลอบฆ่า โดยมากมักใช้กับการฆ่าบุคคลสำคัญ
ในทางการเมือง เช่น ลอบปลงพระชนม์พระเจ้าแผ่นดิน

massacre แปลว่า ฆ่าคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก ๆ เช่น ฆ่าพวก
ศัตรูในทางการเมือง

slaughter ฆ่าอย่าง ฆ่าวัว ฆ่าควาย หรือฆ่าด้วยความทารุณ

manslaughter คือ การฆ่า โดยประมาท

homicide คือ การฆ่า จะโดยถูกหรือผิดกฎหมาย โดยเจตนาหรือ
ไม่เจตนา โดยประมาท หรือไม่ประมาทก็ตาม

kind, sort

ถาม : กรุณาอธิบายความหมายแตกต่างของคำว่า kind กับ sort

ตอบ : kind กับ sort โดยมากใช้เหมือนกัน มีต่างกันอยู่เล็กน้อย
เพียงว่า

sort มักจะใช้กับบุคคล และมีความหมาย ค่อนข้างน้อย เช่น

fellows of that sort คนจำพวกนั้น

kind, kindly

kind เป็นคุณศัพท์ แปลว่า กรุณาเป็นครั้งแรก *You were very*

kind to me yesterday เมื่อวานนี้คุณกรุณาผมมาก
kindly เป็นคุณศัพท์ แปลว่า มีใจเมตตากรุณาโดยนิจ *She is
ever kindly* เธอมีใจเมตตากรุณาเป็นนิจ

*A Prime Minister may be kindly, but he cannot
always be kind* นายกรัฐมนตรีอาจเป็นคนมีนิสัยเมตตากรุณา
แต่ท่านจะกรุณาทุกที ไปไม่ได้

last, latest

latest แปลว่า สุดท้ายจนถึงบัดนี้ คือ ใหม่ที่สุด

last แปลว่า สุดท้ายปลายโต่ง โดยไม่มีอันต่อไปอีก

lend, loan, borrow

loan เมื่อเป็นกริยา มีความหมายว่า ใหยืม เหมือนกับ **lend** ผิด
กันนิดหน่อยแต่ว่า **loan** มักจะใช้กับเงินเท่านั้น

lend แปลว่า ใหยืม จะเป็นเงินหรือของใด ๆ ก็ได้

borrow แปลว่า ขอยืม

Neither a borrower nor a lender be
อย่าขอยืมเงินใคร และอย่าให้ใครยืมเงิน

lie, lay

ถาม : คำว่า **lie** กับ คำว่า **lay** สองคำนี้ ช่างยุ่งเสียจริงๆ กรุณา
แจ้งว่า **lie** แปลว่าอะไร ผันเป็นอดีต และสมบูรณ์กาลอย่างไร

lay แปลว่า อะไร และผันอย่างไร และกรุณาเติมคำในประ

โยคต่อไปนี้ด้วย

1. *You - - - - to me*
2. *- - - down on the couch*
3. *This hen - - - no eggs*
4. *Use only new - - - eggs*
5. *After the Burmese invasion. Ayudhya - - -
in ruins*
6. *The - - - of Ancient Rome*
7. *A - - - preacher*
8. *A - - - figure*

ตอบ : **lie** เป็นอกกรรมกริยา ผันว่า *lied, lied, lying* แปลว่า หลอเท็จ เช่นในข้อ 1. *You lied to me* แกโกหกฉัน
lie เป็นอกกรรมกริยา ผันว่า *lay, lain, lying* แปลว่านอนเช่น
ในข้อ 2. *Lie down on the couch* จงนอนลงบนเก้าอี้ และ
ข้อ 5. *After the Burmese invasion, Ayudhya lay in
ruins* เมื่อพม่าเข้ามาทำลายแล้ว กรุงศรีอยุธยา ก็ปรักหักพังหมด
lay เป็นสกรรมกริยา ผันว่า *laid, laid, laying* แปลว่า วาง
เช่นในข้อ 3. *This hen lays no eggs* ไก่นี้ไม่วาง (ออก) ไข่
และข้อ 4. *Use only new laid eggs* จงใช้แต่ไข่ที่ออกใหม่ ๆ
lay เป็นคำนามแปลว่า เพลงหรือกลอน เช่นในข้อ 6. *The*

Lays of Ancient Rome เพลงของกรุงโรมโบราณ (ชื่อวี
นิพนธ์เล่มหนึ่ง แต่งโดย Macaulay)

lay เป็นคำคุณศัพท์แปลว่า มรณวาส เช่นในข้อ 7. A lay
preacher ผู้แสดงธรรมที่เป็นมรณวาส

lay เป็นคำคุณศัพท์แปลว่า ต่อกันเป็นข้อ ๆ เช่นในข้อ 8. A
lay figure รูปหุ่นที่ต่อกันเป็นข้อ ๆ (ดู lay และ lie)

little, a little

ถาม : ขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบาย คำว่า a little กับ little
เฉย ๆ ว่าใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : little แปลว่า มีน้อย หรือ แทบไม่มี มักจะใช้ในประโยค
ปฏิเสธ เช่น *We can't go to a restaurant, because I
have little money with me* เราไปภัตตาคารไม่ได้ เพราะ
ฉันมีเงินติดตัวมาน้อย

a little แปลว่า มีอยู่บ้างเล็กน้อย และมักจะใช้ในประโยค

ตอบรับ เช่น *We can have some drinks, because I have
a little money with me* เราจะซื้อเครื่องดื่มก็ได้ เพราะ
ฉันมีเงินติดตัวมาบ้างนิดหน่อย

less, lesser

less มักหมายถึง น้อยกว่าโดยขนาด

lesser มักหมายถึง ต่ำกว่าทางคุณภาพ

แต่ทั้งนี้ไม่สู้มีหลักเกณฑ์แน่นอนอะไรนัก มักจะเป็นไป

ตามสำนวน

live อ่านว่า **ไลฝ** หรือ **ลิฝ**

ถาม: ปัญหาที่ดูท่าจะง่าย แต่ความจริงไม่สู้จะง่ายนัก โปรดอ่านคำ
ว่า live ในประโยค ต่อไปนี้

1. *Twenty-two men lost their lives*
2. *The water is full of live animals*
3. *We live to eat*
4. *He met his death through touching a live wire*

ตอบ: 1. *Twenty-two men lost their lives* (ไลฝส)
2. *The water is full of live* (ไลฝ) *animals*
3. *We live* (ลิฝ) *to eat*
4. *He met his death through touching a live*
(ไลฝ) *wire*

live (ไลฝ) wire แปลว่า เส้นลวดที่มีกระแสไฟฟ้า

live, alive, living

live เมื่อเป็นคุณศัพท์ ใช้เป็น *attributive adjective* คือนำหน้า
นามอย่างคุณศัพท์ธรรมดา แปลว่า มีชีวิต หรือ เป็น ๆ เช่น
live (ไลฝ) *animals* สัตว์ที่มีชีวิต หรือ สัตว์เป็น ๆ

alive แปลว่า มีชีวิต หรือ เป็น ๆ เหมือนกับ live หากแต่จะใช้

เป็น predicative adjective ประกอบประธานให้สมบูรณ์ (subjective complement) และต้องอยู่หลัง ประธาน และ กริยา เช่น *He is still alive* เขายังมีชีวิตอยู่ *He returned alive* เขากลับมาโดยมีชีวิตอยู่ หรือ เขารอดชีวิตกลับมา **living** เมื่อเป็นคุณศัพท์หมายความว่า เป็น ๆ หรือ กำลังมีชีวิตอยู่ เช่น *No living thing can exist without air* สิ่งมีชีวิต จะอยู่ไม่ได้โดยปราศจากอากาศ

lone, alone, lonely, lonesome

lone ใช้เป็น attributive adjective นำหน้านาม แปลว่า โดดเดี่ยว หรือ อยู่ตัวคนเดียว *She is a lone woman* หล่อนอยู่ตัวคนเดียว

alone ใช้เป็น predicative adjective ตามหลังนาม หรือ ใช้ตามหลังกริยา *be* หรือ ใช้ลอย ๆ หรือเป็นกริยาวิเศษณ์ แปลว่า โดดเดี่ยว หรือ ลำพังคนเดียว *He alone should go* เขาคนเดียวเท่านั้นที่ควรไป *I am afraid of being alone* ฉันกลัวการต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว *Alone in space* อยู่ลำพังคนเดียว (อยู่อย่างโดดเดี่ยว) ในห้วงอวกาศ *He went alone* เขาไปคนเดียว

lonely และ **lonesome** ใช้เป็น attributive adjective หรือ predicative adjective ได้เหมือนคุณศัพท์อื่นๆ แปลว่า เปล่าเปลี่ยว

Lose your head

ถาม : ประโยคว่า *Don't lose your head* กับ *You will lose your head* เหมือนกันไหม ผมอ่านพบในหนังสือเดาเอาตามความในเนื้อเรื่อง รู้สึกว่า ความหมายมันออกจะไกลกันอยู่ อาจารย์ช่วยกรุณาแก้ข้อข้องใจให้ผมด้วย ประโยคทั้งสองนั้นหมายความว่าอย่างไรกันแน่

ตอบ : *Don't lose your head* อย่าเสียสติ *You will lose your head* หัวคุณจะหลุดจากร่าง (คุณจะต้องเสียชีวิต)

His Majesty, Her Majesty

ถาม : ขอให้อาจารย์แปลและอธิบายคำว่า His Majesty, Her Majesty, Your Majesty, Their Majesties

ตอบ : **His Majesty** ใช้เรียกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในบุรุษที่สาม แปลว่า พระองค์

Her Majesty ใช้กับสมเด็จพระบรมราชินีในบุรุษที่สาม แปลว่า พระองค์

Their Majesties ใช้กับทั้งสองพระองค์ในบุรุษที่สาม

Your Majesty หรือ **Your Majesties** ใช้ในบุรุษที่สอง ตรงกับคำว่า ขอเดชะ ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือสมเด็จพระบรมราชินี

จะพูดกับประชาชน ตามแบบใช้ว่า **We**

manlike, mannish, manly, manful

ถาม : คำว่า man มีคุณศัพท์ที่มีความหมายคล้ายกันอยู่ถึงสี่คำ คือ manlike, mannish, manful และ manly การที่จะอธิบายว่าสี่คำนี้มีความหมายต่างกันอย่างไรนั้น คงจะไม่ใช้ของง่าย ฉะนั้นขอได้โปรดบรรจุคำใดคำหนึ่งในสี่คำข้างบนลงในประโยคต่อไปนี้

1. *He has a.....appearance*
2. *He has many.....qualities*
3. *What a.....way to thread a needle !*
4. *She looks.....*

ตอบ : **manlike** แปลว่า เหมือนผู้ชาย (หรือเหมือนมนุษย์) ทั้งในทางดีและทางเลว

mannish แปลว่า เยี่ยงผู้ชายในทางไม่ใคร่ดี

manful และ **manly** แปลว่า อย่างผู้ชายในทางดี

manful มักจะหมายความว่า เป็นลูกผู้ชายในทางกำลังและความกล้าหาญ

manly มักจะหมายความว่า เป็นลูกผู้ชายในทางใจ

1. *He has a manful appearance*
2. *He has many manly qualities*
3. *What a mannish way to thread a needle !*

4. *She looks manlike* (หรือ *mannish*)

จะใช้คำว่า *manlike* หรือ *mannish* ในประโยคสุดท้าย นั้นสุดแต่ความหมาย ถ้าหมายว่าเหมือนผู้ชายในทางไม่ดี เช่น เชื้อช้า หรือ งุ่มง่าม ก็ใช้ *mannish* ถ้าหมายว่าเหมือนผู้ชาย เฉยๆ โดยไม่ต้องอาการคำหยาบ ก็ใช้ *manlike*

man, men

ถาม : ประโยคว่า *Man must die* กับ *Men must die* ผิดกัน
อย่างไร

ตอบ : ถ้าฟังแล้วไม่เก็บไปไตร่ตรอง สองประโยคนั้นก็เหมือนกัน แต่
ถ้าจะพูดเล่นแง่กัน ประโยคหลังก็มีความหมายพิเศษออกไป
กว่าธรรมดา

Men must die, you say, but what about women?

man ถ้าใช้กับประโยคข้างบนนี้ แปลว่า มนุษย์

men ถ้าใช้กับประโยคข้างบน แปลว่า ผู้ชาย

marine, maritime, nautical, naval

marine มักจะหมายความว่า มาจากทะเล หรือใช้ในทะเล

maritime มักจะหมายความว่า อยู่ใกล้ทะเล หรือเกี่ยวกับ การค้าทาง
ทะเล

nautical มักจะหมายความว่า เกี่ยวกับเรือเดินทะเล การเดินเรือ หรือ
กะลาสี

หมายเหตุ 21/10/2565

naval หมายถึง นาย หรือ เรือรบ

to marry

ถาม : การใช้คำว่า marry นั้น บางทีก็ใช้เป็น active voice บาง
ทีก็ใช้เป็น passive voice เช่น

The Aga Khan himself married a French girl

They were married

Will you marry me?

ขอทราบว่าจะอย่างไร และความหมายของมันแค่ไหน

ตอบ : marry เป็นได้ทั้ง สกรรมกริยา และ อกรรมกริยา

เมื่อเป็น อกรรมกริยา แปลว่า สมรส เช่น

In the end they married

She married late in life

เมื่อเป็น สกรรมกริยา มีความหมายได้หลายอย่าง คือ

๑. แปลว่า จับตัวแต่งงาน เช่น *Her father married
her to a rich man*

๒. แปลว่า ทำพิธีแต่งงานให้ เช่น *The priest refused
to marry them* หรือ *They were married by the Re-
gistrar*

๓. แปลว่า สมรสกับ เช่น *Why will you not marry me?*

หรือ *He married his cousin*

mechanics, mechanism

mechanism แปลว่า กลไก เช่น *I don't understand the mechanism of a camera* ฉันไม่เข้าใจกลไกของกล้องถ่ายรูป

mechanics แปลว่า ความรู้ในเรื่องกลไก เช่น *I don't understand the mechanics of a camera* ฉันไม่เข้าใจเรื่องความรู้เกี่ยวกับกล้องถ่ายรูป

melt, fuse, thaw, dissolve, disintegrate

fuse เป็นการละลายด้วยความร้อนสูง เช่น โลหะ

melt เป็นการละลายด้วยความร้อนสูงหรือต่ำก็ได้ หรือจะเป็นการละลายด้วยน้ำ เช่น ละลายขมง ละลายน้ำตาล ก็ได้

thaw เป็นการละลายของหิมะ หรือ น้ำแข็ง โดยความอบอุ่นของอากาศ

dissolve เป็นการละลายในน้ำหรือของเหลวอย่างอื่น

disintegrate เป็นการแตกสลาย หรือ แยกตัว โดยไม่ต้องมีน้ำหรือความร้อน

member, membership

membership หมายถึงสมาชิกภาพ หรือบรรดาสมาชิก หรือมวลสมาชิกทั้งหมด

member หมายถึงสมาชิกแต่ละคน

metaphor, simile

metaphor เป็นการอุปมาโดยไม่ใช้คำเชื่อม เช่น กล่าวว่าคุณฉาย
เรื่องนัชามาหลายหนแล้ว

simile เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเชื่อม เช่น กล่าวว่าคุณ
หวานเหมือนเจ้าของ

mine, excavation, pit, quarry, colliery เหมืองแร่

excavation แปลว่า การขุด หรือ ที่ที่ขุดลงไป

pit แปลว่า บ่อที่ขุดลงไปเอาแร่ มักจะหมายถึง บ่อแร่ลึกที่ต้องขึ้น
ลงทางปล่อง

opencast mine คือเหมืองที่ลอกแต่เปลือกดินอย่างเหมืองแร่ดีบุก
ในประเทศไทย

quarry แปลว่า เหมืองหิน ที่ขุดเอาหิน

colliery หมายถึง เหมืองถ่านหินโดยเฉพาะ

misfortune, unfortunate โชคร้าย

ถาม : คำว่า misfortune และ unfortunate ต่างก็แปลว่า โชคร้าย
แต่มีที่ใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ : **misfortune** เป็นคำนาม ใช้ในประโยค เช่น *The
failure was due to his misfortune* ความไม่สำเร็จเนื่อง
มาแต่โชคร้ายของเขา

unfortunate เป็นคำคุณศัพท์ **unfortunately** เป็นกริยาวิเศษณ์

Unfortunately, it rained เพราะที่ร้ายที่ฝนตก

mistake, error, fault, blunder

ถาม : mistake, error, fault มีที่ใช้และความหมายต่างกันอย่างไร

ตอบ : **mistake** มักจะเป็นความผิดพลาด เนื่องจากเข้าใจผิด หรือหลงผิด และเป็นคำตำหนิตเบาที่สุด

error มักจะเป็นความผิดพลาดที่หนักกว่า mistake

blunder เป็นความผิดพลาดอย่างห่าแต้ม

fault มักเป็นแผล หรือความบกพร่อง ซึ่งมีมาแต่เดิม ไม่ใช่ความผิดพลาดเฉพาะครั้งคราว

monetary, financial

ถาม : monetary crisis กับ financial crisis มีความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

ตอบ : **monetary** เป็นคุณศัพท์ แปลว่า เกี่ยวกับเงินตรา ถ้าเกิดเหรียญสั้งขาดแคลน เราควรเรียกว่า monetary crisis

financial เป็นคุณศัพท์ แปลว่า เกี่ยวกับการคลัง ถ้ารัฐบาลจะล้มละลาย เราควรเรียกว่า financial crisis

ถ้าสองคำนี้ถ้าเขียนไม่ระวังก็ใช้ปนกัน

morals, ethics ศีลธรรม, จรรยา

ถาม : คำว่า morals กับ ethics นั้น หมายถึงศีลธรรมและจรรยา

ด้วยกันทั้งคู่ ประโยคว่า *His ethics may be sound, but his morals are abandoned* นั้น คุณเข้าใจว่าอย่างไร

ตอบ: **morals** คือ จรรยา หรือ ศีลธรรม ของบุคคล
ethics คือ หลักธรรมะที่บุคคลเราแสดง

His ethics may be sound, but his morals are abandoned

ความรู้ในทางจรรยาของเขาอาจมั่นคง แต่ศีลธรรม (คือ ความประพฤติ) ของเขาเลวทราม (มือถือสาก ปากถือศีล)

mountain, hill เขา

hill โดยปกติมักเป็น เขาที่มีความสูงต่ำกว่า ๑,๖๐๐ เมตร

mountain มักจะสูงกว่า ๑,๖๐๐ เมตร

แต่ทั้งนี้เอาแน่ไม่ได้ ในอินเดียภูเขาสูงถึง ๖,๐๐๐ เมตร ก็เรียกว่า hill เขาในประเทศไทยทั้งหมดมักเรียกว่า hill

mouse, rat

ถาม: mouse กับ rat แปลว่า หนู เหมือนกัน ขอเรียนถามว่า ประโยคสองประโยคข้างล่างนี้ มีความหมายต่างกันหรือไม่ ถ้าต่างกัน ประโยคแต่ละประโยคมีความหมายว่าอะไร

1. *You are a rat*

2. *She is a mouse*

นอกจากนี้ยังมีคำว่า mouser อีกคำหนึ่ง คำนี้หมายถึง

ความว้าวุ่นอะไร

ตอบ: ในทางสัตวศาสตร์ mouse กับ rat เป็นสัตว์คนละตระกูล (อยากทราบว่าต่างกันอย่างไรแน่ ต้องถามนักสัตวศาสตร์) แต่ในทางอุปมา

rat ใช้เป็นคำเปรียบเทียบกับในทางไม่ดี หมายความว่าเลวทราม หรือ ใจเสาะชอบหักเพื่อน *You are a rat* แปลเป็นเจ้าคนหักเพื่อน (หรือคณะ) ในยามยาก

mouse ใช้เป็นคำเปรียบเทียบกับในทางดี แปลว่า น่าเอ็นดู *She is a mouse* เธอเป็นคนข่อย (น่าเอ็นดู)

mouser คือแมวหรือสุนัขที่จับหนู

unmoved, motionless

motionless แปลว่า ไม่เคลื่อนไหว หรือนิ่ง หรืออยู่เฉยๆ ในทางกาย

unmoved มักจะแปลว่า ไม่ไหวติงในทางจิตใจ

movie, picture, film, cinema ภาพยนตร์

movie ในสหรัฐอเมริกา เรียกภาพยนตร์ว่า movie แต่ถ้าจะพูดว่าไปดูหนัง มักใช้เป็นพหูพจน์ว่า *Let us go to the movies*

picture ในอังกฤษ เรียกภาพยนตร์ว่า picture ประโยคว่า ไปดูหนัง มักใช้เป็นพหูพจน์ว่า *Let's go to the pictures*

ฟังสังเกตว่า คำว่า movies กับ pictures ก็มาจากวลีเดียวกัน คือ moving pictures หรือภาพยนตร์ ในกรณีนี้ movies กับ pictures ต้องใช้เป็นพหูพจน์เสมอ เพราะถือว่าโปรแกรมหนึ่งมีหนังหลายเรื่อง ถ้าพูดถึงหนังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงจะใช้ movie หรือ picture หรือ film เป็นเอกพจน์ film เป็นคำกลางๆ ใช้ได้ทั้งสองประเทศ

cinema หรือ kinema เป็นคำเก่า สมัยนี้ไม่มีใครใช้

much, many

much ใช้กับสิ่งที่นับจำนวนไม่ได้

many ใช้กับสิ่งที่นับจำนวนได้

must

ถ้าจะเปลี่ยน must ให้เป็นอดีตกาล ต้องเปลี่ยน infinitive ที่ตามหลัง must ให้เป็นสมบุรณกาล อย่างเช่นในประโยคว่า

If you had run, you must have caught the tram ถ้าคุณวิ่ง คุณก็คงไปทันรถรางแล้ว

nearly

ถาม: *This matter nearly concerns me* ฟังดูชอบกล แต่ขอรับรองว่าเป็นประโยคที่ถูกต้อง ขอทราบว่าประโยคนั้นแปลว่า

กระไร

ตอบ: **nearly** ในที่นี้ไม่ได้แปลว่า เกือบ หรือ จวน แต่มีความหมายอย่างคุณศัพท์ **near** ฉะนั้น *This matter nearly concerns me* จึงแปลว่า เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับผมอย่างใกล้ชิด

needs, need

ถาม: 1. *He need not go*

2. *You needs must go*

เหตุใดในประโยค 1. **need** ซึ่งมีประธานเป็นเอกพจน์ บุรุษที่สามจึงไม่เป็น **needs** และเหตุใดประโยคที่สอง ซึ่งมีประธานเป็นบุรุษที่สอง เอกพจน์ จึงกลับเป็น **needs** หรือคุณคิดว่าประโยคทั้งสองนั้นผิด

ตอบ: ตัวอย่างประโยคทั้งสองนั้นถูกแล้ว กริยา **need** ถ้าประธานเป็นเอกพจน์ บุรุษที่สามในประโยคปฏิเสธ หรือประโยคคำถาม ไม่ต้องเติม **s** ช่างท้าย **need** เช่นในประโยค 1. *He need not go, Why need he go?* และไม่ต้องใช้ **to** แต่ถ้าเป็นประโยคบอกเล่า ไม่ใช่ประโยคปฏิเสธ หรือประโยคคำถามแล้วละก็ต้องเติม **s** เช่น *He needs to go* ต้องใช้ **to** ตามหลัง **needs** ด้วย

ส่วนในประโยค 2. นั้น **needs** เป็นกริยาวิเศษณ์ ไม่ใช่กริยา ใช้เท่ากับ **necessarily** ในกรณีที่ **needs** เป็นกริยาวิเศษณ์ ต้องมี **s** เสมอไป จะถือว่า **needs** เป็นคำหนึ่งต่าง

หากจาก need ก็ได้

needle, pin

needle หมายถึง เข็มเย็บผ้า

pin หมายถึง เข็มหมุด หรือ เข็มกลัด

neutral, neutralist

ถาม : คำว่า neutral ซึ่งเป็นนามแปลว่า ผู้เป็นกลาง และคุณศัพท์แปลว่า ซึ่งเป็นกลาง ก็มีใช้อยู่ในภาษาอังกฤษแล้ว ทำไมจึงจะต้องใช้ neutralist เพิ่มเข้ามาอีกด้วย

ตอบ : พูดกันอย่างรวบรัด

neutral แปลว่า ปฏิบัติตัวเป็นกลาง

neutralist แปลว่า มีความเห็นเป็นกลาง

Neutralist India will find it difficult in the next world war to keep neutral

ประเทศอินเดียซึ่งถือลัทธิเป็นกลาง จะรู้สึกว่ายากยิ่งในสงครามโลกครั้งต่อไป การรักษาความเป็นกลางเป็นของยากยิ่ง

neutralistic เป็นคุณศัพท์ แปลว่า โอนเอียงไปในทางลัทธิเป็นกลาง อุปสรรค -istic มีความหมายว่า โอนเอียงไปในทางนั้นทางนี้ เช่น communist เมื่อเป็นคุณศัพท์ แปลว่า เป็นคอมมิวนิสต์ ส่วน communistic แปลว่า โอนเอียงไปในทาง

คอมมิวนิสต์

news, rumours, message

rumours คือ ข่าวลือ

news คือ ข่าวธรรมดา

message คือ ข้อความที่ส่งมา

no, not, nothing, none

no ใช้เป็นคุณศัพท์ เช่น *no money* ถ้าจะใช้ **not** เป็นคุณศัพท์ จะต้องใช้ในรูปแบบ **not a** หรือ **not any** เช่น *not a cent* หรือ *not any money*

no เมื่อใช้เป็นกริยาวิเศษณ์ แปลว่า เปล่า หรือ ไม่ เช่น ในประโยคปฏิเสธคำถามว่า *No, he is not here*

not ใช้เป็นกริยาวิเศษณ์แต่งกริยา สมัยโบราณไม่ต้องมีกริยาช่วย แต่สมัยนี้ต้องมีกริยาช่วยนำหน้า เช่น *have not, is not, do not, does not*

not กับ **no** เมื่อเป็นกริยาวิเศษณ์ มักใช้สับกันได้ เช่น *no less* หรือ *not less*

nothing เมื่อเป็นกริยาวิเศษณ์ก็ใช้ได้เช่นกัน เช่น *nothing less*

none นักไวยากรณ์บางคนถือว่า **none** เป็นเอกพจน์ ฉะนั้นจึงจะต้องใช้กริยาที่เป็นรูปเอกพจน์ เช่น *None is able to stop him* แต่ในการพูดและการเขียนทั่วไป มักมีผู้ใช้ **none** เป็นพหูพจน์มากกว่าเป็นเอกพจน์ เช่น *None of his friends*

come to see him หรือ None but the brave deserve
the fair ทั้งน^๕สุดแล้วแต่ความ

no, yes

ถาม: เมื่อท่านถูกถามว่า "Are you not going?" แล้วท่าน
ต้องการจะมา ท่านจะใช้ yes หรือ no

ตอบ: Yes, I am coming ครับ ผมจะมา

No, I am not coming ผมไม่มา

พึงสังเกตว่า นีตรงกันข้ามกับวิธีพูดในภาษาไทย ถ้าไม่จำ
ให้ดี อาจจะเกิดความเข้าใจผิดกันได้มาก ๆ

no.

ถาม: ผมขอทราบคำเต็มของคำว่า no. ซึ่งอยู่บนหน้าจำนวน เช่น
no. 1 ซึ่งแปลว่า หมายเลขเท่านั้นเท่านั้น no. ย่อมาจากคำ
ว่า number ใช่ไหม

ตอบ: no. ย่อมาจากภาษาลาตินว่า numero แปลว่า number

notice, note

notice กับ note เมื่อใช้เป็นกริยาในความหมายที่แปลว่า
สังเกต มักจะสับสนเปลี่ยนกันได้ แต่

notice มักจะหมายถึงไปในทางเอาใจใส่หรือสังเกต

note มักจะหมายถึงไปในทางจดจำ หรือจดไว้เป็นตัวหนังสือ

A number

ถาม: ผมพบประโยคหนึ่ง ซึ่งทำให้สงสัยเรื่องไวยากรณ์ คือ

A number of men have expressed their intention to resign

คำว่า a number ควรจะเป็นเอกพจน์ แต่ทำไมจึงใช้กริยา have ซึ่งเป็นพหูพจน์ ประโยคนี้อาจผิดหรือถูกแน่ครับ

ตอบ: ว่าตามหลักเดิมของไวยากรณ์ ก็เห็นจะจริงอย่างคุณว่า แต่คนอังกฤษพูดอย่างนั้นเสมอ จะถือว่าเป็น idiom ก็ได้ หลักมีอยู่ว่า ถ้าหมายถึงคนหลายคนก็ใช้พหูพจน์ ถ้าหมายถึงจำนวนคนจำนวนหนึ่งก็ใช้เอกพจน์

Their number exceeds ours จำนวนของพวกเขามากกว่าพวกเรา
A large number of workmen go on strike
คนงานจำนวนมากนัดกันหยุดงาน

occasion, cause, reason

occasion คือ โอกาสที่เราใช้เพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

cause คือ สาเหตุที่ก่อให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้น มักตามด้วยบุพบท of

The cause of the revolution may be obscure, but its occasion is obvious

มูลเหตุแห่งการปฏิวัติ อาจจะเคลือบคลุม แต่ชนวน (โอกาสภาวะอันเหมาะสม) ที่ก่อให้เกิดการปฏิวัตินั้นแจ่มแจ้งทีเดียว

reason คือ เหตุผลในใจที่เรามีในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักตาม
ด้วยบุพบท for

of, 's

ถาม: ในการแสดงความเป็นเจ้าของนั้น เมื่อใดจะใช้ of และ
เมื่อใดจะใช้ 's ขออาจารย์ช่วยกรุณาอธิบายด้วย

ในวลีว่า a picture of her, a picture of hers กับ
her picture ต่างกันอย่างไร

ตอบ: 's ใช้เมื่อผู้เป็นเจ้าของเป็น บุคคล หรือ สมมุติให้เป็น
บุคคล เช่น *man's right* สิทธิของมนุษย์ *sun's ray* แสง
ของอาทิตย์

of ใช้เมื่อเจ้าของเป็นวัตถุ เช่น *King of Belgium* กษัตริย์
แห่งเบลเยียม ไม่ใช่ *Belgium's King* หรือ *the roof of
the house* หลังคาบ้าน ไม่ใช่ *the house's roof*

ในสมัยปัจจุบัน กฎข้อนี้ออกจะเลอะเลือนไปแล้ว

a picture of her แปลว่า ภาพตัวเธอ

a picture of hers แปลว่า ภาพที่เธอมี

her picture ใช้ได้ทั้งสองความหมาย

officer, official

officer ใช้ในความหมายที่แปลว่า เจ้าหน้าที่ นายเรือ และนาย

ทหารบก

officials หมายถึง ข้าราชการ

O.K.

ถาม: คำว่า O.K. ที่แปลว่า ดีแล้ว หรือ ตกลง นั้น ย่อมาจากอะไร

ตอบ: บางตำราว่ามาจากคำแขกอินเดียนแดง ว่า okeh แปลว่า เป็นอย่างนั้น บางคนก็ว่ามาจากประธานาธิบดีของอเมริกาคนหนึ่ง ชื่อ Andrew Jackson ซึ่งสะกดการันต์ไม่ใคร่เป็น และมักบันทึกเอกสารว่า Oll Korreet แทนคำว่า All correct จึงเลยเกิดคำย่อว่า O.K. ขึ้น ทั้งนี้จริงเท็จอยู่กับผู้กล่าว

old, elderly

old แปลว่า แก่

elderly เมื่อใช้กับบุคคลเป็นคำสุภาพกว่า แปลว่า ผู้สูงอายุ

on, upon

on กับ **upon** ถ้าเป็นบุพบทใช้แทนกันได้เสมอ

on ถ้าเป็น คุณศัพท์ หรือ กริยาวิเศษณ์ ใช้ **upon** ไม่ได้ *I will*

do it later on (ใช้ **upon** ไม่ได้) ภายหลังต่อไปฉันจะทำ

From that day on (ใช้ **upon** ไม่ได้) *he never spoke*

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา เขาก็ไม่พูด

one another, each other

each other ใช้กับสองฝ่าย เช่น *They love each other so*

dearly เขารักกันอย่างดุจดั่ง (คนสองคน)

one another ใช้กับหลายฝ่าย *They buy one another's goods*
เขาดำงซื้อของซึ่งกันและกัน (คนหลายคน)

open, opened

ถาม: *He received me with open arms* ประโยคนั้นควรจะ
ใช้ว่า *opened arms* ไม่ใช่หรือ

ตอบ: *open* เป็นคุณศัพท์ที่อยู่แล้ว ดังนั้นประโยคนั้นจึงถูกต้องแล้ว
The door is open ประตูเปิดอยู่

opened ใช้เมื่อเป็นกริยาใน *past tense* หรือ *perfect tense*
หรือ เมื่อ ประโยคอยู่ในกรรมวาจกเท่านั้น

The door is opened by an unseen hand ประตูถูก
เปิดออกโดยมือที่ไม่มีใครแลเห็น

optimum, maximum,

optimum คือ จุดที่ได้ผลดีที่สุดหรือเป็นประโยชน์ที่สุด

maximum คือ จุดสูงสุดทั้งในทางดีหรือเลว

ought, should

ถาม: คุณพูดกับเพื่อนของคุณว่า *You ought to go* แปลว่า

เธอควรจะไป เขาตอบคุณว่า *I am on the point of going*

ผมกำลังจะไปอยู่แล้ว แต่คุณอยากจะบอกเขาว่า เขาควรจะไป

เสียตั้งสามวันมาแล้ว คุณจะพูดภาษาอังกฤษกับเขาว่าอย่างไร

อนึ่งคำว่า *ought* กับ *should* ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: **ought** สมัยก่อนเป็นอดีตกาลของกริยา **owe** เพราะฉะนั้น
ในปัจจุบัน เมื่อนำมาใช้เป็นกริยานุเคราะห์ โดยมีความหมาย
ต่างหากจาก **owe** คำนี้จึงไม่มีอดีตกาล แต่คุณอาจแสดงความ
หมายเป็นอดีตกาลได้โดยเปลี่ยนกริยาที่ตามมาเป็นสมบูรณ์กาล
คือ *You ought to have gone three days ago*

ought ต้องตามด้วย **to** ส่วน **should** ไม่ต้อง

outer, outward, outside

outer เมื่อเป็นคุณศัพท์มักใช้สับเปลี่ยน กับ **outward** และ **outside**
แต่ **outer** มักจะหมายถึงระยะจริงๆ เช่น *outer Bangkok*
กรุงเทพฯ รอบนอก

outward มักจะหมายถึงเป็นอุปมาว่า ภายนอก เช่น *outward*
appearance รูปร่างภายนอก

outside มักจะหมายถึง ข้างนอก, ด้านนอก, นอกจาก เช่น *outside*
seat ที่นั่งข้างนอก

over, through, under, round

over แปลว่า ข้ามไปข้างบน เช่น *The dog jumped over the*
wall สุนัขกระโดดข้ามกำแพงไป

through แปลว่า ทะลุเข้าไปตรงกลาง *The bullet went through*
the wall กระสุนทะลุกำแพงออกไป

round แปลว่า อ้อมไปทางข้างๆ เช่น *We sailed round the cape*
เราแล่นเรืออ้อมแหลมไป

under แปลว่า ลอดไปข้างใต้ เช่น *The snake crawled under the wall* งูเลื้อยไปได้กำแพง

overrun, run over

ถาม: overrun กับ run over มีความหมายแตกต่างกันหรือไม่
ถ้าต่างกัน ประโยคต่อไปนี้ควรใช้ run over หรือ overrun

1. *It is certain that Laos will be.....by Communists*

2. *The article.....into the next page*

3. *The farm is.....with weeds*

4. *Please.....this contract*

5. *He.....the notes*

6. *He was.....by a car*

อันนี้ประโยคที่ว่า *There is a noise in the gearbox on both drive and overrun* นั้น คำว่า overrun หมายความว่า ภาวะไร และประโยคนั้น แปลว่า ภาวะไร

ตอบ: run over กับ overrun ใช้ได้เหมือนกันในบางกรณี เช่น

2. *The article overruns (runs over) into the next*

page บทความยืดยาวจนล้นไปอยู่หน้าต่อไป

3. *The farm is overrun (run over) with weeds*

นารกรุงรังไปด้วยหญ้า

ในบางกรณีจะใช้ run over ไม่ได้ ต้องใช้ overrun
อย่างเดียว เช่น

1. *It is certain that Laos will be overrun by Communists* เป็นของแน่ๆ ประเทศลาวจะต้องถูกย้ายโดยคอมมิวนิสต์

ในบางกรณี ใช้ overrun ไม่ได้ ต้องใช้ run over เท่านั้น เช่น

4. *Please run over this contract* กรุณาตรวจสอบสัญญาฉบับนี้หน่อย

5. *He ran (ran his fingers) over the notes* เขา
ลองใช้นิ้วคีบเสียงเบ็บบนโน (หรือเครื่องคีบอย่างอื่น) ดู

He ran (ran his eyes) over the notes เขาตรวจดูบันทึกอย่างคร่าวๆ

6. *He was run over by a car* เขาถูกรถยนต์คันหนึ่งทับ
ส่วนในประโยคสุดท้ายนั้น ถ้าท่านไม่ใช้ช่างฟีดก็คงจะงง
เป็นอันมาก ประโยคนี้เป็นภาษาช่างฟีด

*There is a noise in the gearbox on both drive
and overrun*

หม้อเก็บรมเสียงดังทั้งในเวลาเร่งเครื่องและเบาเครื่อง
drive ในที่นี้ หมายความว่า เวลาที่เครื่องขับลอร์ดให้วิ่งไป
overrun หมายความว่า เวลาที่รถวิ่งเลยเครื่องไปคือ เวลา
เบาเครื่อง

a pair of stairs, one pair front, two pair front

ถาม : วลีเหล่านี้ อ่านแล้วอ่านอีกก็ไม่เข้าใจ ขอความกรุณาอาจารย์
ช่วยแปล และ อธิบายความหมาย ให้ทราบด้วย

ตอบ : a pair of stairs, a pair of steps คือบันไดทอดหนึ่ง
หรือชั้นหนึ่ง ที่เรียกเช่นนั้นเพราะบันไดมีสองราว

one pair front, one pair back คือ ห้องข้างหน้าหรือ
ข้างหลัง ที่ชั้นบันไดไปทอดเดียว คือ ห้องบนชั้นสอง

two pair front, two pair back คือ ห้องข้างหน้า หรือ
ข้างหลัง ของชั้นสาม ซึ่งต้องชั้นบันไดไปสองทอด

parents, guardians ผู้ปกครอง

parents คือ ผู้ปกครองที่เป็นบิดามารดาของเด็ก

guardians คือ ผู้ปกครองที่เป็นคนอื่น ไม่ใช่บิดามารดาของเด็ก

passable, passible, passive, passionate

ถาม : คำว่า passable, passible, passive, passionate impassa-
ble, impassible, impassive, impassioned, dispassionate

หมายเลข 21/10/2555
เหล่านี้ยุ่งพิลึก กรุณาแยกอย่างหยาบๆ ว่าอะไร แปลว่าอะไร

ตอบ: **passable** มาจากคำว่า **pass** แปลว่า (ถนน) สามารถผ่านไปได้

impassable แปลว่า ไม่สามารถผ่านไปได้

สองคำนี้ไม่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกับคำอื่น ๆ ข้างล่างนี้

passible, passionate, impassioned มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน ว่ามีความรู้สึกเผ็ดร้อนต่างกันเพียงว่า หนักเบาต่างกันเท่านั้น

passive, impassive, impassible, dispassionate มีความหมายในทำนองเดียวกันว่า อุตุน หรือไม่ไหวติง หรือไม่หวั่นไหว

patrol, guard

patrol หมายถึง คนเดินตรวจ คือ หน่วยตระเวน

guard หมายถึง คนยืนตรวจ คือ ยาม

pence, pennies

pennies เป็นพหูพจน์ของ penny ใช้กับจำนวนเหรียญ เช่น *Give me ten pennies* เอาเหรียญเพนนีให้ฉันสิบเหรียญ

pence เป็นพหูพจน์ของ penny เช่นกัน แต่ ใช้กับจำนวนเงิน เช่น *I bought it for ten pence* ฉันซื้อมันมาเป็นเงินสิบเพนนี

people, peoples

ถาม: คำว่า **people** เป็นเอกพจน์ อยู่แล้ว เช่น *many people*

เป็นต้น ฉะนั้นคำว่า Anglo-Saxon peoples และ Thai peoples จึงน่าจะผิดใช้ไหม?

ตอบ: ไม่ผิด เพราะในที่นี้หมายถึงชาติ

people ถ้าหมายถึงคน มีความหมายว่า คนหลายคน และต้อง
ใช้เป็นพหูพจน์เสมอ แต่ถ้าหมายถึง ชาติ people ใช้เป็น
เอกพจน์ แปลว่า ชาติหนึ่ง

peoples หมายถึง คนหลายชาติ

Anglo-Saxon peoples หมายถึง ชนเชื้อชาติแองโกล
แซกซัน คือ ชาวอังกฤษ และสหรัฐ

Thai peoples หมายถึง ชนเชื้อชาติไทยซึ่งมีทั้ง ไทยน้อย
ไทยใหญ่ ไทยอะหม และ ลาว

people, population, populace, nation, race

people มักจะหมายถึง ประชาชนพลเมืองทั่ว ๆ ไป

population มักจะหมายถึง พลเมืองทั้งหมดหรือจำนวนพลเมือง

populace มักจะหมายถึง โพร่ฟ้าประชาราษฎร์ หรือ ราษฎร

nation มักจะหมายถึง ชาติ หรือ ประชาชนทั้งชาติ โดยเฉพาะใน
ทางการเมือง

race มักจะหมายถึง หมู่ชนที่มีพหุพันธุร่วมกัน หรือคนผิวเดียวกัน

perplexed, perplexing

perplexed เป็นคุณศัพท์ใช้กับบุคคล แปลว่า ถูกทำให้งง หรือ งง

perplexing เป็นคุณศัพท์ ใช้กับวัตถุ หรือเหตุการณ์ หรือคน แปลว่า ทำให้งง หรือ ประหลาด

plain, plane

ถาม : ผมสงสัย คำว่า plain และ plane เวลาใช้มักจะงง และใช้ไปโดยไม่แน่ใจ ขออาจารย์ช่วยกรุณาให้ความสว่างกับผมสักหน่อย

ตอบ : **plain** ถ้าเป็นนาม แปลว่า ที่ราบ ถ้าเป็นคุณศัพท์ใช้ในความหมายอุปมา แปลว่า ราบ เรียบ ปกติ ตรง ๆ ถ้าเป็นผู้หญิง แปลว่า หน้าตาจัดซัด ไม่คมคาย มักจะใช้ในภาษาธรรมดา

plane เป็นนาม แปลว่า หน้าราบ หรือ แปลว่า เครื่องทำให้ราบ เช่น กบ ถ้าเป็นกริยา แปลว่า ไส (ไม้) นอกจากนั้น แปลว่า สิ่งที่แลลไปตามน้ำ หรือ อากาศ เช่น ปีก หรือ หางเครื่องบิน หรือจะแปลว่า เครื่องบินเลยก็ได้

plane มักจะใช้ในภาษาเรขาคณิต หรือ ช่าง

plan, scheme, project

scheme มักจะเป็น ความคิดเบื้องต้นว่าจะทำอย่างนั้นอย่างนั้น

project มักจะเป็น การวางแผนคร่าว ๆ ซึ่งแปลกันว่า โครงการ

plan เป็นการวางแผนแน่นอน

plant, tree, shrub

tree หมายถึง ต้นไม้ยืนต้น

shrub หมายถึง ต้นไม้เตี้ย หรือ ต้นไม้พุ่ม

plant หมายถึง พืชไม้ทุกชนิด โดยเฉพาะ ไม้เล็ก เช่น ไม้ล้มลุก

plenty

ถาม : ในประโยคว่า *We have plenty of time* จะใช้ว่า *We have plenty time* ไม่ได้หรือ ฟังดูกระชับและกระทัดรัดกว่า
เป็นกอง

ตอบ : **plenty** ไม่ใช่คำคุณศัพท์ เป็นคำนาม ฉะนั้นจะเขียนว่า *We have plenty time* ไม่ได้ ต้องเขียนว่า *plenty of time*
อนึ่ง plenty ใช้เป็น กริยาวิเศษณ์ได้ เช่นในประโยคว่า *This room is plenty large enough* บ้านนี้ใหญ่ทีเดียว คำว่า **plenty** ใช้ประกอบคุณศัพท์ **large**

plural, singular

ถาม : คำบางคำมีรูปเป็นเอกพจน์ แต่ใช้เป็นพหูพจน์ และคำบางคำ มีรูปเป็นพหูพจน์ แต่ใช้เป็นเอกพจน์ เมื่อเป็นเช่นนั้นจะถือหลักอย่างไร และทำไมจึงจะรู้ว่า เมื่อใดจะใช้เป็นพหูพจน์ หรือ เมื่อใดจะใช้เป็นเอกพจน์ ขอเรียนถามข้อข้องใจบางประการ คือ

1. ประโยคต่อไปนี้จะใช้กริยา เป็นเอกพจน์ หรือพหูพจน์ และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

(a) *The United States - - - unwilling to fight*

(b) *The United Nations - - - - unlikely to act in Laos*

(c) *The United States - - - - each its own legislature*

2. ประโยคต่อไปนี้ คัดมาจากหนังสือ จึงน่าจะถูกต้อง แต่ทำไม คำว่า fish ในประโยคที่หนึ่ง และ sheep ในประโยคที่สอง ซึ่งตามความเป็นพหูพจน์ แต่ทำไมจึงมีรูปเป็นเอกพจน์ และในประโยคที่สามทำไมจึงใช้ fishes เป็นพหูพจน์

(a) *This is a pretty kettle of fish*

(b) *People without religion are like sheep that have no shepherd*

(c) *These are different fishes*

3. ในประโยคที่ว่า *My little girl has mump* ถูกหรือผิด คำว่า mump ต้องเติม s หรือไม่

4. คำว่า Amporn Gardens เหตุใดจึงเติม s

ตอบ: 1. ในประโยค (a) *United States* หมายถึงประเทศสหรัฐอเมริกา กริยาจึงต้องใช้เป็น เอกพจน์ ว่า *The United States is unwilling to fight in Laos*

ในประโยค (b) *United Nations* หมายถึง The United Nations Organization ซึ่งเป็นองค์การอันเดียว กริยาจึงต้อง

ใช้เป็นเอกพจน์ว่า *The United Nations is unlikely to act in Laos*

ในประโยค (c) *United States* หมายถึงมลรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา กริยาจึงต้องใช้เป็นพหูพจน์ว่า *The United States have each its own legislature* แปลว่า มลรัฐที่รวมกันต่างก็มีสภานิติบัญญัติของตน

2. ประโยคทั้งสามนั้นถูกต้องแล้ว คำว่า *fish, sheep, craft* ฯลฯ แม้จะมีรูปเป็นเอกพจน์ แต่ใช้เป็นเอกพจน์ หรือพหูพจน์ ก็ได้ ส่วนในประโยคว่า *These are different fishes* นั้น คำว่า *fishes* หมายถึงปลาต่างชนิดกัน เช่นเดียวกับ คำว่า *people* และ *peoples*

3. ประโยคที่ยกมานั้น ผิด ที่ถูกต้องคือ *My little girl has mumps* คำว่า *mumps* ที่แปลว่า คางทูมนั้น ต้องใช้เป็นพหูพจน์เสมอ ทำนองเดียวกับคำว่า *piles* ริดสีดวงทวาร *small pox* (ซึ่งมักเขียนว่า *small pox*) ฝีดาษ

4. สวนสาธารณะมักใช้เป็น พหูพจน์ เช่น *Kensington Gardens*

poetry, verse

verse หมายถึง รูปร่างลักษณะ ของโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

poetry หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดซึ่งที่อยู่ใน โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

จะนับสิ่งใดที่เป็น verse จึงไม่จำเป็นต้องเป็น poetry

politics, politic, politician, political, politically

politics เป็นนาม แปลว่า การเมือง จะถือว่าเป็นเอกพจน์ก็ได้
สมัยนมักถือเป็นเอกพจน์

politician มักจะหมายถึง นักการเมือง ซึ่งเอาประโยชน์ของพรรค
เป็นใหญ่

statesmen มักจะหมายถึง รัฐบุรุษ ซึ่งเอาประโยชน์ของบ้านเมือง
เป็นที่ตั้ง

คุณศัพท์ **political** และกริยาวิเศษณ์ **politically** มีความหมาย
ว่า เกี่ยวกับการเมือง

คุณศัพท์ **politic** และกริยาวิเศษณ์ **politically** มีความหมายว่า
โดยอุบาย หรือ ฉลาด

poorly

poorly เมื่อเป็นกริยาวิเศษณ์ ใช้ในความหมายว่า ไม่พอเพียง หรือ
เลว เช่น *The ship is poorly manned* เรือมีคนไม่พอเพียง
(มีกลาสี่ไม้ดี) *He drives very poorly* เขาขับรถเลวมาก

poorly เมื่อเป็นคุณศัพท์ ใช้ในความหมายว่า ไม่สบาย หรือออก
แอด เช่น *She has been poorly for a long time* เธอ
ออกแอดมาเป็นเวลานาน

possible, probable, likely, feasible, practicable

possible แปลว่า อาจจะเป็นไปได้ แต่ไม่แน่ว่าจะเป็นไปเช่นนั้น

probable กับ **likely** แปลว่า น่าจะเป็นไปเช่นนั้น

feasible กับ **practicable** มีความหมายคล้าย **possible** แปลว่า
อาจทำได้

certain แปลว่า แน่นอน

practicable, practical

ถาม: **practical** กับ **practicable** เป็นคุณศัพท์ของคำว่า **practi-**
tice ด้วยกันทั้งคู่ ขอทราบที่สองคำนี้มีความหมายต่างกันอย่างไร
ขอเตือนว่าคำสองคำนี้ยากมาก แม้จะเข้าใจดีก็อาจอธิบาย
ไม่ได้ ถ้าคุณสามารถเติมคำในประโยคต่อไปนี้ได้ถูกต้องก็ควร
ภูมิใจได้แล้ว

1. *He is a - - - - man*

2. *The scheme is not - - - -*

ตอบ: 1. *He is a practical man*

2. จะใช้ว่า *The scheme is not practicable* หรือ

The scheme is not practical ก็ได้ทั้งสองอย่าง แต่ความ
หมายต่างกัน

practicable ใช้กับแผนการ ความคิด หมายถึงความว่า อาจปฏิบัติ
ได้ สามารถปฏิบัติได้

หมายเลข 21/10/2565

คำตรงข้ามกับ practicable คือ impracticable

practical ใช้กับแผนการ ความคิด วัตถุประสงค์ แปลว่า ปฏิบัติได้ หรือ
ใช้ได้จริงจัง หรือได้ผลจริงจัง

ถ้าใช้กับบุคคล แปลว่า ทำจริง, เพ่งเล็งผลจริง ๆ, เอาการ
เอางาน

คำตรงข้ามกับ practical คือ unpractical

preamble, preface, prologue

preface ใช้กับหนังสือ แปลว่า คำนำหนังสือ อรั้มภกดา

preamble ใช้กับพระราชบัญญัติ แปลว่า บทความเบื้องต้น

prologue ใช้กับละครโบราณ แปลว่า การอ่าน กาพย์ กลอน โคลง
ฉันทน์ เป็นการเบิกโรงก่อนการแสดงละคร

preface, introduction

preface แปลว่า คำนำ ซึ่งแสดงความมุ่งหมายและขอบเขตของ
หนังสือ

introduction แปลว่า ความนำ (ความเบื้องต้น, อรั้มภกดา, อารัมภบท) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง

preserve, conserve, reserve เก็บรักษา

conserve มักจะหมายถึงการออมกำลังทรัพย์ไว้ใช้ภายหลัง หรือ
การเก็บตองอาหารไว้กินวันหน้า

preserve มักจะหมายถึง การเก็บรักษา เช่น โบราณวัตถุไว้ให้

คงที่อยู่

reserve มักจะหมายถึง การสำรอง (เงินตรา) ไว้

pretense, pretension, pretext

pretense มักจะหมายถึง การเสแสร้ง เช่น แสร้งทำป่วย

pretension มักจะหมายถึง การอ้าง เช่น อ้างสิทธิ์ อ้างตัว อวดอ้าง

pretext มักจะหมายถึง การอ้างเหตุแก้ตัว ซึ่งโดยมากไม่เป็นจริง

priest, monk

ถาม : คำว่า พระ ในภาษาอังกฤษนั้นมีมากมายหลายคำ โดยมาก
มักจะมี ความหมายผิดกันเล็กน้อยเท่านั้น แต่มีอยู่สองคำที่ใช้สับ
กันไม่ได้ คือ monk กับ priest คุณจะบอกได้ไหมว่า เมื่อไร
จึงใช้ monk เมื่อไรจึงใช้ priest

ตอบ : **priest** เป็นคำกลาง ๆ หมายถึง พระ โดยทั่วไปทุกศาสนา

monk หมายถึง พระที่อยู่รวมกันในวัดมาก ๆ เช่น พระสงฆ์ในพระ
พุทธศาสนา

friar มักจะหมายถึง พระที่อยู่ในวัดในนิกายโรมันคาทอลิก

minister, pastor และ **clergyman** หมายถึง พระสอนศาสนา
ในนิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งไม่อยู่ในโบสถ์หรือวัด

product, produce

product หมายถึง ของที่ผลิตขึ้นโดยทั่วไป, ผลิตภัณฑ์

produce เมื่อเป็นนาม มักจะหมายถึง ผลผลิตทางเกษตร และ
ใช้เป็นเอกพจน์เสมอ (อ่านว่า พรอด-ยูช)

profession, business, trade, craft อาชีพ

profession หมายถึง อาชีพที่ใช้การศึกษาสูง เช่น ทนายความ
แพทย์ วิศวกร ครู

business หมายถึง อาชีพค้าขายในส่วนของห้างร้าน และ
บริษัท หรือเรียกว่า ธุรกิจ

trade หมายถึง อาชีพทั่วไป รวมทั้งการค้า แต่ไม่รวมกสิกรรม

craft หมายถึงอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือ

ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่อาจเป็นหรือไม่เป็นอาชีพ มักเรียกว่า

avocation, calling, employment, occupation, pursuit,
vocation

progress, prosperity, development

ถาม: progress, prosperity, development แปลว่า เจริญ
ทั้งนั้น แต่แตกต่างกันอย่างไร

ตอบ: progress แปลว่า ก้าวหน้า

prosperity แปลว่า เติบโต, เจริญ, รุ่งเรือง

development คลี่คลาย, เปิดสิ่งที่มียู่ภายใน, ทำทรัพย์สิน
ที่มีอยู่แล้วให้ได้ประโยชน์, การพัฒนา

progress, progression ก้าวหน้า

progress เมื่อเป็นนาม บางทีหมายถึงการก้าวหน้าไปสู่จุดมุ่งหมาย

progression บางทีหมายถึง การดำเนินไปที่ละก้าว

แต่ทั้งนี้ส่วนมาก มักจะใช้โดยไม่แยกความหมาย เว้นแต่
ในความหมายที่แปลว่า อันดับ ในวิชาพีชคณิต ต้องใช้ pro-
gression

promise, contract สัญญา

promise มักจะเป็น การสัญญาด้วยคำพูด

contract มักจะเป็น สัญญาด้วยลายลักษณ์อักษร

pronouncement, pronunciation

นามของกริยา pronounce มีสองคำ คือ

pronouncement แปลว่า คำแถลง

pronunciation แปลว่า การออกเสียง

proportion, proportionate

ถาม: บัดนี้ผมเกิดความสงสัยในใจขึ้นว่า proportionate กับ
proportional นั้น ใช้ต่างกันอย่างไรแน่ ดู ๆ ก็เหมือนกัน เบ็ด
ปะทานุกรมอังกฤษเป็นอังกฤษก็ไม่ได้ความ บางเล่มให้ไว้ว่าเป็น
คุณศัพท์เท่านั้นเอง

ตอบ: ตามธรรมเนียมสองคำนี้ใช้สับกันได้ แต่ถ้าคุณต้องการจะเคร่ง
ครัดในเรื่องถ้อยคำจริง ๆ หลักที่จะยึดถือมีดังนี้

proportional มักจะหมายความว่า ตามส่วน ตามตัวเลข หรือ แปลว่า ได้ส่วนกับ เช่น *The number of farmers has not proportionally increased with the population* จำนวนชาวนามีได้เพิ่มขึ้นตามส่วนจำนวนพลเมือง

proportionate มักจะหมายความว่า ได้ส่วนสัดส่วนโดยอุปมา หรือ แปลว่า สมกับ เช่น *His salary is not proportionate to his responsibility* เงินเดือนของเขาไม่สมกับความรับผิดชอบที่เขาทำ

proposal, proposition

นามของกริยา propose มีสองคำ ซึ่งมักจะใช้สับกันเสมอ เพียงแต่ว่า

proposal มักจะใช้ในความหมายที่แปลว่า เสนอ หรือขอแต่งงาน

proposition มักจะใช้ในความหมายที่แปลว่า ความตั้งใจ, ข้อความ หรือทฤษฎีบท ในวิชาเรขาคณิต

protect, shelter, defend, prevent, ward off, fight off

ถาม: จะใช้คำว่า ป้องกัน เป็นภาษาอังกฤษอย่างไรดี ผมต้องการตั้งประโยคที่ว่า เราเตรียมตัวป้องกันศัตรู ผมเขียนว่า *We prepare ourselves to protect the enemy* ได้ไหม แต่ผมรู้สึกว่ามันฟังแปร่งหูชอบกล ผมจึงต้องขอความกรุณาเรียนถามอาจารย์มาว่า มันถูกหรือผิดกันแน่

ตอบ: กรรมของกริยา **protect** จะต้องเป็นผู้ได้รับการป้องกัน
เสมอ ดังนั้นในประโยคที่คุณเขียนมานั้นจึงผิด ใช้ไม่ได้ ประ
โยคที่ถูกต้อง คือ *We are prepared to protect ourselves
against the enemy*

protect และ **shelter** แปลว่า ป้องกันในทางบวก คือมี
ความหมายไปในทางช่วยเหลือ หรือป้องกันรักษา เช่น

Protect the baby's eyes from the sun จึงป้องกัน
รักษาดวงตาของทารกมิให้ถูกแสงอาทิตย์

He sheltered a Jew in his house เขาป้องกัน (ปก
ป้อง) คนยิวไว้ในบ้าน (ให้คนยิวอาศัยหลบซ่อนอยู่ในบ้าน)

prevent, defend, ward off, fight off แปลว่า ป้องกัน
ในทางลบ คือ มีความหมายไปในทางกำจัด ต่อต้าน หรือต่อสู้
ป้องกัน เช่น

He locked the door to prevent theft เขาใส่กุญแจ
ประตู เพื่อป้องกันขโมย (ป้องกันมิให้เกิดการขโมย)

I will defend you against all comers ผมจะต่อสู้
กับคนทุกคนเพื่อป้องกันคุณ

We must fight off corruption เราจักต้องต่อสู้ป้อง
กันการกินสินบน

We must have troops in order to ward off (to fight off) our enemy เราต้องมีทหารไว้เพื่อป้องกันข้าศึก

ศัตรู

provincial, rural, rustic

provincial หมายถึง เป็น บ้านนอกแบบคนต่างจังหวัด (คือใจแคบ)

rural หรือ **rustic** หมายถึง บ้านนอกตามท้องไร่ท้องนา หรือตามชนบท (คือมีลักษณะเป็น)

pupil, student, scholar, disciple, school boy

pupil หมายถึง ศิษย์ที่ศึกษาเล่าเรียนกับครูในโรงเรียนหรือที่บ้าน

school boy หรือ **school girl** หมายถึง เด็กนักเรียนในโรงเรียน

disciple หมายถึง สาวก คือผู้เจริญรอยตามคำสั่งสอนของอาจารย์

student คือนิสิต หรือ นักศึกษา ในมหาวิทยาลัย หรือ ผู้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

scholar มักจะหมายถึง ผู้ที่คงแก่เรียน และกำลังศึกษาหาความรู้

อยู่เรื่อยไป

quick, soon

soon ใช้กับเวลาเท่านั้น

quick จะใช้กับเวลาหรือระยะทางก็ได้

quite, very

quite ถ้ามีความหมายว่า ไม่น้อย หรือมาก จะต้องใช้นำหน้า a

หมายเหตุ 21/10/2565

หรือ an เสมอ เช่น *quite a good man*

very ต้องใช้ตามหลัง a หรือ an เช่น *a very good man*
r months

ถาม: r months หมายความว่าอะไรไม่ทราบ

ตอบ: r months หมายความว่าเดือนที่มีอักษร r คือเดือน
September, October, November, December, January,
February, March, April

คำนี้ดูเหมือนจะมีที่ใช้อยู่แห่งเดียว เกี่ยวกับหอยนางรม
กล่าวคือ ในระหว่างแปดเดือนที่ระบุไว้ข้างต้นนี้ เป็นฤดูหอย
นางรมในยุโรป ส่วนอีกสี่เดือนนั้นหาหอยนางรมรับประทาน
ไม่ได้

radio, wireless

radio ใช้ทั่วไปทั้งในอังกฤษ อเมริกา และทั่วโลก แปลว่า วิทยุ
เครื่องรับวิทยุ

wireless แปลว่า วิทยุ และเครื่องรับวิทยุเช่นกัน คำนี้ใช้กันมาก
เมื่อสมัยมีวิทยุใหม่ๆ เมื่อ ๓๐ ปีมาแล้ว แต่ในสมัยนี้พวก
อเมริกันไม่ใช่คำนี้ แต่คำนี้ก็ยังคงใช้กันแพร่หลายในอังกฤษ

rate, tax ภาษี

rate ในอังกฤษ มักจะหมายถึงภาษีของเทศบาล ในสหรัฐอเมริกา
มักจะหมายถึง อัตราค่าขนส่ง ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า หรืออัตรา
เบี้ยประกันภัย

tax หมายถึง ภาษีของรัฐบาล

rather, sooner

ถาม: ในประโยคของอาจารย์ประโยคหนึ่ง ใช้ว่า *I would rather die than endure this lingering agonies* ฉันอยากตายเสียดีกว่าทนความเจ็บปวดอันไม่รู้จักหาย ผมสงสัยในคำว่า rather นั้น จะใช้คำว่า sooner แทน จะได้หรือไม่ เพราะเท่าที่ผมพบมา ก็มีแต่คำว่า sooner ทั้งนั้น เมื่อใช้ sooner แล้ว ความหมายจะเหมือนเดิมหรือไม่

ตอบ: คำว่า rather นั้น ใช้ sooner แทน ก็ได้ความหมายคล้ายกัน คำว่า rather คนอังกฤษใช้มาก

reality, realism ความจริง

ถาม: คำว่า reality กับ realism ต่างก็เป็นนามของคำคุณศัพท์ real แต่มีความหมายผิดกันอย่างไร และใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: reality แปลว่า ความจริง หรือ ความมีอยู่จริง ๆ

realism มักจะแปลว่า การยึดถือความจริง

อนึ่ง คำว่า real นั้น ต้องอ่านออกเสียงเป็นสองพยางค์ คือ รี-แอล ไม่ใช่อ่านเสียงพยางค์เดียว คือ เรียล

reason, reasonable มีเหตุผล

ถาม: ผมอยากเรียนถามว่า ทำไม reasonable จึงแปลว่า มีเหตุผล ในเมื่อ -able แปลว่า สามารถทำเช่นนั้นเช่นนั้น

ตอบ: **reason** เป็นกริยา แปลว่า ชี้แจงแสดงเหตุ เช่น *I can reason with him* ผมสามารถจะชี้แจงแสดงเหตุผลกับเขาได้
reasonable เป็นคุณศัพท์ ถ้ากลับประโยคเสียว่า *He is reasonable* แปลว่า เขาสามารถได้รับการชี้แจงแสดงเหตุผลได้ ฉะนั้นถ้าจะแปลสั้น ๆ ก็กล่าวได้ว่า เขามีเหตุผล

receipt, reception การรับ

ถาม: **receipt** กับ **reception** ต่างก็เป็นนามของ **receive** ซึ่งแปลว่า รับ แต่มีความหมายผิดกันอย่างไร

ตอบ: **receipt** หมายถึงการรับเฉย ๆ เช่นการรับจดหมาย หรือหมายถึง ใบรับเงิน ใบส่งหรือรับของ

reception หมายถึง การรับรอง หรือ อากาการรับรอง เช่นความรู้สึกที่ผู้รับแสดง เมื่อได้รับจดหมาย การรับรองเพื่อเป็นเกียรติ

receptacle เป็นคำนาม แปลว่า ภาชนะ, ที่รองรับ, ฐานของดอกไม้

receptionist แปลว่า พนักงานรับรองแขกตามโรงแรม หรือบริษัทการบิน

receiver แปลว่า เครื่องรับวิทยุ, ภาชนะแก้วที่ใช้ในการทดลองเคมี, ผู้รักษาทรัพย์

refuse, deny, decline, reject, refute ปฏิเสธ

ถาม: คุณกำลังเขียนจดหมายดังข้าง ๆ หนึ่งในอังกฤษ ต้องการ
จะบอกเขาว่า คุณขอปฏิเสธคำเสนอขายสินค้าของเขา คุณจะ
เลือกใช้ประโยคอังกฤษประโยคใด ในประโยคต่อไปนี้

1. *I refuse your offer*

2. *I decline your offer*

3. *I reject your offer*

4. *I deny your offer*

5. *I no take your offer*

ตอบ: คำที่จะใช้ได้มีอยู่สามคำ คือ decline, refuse, reject
แต่สามคำนี้มีความหนักเบาต่างกัน decline เป็นคำที่เบาที่สุด
ที่สุด reject เป็นคำที่หนักที่สุด ส่วน refuse อยู่ในระหว่าง
กลาง ถ้าเราเขียนว่า *I refuse your offer* หรือ *I reject
your offer* ผู้รับจะถือว่าหยาบคาย ในกรณีเช่นนี้ ประโยค
ที่ใช้กันทั่วไป คือ *I decline your offer* ถ้าจะให้สุภาพ
ยิ่งขึ้น จะใช้ว่า *I beg to decline your offer* ก็ได้ แต่
นอกจากจะเป็นภาษาของชาวอังกฤษโบราณไปหน่อย

I deny your offer ใช้ไม่ได้เลย เพราะ deny หมายถึง
ถึงการปฏิเสธข้อหา หรือ ข้อเท็จจริง ไม่ใช่ปฏิเสธข้อเสนอ

หรือคำเชื้อเชิญ *I no take your offer* เป็นภาษาอังกฤษ
ของพารตเนอร์

refuse แสดงการปฏิเสธเป็นกลาง ๆ

decline เป็นการปฏิเสธอย่างสุภาพ

reject เป็นการปฏิเสธอย่างแข็งขัน

deny กับ **refute** หมายถึง การปฏิเสธคำพูด ข้อเท็จจริง

หรือ ข้อหา เช่น *He denied the charged* เขาปฏิเสธ

(โต้แย้ง, คัดค้าน) ข้อหา ที่ใช้ได้คล้ายกันมีอยู่กรณีเดียว คือ

He denied (refused) my request เขาปฏิเสธคำขอร้อง

ของผม

repudiate หมายถึง การปฏิเสธข้อหา หรือใช้เหมือน **dis-**

own, disclaim, disavow, renounce แปลว่า ไม่รับเป็นบิดา

หรือเป็นเจ้าของ

relation, relative ญาติ

ถาม: คำว่า **relation** กับ **relative** ที่แปลว่า ญาติ นั้น ใช้ต่าง

กันอย่างไร

ตอบ: เท่าที่ผู้รวบรวมทราบ ใช้ได้เหมือนกัน เว้นแต่ในประโยค

ว่า *What relation is he to you?* แต่ในที่นี้ คำว่า **relation**

ควรจะแปลว่า ความเกี่ยวพัน หรือ ความเกี่ยวข้อง มากกว่า

แปลว่า ญาติ ฉะนั้นประโยคทั้งประโยค จึงควรแปลว่า เขา
เกี่ยวข้องกับคุณอย่างไร

rely, reliance, reliable, reliability

rely, reliance, reliant ใช้กับบุคคล แปลว่า วางใจ

reliable, reliably, reliableness, reliability ใช้กับสิ่งของ
หรือบุคคล แปลว่า ได้รับความไว้วางใจ หรือ พึ่งไว้ใจ

remains, remainder

remainder มักใช้เป็นเอกพจน์ แปลว่า ผลจากการลบ หรือ
จำนวนที่เหลือนอกจากนั้น

remains เมื่อเป็นนาม มักใช้เป็นพหูพจน์เสมอ แปลว่า เศษ
ซาก ศพ ส่วนที่ยังคงอยู่

remind, recollect, remember

recollect แปลว่า นึก, จำได้ถึง คือ รวบรวมความทรงจำ หรือ
ทบทวนความทรงจำ

remember แปลว่า จำได้ หมายความว่าไม่ลืม เช่น *I don't*
remember, but I shall try to recollect

ผมจำไม่ได้ แต่จะพยายามนึก (จำลึก, ทบทวนความจำ)

remind (กริยา) กับ **reminiscent (คุณศัพท์)** แปลว่า เตือนให้
จำลึก เช่น *This village reminds me of home* หมู่บ้านนี้

ทำให้ผมจำลึกถึงบ้าน

recollection กับ reminiscence เป็นนาม แปลว่าความทรงจำ

remove, move

ถาม : ขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายคำว่า move และ remove
ซึ่งดูออกจะสับสน และกระผมไม่เข้าใจความกระจ่างชัด

ตอบ : 1. ถ้าในความหมายว่า เคลื่อนที่ไป ละก็

move แปลว่า เคลื่อนไหว หรือ เลื่อนไป เช่น *He made a
move to go* เขายกเท้าจะไป *He refuses to move in this
matter* ในเรื่องนี้เขาไม่ยอมกระดิกกระเดี้ยเลย (ไม่ยอมดำ
เนินการอย่างใด ๆ)

remove แปลว่า เอาออกไป หรือ หยิบยกเอาออกไป เช่น *He
removed his boy from the school* เขาเอาบุตรของเขา
ออกจากโรงเรียนนั้น *It seems like you could remove the
mountains* มันดูราวกับว่า เธอจะยกภูเขาได้

2. ถ้าในความหมายว่า ขนย้าย ละก็ คำสองคำนี้ใช้ได้คล้าย
คลึงกัน

3. ถ้าในความหมายเกี่ยวกับ การงาน หรือ ตำแหน่งหน้าที่
ละก็

move แปลว่า โยกย้ายตำแหน่ง หรือ การงาน

remove แปลว่า ปลดออกจากตำแหน่ง (งาน)

renovate, innovate

renovate มักจะแปลว่า เปลี่ยน หรือ ซ่อม เช่น ซ่อมเก้าอี้

innovate มักจะแปลว่า เปลี่ยน หรือ นำเข้ามา เช่น นำวิธีการ
หรือธรรมเนียมเข้ามา

repair, repairable, reparation, reparable

นาม **repair** กับ คุณศัพท์ **repairable** มักใช้ในความหมาย
ที่แปลว่า ซ่อมแซม

นาม **reparation** กับคุณศัพท์ **reparable** มักใช้ในความหมายที่
แปลว่า แก้ไข

repulse, repulsion

repulse เมื่อใช้เป็นนาม หมายถึง การผลักไส หรือ การบอกรับ
เช่น *His friendly advances met with repulse* การทาบ
หามด้วยไมตรีของเขาถูกบอกรับ

repulsion มักใช้ในความหมายว่า ความรู้สึกเกลียด หรือ ชิงชัง
เช่น *Her voice is tinged with repulsion* เสียงของเธอ
กระเดียดไปในทางชิงชัง

repute, reputation

repute มักจะแปลว่า คำกล่าวขวัญ

reputation มักจะแปลว่า ชื่อเสียง

หมายเหตุ 21/ แต่บางครั้งก็มีความหมายอย่างเดียวกัน หากใช้ต่างกันด้วย

สำนวน เช่น *He has a reputation for wit*

He is a wit by repute

เขามีชื่อว่าพูดจาแหลมคม

requirement, requisite

คำสองคำนี้เมื่อเป็นนามมักใช้เหมือนกันเพียงแต่ว่า

requirement มักจะหมายถึง สิ่งที่ถูกเรียกร้องให้ทำหรือกำหนด

เช่น *You must comply with the requirements of the*

law ท่านต้องทำตามข้อกำหนดของกฎหมาย

requisite มักจะหมายถึง สิ่งที่เป็นโดยธรรมชาติ เช่น *Persever-*

ance is requisite to success ความอดสาทะพยายามเป็นสิ่ง

จำเป็นในการที่จะทำอะไรให้สำเร็จ

result, resultant

result มักจะหมายถึง ผล ในเรื่องธรรมดาทั่วไป เช่น *War*

results from human greed สงครามเป็นผลมาจากความ

โลภของมนุษย์

resultant มักจะหมายถึง ผล ในทางเคมี คำนวณ กลศาสตร์ และ

วิทยาศาสตร์

reverse, inverse

reverse กับ **inverse** บางครั้งมีความหมายคล้ายกัน เช่น

inverse order, reverse order ลำดับกลับกัน

inverse มีความหมายว่า กลับหัวเป็นกัน เช่น *inversed shadow*
*inverted shadow*เงาที่เอาข้างบนลงข้างล่าง

reverse เมื่อมีความหมายว่า (รด) ดอยหลัง หรือ แปลว่า ความปรา
ชัย แล้วละก็ ใช้ **inverse** แทนไม่ได้

review, news magazine, magazine วารสาร

review เป็นหนังสือวารสาร ประเภทวิจารณ์ข่าว แต่ไม่มีข่าว

news magazine เป็นวารสารวิจารณ์ข่าว และให้ข่าวพร้อมกัน

magazine เป็นวารสารที่มุ่งให้ความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่

revolution, insurrection, rebellion, mutiny, uprising

ถาม : คำว่า **revolution, rebellion** และ **insurrection** ต่างก็
แปลว่า การกบฏทั้งสิ้น ขอเรียนถามอาจารย์ว่า แต่ละคำมีที่ใช้
และความหมายผิดกันอย่างไร

ตอบ : **revolution** ตามตัวหนังสือ แปลว่า การหมุน การปฏิวัติ
การพลิกแผ่นดิน โดยมากใช้กันกว้างๆ หมายถึงการเปลี่ยน
รัฐบาล หรือ ระบอบการปกครอง เช่น เปลี่ยนจากแบบ สม
บูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย

rebellion หมายถึง การจลาจลโดยจับอาวุธขึ้นต่อสู้กับรัฐบาล โดย
ใช้กำลังรบที่ระเบียบ ซึ่งอาจไม่มุ่งหมายจะให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง บางครั้งใช้เท่ากับ **revolution** แต่ที่จริงจะ
เรียกว่า **rebellion** เป็น ขั้นตอนของ **revolution** ก็ได้

revolt, insurrection และ **uprising** ใช้คล้ายคลึงกัน และมี
ความหมายอ่อนกว่า **revolution** หรือ **rebellion** หมายถึง
การต่อสู้กับรัฐบาลโดยไม่สู้มีระเบียบ เป็นการกำเริบหรือการ
ลุกตามเฉพาะแห่ง ไม่ใช่ทั่วประเทศ

mutiny หมายถึง การกระด้างกระเดื่อง ชดชืน หรือต่อสู้ ผู้บังคับ
บัญชา ในกองทัพ หรือ กลางทะเล

disorder คือการก่อความไม่สงบ โดยไม่มีการรวมกำลังกันจริงจัง

richness, riches

ถาม : คำว่า **rich** เป็นคุณศัพท์แปลว่า ร่ำรวย คำว่า **riches** หมายถึง
ความว่า กระไร ส่วนคำว่า **richness** นั้น แปลว่า กระไร

ตอบ : **riches** แปลว่า ทรัพย์สินสมบัติ ต้องใช้เป็นพหูพจน์เสมอ

richness หมายถึง ความมั่งคั่ง ความมั่ง ความเข้มข้น

right, rightful, righteous

right แปลอย่างกว้างๆ ว่า ถูกต้อง

rightful แปลว่า ยุติธรรม

righteous แปลว่า ตามศีลธรรม

right, privilege

right คือ สิทธิ ซึ่งเป็นของคนทุกๆ ไป

privilege คือ สิทธิพิเศษ ซึ่งได้แต่เฉพาะบุคคล

หมายเหตุ 21/11/65 *Everyone has the right of free speech, but only*

MPs have the privilege of making defamatory statements

ทุกคนมีสิทธิที่จะใช้เสรีภาพในการพูด แต่ ส.ส. เท่านั้นที่มีสิทธิพิเศษในการปราศรัย

rise

ถาม : ผมสงสัยการใช้คำว่า *rise* ในพจนานุกรม ฉบับห้องสมุดของท่าน คือประโยคหนึ่งว่า *A river often rises from a spring* แปลว่า แม่น้ำมักจะมีกำเนิดมาจากน้ำพุ ส่วนอีกประโยคหนึ่งว่า *Parliament will rise tomorrow* แปลว่า สภาจะหยุดประชุมพรุ่งนี้

โปรดอธิบายว่า ทำไมจึงแปลตรงกันข้าม ในศัพท์ตัวเดียวกัน

ตอบ : *rise* ในประโยคที่สอง หมายความว่า ลุกขึ้นจากที่ประชุม นั่นก็คือ หยุดการประชุม

rise, arise, raise

rise เป็นอนิกรรมกริยา แปลว่า ขึ้น หรือ สูงขึ้น

raise เป็นสกรรมกริยา แปลว่า ยก หรือ ทำให้สูงขึ้น คำสองคำนี้

เป็นกริยาคู่ ทำนองเดียวกับ *fall* และ *fell*, *lay* และ *lie* วาง

arise เป็นอนิกรรมกริยา แปลว่า ลุกขึ้น หรือ เกิดขึ้น

road, street, avenue, highway, boulevard

road คือ ถนนธรรมดา โดยเฉพาะหมายถึง ถนนระหว่างจังหวัด

street มักจะหมายถึง ถนนกว้างในนคร

avenue มักจะเป็น ถนนที่มีต้นไม้ปลูกอยู่สองข้าง

boulevard มักจะหมายถึง ถนนกว้างใหญ่ในเมือง แบ่งออกเป็นช่อง

highway คือ ทางหลวงจังหวัด

แต่การแบ่งทั้งนี้ อย่าได้ถือเป็นการแน่นอนนักเพราะ road
ที่กว้างกว่า street ก็มีไม่น้อย และ avenue ที่ไม่มีต้นไม้ก็
เยอะแยะ

scene, scenery

scene หมายถึง ฉากหรือภาพภาพเดียว

scenery หมายถึง ฉากทั้งชุด หรือภาพภูมิประเทศทั้งบริเวณ

school, college, institute, academy

ถาม : สถานศึกษาต่างๆ เป็นลำดับชั้น จาก school ขึ้นไป เท่าที่
ทราบ มี college, institute และ academy สถานศึกษานั้น ๆ
ตามความหมายในภาษาอังกฤษ สูงต่ำกว่ากันอย่างไร

ตอบ : college คำเดิม แปลว่า สมาคม college ในมหาวิทยาลัย
หมายความว่า เป็นสมาคมดังกล่าว ถ้าใช้หมายถึงโรงเรียนก็มักเป็น
โรงเรียนเฉพาะวิชา เช่น college of engineering, business
college

academy แต่เดิมหมายถึง สวนที่ Plato ใช้เป็นที่สอนศิษย์ สมัย
นี้หมายถึงโรงเรียนชั้นสูง จะแปลว่า วิทยาลัย ก็ได้

institute แปลว่า สถาบันเฉยๆ จะเป็นสถานศึกษาหรือสถานเสาวภา
ก็ได้

การใช้คำเหล่านี้ มักใช้กันเปะปะไป ดังนั้นจะลำดับชั้น
เห็นจะยาก

university ไม่ได้หมายความว่า เป็นสถานศึกษาสูงสุด ผู้ที่ผ่าน
มหาวิทยาลัยแล้ว ยังต้องไปเรียนตามโรงเรียนอื่นก็ยังมี โดย
ปกติมหาวิทยาลัยเป็นที่รวมวิชาแผนกต่างๆ

scratch, claw

scratch แปลว่า ทำดลอก หรือ เกาเบาๆ ในอุปมา จึงหมายถึงว่า
ทำร้ายเพียงเล็กน้อย

claw แปลว่า จิกเล็บ หรือ ข่วน

sculpture, carving, statuette, statue

sculpture หมายถึง รูปแกะสลักและรูปปั้นทั้งขนาดใหญ่และเล็ก

carving มักหมายถึง ของแกะสลักเล็กๆ ที่ไม่ใช่รูปคน โดยเฉพาะ
ของแกะจากไม้

statuette คือ รูปที่แกะ ปั้น หล่อ ขนาดเท่าคน หรือขนาดเล็ก
กว่าคน

statue คือรูปหล่อขนาดใหญ่

search, research

search แปลว่า ตรวจ ค้น หยั่ง

research มักจะหมายถึง ตรวจค้น หรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์

second, secondary

second มีความหมายทั่วไปว่า ที่สอง

secondary ใช้เฉพาะในความหมายว่า มีความสำคัญเป็นที่สอง
หรือรองอย่างเดียวกันนั้น

secret, secretive

secret แปลว่า ลับ

secretive แปลว่า ชอบรักษาความลับ คือ สงวนปากคำ

see, look

look ตรงกับภาษาไทยว่า มองหรือดู ดูต้องใช้ตา

see แปลว่า เห็น หรือมองเห็น เห็นต้องใช้สมอง

เราดูแล้วจึงเห็น แต่คำว่า see ในบางกรณี จะแปลว่า ดูแล้ว
เห็น หรือ ดูให้เห็น ก็ได้

He looked without seeing

เขาดูแต่ไม่เห็น

seek the truth, seek after the truth

seek the truth มักจะแปลว่า ค้นหาความจริง

seek after the truth มักจะแปลว่า ติดตาม หรือ ปราบถนอง

ความจริง

คุณศัพท์ของ sense

คุณศัพท์ต่างๆ ของ sense มีมากมายหลายคำ ซึ่งมีความ

หมายกว้างๆ ต่างกันดังนี้คือ

sensational แปลว่า ครึกโครม

senseless แปลว่า ปราศจากสติ

sensible แปลว่า มีสติ

sensitive แปลว่า มีอารมณ์ไหวง่าย

sensory, sensorial แปลว่า เกี่ยวกับประสาท

sensual แปลว่า เกี่ยวกับราคะในทางไม่ดี

sensuous แปลว่า เกี่ยวกับราคะในทางกลางๆ จะแปลว่า เกี่ยว
กับความเพลิดเพลินก็ได้

sentry, watchman, guard

sentry มักจะหมายถึง คนเฝ้ายามอยู่กับที่

watchman หมายถึง คนเฝ้าซึ่งอาจเดินไปเดินมาก็ได้

guard เป็นคำกลางๆ

several

several หมายถึงจำนวนหนึ่ง แต่ไม่มากมายนัก ฉะนั้นจึงไม่ตรงกับคำว่า many แต่อาจจะเทียบได้กับวลีว่า a number of หรือ

some หรือ a few เช่น *Several of us had to go* พวกเรา

หลายคนจำต้องไป

shade, shadow

โดยปกติ shade กับ shadow มักจะใช้ปนกันได้ แต่มีนวล
ของภาษาต่างกันอยู่บ้าง

shade มักจะแปลว่า ที่ร่มแดด ซึ่งไม่มีรูปร่าง และมักจะใช้ภายหลังบุพบท in เช่น *Let us sit down in the shade* เราไป
นั่งในที่ร่มกันเถอะ *The temperature is 60 degrees in the
shade* อุณหภูมิในที่ร่ม ๖๐ องศา

shadow มักจะแปลว่า เงา ซึ่งมีรูปร่าง และมักจะใช้ภายหลังบุพบท
under เช่น *We stood under the shadow of the great
pagoda* เราขึ้นอยู่ใต้ร่มเงาขององค์เจดีย์ใหญ่ *Bad deeds
are being done under the shadow of his name* การ
กระทำอันชั่วร้ายได้ประกอบบนโดยอาศัยชื่อเสียงของเขาเป็น
เครื่องกำบัง

แต่กฎทองอย่าถือเป็นตายตัวนัก

shameful, ashamed

ถาม : ปทานุกรมอังกฤษเป็นอังกฤษ โดยมากมักจะแปล shameful
ว่า ashamed เพราะเป็นคุณศัพท์ที่มาจาก shame ด้วยกันทั้งคู่
แต่คนอังกฤษและอเมริกันส่วนมากพูดภาษาของตนเสียซ้ำของ
จนลืมสังเกตไปว่า ashamed กับ shameful นั้น ใช้ในประ
โยคต่างกัน

ในประโยคต่อไปนี้ ประโยคไหนควรใช้อะไร

Do not be - - - - to ask

She came in with a - - - - countenance

Your conduct is - - - -

ตอบ : *Do not be ashamed to ask*

She came in with a shameful countenance

Your conduct is shameful

หลักในการใช้คำสองคำนี้มีว่า : —

ashamed เป็น predicative adjective จะใช้นำหน้านามไม่ได้ ต้องใช้ตามหลังกริยา ในลักษณะที่เป็น complement ของประธาน ในประโยคแรก ashamed เป็นคุณศัพท์ขยายประธาน you ซึ่งละไว้ในฐานเข้าใจ

shameful จะใช้เป็น predicative adjective อย่างในประโยคที่สาม แปลว่า น่าละอาย ก็ได้ หรือจะใช้เป็น attributive adjective นำหน้านามอย่างคุณศัพท์ธรรมดาเช่นในประโยคที่สองก็ได้

ขอประทานโทษที่คำอธิบายเต็มไปด้วยหลักไวยากรณ์ แต่การที่จะพูดให้ง่ายนั้นแท้ที่จริงแล้วเป็นของยาก กรุณาจำไว้ ง่ายๆ ว่าจะใช้ ashamed นำหน้านามเช่น ashamed man หรือ ashamed conduct ไม่ได้เป็นอันขาด

ship, shipment

ถาม : ถ้าข้าพเจ้าต้องการให้ห้างหล่อตัวพิมพ์ในอังกฤษ ส่งตัวพิมพ์
สำหรับทำปทานุกรมมาโดยด่วน ทางพัสดุไปรษณีย์อากาศ ข้าพ
เจ้าโทรเลขไปว่า *Please ship the type by air parcel*
post คำว่า ship ถูกหรือผิด

ตอบ : ถูกแล้ว คำว่า ship และ shipment ที่แปลว่าส่งของนั้น
ในสมัยปัจจุบัน ใช้หมายถึง การขนส่งทางเรือ ทางรถไฟ และ
ทางอากาศได้ทั้งนั้น ไม่จำกัดอยู่แต่การขนส่งทางเรืออย่างเดียว

shop, store

shop ในอังกฤษ shop หมายถึงร้านขายของเป็นส่วนมาก แต่
ในสหรัฐ shop มักจะหมายถึง โรงงาน

store คือ ร้านขายของ

sick, sickly

sick แปลว่า บัวย

sickly แปลว่า (คน) ช้ำโรค, (อากาศ, สถานที่) เต็มไปด้วยโรค,
กลั่นช้วนให้คลิ่นเหียน

คุณศัพท์คู่กันเช่นนี้ เทียบได้กับ clean และ cleanly

sick, ill

มีความหมายต่างกันเล็กน้อย คือ

sick บางครั้งมักจะหมายถึง คลิ่นเหียน เช่น *My wife was*

sick all the way ภรรยาของผมอาเจียนตลอดทาง

III หมายถึง บ่อยเจ็บเฉย ๆ

sign, signal

sign แปลว่า เครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์

signal แปลว่า สัญญาณ คือเครื่องหมายที่ได้สัญญาณตกลงกันไว้ก่อน

silver, silvern, silvery

silver เมื่อเป็นคุณศัพท์ แปลว่า ทำด้วยเงิน

silvern และ **silvery** มักจะแปลว่า เหมือนเงิน

๕๕. ทงนทำนองเดียวกับคำว่า **gold** และ **golden**

since, ago

ถาม : ขอเรียนถามเกี่ยวกับคำว่า **since** และ **ago** และความ

ผูกพันเกี่ยวกับ tense ที่ใช้กับคำสองคำนี้ ประโยคข้างล่าง

ต่อไปนี้ ประโยคไหนถูกประโยคไหนผิด

Since when have you been inoculated?

หรือ *Since when were you inoculated?*

คุณปลูกฝีมาตั้งแต่เมื่อใด

How long ago have you been inoculated?

หรือ *How long ago were you inoculated?*

๒๑/๑๑/๕๕. คุณปลูกฝีมานานเท่าใดแล้ว

ตอบ: ประโยคที่ถูกต้อง คือ

Since when have you been inoculated

และ *How long ago were you inoculated*

since เท่ากับ *from when* แปลว่า จากเวลาไหน หรือ
เท่ากับ *from then* แปลว่า จากเวลานั้น หรืออีกนัยหนึ่ง
since แปลว่า ตั้งแต่ หมายถึง ระยะเวลาใดเวลาหนึ่งต่อเนื่อง
กันมาจนถึงปัจจุบัน ฉะนั้น กริยาจะต้องอยู่ในรูป *perfect*
tense

ago แปลว่า ล่วงมาแล้ว หมายถึงเวลาใดเวลาหนึ่งในอดีต
ฉะนั้น กริยาจึงต้องเป็น *past tense*

ประโยคที่ชักตัวอย่างมานี้ จะใช้ *ago* หรือ *since* ก็มี
ความหมายเหมือนกัน แต่ในบางกรณี *ago* กับ *since* มี
ความหมายต่างกันออกไป และใช้แทนกันไม่ได้ เช่น *I was*
ill three months ago เมื่อสามเดือนมาแล้ว ดิฉันป่วย
หมายความว่า เวลานั้นดิฉันหายป่วยแล้ว

ส่วนในประโยคที่ว่า *I have been ill since October*
ดิฉันป่วยมาตั้งแต่เดือนตุลาคม หมายความว่า เวลานั้นดิฉันก็
ยังป่วยอยู่

อนึ่ง คำว่า *since* และ *ago* จะใช้ควบกันก็ได้ เช่น
I have been ill since three months ago แปลว่า ดิฉัน

ได้เริ่มช่วยเมื่อสามเดือนมาแล้ว และเวลานักย้งบ่วยอยู่

single, one

one กับ single มีความหมายต่างกันอยู่บ้าง ดังประโยคต่อไปนี้ คือ

one *No one man can ever hope to do it* ไม่มีใครคน
หนึ่งคนใดที่จะหวังทำงานนี้ได้

single *No single man can ever hope to do it* ไม่มีชาย
โสดคนใดจะหวังทำงานนี้ได้

skilled, skilful

skilful มักจะหมายถึง ความรู้และความสามารถประกอบกัน ซึ่ง
อาจแปลได้ว่า เชี่ยวชาญ

skilled มักจะหมายถึง ความชำนาญโดยฝีมือ แต่อย่างเดียว

sleepy, sleeping, asleep

sleepy และ **sleeping** เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ง่วง หรือ เหนง
หงอย เป็นได้ทั้ง attributive และ predicative adjective
จะใช้นำหน้านามหรือตามหลังกริยาก็ได้ เช่น *A sleepy boy*
และ *The boy is sleepy*

asleep ใช้เป็น predicative adjective ได้อย่างเดียว แปลว่า
หลับ ต้องใช้ตามหลังกริยาเท่านั้น เช่น *She is asleep* จะ
ใช้ว่า *asleep boy* ไม่ได้

someone, some one

someone แปลว่า คนหนึ่งคนใด ต้องใช้กับคนเท่านั้น

some one คือ จำนวนหนึ่งชั้น มักใช้กับ สิ่งของ แปลว่า อันใดอันหนึ่ง

some, any

some แสดงความหมายหนึ่งใด โดยผู้พูดไม่ทราบ จึงมักใช้ในคำบอกเล่า

any แสดงความหมายหนึ่งใด โดยผู้พูดไม่เลือก จึงมักใช้ในประโยคคำถาม

sometimes, some time, sometime

sometimes ใช้ในความหมายว่า บางครั้งบางครั้ง เท่านั้น เช่น

He comes to visit sometimes เขามาเยี่ยมบางครั้งบางครั้ง

some time หมายถึงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเวลายาวพอประมาณ

เช่น *I must see him some time* ผมจะต้องไปหาเขาเวลาใดเวลาหนึ่ง

sometime หมายถึง ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง แต่หนหลังมา หรือ แต่

ก่อนมา เช่น *It happened sometime last March* มัน

เกิดขึ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อเดือนมีนาคมที่แล้ว

sorry, sad, grief, sorrow

ถาม: คำว่า เสียใจ เศร้าใจ ระทมใจ นั้น ในภาษาอังกฤษ

มีใช้อยู่หลายคำ เช่น คำว่า *sorry, sad, grief, sorrow*

อยากเรียนตามอาจารย์ว่ามีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ: **sorry** แปลว่า เสียใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่

sad แปลว่า เศร้า, สลด

sorrowful แปลว่า เป็นทุกข์, โทมนัส

sorrow แปลว่า ความทุกข์

grief แปลว่า ความทุกข์อย่างลึกซึ้ง, ความโศกเศร้า

woe ความโศกเศร้าอย่างสาหัส, ความรันทด, ความอาดูร

นี่เป็นการแปลตามความรู้สึกของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านอาจจะไม่เห็นด้วย

spatial, spacious

คำทั้งสองนี้ต่างก็เป็นคุณศัพท์ของคำว่า space แต่มีความหมายและที่ใช้ผิดกัน คือ

spatial แปลว่า เกี่ยวกับระยะ หรือ เกี่ยวกับที่ว่าง หรือ เกี่ยวกับ

อวกาศ

spacious แปลว่า กว้างขวาง

speak to, speak with

speak to มักจะหมายความว่า พูดกับ (คนนั้น, คนนี้) คือพูด

ฝ่ายเดียว หรือพูดครั้งเดียว

speak with มักจะหมายความว่า พูดจาด้วย คือคุยกัน หรือ

ปรึกษากัน

stable, stall, stud

stable หมายถึง โรงม้าทั้งโรง

stall คือ คอกม้า ภายในโรงม้าอีกที

stud เป็นคอกม้าผสมโดยเฉพาะ

stationery (นาม), **stationery** (คุณศัพท์)

stationery เป็นคำนาม แปลว่า เครื่องเขียน

stationery เป็นคุณศัพท์ แปลว่า คงที่

statistics

statistics ถ้าแปลว่า ตัวเลข มักคือเป็น เอกพจน์

statistics ถ้าแปลว่า วิชา มักคือเป็น พหูพจน์

in great state, in a state of

ถาม: ช่วยกรุณาอธิบายวลีเหล่านี้ว่า แตกต่างกันอย่างใด และ

แปลว่าอะไร *in a great state, in great state, in a*

state of ดูตามความในหนังสือ รู้สึกว่าผิดกันมาก

ตอบ: **in a great state** ในมลรัฐใหญ่ เช่น *He lived*

in a great state เขาอยู่ในมลรัฐใหญ่

in great state โดยเต็มภาคภูมิ เช่น *Napoleon entered*

the city in great state นโปเลียนเข้าเหยียบพระนครอย่าง

เป็นพิธีการ (อย่างโอ้อ่าพร้อมด้วยขบวนแห่)

in a state of ในภาวะ เช่น *He is in a bad state*

of health ร่างกายของเขาอยู่ในสภาพทรุดโทรม

stepfather, adoptive father พ่อเลี้ยง

stepfather คือ บิดาเลี้ยง ซึ่งเป็นสามีของมารดา

adoptive father คือ ผู้อุปถัมภ์ และอุปการะเลี้ยงดู ฐานบิดา

stimulus, stimulant

stimulus แปลว่า การกระตุ้น หรือ เครื่องกระตุ้นทั่วไป

stimulant มักหมายถึง ยา และเครื่องดื่ม ที่บำรุงกำลังชั่วคราว

stock, share

stock อเมริกันเรียกใบหุ้นว่า stock

share อังกฤษเรียกใบหุ้นว่า share

stone, rock

stone หมายถึง หินเป็นก้อน ๆ

rock มักหมายถึง หินที่ติดอยู่กับพื้นดิน หรือภูเขา

strange, wonderful, odd, marvelous, queer

ถาม: คำว่า strange, wonderful, odd, queer, peculiar,

marvelous, singular, grotesque, eccentric ล้วนแต่แปล

ว่า แปลก ทั้งนั้น อยากเรียนตามอาจารย์ว่า มัน แปลก กัน

อย่างไร

ตอบ: **strange** แปลกไปกว่าธรรมดา

singular แปลกอย่างน่าฉงน

peculiar มีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะ

eccentric ไม่ตรงทาง, วิตถาร

odd ชอบกล

queer น่าสงสัย, พิลึก

wonderful น่าพิศวง

marvelous น่าอัศจรรย์

grotesque ผิดส่วน หรือ ผิดที่, วิปลาส

เรื่องเช่นนี้ต่างคนก็แปลต่าง ๆ กันไป ฉะนั้น ขอให้ถือเป็น
ความเห็นเท่านั้น

straw, hay

straw คือ ฟาง โดยเฉพาะ ฟางแห้ง

hay คือ หญ้าแห้ง

string, rope, thread

thread คือ เส้นด้าย หรือ เส้นเชือกขนาดเล็ก

string คือ สายเชือก ที่ใหญ่กว่า thread

rope คือ เชือกเส้นใหญ่ ๆ ที่ใช้ในประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เชือก
ล้อมเวทีมวย เชือกแขวนคอนักโทษ เชือกผูกเรือ ฯลฯ

study, studio

study ในความหมายที่แปลว่า ห้องสมุด หมายถึงห้องเขียนหนังสือ
หรือ ห้องหย่อนอารมณ์ สำหรับเจ้าของบ้านคนเดียว ซึ่ง
ในอเมริกาสมัยปัจจุบัน มักเรียกว่า den

studio คือ ห้องทำงานของช่างเขียน ช่างภาพ หรือ โรงถ่าย
ภาพยนตร์ หรือห้องส่งวิทยุกระจายเสียง

subjunctive mood, indicative mood

ถาม : ประโยคเงื่อนไขบางครั้งก็เป็น indicative mood เช่น
If he comes, I shall go บางครั้งก็เป็น subjunctive
mood เช่น *If I were he, I would not come* ขอความ
กรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายให้กระจ่างทราบว่า มันต่างกันอย่างไร
หนึ่ง ทำไมเราจึงต้องใช้ subjunctive mood มีความ
จำเป็นอย่างไรหรือ

ตอบ : indicative mood ใช้แสดงเงื่อนไขธรรมดา ในประโยค
ว่า *If he comes, I shall go* เป็นเงื่อนไขธรรมดา ซึ่ง
อาจเป็นไปได้

subjunctive mood ใช้แสดงเงื่อนไขซึ่งเป็นไปได้ ใน
ประโยคว่า *If I were he, I would not come* นั้น เป็น
เงื่อนไขที่ไม่อาจเป็นไปได้ เพราะฉะนั้นจะเป็นเขาไปไม่ได้

subjunctive mood มีความจำเป็นในการพูด หรือเขียน
ในเมื่อต้องการสมมุติสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เช่น *If I were he,
I would have run away* ถ้าผมเป็นเขา ผมคงวิ่งหนี แต่
ผมจะเป็นเขาไม่ได้ เพราะฉะนั้น จะพูดหรือเขียนอย่างไร
ประโยคบอกเล่าธรรมดาไม่ได้

บางครั้งเราใช้ subjunctive mood เพื่อแสดงมารยาท

เช่น *I would be much obliged if you would settle*

the bill ถ้าคุณจะชำระหนี้เสียสักที ผมก็คงจะเป็นหนี้บุญคุณคุณ
คุณเป็นอันมาก

หากเขียนว่า *I shall be obliged if you will settle
the bill* ก็คงได้ความเท่านั้น แต่เป็นภาษาที่กระด้างไป

surprise, astonish

ถาม: เขาเล่ากันว่า Noah Webster นักแต่งพจนานุกรมผู้ใหญ่ยิ่ง
ของสหรัฐ ชอบเอาสาวใช้คนสวยของเขาขึ้นไปนั่งบนตักเสมอ
วันหนึ่งภรรยาของเขาเปิดประตูมาพบเข้า เธอจึงออกอุทานว่า
“Well, I am surprised” Webster ตอบว่า “No, I am
surprised; you are astonished” ขอทราบว่าคุณคำได้ตอบ
ระหว่างสามีภรรยา นั้น มีความหมายอย่างไร

ตอบ: Mrs. Webster ตั้งใจจะกล่าวว่า เธอตกใจแท้ ๆ ที่สามี
ของเธอเอาสาวใช้ขึ้นไปนั่งบนตัก สามีของเธอบอกว่า เขาต่าง
หากที่ตกใจ ส่วนภรรยาของเขานั้นแหละควรจะประหลาดใจ
surprise แปลว่า ทำให้ตกใจโดยไม่รู้ตัว

astonish แปลว่า ทำให้ประหลาดใจอย่างไม่ได้นึกฝัน

อนึ่ง surprised ในความหมายนี้ต่างกับ alarmed เพราะ
surprise มีความหมายค่อนข้างไปทาง ทำให้สะดุ้ง

alarm มีความหมายค่อนข้างไปทาง ทำให้กลัว

syllabus, curriculum

curriculum หมายถึง วิชาต่างๆ ที่จะต้องศึกษา

syllabus หมายถึง บัญชีหรือรายการที่เขียนขึ้นเพื่อบอกวิชาต่างๆ
ที่จะต้องศึกษา

*The curriculum has been agreed upon, but the
syllabus has not yet been printed.*

หลักสูตรนั้นได้ตกลงกันแล้ว แต่รายการหลักสูตรยังไม่ได้
พิมพ์

talent, ability

ability หมายถึง ความสามารถในการงานต่างๆ ไป

talent มักจะหมายถึง ความเก่งกาจ ในทางดนตรี เต็มว่า และ
เล่นละคร

talk, speak, converse, discuss พูด

speak มักจะหมายถึง การพูดเป็นลำเป็นสัน เช่น กล่าวคำปราศรัย

talk มักจะหมายถึง การพูดเล็กๆ น้อยๆ

converse มักจะหมายถึง การคุยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

discuss มักจะหมายถึง การดกเดียวกัน

talk to กับ **talk with** มีความหมายต่างกันในการทำนองเดียวกับ

speak to กับ **speak with** กล่าวคือ

talk to มักจะหมายความว่า พูดกับ (คนนั้น คนนั้น) คือพูดฝ่าย

เดียว หรือพูดครั้งเดียว

talk with มักจะหมายความว่า พูดจาด้วย คือคุยกัน หรือปรึกษากัน

tasty, tasteful

tasty มักจะใช้กับ อาหาร แปลว่า มีรสชาติ

tasteful มักจะใช้กับ บุคคล และสิ่งที่ไม่ใช่อาหาร แปลว่า รู้จัก
เลือกเฟ้น หรือ มีรสนิยม

telegraph, cable, wire โทรเลข

telegraph มักจะหมายถึง โทรเลขที่วางสายไปบนพื้นดิน คือ
โทรเลขภายในประเทศ

cable มักจะหมายถึง โทรเลขที่วางสายข้ามทะเล คือ โทรเลขติดต่อ
กับต่างประเทศ

wire หมายถึง ทั้งสองอย่าง

tale, romance, novel เรื่องอ่านเล่น

novel คือหนังสือเรีงรมย์ หรือ หนังสือนวนิยาย ที่ไม่ใช่เรื่องจริง
แต่กล่าวถึง ชีวิตธรรมดาของคนเรา มีการใช้ชื่อคนและสถานที่
เหมือนของจริง และดำเนินเค้าเรื่องอย่างที่ควรเป็นจริง

romance คือ นิยาย ที่เขียนขึ้นอย่างโลดโผนเพื่อยวนใจ เช่นเรื่อง
รัก หรือ เรื่องการผจญภัยไปหาขุมทรัพย์

tale คือเรื่องนิทาน

temper, temperament

temper มักจะหมายถึง อารมณ์ชั่วครว

temperament มักจะหมายถึง นิสัยสันดาน

that, this, the

this มักใช้เป็นการชี้เจาะจงในระยะใกล้ ถ้าเป็นคุณศัพท์ มักจะ
แปลว่า นี้ ถ้าเป็นสรรพนาม มักจะแปลว่า นี่

that มักใช้เป็นการชี้เจาะจงในระยะไกล ถ้าเป็นคุณศัพท์ มักจะ
แปลว่า นั้น ถ้าเป็นสรรพนาม มักจะแปลว่า นั้น

that เมื่อใช้แทนคำที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะใช้คำว่า the,
this, these แทนไม่ได้ เช่น *The cost of my car is about*
that of yours ราคารถของผมพอ ๆ กับราคารถของคุณ that
ในที่นี้ แทนคำว่า cost

that เมื่อใช้เป็น ประพันธ์สรรพนาม เช่นเดียวกับ who และ
which จะใช้คำว่า the, this, these, those แทนไม่ได้

the ใช้ในความหมายชี้เจาะจงเช่นกัน เป็นแต่ไม่ชี้ว่าอยู่ในระยะใกล้
หรือไกล เท่านั้น the แปลง่าย ๆ ว่า ที่กล่าวแล้ว หรือ ดังกล่าว

the เมื่อใช้นำหน้าคำคุณศัพท์ต่าง ๆ เพื่อแสดงประเภท หรือ
ลักษณะนิสัย เช่น rich, poor, brave หรือ fair จะใช้เป็น
นามได้เกือบทุกคำ แต่ในกรณีเช่นนี้ จะถือว่านามนั้นเป็นเอก
พจน์ หรือ พหูพจน์ก็ได้ เช่น *None but the brave deserve*

the fair บรรดาคนกล้าเท่านั้นที่ควรได้หญิงงาม

the เมื่อใช้นำหน้าคำนามบางคำ จะมีความหมายในเชิงอุปมา
เช่น *The platform is part of politics* เวที (การพูด)
เป็นส่วนหนึ่งของการเมือง

the ตามธรรมเนียม อ่านว่า เทอะ แต่ดูหน้าหน้า สระ เช่น *the*
ant อ่านว่า ที.

then and there

ถาม : ผมไม่เข้าใจประโยคที่ว่า *This would cause a sensitive*
girl to quit her job then and there เปิด Dictionary
แล้วก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดี ขออาจารย์กรุณาอธิบายให้ด้วย

ตอบ : ประโยคนั้นแปลว่า นี่ย่อมจะทำให้ หญิงสาวผู้มีความรู้สึก
ไว ลาออกจากงานของเธอเสีย ณ ที่นั้น และในเวลานั้น (ใน
ทันทีทันใด) ที่เดียว

thought, idea, conception, notion, fancy ความคิด

ถาม : คำภาษาอังกฤษที่แปลว่า ความคิด มีหลายคำด้วยกัน อาทิเช่น
thought, idea, fancy, conception, whim อยากขอความ
กรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายว่ามันต่างกันอย่างไร

ตอบ : **thought** หมายถึง การใช้หัว, ความคิดที่เกิดขึ้นในหัว
idea คือ ความคิดซึ่งมักจะเกิดขึ้นเอง โดยไม่ได้พยายาม
notion คือ ความคิดเลือน ๆ ซึ่งผุดขึ้นมาในใจ

conception หมายถึง ความคิดที่บังเกิดเป็นภาพขึ้นในใจ

fancy คือ ความคิดที่บังเกิดขึ้นเองชั่วขณะ

whim คือ ความคิดที่ปราศจากเหตุผล

ผู้เขียนขออย่าออกคร่งว่า การแปลนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน โดยเฉพาะ จะถือเป็นตำหรับไม่ได้ เพราะต่างอาจารย์ก็ต่างมีความเห็นไปคนละอย่าง แม้แต่คนอังกฤษเองก็มีความเห็นไม่เหมือนกัน

throat, neck, nape

neck แปลว่า คอภายนอกทั้งคอ

throat แปลว่า ด้านหน้าของคอ หรือ คอหอยข้างใน

nape คือ หลังคอ หรือ ต้นคอ

through, till

ถาม : จิตรกรชาวอเมริกันผู้หนึ่งจะเปิดการแสดงผลภาพของเขาในกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันพฤหัสบดี ประกาศของเขามีข้อความว่า *The exhibition will be held from Monday through Thursday*

ถ้าคุณไปชมการแสดงผลในวันพฤหัสบดี คุณจะเก้อหรือไม่ และถ้าจิตรกรผู้นั้น เป็นคนอังกฤษ เขาน่าจะเขียนข้อความอันเดียวกันนี้เป็นภาษาอังกฤษว่าอย่างไร

ตอบ : **through** *From Monday through Thursday* แปลว่า

ตั้งแต่วันจันทร์จนถึงวันพฤหัสบดี ความเดียวกันนั้นคนอังกฤษจะ
เขียนว่า *The exhibition will be held from Monday to
Thursday inclusive*

till ในประโยคว่า *The exhibition will be held till Tues-
day* หมายความว่า การแสดงภาพเขียนจะมีไปจนถึงวันอังคาร
คือวันอังคารไม่มี ถ้าจะบอกว่ามีวันอังคารด้วย อังกฤษจะพูดว่า
The exhibition will be held till Tuesday inclusive

tiller, rudder, helm

tiller คือ คันหางเสือที่ใช้กับเรือเล็ก

rudder คือ พังงา หรือ ตัวหางเสือที่จมลงไปใต้น้ำ

helm หมายถึง พวงมาลัยโดยเฉพาะ หรือหมายถึง ระบบดื้อท้าย
ทั้งหมด

time, times

time แปลว่า เวลา ประโยคว่า *You are behind time* แปลว่า
คุณมาล่าไป วลีว่า *ahead of time* แปลว่า ก่อนเวลา หรือ
ก่อนกำหนด

times แปลว่า ยุคสมัย ประโยคว่า *You are behind the times*
แปลว่า คุณล้าสมัย วลีว่า *ahead of the times* แปลว่า ก่อน
สมัย หรือล้ำยุค

to, toward, towards

to มักจะแปลว่า ถึง เช่น *She walked to school* หล่อนเดินไป
ถึงโรงเรียน

to อาจจะใช้เหมือน **toward, towards** ได้บางสำนวน
แปลว่า ไปทาง เช่น *I am inclined to (toward, towards)
your opinion* ผมโอนเอียงไปทางความเห็นของคุณ

toward, towards มักจะแปลว่า ไปทางแต่ยังไม่ถึง เช่น *He
turned his back toward (towards) me* เขาหันหลังมา
ทางผม

torture, torment ทรมาน

torture มักจะหมายถึง การทรมานทางกาย เช่น ตอกเล็บ บีบขมับ

torment มักจะหมายถึง การทรมานทางใจ อย่างเอาเหล้าล้นกู่
แจไว้ในตู้กระจก

toy, doll

toy หมายถึง เครื่องเล่นทุกชนิด โดยเฉพาะสิ่งที่ทำขึ้นเลียนแบบ
ของจริง เช่น รถยนต์เด็กเล่น *toy house* แปลว่า บ้านเล็ก ๆ
เลียนแบบบ้านจริง ๆ อย่างศาลพระภูมิ

doll หมายถึง โดยเฉพาะถึง ตุ๊กตา ที่ทำขึ้นเป็นรูปคน และมีลักษณะ
น่าเอ็นดู *doll house* แปลว่า ที่เก็บ หรือ ที่แสดงตุ๊กตา

trail, train

trail ในความหมายที่แปลว่า ทาง มีความหมายคล้าย
train แต่ตามสำนวนใช้แทนกันไม่ได้

trail มักจะหมายถึง ทาง หรือ ทาง เช่น *He rode along the trail in the jungle* เขารขี่ม้าไปตามทางในป่า

train มักจะหมายถึง แถวยาว เช่น *There was a long train of carts* มีเกวียนเป็นแถวยาว

trans-Atlantic

ถาม : เมื่อคนอังกฤษและคนอเมริกันพูดถึง trans-Atlantic affairs เขามีความหมายต่างกันอย่างไรหรือไม่

ตอบ : ต่างก็มีความหมายตรงกันข้ามกัน ถ้าคนอเมริกันพูดถึง trans-Atlantic affairs เขาหมายถึงกิจการในยุโรป

ถ้าคนอังกฤษพูดถึง trans-Atlantic affairs เขาหมายถึงกิจการในอเมริกา

translation, transliteration

ถาม : translation กับ transliteration มีที่ใช้ต่างกันอย่างไร

ตอบ : translation คือการแปลหนังสืออย่างที่เราเข้าใจกันทั่วไป

transliteration คือการถ่ายตัวอักษร เช่นการถ่ายชื่อคนในภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

transit, transition, transitional, transitory

transit เป็นคำนาม หมายถึง การผ่าน

transition เป็นคำนาม มักหมายถึง การเปลี่ยนแปลง

transitional เป็นคำคุณศัพท์ แปลตรง ๆ ว่า เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

transitory เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ชั่วคราว

tricky, tricksy

tricky เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ชวนให้หลง หรือมีเล่ห์กะเท่ห์

tricksy มักจะแปลว่า ชอบเล่น หรือสววย เว้นแต่ในด้อยคำเช่น

tricksy figures หรือ tricksy guide ซึ่งมีความหมายคล้าย

tricky คือ เล่นตลก หรือลวงตา หรือมีเงื่อนงำ หรือ ชวนให้หลง

troll, trawl

troll แปลว่า ลากเบ็ด

trawl แปลว่า ลากอวน

true, real, fact, truth จริง

true เมื่อใช้เป็นคุณศัพท์ มีความหมายว่า ตรงตามความจริง true

ใช้ในความหมายกว้าง ส่วน **truthful** ใช้เฉพาะในความหมายว่า พูดความจริง หรือมีวาจาสัตย์

true เมื่อเป็น นาม กริยา กริยาวิเศษณ์ ใช้ในความหมายเกี่ยวกับการชั่ง แปลว่า ตรง เท่านั้น

trueness โดยมากใช้ในความหมายที่แปลว่า ตรง

real มีความหมายว่า มีตัวมีตนจริง ๆ

fact คือข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่องซึ่งไม่อาจเดียงได้ เทียบได้เท่ากับ

figure คือ ตัวเลข

truth คือความจริงที่เป็นผลของข้อเท็จจริงและ อาจเดียงได้ เทียบได้เท่ากับ **answer** คือ คำตอบที่ได้จาก ตัวเลข

trustful, trustworthy, trusty

trustful ใช้ได้ในความหมาย ทางกรรตุวาจกอย่างเดียว แปลว่า ไว้วางใจ หรือ วางใจ เช่น *You are too trustful* คุณวางใจคนมากไป

trustworthy ใช้ได้ในความหมายทางกรรมาจกอย่างเดียว แปลว่า ได้รับความไว้วางใจ หรือ น่าไว้วางใจ, เป็นที่ไว้วางใจ เช่น *He is not trustworthy* เขามิที่น่าไว้วางใจ

trusty จะใช้ในความหมายทางกรรตุวาจกว่า เต็มไปด้วยความเชื่อ หรือ ชอบเชื่อ เหมือน **trustful** ก็ได้ เช่น *You are too trusty* คุณวางใจคนมากไป หรือจะใช้ในความหมายทางกรรมาจกว่า ได้รับความไว้วางใจ เหมือน **trustworthy** ก็ได้ เช่น *He took out his trusty steed* เขาเอาม้าที่ไว้วางใจของเขาออกมา

under, over

ถาม: *The order was sent under the Minister's signature*

คำสั่งถูกส่งไปภายใต้ลายมือชื่อของรัฐมนตรี

ตามธรรมเนียมธรรมเนียมธรรมเนียมธรรมเนียมภายใต้คำสั่ง ไม่ใช่เหนือคำสั่ง ดังนั้นเราควรจะกล่าวว่า *The order was sent over the Minister's signature* คำสั่งถูกส่งไปเหนือลายมือชื่อของท่านรัฐมนตรี ใช่ไหม

ตอบ : ไม่ใช่ คำว่า **under** ในที่นี้หมายความว่า อยู่ภายใต้การอำนวยการ ไม่ได้หมายถึงตำแหน่งแหล่งที่ของลายมือชื่อ กล่าวอีกนัยหนึ่ง *under the Minister's signature* เป็นสำนวนซึ่งรับรองกันแล้ว อาจจะมีผู้แปลงใช้ *over the Minister's order* บ้าง แต่ต้องถือว่า ผิด

understand, understood

ถาม : *to make him understand* ต่างกับ *to make him understood* อย่างไร

ตอบ : *to make him understand* แปลว่า ทำให้เขาเข้าใจ *to make him understood* แปลว่า ทำให้มีผู้เข้าใจเขา

unequality, inequality

unequality แปลว่า ความขรุขระ

inequality แปลว่า ความไม่เสมอกัน, ความไม่เท่ากัน, ความไม่สามารถพอ

unfigured, disfigured

unfigured แปลว่า ไม่มีรูป ลวดลาย หรือ ดอก

disfigured แปลว่า ถูกทำให้เสียโฉม หรือ เสียโฉม

unhelpful, helpless

unhelpful แปลว่า ไม่ช่วยเหลือ

helpless แปลว่า ที่ไม่มีใครช่วยเหลือ หรือไม่มีมือไม่มีเท้า

unless, until

ถาม : unless และ until นั้นต่างกันอย่างไร ผมขอทราบ และ บางครั้งทำไมจึงใช้พร้อมกันทั้งสองอย่าง

ตอบ : unless ใช้แสดง เงื่อนไข แปลว่า เว้นแต่ ใช้ทำนอง if มีความหมายเท่ากับ if - - - not

Do not come in here, unless I call you

อย่าเข้ามาที่นี่ เว้นแต่ฉันจะเรียกเธอ

Do not come in here, if I do not call you

อย่าเข้ามาที่นี่ ถ้าหากฉันไม่เรียกเธอ

until ใช้แสดง เวลา แปลว่า จนกระทั่ง ใช้ทำนอง when มีความหมายเท่ากับ when - - - not

Do not come in here, until I call you

อย่าเข้ามาที่นี่ จนกว่าฉันจะเรียกเธอ

หมายเหตุ 21/10/2555 *Do not come in here, when I do not call you*

อย่าเข้ามาที่นี่ เมื่อฉันไม่เรียกเธอ

เมื่อวิธีใช้ *unless* กับ *until* ต่างกันเช่นนี้ จึงใช้ควบกันได้

Do not come in here, unless and until I call you

อย่าเข้ามาที่นี่ เว้นแต่ผมจะเรียกคุณเท่านั้น และคุณจงเข้ามา เมื่อผมเรียกคุณเท่านั้น อย่าเข้ามาเวลาอื่น

vacuum

ถาม: ผมมีความสงสัยหลายประการเกี่ยวกับคำว่า *vacuum* ขอทราบว่

๑. คำนี้อ่านว่าอะไร
๒. พหูพจน์ใช้อย่างไร
๓. ตามปทานุกรมแปลคำนี้ว่า ทว่างอากาศ ที่นรดิไฟใช้ *vacuum brake* ซึ่งแปลว่า ห้ามล้อซึ่งว่างอากาศ ฟังดูไม่ได้ความเลย อยากถามว่า จะแปลอย่างไรดี

ตอบ: *vacuum* ๑. อ่านว่า แฝค-อิวัม ออกเสียงสามพยางค์ ไม่ใช่ แวกเคียม

๒. พหูพจน์ ของ *vacuum* คือ *vacua* อ่านว่า แฝค-อิวอะ หรือจะใช้ *s* เดิมท้ายก็ได้

๓. ทำไมจะไม่ได้ความ? ห้ามล้อชนิดลมดูดดีกว่าลมอัด ห้ามล้อที่ใช้ลมดูดเมื่อเกิดเสียชนรถจะหยุดทันที ถ้าใช้ลมอัดกว่าจะรู้ว่าห้ามล้อเสีย ชนวนรถอาจจะแล่นทะลุสถานีหัวลำโพง

ออกมากลางถนนแล้วก็ได้

very, quite, much

ถาม : คำว่า very นั้น เรามักจะเข้าใจกันตลอดมาว่า เหมือนกับ much หรือ quite แปลว่ามาก แต่ที่จริง very ในบางกรณี ใช้ผิดกับ much หรือคำอื่น ๆ ในทำนองนั้น กรุณาบอกว่าประโยคข้างล่างสองประโยค ซึ่งมีใจความเหมือนกันนี้ ประโยคไหนผิดประโยคไหนถูก

1. *He was very busy with others' affairs*

2. *He was very occupied with others' affairs*

ตอบ : เพื่อให้คำตอบสมบูรณ์ ผู้ตอบจำเป็นจะต้องกล่าวไว้ก่อนว่า very เป็นได้ทั้งคุณศัพท์และกริยาวิเศษณ์ กริยาวิเศษณ์ very นั้น เรารู้จักกันดีพอแล้ว แต่อาจจะมีหลายท่านที่ไม่ได้เฉลียวว่า very ก็เป็นคุณศัพท์ได้ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

You are the very man I want

แกเป็นคนทีฉันกำลังต้องการแท้ ๆ ที่เดียว

The very trees seem to cry

แม้แต่ต้นไม้แท้ ๆ ก็ดูเหมือนจะโศก

ส่วนกริยาวิเศษณ์ very นั้น ใช้แต่งคุณศัพท์ และ present participle ได้ทั่วไป เช่น *very bad, very interesting* หลักสำคัญในการใช้มีว่าจะใช้แต่ง past participle (คือคำกริยาที่

เต็ม -ed) เฉพาะที่ตามหลังกริยาไม่ได้ เช่น *The engine is very worn, The river becomes very swollen, The river becomes very flooded, She is very hurt* เหล่านี้เป็นต้น
ดังนั้นประโยค 2. ที่ว่า *He was very occupied with others' affairs* จึงถือว่าผิดสำนวน ต้องใช้ **much** หรือ **quite** แทน **very** เช่น *He was much occupied*

ข้อยกเว้นจากหลักนี้มีอยู่อย่างเดียวกันคือ ถ้า past participle ที่จะใช้กับ **very** นั้น ได้ใช้กันจนชินหูจนกลายเป็นคุณศัพท์ไปแล้ว ก็ใช้ **very** ได้ เช่น *very pleased, very rotten* บัญหาจึงมีอยู่ว่า past participle คำใดบ้างที่ได้กลายเป็นคุณศัพท์ไปแล้ว บางคนอาจเถียงว่า *very worn* ถูกต้องก็ได้ ผู้ใช้ภาษาอนุกรมแบบใหม่อาจถือเป็นหลักได้ว่า past participle ใดที่บ่งไว้ว่าเป็น adjective คำนั้นใช้กับ **very** ได้

visit, visitor, visitant, visitation

visitation และ **visitant** มักใช้ในความหมายไม่ดี

visitor และ นาม **visit** มักใช้ไปในทางดี

กริยา **visit** ใช้ได้ทั้งในทางดีและไม่ดี

voice, sound, cry, noise, tone เสียง

voice คือ เสียงพูด

sound คือ เสียงทั่วไป

cry คือ เสียงร้องของคนและสัตว์

noise คือ เสียงอึกทึก, เสียงดังหนวกหู

tone คือ เสียงสูงต่ำ

The sound of his voice is toneless and sometimes noisy เสียงพูดของเขาไม่มีเสียงสูงเสียงต่ำ และบางครั้งก็ดังอึกทึก

voidness, voidance

voidness ใช้เป็นคำนามของคุณศัพท์ void แปลว่า ความอ้างว้าง

voidance ใช้เป็นคำนามของ กริยา void แปลว่า การออก การถ่าย การทำให้เป็นโมฆะ

wait, await

wait เมื่อเป็นนกรรณกริยา ต้องใช้กับบุพบท for เช่น *He waited for her*

await เป็นสกรรณกริยา และไม่ต้องใช้กับบุพบท เช่น *He awaited her*

ทั้งสองประโยคนี้มีความหมายเหมือนกัน

want, wish, need, desire

ถาม : คำว่า want, wish, need, desire ล้วนแต่แปลว่า ต้องการ

ทั้งนั้น ขออาจารย์ช่วยอธิบายด้วยว่า มีความหมายต่างกันอย่างไร

และใช้ผิดกันอย่างไร

ตอบ: **need** มักแสดง ความจำเป็น และมักจะแปลว่า ต้องมี

want มักจะแสดง ความขาดแคลน และมักจะแปลว่า ต้องการ

desire หมายถึง ความต้องการอย่างแรงกล้า และมักจะแปลว่าปรารถนา

wish หมายถึง ความต้องการซึ่งบางทีเอาไม่ได้ และมักจะแปลว่า ประสงค์

war, warfare

war หมายถึง การสงครามครั้งหนึ่ง ๆ

warfare คือการทำสงคราม หรือ การต่อสู้กัน

in a way

ถาม: **in a way** แปลว่าอะไร และในประโยคสองประโยคนั้น จะแปลว่าอย่างไรดี อาจารย์ช่วยกรุณาอธิบายให้ฉันด้วยนะคะ

1. *In a way, he is very good*

2. *He goes to see her once in a way*

ตอบ: ๑. ดูจากบางแง่ เขาก็เป็นคนดีมาก

๒. นาน ๆ เขาจึงจะไปหาหล่อนสักครั้งหนึ่ง

weak, weakly

weak เป็นคุณศัพท์ แปลว่า อ่อนแอเฉย ๆ

weakly เป็นคุณศัพท์ แปลว่า มีลักษณะอ่อนแอตลอดไป

weapon, arm

weapon มักจะหมายถึง อาวุธทุกชนิด

arm มักจะหมายถึง อาวุธที่ถือด้วยมือ แต่บางครั้งก็หมายถึง อาวุธทั่วไป เช่น arms aid แปลว่า การช่วยเหลือทางอาวุธ

wedding, marriage, wedlock, matrimony

wedding หมายถึง พิธีแต่งงาน คือ วิวาห์มงคล หรือ อวาทมงคล แต่จะใช้หมายถึงการมีเรือนไม่ได้

marriage หมายถึง ความเป็นสามีภรรยา กัน แต่จะใช้หมายถึงพิธีแต่งงานก็ได้

wedlock และ matrimony เป็นคำเก่า หมายถึงชีวิตแต่งงาน และการมีเรือน

การมีเรือนจะถือว่าเป็นสภาพ (status) หรือเป็นสัญญา (contract) ก็ได้ เรื่องนี้ต้องตามนักกฎหมาย

wedding anniversary หรือ วันบรรจบครบรอบของการสมรสนั้นได้แบ่ง เรียกชื่อต่างๆ กันดังนี้ คือ

๑	บั้นแรก	เรียกว่า	paper wedding
๒	ปีที่สอง	,, ,,	straw wedding
๓	ปีที่สาม	,, ,,	candy wedding
๔	ปีที่สี่	,, ,,	leather wedding
๕	ปีที่ห้า	,, ,,	wooden wedding

๒๒๕	บทรเจ็ด	เรียกว่า	floral wedding
๒๒๖	บทรสิบ	„ „	tin wedding
๒๒๗	บทรสิบสอง	„ „	linen wedding
๒๒๘	บทรสิบห้า	„ „	crystal wedding
๒๒๙	บทรยสิบ	„ „	china wedding
๒๓๐	บทรยสิบห้า	„ „	silver wedding
๒๓๑	บทรสามสิบ	„ „	pearl wedding
๒๓๒	บทรสามสิบห้า	„ „	coral wedding
๒๓๓	บทรสสิบ	„ „	emerald wedding
๒๓๔	บทรสสิบห้า	„ „	ruby wedding
๒๓๕	บทรห้าสิบ	„ „	golden wedding
๒๓๖	บทรหกสิบ หรือ เจ็ดสิบห้า	เรียกว่า	diamond wedding

การที่เรียกเช่นนั้นเป็นไปตามลักษณะของของขวัญที่ให้กับ

ในสมัยโบราณ

weed, grass

grass หมายถึง หญ้าที่ปลูกตามสนาม เพื่อความงดงาม

weed หมายถึง ไม้จำพวกหญ้าๆ ที่ตนเอง อันเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์

weight, mass

mass กับ weight ตามวิชา ฟิสิกส์ ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

weight แปลว่า น้ำหนัก ซึ่งเป็นเพียงความดึงดูดของกราวิตัต์เท่านั้น

mass แปลว่า มวล ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของน้ำหนัก หารถ้วยอัตราเร่ง
ซึ่งเกิดจากกราวิตี

well good,

well ถ้าใช้เป็นคุณศัพท์ ในความหมายต่างๆ ที่แปลว่า ดี หรือ
สบายดี ต้องตามหลังกริยา เป็น predicative adjective เสมอ
จะใช้เป็น attributive adjective นำหน้านาม เช่น *a well
boy, a well deed* ไม่ได้

good ใช้เป็น attributive adjective เช่น *a good boy, a good
deed*

comparative และ superlative ของทั้ง well และ good
ใช้อย่างเดียวกัน คือ better และ best

as well as, and

ถาม: ขอเรียนถามอาจารย์ว่า ประโยคสองประโยคนั้นอันไหนถูก
อันไหนผิด

1. *He as well as his wife was there*

2. *He as well as his wife were there*

ตอบ: จะถือว่า as well as เท่ากับ and ไม่ได้ ต้องถือว่าประธาน
ของประโยค คือ He คำเดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้น กริยาจึง
ต้องใช้ was ไม่ใช่ were ประโยคที่ถูกจึงเป็นว่า *He as well
as his wife was there*

whether or, either or

whether แปลว่า หรือ โดยปกติต้องใช้กับ **or** โดยไม่ต้องแปลคำว่า **or** อีกรึ เช่น *I don't know whether he will be here or not* ผมไม่รู้ว่าเขาจะมาที่นี่หรือไม่ แต่บางครั้งจะละ **or** ไว้ในฐานเข้าใจก็ได้ เช่น *I don't know whether he will be here (ละ or not)*

either or ก็แปลว่า หรือ เหมือนกัน แต่ใช้ในความหมายคนละอย่าง *Whether my son or my daughter goes is not important* ลูกชายหรือลูกสาวของฉันจะเป็นผู้ไปก็ไม่สำคัญ *Either my son or my daughter will be welcome* ลูกชายหรือลูกสาวของฉันคนหนึ่งคนใดจะได้รับการต้อนรับ
คำว่า **whether** และ **either** ในสองประโยคนั้นใช้สลับกันไม่ได้

depend on whether, as to whether

ถาม: วิธีว่า **as to whether** กับ **depend on whether** มีความหมายว่าอะไร

ตอบ: **as to whether** แปลว่า เกี่ยวกับปัญหาว่า
depend on whether แปลว่า ขึ้นอยู่กับว่า

which, who

which ซึ่งแปลว่า ที่ ซึ่ง อัน ต้องใช้กับวัตถุ และ สัตว์เท่านั้น

which ที่ใช้กับคำบุพบท ในสังกรประโยค แปลว่า ที่ ซึ่ง อัน
นั้น ในภาษาไทยมักไม่ต้องแปลคำบุพบท แต่ในภาษาอังกฤษ
ต้องใช้คำบุพบท ตามความต้องการของกริยา เช่น

The road by which he went is now cut off

ถนนซึ่งเขาไปนั้น บัดนี้ถูกตัดเสียแล้ว

แต่ถ้าเป็นประโยคคำถาม ต้องแปลบุพบทด้วย เช่น

*By which road did you go (Which road did you
go by?)*

เธอไปโดยถนนสายไหน

who ซึ่งแปลว่า ที่ ซึ่ง นั้น ต้องใช้กับบุคคลเท่านั้น who ใช้เมื่อ
เป็นประธาน

whom ใช้กับบุคคลเมื่อเป็นกรรม ในการใช้บุพบทกับ whom มี
หลักเหมือนการใช้บุพบทกับ which

whole, all

whole ใช้อย่างคุณศัพท์ธรรมดา คือ ตามหลัง the หรือ a เช่น
the whole town นอกจากนั้นคำว่า whole หมายถึงส่วน
รวมเป็นส่วนกลุ่มก้อนเดียว และใช้กริยาเอกพจน์เช่นเดียวกับ
much

all ใช้นำหน้า the เช่น *all the town* นอกจากนั้น all หมายถึง
จำนวน และมักใช้กริยาเป็นพหูพจน์ เช่นเดียวกับ many

will, shall

ถาม : กริยานุเคราะห์ will กับ shall นั้น ในสมัยปัจจุบันแม้ใน
อังกฤษ และ อเมริกา ก็มักใช้ปนเปกันยุ่ง ไม่ได้เป็นไปตามหลัก
ที่มอยู่ดั้งเดิม แต่ถึงกระนั้นก็มีจำนวนบางจำนวนที่ใช้สับกันไม่
ได้ จึงขอเรียนตามอาจารย์ว่า การใช้ will ในประโยคต่อไปนี้
ถูกต้องหรือไม่

1. *If you insist on payment now, I will be-
come a bankrupt*

2. *You will not tell him our secret*

ตอบ : ไม่ถูกต้อง ใช้ shall ทั้งสองประโยค

1. ในเมื่อ I หรือ we เป็นประธาน shall แสดงอนา
คตกาลธรรมดา เช่น *I shall go* ฉันจะไป ส่วน will แสดง
ความตั้งใจ เช่น *I will go* ฉันตั้งใจจะไป แต่ในกรณีนี้ผล
ในทางปฏิบัติคล้ายกัน เพราะฉันจะไป หรือ ฉันตั้งใจจะไป
มีความหมายหนักเบาผิดกันนิดหน่อยเท่านั้น เพราะฉะนั้น ใน
กรณี เช่นนี้ will กับ shall จึงใช้ปนเปกันหมด

แต่ในประโยคที่ว่า *If you insist on payment now,
I will become a bankrupt* คำว่า will สะกดหูทันที
เพราะผู้พูดไม่ได้หมายความว่า ถ้าคุณยืนยันให้ผมชำระเงิน
เดี๋ยวนี้ ผมก็ตั้งใจจะกลายเป็นคนล้มละลาย แท้ที่จริงผู้พูดหมายถึง

ความว่า ถ้าคุณยืนยันให้ผมชำระเงินเดี๋ยวนี้ผมก็จะกลายเป็น
คนล้มละลายไป ผู้พูดมิได้แสดงความตั้งใจ แต่มุ่งหมายแสดง
ผลซึ่งจะตามมาเท่านั้น ดังนั้นในกรณีนี้จึงต้องใช้ shall คือ *If*
you insist on payment now, I shall become a bankrupt

เงื่อนไขในทำนองเดียวกัน อาจใช้ will ได้ เช่น *If you*
insist on payment now, I will kill you ถ้าคุณยืนยันให้
ผมชำระเงินเดี๋ยวนี้ ผมก็ตั้งใจจะฆ่าคุณเสีย เพราะนี่เป็นการ
แสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง

2. ในเมื่อ you หรือ he หรือ she หรือ they หรือ
บุรุษที่สามเป็นประธาน will แสดงอนาคตกาลเฉยๆ เช่น *You*
will be paid now คุณจะได้รับเงินเดี๋ยวนี้ ส่วน shall แสดง
การบังคับ เช่น *You shall not tell him our secret* คุณ
จะบอกความลับของเราแก่เขาไม่ได้ หรือ *He shall live no*
more เขาจะมีชีวิตอยู่ต่อไปไม่ได้ ประโยคเดียวกันนี้ ถ้าจะพูด
เป็นเชิงกริ่งกำถาม *You will not tell him our secret?* คุณ
จะไม่บอกความลับของเราให้แก่เขาไม่ใช่หรือ คำว่า will ก็ไม่
รู้สึกสะกดหู

wind, air

air คือ อากาศที่อยู่เฉยๆ

wind คือ อากาศที่เคลื่อนไหว

without, outside

ถาม : ในประโยคที่ว่า *He stands without the gate* เขายืนอยู่
นอกประตู ถ้าอาตมาจะใช้ *outside* แทน *without* บ้างจะ
ได้ไหม

ตอบ : ใช้ได้เหมือนกัน

wood, forest, jungle

forest โดยมากหมายถึง ป่าขนาดใหญ่หรือป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ อาจ
จะเป็นป่าที่เกิดขึ้นเอง หรือ มีผู้ปลูกขึ้นก็ได้ มักจะเรียกว่า ป่าไม้

jungle หมายถึง ป่ารก มีต้นไม้ขนาดเล็ก ซึ่งขึ้นเองโดยธรรมชาติ
เป็นพื้น มีเถาวัลย์พันกันอยู่ระเกะระกะ มักจะเป็นป่าในเขตร้อน
หรือ ในแถบเส้นศูนย์สูตร

wood หมายถึง ป่าซึ่งมีขนาดเล็กกว่า **forest** และมักจะใช้เป็น
พหูพจน์ว่า **woods**

worth, worthy

worthy จะใช้เป็น *attributive adjective* คือนำหน้านาม หรือ
เป็น *predicative adjective* คือตามหลังกริยาก็ได้

worth ใช้เป็น *predicative adjective* ตามหลังกริยาได้อย่างเดียว

worth กับ **worthy** เมื่อใช้เป็น *predicative adjective*
มีความหมายคล้ายกัน เป็นแต่ **worthy** ต้องตามหลังด้วย *of* เช่น

หมดอายุ 21/10/2565

He is not worth your notice

He is not worthy of your notice

เขาไม่มีค่าสมควรที่ คุณจะเหลียวแล

wrong, wrongful

wrong แปลก้างๆ ว่า ผิด

wrongful แปลว่า ผิดธรรมดา หรือ อยุติธรรม

wry, awry

wry กับ awry มีความหมายแปลว่า บิดเบี้ยว หรือ
เหยเกเหมือนกัน ผิดกันแต่ว่า

wry ต้องใช้เป็น attributive นำหน้านาม

awry ต้องใช้เป็น predicative adjective ตามหลังกริยา

yet

ถาม : วิธีใช้คำว่า yet จะวางไว้ตำแหน่งไหน

ตอบ : yet เป็นกริยาวิเศษณ์ ใช้หน้าคำกริยาที่แต่ง เว้นแต่จะให้
สะกดตาจึงใช้หน้าประโยค หรือจะเน้น จึงใช้หลังประโยค

He has not yet come เขายังไม่มา

*There are lots of things to do. Yet he has not
come* มีอะไรหลายอย่างที่จะต้องทำ แม้กระนั้นเขาก็ยังไม่มา

We are not ready yet เรายังไม่พร้อมในขณะนี้

หลักการแปลคำว่า การ และ ความ

ถาม : หลักในการใช้คำว่า การ และ ความ ซึ่งเติมข้างหน้าคำกริยา และคุณศัพท์ เพื่อทำให้เป็น อากาหรนาม นั้นมีอย่างไร

ในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยนั้น โดยเหตุที่คำ infinitive และ suffix หรือ อากาหรที่เติมท้ายคำกริยาและคุณศัพท์ เพื่อทำให้เป็น Abstract Nouns นั้น มีมากมายหลายคำ ดังนั้น เมื่อเวลาแปล เราจะใช้คำว่า การ หรือ ความ อย่างไร

ตอบ : หลักกว้าง ๆ ในการใช้ อุปสรรค การ และ ความ มีดังนี้คือ ความ โดยมากมักเติมหน้าคำ คุณศัพท์ เพื่อแสดงสภาพ และ ลักษณะ เช่น ความดี ความชั่ว ความร้อน ความทุกข์ยาก การ โดยมากมักเติมหน้าคำกริยา เพื่อแสดง อากาหร และ การกระทำ เช่น การเดิน การกิน การทะเลาะวิวาท

แต่คำบางคำ เป็นได้ทั้ง กริยา และ คุณศัพท์ ดังนั้นเมื่อเติม อุปสรรค การ และ ความ ลงไปที่คำนั้น จึงมีความหมาย ผิดกัน เช่น

ฉันไม่กลัวความตาย (สภาพ) แต่กลัวการตาย (อากาหรเจ็บปวด หรือทุรนทุรายก่อนตาย)

I am not afraid of death, but I am afraid of dying

หมอดอย 21/10/2565

คำคุณศัพท์ในภาษาไทยส่วนมาก มักจะใช้เป็นคำกริยาได้
เช่น *ฟ้าแดงจริง* หรือ *หนังสือนี้ดีไม่ถึงขนาด*

ในภาษาอังกฤษ เราอาจเติม *suffix* (อาคม) บางคำลง
ท้ายคำกริยา และคุณศัพท์ เพื่อทำให้เป็นอาการนาม หรือ เรา
อาจนำเอา *infinitive* มาใช้เป็น อาการนาม นำหน้าหรือต่อ
ท้ายประโยคก็ได้ หลักในการใช้และการแปลมีดังนี้ คือ

1. เติม *suffix* เช่น *-ness, -ment, -ion, -hood, -ship*
ลงท้ายคำกริยา และคุณศัพท์

-ness ใช้เติมหลังคำคุณศัพท์ เพื่อแสดง สภาพ หรือลักษณะ
มักแปลว่า ความเป็นเช่นนั้นเช่นนั้น หรือ มีลักษณะเป็นเช่นนั้น
เช่นนั้น เช่น *goodness* ความดี *kindness* ความกรุณา *great-*
ness ความยิ่งใหญ่

-ion (*-ation, -ition, -otion, -sion*) ใช้เติมหลังคำกริยา
แสดงการกระทำ หรือ สิ่งที่เกิดขึ้น เวลาแปลตรงกับภาษา
ไทยว่า การ เช่น *resitation* การท่อง *construction* การก่อสร้าง
commotion การโกลาหล *conversion* การเปลี่ยน

คำบางคำเติมได้ทั้ง *-ness* และ *-ion* เช่น *consideration*
การคิด หรือการพิจารณา *considerateness* ความคิด หรือ
ความเกรงใจ

-ment ใช้ได้ทั้งสองความหมาย ถ้าแสดงอาการ เวลาแปลใช้

การ เช่น *government* การปกครอง ดำแสดงสภาพ เวลาแปล
ใช้ ความ เช่น *achievement* ความสำเร็จ

-hood ใช้เติมหลังคำ สمانยนาม ทำให้เป็นอาการนาม แสดง
สภาพ หรือลักษณะ เวลาแปลตรงกับภาษาไทยว่า ความ เช่น
maidenhood ความเป็นสาว *boyhood* วัยเด็ก

-ship ใช้เติมหลังคำ ทำให้เป็นอาการนาม เพื่อ

ก. แสดงสภาพ เวลาแปลตรงกับคำภาษาไทยว่า ความ
เช่น *statesmanship* ความเป็นรัฐบุรุษ *hardship* ความยาก
ลำบาก

ข. แสดงความชำนาญ เช่น *workmanship* ฝีมือ
scholarship ความรู้

ค. แสดงภาวะ หรือตำแหน่ง เช่น *apprenticeship* ภาวะ
เป็นผู้ฝึกหัด *premiership* ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2. เติม suffix **-ing** ลงท้ายคำกริยาทำให้เป็น verbal
noun หรือ gerund คำเหล่านี้เมื่อแปลเป็นไทย ตรงกับคำว่า
การ เช่น *going* การไป *coming* การมา *seeing* การเห็น
He looks without seeing เขาดูโดยปราศจากการเห็น
แต่เมื่อจะให้เป็นสำนวนไทยจริงๆ บางครั้งเช่นในประโยคนี้
เราตัดคำว่า การ ออกเป็น เขาดูโดยไม่เห็น หรือ เขาดูแต่
ไม่เห็น

3. ใช้ **infinitive** มาทำหน้าที่เป็นอาการนาม นำหน้า หรือต่อท้ายประโยค เวลาแปล เรามักใช้คำว่า การ เช่น

To stay would be a waste of time

การอยู่เป็นการสิ้นเปลืองเวลาเปล่า ๆ

I don't want to stay

ฉันไม่อยากจะอยู่

ในประโยคที่ infinitive เป็น complement ของ verb หรือ เป็นกรรมของ verb ถ้าจะแปลให้เป็นไปตามสำนวน ไทยละก็ มักไม่ต้องใส่คำว่า การ ลงไปด้วย ดังประโยค ที่สอง

ในการแปลไทยเป็นอังกฤษ infinitive เช่นนี้ จะใส่คำ อะไรไว้ในระหว่างกลาง to กับ กริยา เช่น *I don't want to (always) stay here* ไม่ได้ การแยก infinitive เช่นนี้ เรียกว่า split infinitive

ในการแปล นามานุกรประโยค (Noun clause) ที่ขึ้นต้น ด้วย **That** นั้น เรามักจะใช้คำว่า การ เช่น

That he was worried, is obvious

การที่เขาไม่สบายใจนั้น เห็นได้ชัด แต่ประโยคนั้น ถ้าจะ แปลให้เป็นสำนวนไทยจริงๆ ควรแปลว่า เห็นได้ชัดว่า เขาไม่สบายใจ

รูปแห่งภาษา

โดยปกติ เราอาจจะถือเป็นหลักได้ว่า การใช้ภาษาที่ง่ายที่สุด นั้นแหละย่อมจะให้ผลดีที่สุดแก่ผู้พูดหรือผู้เขียน ในอันที่จะแสดงความคิดความเห็นของตนให้ผู้อื่นทราบ แต่บางครั้งบางคราวทางที่ อ้อมที่สุด อาจจะเป็นทางที่ใกล้ที่สุดก็เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ภาษาที่เรา ใช้พูดและเขียน ไม่ว่าจะ เป็นภาษาใด ๆ ก็ตาม จึงมักจะมีพลิกแพลง อยู่บ่อย ๆ เช่นเรากล่าวว่า “อย่าจับปลาสองมือ” ดังนี้ เป็นต้น

ในตัวอย่างข้างบนนี้ เรามีได้หมายความว่า อย่าเอามือสองมือ จับปลาข้างละตัว ดังคำพูดของเราไม่ เราเป็นแต่เพียงพูดเปรียบ เทียบให้ผู้ฟังสำนึกเอาเองว่า อย่าทำอะไรสองอย่างในเวลาพร้อม กัน ถ้าเราใช้ภาษาตรง ๆ ก่อนที่ผู้ฟังจะเข้าใจเหตุผล ก็จำเป็นจะ ต้องอธิบายกันมากมาย แต่ถ้าเราเปรียบเทียบให้ฟัง ผู้ฟังย่อมจะเข้าใจเหตุผลได้ทันที เพราะใคร ๆ ก็รู้อยู่ว่าการจับปลาสองมือมักเกิด ผลให้ไม่ได้ปลาเลย นี่เป็นกรณีหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าทางที่อ้อมที่ สุด บางทีก็เป็นทางที่สั้นที่สุด

การเปรียบเทียบเช่นข้างบนนี้ เป็นแต่เพียงภาษาพลิกแพลงรูป เดียวเท่านั้น ส่วนรูปอื่น ๆ ยังมีอีกมาก ชาวกรีกโบราณได้แบ่งแยก รูปต่าง ๆ แห่งภาษา ซึ่งในอังกฤษเรียกว่า figures of speech นี้ ไว้อย่างเรียบร้อย รูปภาษาเหล่านี้ไทยเราก็คงใช้ หากแต่ที่เราไม่

เคยคิดแบ่งแยกกันไว้เท่านั้น ถ้าเราได้ศึกษาสิ่งเหล่านี้ไว้บ้างพอเป็น
เค้า ๆ เราก็คงจะได้รับประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย

จริงอยู่ เราอาจจะขับรถยนต์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องรู้จัก
เครื่องยนต์ แต่ถ้าเรารู้จักเครื่องยนต์ไว้ อย่างน้อยเราก็จะได้ความ
รู้ว่า รถยนต์ของเราไม่สามารถจะทำอะไรได้บ้าง ซึ่งอาจเป็นเครื่อง
ป้องกันไม่ให้รถยนต์ของเราต้องตกลงไปอยู่ในคูก็ได้

๑. รูปภาษาที่เกี่ยวกับความคล้ายคลึง

เปรียบเทียบ (simile) ก็คือการนำของสองอย่างมาเทียบเคียงกัน
โดยใช้คำต่อเพื่อแสดงความคล้ายคลึง เช่นในประโยคว่า

พี่น้องสองคน^๑นี้เหมือนกันราวกับแกะ

ทั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นความคล้ายคลึงระ
หว่างพี่น้องทั้งสองคนว่า เท่ากับลอกแบบมาจากกัน ความประสงค์
ของการเปรียบเทียบ ก็เพื่อแสดงวัตถุที่ไม่มีรูปหรือมโนคติให้เห็น
เป็นตัวเป็นตนขึ้น โดยการวาดมโนภาพ กล่าวอย่างสั้น ๆ การ
เปรียบเทียบก็คือการใช้ภาษาภาพนั่นเอง ประโยชน์ของการเปรียบเทียบ
ก็เพื่อทำความเข้าใจให้เด่นชัดยิ่งขึ้นประการหนึ่ง กับอีกประ
การหนึ่ง เพื่อตัดการอธิบายให้สั้นเข้า

ถ้อยคำในภาษาไทยที่สำหรับต่อเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบนั้น
มีอยู่มากมาย เช่น คำว่า อย่าง อย่างกับ เสมือน เสมือนหนึ่ง

มคอช 21/10/2565

เหมือน เหมือนหนึ่ง อุปมาเหมือน อุปมาตั้ง ดู ประดุจ ดูหนึ่ง
ประหนึ่ง ตั้ง อุปมา—อุปมัย ฉันท์ใด—ฉันท์นั้น เหล่านี้เป็นอาทิ
ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการเปรียบเทียบที่ใช้คำเชื่อมต่าง ๆ กัน
ความผิดย่อมนจะลอยขึ้นมา เหมือนพองน้ำ
คุณพูดอย่างเหวี่ยงแหเช่นนั้น ใครจะเอียงได้
เขาดำประหนึ่งดินหม้อ

การเปรียบเทียบนั้น ไม่จำเป็นจะต้องจำกัดอยู่ในประโยคเดียว
เท่านั้น บางครั้งการเปรียบเทียบก็ขยายความยืดยาว ดังตัวอย่าง
ข้างล่างเป็นต้น

ประเทศสยามภายหลังการปฏิวัติ ก็เปรียบประดุจนาวา ซึ่งได้
เปลี่ยนต้นหน ต้นกล ต้นเรือ และผู้บังคับการเรือ หากแต่การเปลี่ยน
ทั้งนี้ หาได้หมายความว่า เราได้เปลี่ยนผู้โดยสาร คือ ประชาชน
พลเมือง และเปลี่ยนเมืองท่าอันเป็นที่หมาย คือ ความเจริญมั่งคั่ง
ของประเทศไม

ต่อไปนี้จะได้วิเคราะห์การเปรียบเทียบพิเศษบางลักษณะ
ที่เป็นเครื่องมือในการเขียนการพูดทุกวันนี้

ก่อนที่จะอธิบายให้เป็นที่เข้าใจได้ เราจะต้องพูดทั่วความไป
ถึงลักษณะการสร้างประโยคเสียก่อน กล่าวอย่างสั้น ๆ ลักษณะของ
ประโยคที่ดี เรียกว่าประโยคกระชับ (periodic sentence) จำ
เป็นจากต้องมีความสำคัญอยู่ที่ท้ายประโยคเสมอ เพราะท้ายประโยค

เป็นที่ ๆ เน้นที่สุด   หลักข้อนี้จำเป็นจะต้องขอร้องให้ผู้อ่านเชื่อไป
พลาถก่อน   เพราะจะอธิบายให้ละเอียดก็ดยาว

โดยปกติ การเปรียบเทียบมีความมุ่งหมายที่จะเน้นลักษณะของ
สิ่งที่ตั้งไว้สำหรับเปรียบเทียบ   มากกว่าสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ
เช่นประโยคว่า

คำเท็จย่อมจะโง่ชั้นประดุจของเหม็น

ในที่นี้ ผู้พูดต้องการแสดงลักษณะของคำเท็จมากกว่าลักษณะ
ของของเหม็น   ดังนั้น ถ้าถือตามหลักของการผูกประโยคว่าสิ่งที่เน้น
จะต้องอยู่ท้ายประโยคแล้ว   เราก็คงจะต้องกล่าวว่า

คำเท็จ ประดุจของเหม็น ย่อมจะโง่ชั้น

แต่ในภาษาไทยเรา บางครั้งการสลับคำเช่นนี้ฟังไม่รื่นหู   ฉะนั้น
หากจะเอาความสำคัญไว้ตอนท้ายให้ได้จริง ๆ   เราจะต้องแบ่งประ
โยคนออกเป็นสองประโยค

คำเท็จก็เหมือนกับของเหม็น   มันย่อมจะโง่ชั้นเสมอ

ในบางกรณี   เราอาจมีความมุ่งหมายที่จะเน้นสิ่งที่ถูกนำมา
เปรียบเทียบ   มากกว่าสิ่งที่ตั้งไว้สำหรับเปรียบเทียบ   ดังตัวอย่างเช่น

ขนมหวานเหมือนเจ้าของ

ในประโยคข้างบนนี้   เห็นได้ง่าย ๆ ว่าผู้พูดมีเจตนาจะแสดง
ความหวานแห่งเจ้าของขนม   คือสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบมากกว่า
ขนม   ซึ่งเป็นที่ตั้งไว้สำหรับเปรียบเทียบ   นี้เป็นอาวุธอย่างหนึ่ง

สำหรับพูดเสียคดี และในลักษณะพิเศษเช่นนั้น สิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบควรอยู่ที่ท้ายประโยคเสมอ

ยังมีประโยคอีกจำพวกหนึ่งใช้คำว่า ไม่ผิดกับ เท่ากับ คือ เป็นสำหรับเชื่อม ประโยคเช่นนั้นควรอยู่ในรูปอุปมา ที่นำมากล่าวไว้ในหน้า เพราะมีลักษณะคล้ายคลึงกับการเปรียบเทียบ ยกตัวอย่างเช่น

เขาเดินตามกันมาเป็นทาง

พรรณนาโวหารคือภาพตาย บรรยายโวหารคือภาพย่น

ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ

สามเป็นเท้าหน้า ภรรยาเป็นเท้าหลัง

ในตัวอย่างข้างบนนี้ ถ้าเราเปลี่ยนคำว่า เป็น และ คือ เป็นคำว่า ประดุจ และ เหมือน เสียแล้ว ก็กลายเป็นประโยคเปรียบเทียบ ตามที่ได้อธิบายไว้แล้วนั่นเอง

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น การเปรียบเทียบมีประโยชน์ในการช่วยให้ความหมายของผู้พูดหรือผู้เขียนแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นการเปรียบเทียบจึงไม่ขัดกับหลักที่วางไว้ว่า ในการเขียน จะต้องใช้ถ้อยคำและภาษาที่ง่ายที่สุด ความจำเป็นของคำเปรียบเทียบในภาษามีเพียงใด ย่อมจะเห็นได้จากคำอธิบายซึ่งได้พูดมาแล้วในเรื่องนี้ทั้งหมด ว่าต้องอาศัยการเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจกับผู้อ่าน

หมตอายุ 21/10/2165
มากมายเพียงใด

อุปมา (metaphor) เป็นการเปรียบเทียบโดยไม่ใช้คำเชื่อม หรือ
จะเรียกอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการเปรียบเทียบโดยปริยายก็ได้ ดังตัว
อย่างเช่น

คุณฉายเรื่องน้ซามาหลายหนแล้ว

นายเขียวเป็นคนเลี้ยแซ้ง

เขาต้องหักร่างกายพงมากมาย กว่าจะได้เป็นใหญ่เป็นโต

พวกน้มาจากตะเภาเดียวกัน

ความรู้ทำให้ตาสว่าง

พวกเราชอบกินข้าว

เราถูกเหยียบขี้เสมอ ๆ

ความหวังของเราได้ละลายไปแล้ว

เจ้าหล่อนเปรี้ยว

โดยปกติ อุปมาก็มีความประสงค์และประโยชน์เช่นเดียวกับ
การเปรียบเทียบ คือ เพื่อทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น และตัด
การอธิบายให้สั้นเข้า ภาพล้อที่เราเห็นในหนังสือพิมพ์ทุกภาพ แท้
จริงก็คืออุปมาน้เอง ผิดกันแต่เพียงผู้เขียน ใช้เส้นแทนใช้คำพูด
เท่านั้น

โดยเหตุที่คำอุปมาไม่มีคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบโดยชัดแจ้ง
ฉะนั้นคำอุปมาจึงย่อแปลได้สองนัย คือนัยหนึ่งตามตัวอักษร อีก
นัยหนึ่งตามสำนวน คำพูดของตัวละครที่มีความหมายหยาบโลน

ก็มักจะพูดเป็นอุปมาโดยมาก

ในการใช้อุปมา ผู้แต่งจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวัง เพราะมีทางที่อาจผิดพลาดได้บางประการ เช่นในลักษณะ อุปมาตัวน (unsustained metaphor) ซึ่งผู้ใช้อุปมาลืมเสริมความตอนท้ายให้รับกับข้อความตอนต้น ดังตัวอย่างข้างล่างนี้เป็นต้น

ถ้อยคำของเขาขมขื่นจนตจันฟังไม่ได้

โครงการณ์ของเราชะงักไปเสียเฉย ๆ

ในตัวอย่างแรก เราจะเห็นได้ว่า คำว่า ขมขื่น กับคำว่า ฟัง ไม่เข้ากันสนิท และในตัวอย่างที่สอง คำว่า โครงการณ์ กับคำว่า ชะงัก ก็ไม่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ถ้าจะแก้ไขให้ถูก เราต้องกล่าวว่า

ถ้อยคำของเขาขมขื่นจนตจันกลืนไม่ลง

โครงการณ์ของเราล้มไปเสียเฉย ๆ

การใช้อุปมาที่ผิดร้ายแรงที่สุดก็คือ การใช้อุปมาผสม (mixed metaphor) ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

เราจะต้องชงบทความสองเรื่องนี้ดูว่า เรื่องไหนจะเผ็ดร้อนกว่ากัน

การศึกษาเป็นรากเง้าแห่งความเจริญของประเทศที่เราควรส่งเสริมให้ก้าวหน้า

ในตัวอย่างแรก คำว่า ชง กับคำว่า เผ็ดร้อน เป็นอุปมาคนละอย่าง เราไม่ได้ชงของเพื่อทราบรสของมัน เราชงเพื่อทราบน้ำ

หนัก เพราะฉะนั้นตัวอย่างนี้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเป็น

เราจะต้องชั่งบทความสองเรื่องนี้ดูว่า เรื่องไหนจะมีน้ำหนักกว่ากัน

หนักกว่ากัน

ส่วนในตัวอย่างหลัง คำว่า รากเง่า กับคำว่า ส่งเสริมให้ก้าวหน้า ก็หาเข้ากันได้ไม่ และควรจะต้องเปลี่ยนประโยคนี้นี้เป็น

การศึกษาเป็นรากเง่าแห่งความเจริญของประเทศ ซึ่งเราจะต้องปลูกฝังให้มันคง

อุปมาตัวหนักดี อุปมาผสมก็ดี บางครั้งไม่เป็นข้อพิงตำหนิ ถ้าอุปมาที่ใช้ันั้นเป็นอุปมาที่ตายแล้ว (dead metaphor) อุปมาที่ตายแล้ว หมายความว่า เราได้ใช้อุปมานั้นเคยชินจนผู้อ่านและผู้ฟังไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นอุปมา ดังเช่น

ในเวลาที่น่ายเขาไม่อยู่ เขาฉวยโอกาสไปเที่ยวเสีย

ข้าพเจ้าเจ็บใจยิ่งนัก

นักเรียนมักชอบไล่ครู

นี่เป็นหัวใจของเรื่อง

คณะต้องมีหัวหน้า

ระฆังดังเสียงใส

ตามตัวอย่างข้างบนนี้ แม้เราจะเอามือฉวยโอกาสไม่ได้ แม้ใจจะไม่มี ความเจ็บปวดอย่างเจ็บแผล หรือแม้การไล่ครูจะไม่เหมือน

การโล้สัตว์ก็ แต่ผู้อ่านก็ย่อมจับความหมายอันแท้จริงของผู้พูดได้
ทันที โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการอุปมา ฉะนั้นหากเราจะกล่าวว่า

อย่ามาโล้ฉันเสียให้ยากเลย ฉันไม่ยอมแพ้ออก

ก็ไม่ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกตะขิดตะขวงใจ ทั้งๆ ที่คำว่า โล้
เป็นอุปมาเนื่องมาจากการล่าสัตว์ ส่วนคำว่า แพ้ เป็นอุปมาเนื่อง
มาจากการสู้รบ เช่นนกด

การที่จะวินิจฉัยว่า อุปมาใดเป็นอุปมาตาย อุปมาใดเป็นอุปมา
เป็น (live metaphor) ดังที่ได้ชักตัวอย่างมาข้างบนแล้วนั้น ย่อม
สุดแล้วแต่กรณี จะถือเป็นหลักแน่นอนเสมอไปไม่ได้ อุปมาที่ตาย
แล้ว บางอันอาจฟื้นขึ้นมาใหม่ได้ ถ้าถูกนำไปใช้ใกล้ชิดกับอุปมา
อีกอันหนึ่ง ซึ่งเป็นความตรงกันข้าม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อากาศหนาวจัดทำให้คนแก่พากันเดือดร้อนเป็นอันมาก

คำว่าเดือดร้อนแท้จริงก็เป็นคำพหูพจน์ที่ผู้ใช้โดยมากไม่
นึกว่าเป็นอุปมา แต่เมื่อนำมาใช้ในประโยคเดียวกันกับคำว่า หนาว
จัด ก็ย่อมทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดสะดุ้งใจขึ้นโดยทันที

คำอุปมาที่ควรตำหนิอีกอย่างหนึ่งก็คือ การอุปมาเลยเถิด (over-
done metaphor) คือผู้อุปมามุ่งหมายจะแสดงโวหารหรือหรรษา มาก
กว่าเพื่อแสดงความหมายของตนให้แจ่มแจ้ง ตัวอย่างอุปมาชนิดนี้มี
อยู่มากมาย ไม่จำเป็นที่จะต้องนำมาอ้างในที่นี้

ยังมีอุปมาอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า อุปมาเสริม (capped metaphor) โดยมากมักมีความมุ่งหมายเพื่อเยาะเย้ย หรือเพื่อความขบขัน ดังตัวอย่างเช่น

นาย ก.—ด้อยค่าของเขาหวาน

นาย ข.—หวานจนทำให้ผู้ฟังเป็นลม

เขาเป็นนะโปเลียน แต่นะโปเลียนก็จะต้องประสวอเดอรัลสักวันหนึ่ง

มีผู้กล่าวกันว่า โครงการณั้เปรียบประจูดวงประทีปที่จะให้ความสว่างแก่ชาวโลก แต่ชาวโลกก็ไม่ควรลืมว่า การใช้ดวงประทีปเป็นการเล่นกับไฟ

คนบางคนว่องไวในการโต้ตอบ ก็เพราะมีความสามารถในการเสริมอุปมาเช่นนั้น

ในภาษาไทย การอุปมาและการเปรียบเทียบมักจะใช้สละกันไปบ่อย ๆ ในเรื่องเดียวกัน เพราะฉะนั้น ข้อความที่กล่าวถึงอุปมาก็หมายถึงการเปรียบเทียบด้วย

นิทานเปรียบเทียบ (allegory, parable, fable) คืออุปมาที่แต่งขึ้นเป็นเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องยืดยาว เช่น ละครสภากาชาด มักเรียกว่า allegory ถ้าเป็นนิทานสั้น ๆ ในทำนองเดียวกัน มักเรียกว่า parable ถ้าเป็นนิทานเกี่ยวกับสัตว์และต้นไม้ เช่น นิทานอีสปและชาดก มีบทสอนใจอยู่ข้างท้าย มักเรียกว่า fable

๒. รูปภาษาเกี่ยวกับการผกผัน

ความค้าน (antithesis) คือการนำของสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน ในทางตรงข้าม เพื่อให้ความเด่นชัด ประดุจแขกชายผ้าเอวผ้าสีขาว มาเทียบกับสีดำ หรือ ช่างเขียนเอาที่ที่ต้องแสงแดดมาเทียบกับที่ ๆ ถูกเงา ยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น

เขาเป็นรัฐบุรุษ ไม่ใช่ันักการเมือง

ในตัวอย่างข้างบนนี้ ผู้เขียนได้นำคำว่า รัฐบุรุษ กับคำว่า นักการเมือง มาเทียบเคียงกัน เพื่อให้แลเห็นความแตกต่างระหว่างสองสิ่งนี้ ถ้าหากจะกล่าวแต่เพียงว่า เขาเป็นรัฐบุรุษ เท่านั้น ประโยคทั้งประโยคก็จะเป็นแต่เพียงการบอกเล่าธรรมดา แต่ถ้าหากเอาคำว่า นักการเมือง มาเทียบเคียงคำว่า รัฐบุรุษ ก็เด่นชัดขึ้นอีกเป็นอันมาก แท้จริงตามประโยคที่แสดงไว้เป็นตัวอย่างนี้ หากจะให้คำ รัฐบุรุษ เด่นชัดที่สุด ตามลักษณะประโยคกระชับ (periodic sentence) แล้ว ก็ควรจะเอาคำนั้นไว้สุดท้ายของประโยค คือเปลี่ยนประโยคเป็น เขาไม่ใช่ันักการเมือง แต่เป็นรัฐบุรุษ หากในภาษาไทยรูปประโยคเช่นนี้ บางครั้งพูดไม่ได้เหมือนในภาษาอังกฤษ

ลักษณะความค้านนั้น จะเป็นการเทียบเคียงระหว่างคำสองคำ เช่นตัวอย่างข้างบน หรือจะเป็นการเทียบเคียงระหว่างประโยคสองประโยคก็ได้ ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้เป็นอาทิ

หมายเหตุ 21/10/2565

หวานเป็นลม ขมเป็นยา

คนสุรุษสุร่ายโกงลูกหลาน คนตระหนี่เหนียวแน่นโกงตนเอง
เขาสอนกลีกรรรมเป็นศิลปะสำหรับปฏิบัติ คนอื่น ๆ บรรยาย
กลีกรรรมเป็นวิชาสำหรับศึกษา

ขอให้พึงสังเกตว่า การสร้างประโยคที่เป็นคำค้ำนั้น ต้องใช้
แบบการสร้างประโยคขนาน (parallel construction) โดยมาก
ตามตัวอย่างข้างบนนี้เราจะเห็นได้ว่า หวานตรงกับชม ลมตรงกับยา
คนสุรุษสุร่ายตรงกับคนตระหนี่เหนียวแน่น ลูกหลานตรงกับตนเอง
เขาตรงกับคนอื่น ๆ สอนตรงกับบรรยาย ศิลปะตรงกับวิชา ปฏิบัติ
ตรงกับศึกษา ประโยคขนานที่เป็นคู่ ๆ กันเหล่านี้ ทุก ๆ คู่ได้สร้าง
ขึ้นตามแผนเดียวกันทั้งสน

แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ความค้ำจะต้องกอปปรชันด้วยถ้อย
คำหรือประโยคที่เป็นคู่ ๆ กันเท่านั้น แม้จะมีคำมากกว่าสองคำหรือ
ประโยคมากกว่าสองประโยค ก็นับว่าเป็นความค้ำเช่นเดียวกัน
อาทิ เช่น

วิชาเป็นสิ่งที่คนโง่ดูถูก คนขี้อินยม คนฉลาดนำไปใช้
พึงสังเกตว่า ประโยคที่เป็นความค้ำได้นั้น จะต้องแสดงความ
ผิดแผกหรือตรงกันข้าม มิฉะนั้นไม่นับเป็นประโยคค้ำ ดังเช่น

หุงข้าวประชดหมา ปังปลาประชดแมว

ประโยคนี้ ถึงแม้จะมีสองส่วนขนานกันก็จริง หากแต่ส่วนหลัง คือ
ปังปลาประชดแมว เป็นแต่เพียงเสริมความในส่วนหน้า คือ หุงข้าว

ประศตหมา ดังนั้นจึงทานับว่าเป็นความค้านได้ไม่

ความค้านนั้น จะอาศัยรูปภาษาอย่างอื่นด้วยก็ได้ ดังในตัวอย่างอุปมาที่ให้มาแล้วข้างต้น ซึ่งมีความว่า “พรรณนาโวหารคือภาพตาย บรรยายโวหารคือภาพยนต์” เป็นต้น

คำขัด (oxymoron) คือการนำถ้อยคำซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามมาควบเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกในชั้นต้นว่า เป็นไปไม่ได้ ต่อเมื่อตรึกตรองให้ลึกซึ้งลงไป จึงจะเล็งเห็นความหมายอันแท้จริงของถ้อยคำเหล่านั้น เช่น

เกลือหวาน

ความเกียจคร้านอันเป็นที่เห็นดีเห็นชอบ

ความยุติธรรมย่อมเป็นความอยุติธรรมระหว่างคนทุกจริต

ภาษิต (epigram) คือคำพูดแสดงความคิดที่คมขำ เจ็บแสบแหลมหรือลึกซึ้ง เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของชีวิต ภาษิตโดยมากก็ก่อก่อขึ้นจากคำขัด หรือความค้าน ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นนั่นเอง ยกตัวอย่าง เช่น

คนแก่ก็คือเด็ก

การเห็นว่า เป็นชัยชนะเล็ก

เพื่อนของเขาที่ดุด่าที่สุด คือศัตรูของเขาเอง

ขอให้ริมฝีปากของฉันบอกกับเธอในสิ่งซึ่งริมฝีปากของฉัน

บอกเธอไม่ได้

เด็กเป็นบิดาของคน

ภาษิตมักจะเป็นหัวใจของบทประพันธ์ หรือภาพล้อ ในการเขียนหนังสือ บางทีเราก็นำภาษิตมาจำหน้าเรื่อง เช่นเราจำหน้าว่า “เด็กเป็นบิดาของคน” แล้วเขียนเรื่องอธิบายว่า เหตุใดเด็กจึงเป็นบิดาของคน ตามความนึกเห็นของเรา บางครั้งเราก็เอาภาษิตมาใส่ไว้ในวรรคต้นของเรื่อง และชี้แจงความเห็นสนับสนุนภาษิตนั้นในท้องเรื่อง โดยทำนองเดียวกัน บางครั้งเราก็ดึงต้นเรื่องของเราด้วยข้อความอื่น เช่นเล่านิยาย แล้วสืบความไปที่ละน้อย จนในที่สุดก็ลงท้ายเรื่องด้วยภาษิตดังกล่าวแล้ว ส่วนความคิดในการเขียนภาพล้อ ก็มักจะเกิดขึ้นโดยทำนองเดียวกัน เป็นแต่ว่าภาพล้อจำเป็นที่จะต้องอาศัยอุปมาด้วยเท่านั้น

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาษิตก็คือการสรุปความที่เราจำเป็นจะต้องเขียนข้อความอธิบายหลาย ๆ หน้าลงไว้ในประโยค ๆ เดียว เพราะเหตุนี้ ภาษิตจึงต้องมีความหมายลึกซึ้งยิ่งกว่าคำพูดที่ตรงไปตรงมา ประโยคสั้น (condensed sentence) คือการนำคำสองคำซึ่งควรจะแยกกันไว้พูดคนละประโยค เข้ามาพูดรวมกันเป็นประโยคเดียวเพื่อเยาะเย้ยหรือยักความขบขัน เช่น พวกเราชอบกินทั้งข้าวและขนม ซึ่งตามธรรมดาต้องแยกกันพูดเป็นสองประโยค คือ พวกเราชอบกินทั้งข้าว และชอบพั่งทั้งข้าว

โดยมากค่านามที่นำมาควบกันนั้น คำหนึ่งมักจะเป็น สามานยนาม เช่น ชนม และอีกคำหนึ่งมักจะเป็นอาการนาม และกริยาที่ใช้กับอาการนามนั้นมักจะเป็นอุปมา

ประโยคต้นนี้ ถ้ามีความหมายแสดงความคิดที่เกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ ก็กลายเป็นภาษิตไป

บันได (climax) คือการพูด หรือการระบุดความคิด หรือวัตถุ มากกว่าหนึ่งสิ่งขึ้นไป โดยเรียงความสำคัญให้สูงขึ้นเป็นลำดับ เช่น

สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

ความทุกข์ยากนำมาซึ่งความเคยชิน ความเคยชินนำมาซึ่งความอดทน ความอดทนนำมาซึ่งชัยชนะ

แก้วหูของเราแทบจะแตก ด้วยเสียงฆ้อง เสียงกลอง เสียงแตร เสียงปี่ และเสียงพาท้อง

การพูดเป็นบันไดเช่นนี้ ดำเนินตามหลักการสร้างประโยคกระชับ (periodic sentence) กล่าวคือ เอาความสำคัญที่สุดไว้ท้ายที่สุด ฉะนั้นจึงเป็นความจำเป็นสำหรับการแต่งทุกประเภท เว้นแต่ในลักษณะตกบันได ซึ่งจะกล่าวต่อไป

ตกบันได (anti-climax) คือการระบุดสิ่งต่างๆ หลายสิ่ง โดยไม่เรียงลำดับความสำคัญของสิ่งเหล่านั้น การพูดเช่นนี้มักเกิดจากความเปลอเรือของผู้เขียนหรือผู้พูด ดังเช่น

เขาถูกจับกุม ทรมาน ประหารชีวิต และริบข้าวของหมด

ตามอุทาหรณ์ข้างบนนี้ คำว่า “ริบข้าวของ” เป็นคำที่สะกิดใจแก่ผู้ฟังน้อยที่สุด ฉะนั้น จึงทำให้ผลซึ่งเกิดแก่ผู้ฟังอ่อนลง วิธีที่จะหลีกเลี่ยงมิให้ตกบันไดในกรณีเช่นนี้ก็ควรสร้างประโยคแบ่งความออกเป็นสองประโยค เพื่อให้โอกาสแก่ผู้อ่านได้มีเวลาเปลี่ยนความรู้สึก ภายหลังเมื่อได้อ่านจนถึงประโยคที่ว่า “ประหารชีวิต” แล้ว

การตกบันไดอีกชนิดหนึ่ง เป็นรูปภาษา ซึ่งผู้เขียนหรือผู้พูดกระทำโดยตั้งใจ เพื่อเยาะเย้ยหรือก่อความขบขัน ตัวอย่าง เช่น ขำพเจ้ายอมสละบ้านช่องและครอบครัว ชีวิตเลือดเนื้อ และเหล่าวิสกี้ เพื่อบ้านเมือง

เขาบรรยายเรื่องราวโดยละเอียดทุกอย่าง ตั้งแต่การกีฬา การร้องเพลง การถวายบังคมพระบรมรูป จนกระทั่งราคากาแฟเย็น

๓. รูปภาษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์

สำนวนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์นี้ แบ่งเป็นพวกใหญ่ ๆ ได้สองประเภท คือ คำแทน กับคุณศัพท์เคลื่อนที่

คำแทน (metonymy) ได้แก่การเรียกชื่อสิ่งหนึ่ง โดยชื่อของอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ควรใช้คำแทน แบ่งแยกออกได้เป็นชนิดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ก. ใช้เครื่องหมายแทนสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง ดังอุทาหรณ์ เช่น

เขารักแก้ว^๕ของเขามากกว่าเกียรติยศ

ในที่นี้ เราใช้คำว่า แก้ว^๕ ซึ่งเป็นเครื่องหมายแทนตำแหน่ง หากเราจะพูดว่า “เขารักตำแหน่งของเขามากกว่าเกียรติยศ” ก็คงได้ความเท่ากัน

คำแทนที่ใช้กันในสมัยนี้มาก คือ ใช้สัตว์เป็นเครื่องหมายแทนประเทศ เช่นกล่าวว่า

จิตใจกำลังจะตีตัวห่างจากสิงห์โต

จิตใจ หมายถึงประเทศออสเตรเลีย สิงห์โต หมายถึงประเทศอังกฤษ ดังนั้นประโยคข้างบนนี้ จึงหมายความว่า ประเทศออสเตรเลีย กำลังตีตนออกจากประเทศอังกฤษ

ประโยคที่ว่า เขาเป็นคนเลือดร้อน ก็พอจะอนุโลมเข้าในคำแทนชนิดนี้ได้ เพราะเราใช้คำว่า เลือดร้อน แทนคำว่า จิตใจ

บางครั้ง เราใช้สถานที่แทนห้วงการ หรือสมาคม และสาธารณสถาน เช่นกล่าวว่า

แผนการณ์นี้ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะสวนกุหลาบจะเห็นดีด้วยหรือไม่

วังสราญรมย์ และถนนดาวนิงก็ กำลังเจรจาเพื่อต่อสัญญา
กันอยู่

นอกจากตัวอย่างที่ชกมาแล้วนี้ ยังมีการใช้คำแทนชนิดเดียวกัน
อีกหลายอย่าง เช่น ใช้คำว่า หัวหงอก แทน คนแก่ คำว่า หนึ่ง
ราชสีห์ แทน อธิปัตย์ คำว่า หลุม แทน มรดกกรรม เหล่านี้เป็นต้น

ข. ใช้เครื่องมือแทนบุคคลผู้กระทำ ดังอุทาหรณ์ เช่น
ปากกาคมกว่าดาบ

ปากกาในที่นี้หมายถึงนักเขียนหนังสือ และดาบหมายความถึง
ทหาร เพราะฉะนั้น ประโยคนี้จึงหมายความว่า นักเขียนมีอำนาจ
กว่าทหาร ตัวอย่างที่จะอนุโลมเข้าได้ในลักษณะเดียวกันอีกชั้นหนึ่ง
ก็คือ ปากเป็นเอก เลขเป็นโท

ค. ใช้ภาชนะหรือเครื่องห้อมล้อมแทนสิ่งภายใน ดังอุทาหรณ์
เช่น ถ้าเขาทิ้งขวดเสียบ้างเขาก็จะเป็นคนดี
พระนครกำลังอยู่ในระหว่างวันเวียง
กากำลังเดือด

ในตัวอย่างข้างบนนี้ เราใช้คำว่า ขวด แทน เหล้า คำว่า
พระนคร แทน ชาวพระนคร คำว่า กา แทน น้ำซึ่งอยู่ในกา

ง. ใช้ผลแทนเหตุ หรือเหตุแทนผล ดังอุทาหรณ์ เช่น
ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านเช็กสเบียร์

ในที่นี้ เราใช้ชื่อเช็กสเบียร์แทนหนังสือของเขา เช็กสเบียร์
เป็นเหตุหรือผู้ก่อ หนังสือของเช็กสเบียร์เป็นผลแห่งการก่อกวน ๆ

จ. ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดแทนทั้งหมด หรือทั้งหมดแทนส่วนหนึ่ง
ส่วนใด ดังอุทาหรณ์ เช่น

ตำบลนันทน์บ้านอยู่สืบหลังคา

ในที่นี้ เราใช้คำว่า หลังคา ซึ่งเป็นส่วนของบ้าน แทนบ้าน

ฉ. ใช้วิสามานยนามแทนวิสามานยนาม ดังอุทาหรณ์ เช่น

เขาเป็นเข็กสเบียร์ของเมืองไทย

กรุงเทพฯ คือเวนิสแห่งตะวันออก

บุษบาทั่วโลกย่อมไม่ชอบจรรยา

ถ้าตาสีตาสาล่มจมนเราก็ตองล่มจมนด้วย

คำแทนในข้อ ฉ. นี้ มีชื่อพิเศษเรียกว่า ฉายา (antonomasia) เฉพาะตัวอย่างสองข้อแรก ถือว่าเป็นฉายาอันแท้จริง ส่วนสองข้อหลัง เป็นการใช้ชื่อเฉพาะแทนบุคคลบางประเภท กล่าวคือบุษบาแทนหญิงสาวทั่วไป จรรยาแทนผู้มีรูปร่างน่าเกลียด ตาสีตาสาแทนชานาทั่วไป

ช. ใช้วิสามานยนาม แทน อากาหรนาม หรือ อากาหรนาม แทนวิสามานยนาม ดังอุทาหรณ์ เช่น

เขามันสยดเหมือนเสือ และสุภาพเหมือนแมว แมวในตัว

ของเขาประจบประแจง แต่เสือในตัวของเขาคอยตระครุบ

ในที่นี้ คำว่า แมวและเสือ ซึ่งเป็นวิสามานยนาม ได้นำมาใช้แทนความสุภาพ และความดุร้าย ซึ่งเป็นอากาหรนาม

เกล้ากระหม่อมขอพระเดชพระคุณไต่กรรณา

มีอำนาจใดหนอมาปรากฏเขาทั้งสอง

ในตัวอย่างข้างบนทั้งสองชั้น^๕ เราใช้คำว่า พระเดชพระคุณ
และคำว่า อำนาจ ซึ่งเป็นอาการนาม แทนบุคคลซึ่งเป็นสามัญ
นาม

ช. ใช้ของที่ประกอบขึ้นเป็นวัตถุ แทนตัววัตถุ
หยิบแก้วมาให้ฉันที

ในที่นี้ เราใช้คำว่า แก้ว แทน ด้วยแก้ว ซึ่งมีแก้วเป็นส่วน
ประกอบ

ขอให้พึงสังเกตว่า คำแทนทุกชนิด ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
มีลักษณะคล้ายคลึงกับอุปมา ข้อที่จะต้องจำเป็นหลักสำคัญในการ
แบ่งแยกสำนวนสองประเภทนี้ ก็คือว่า อุปมาต้องอาศัยความคล้าย
คลึง ส่วนคำแทนต้องอาศัยความสัมพันธ์ หรือความใกล้ชิด

คำแทน บางครั้งต้องอาศัยการอุปมาไปในตัวด้วย ในกรณีเช่น
นี้ คำแทนก็มีที่ใช้และประโยชน์เช่นเดียวกับอุปมาเหมือนกัน

คุณศัพท์เคลื่อนที่ (transferred epithet) สำนวนนี้ก็คือ การ
นำเอาคุณศัพท์มาใช้กับคำที่ คุณศัพท์นั้นมิได้หมายถึงโดยตรง เป็น
แต่เพียงมีความสัมพันธ์กันเท่านั้น ตัวอย่าง เช่น

ดาบอันเหี้ยมโหดของเพ็ชฌฆาต ก็ฟาดฟันลงบนคออัน
เคราะห์ร้ายของนักโทษ

ในที่นี้ ผู้พูดมิได้หมายความว่า คาบมีลักษณะเหี้ยมโหด หรือคอมมีลักษณะเคราะห์ร้าย เขามุ่งหมายจะให้เข้าใจว่า เพ็ญชมาตเป็นผู้เหี้ยมโหด และนักโทษเป็นผู้เคราะห์ร้าย เพราะฉะนั้น คุณศัพท์ที่แต่งคำว่า คาบ และ คอ จึงถือเป็นคุณศัพท์เคลื่อนที่

คุณศัพท์เคลื่อนที่นี้ เราได้ใช้กันมาเคยชินจนกระทั่งไม่รู้รู้สึกตัว ดังอุทาหรณ์ เช่น

ข้าพเจ้าไม่เล่นการเมือง เพราะข้าพเจ้าล้มครีบประกอบอาชีพที่สุจริต

ตามตัวอย่างข้างบนนี้ คำว่า สุจริต หมายถึง บุคคล ไม่ใช่อาชีพ เพราะสิ่งใด ๆ จะสุจริตได้ต้องมีชีวิต

คุณศัพท์เคลื่อนที่ที่แท้จริง ก็เป็นลักษณะหนึ่งของรูปภาษาที่เรียกว่า บุคคลสมมุตินั้นเอง

๔. รูปภาษาเกี่ยวกับมโนคติ

บุคคลสมมุติ (personification) คือ การอุปมาวัตถุไม่มีชีวิตให้เป็นบุคคลขึ้น หรือเอากริยาของสิ่งที่มีชีวิต มาใช้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ดังตัวอย่าง เช่น

^{๔๔๕} ธรณนบนเบนพยาน

ดรณสยาม ณ ยามจะรุ่ง

คำว่า “ธรณ” และคำว่า “ดรณสยาม” ตามตัวอย่างข้างบน เป็นสิ่งซึ่งไม่มีชีวิต แต่ได้ถูกผู้ประพันธ์ทำให้มีชีวิตขึ้น

ภายหลังเมื่อฝนตกลงมาท่าใหญ่ ดอกไม้ใบหญ้าก็พากัน
เบิกบานด้วยความยินดี

ในประโยคข้างบนนี้ ผู้เขียนได้สมมุติให้ดอกไม้ใบหญ้ามีชีวิต
จิตใจขึ้น

คำเรียกร้อง (apostrophe) คือ การพูดกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต และ
บุคคลที่สิ้นชีวิตไปแล้ว หรือไม่อยู่ในขณะนั้น ประหนึ่งว่าปรากฏ
อยู่เฉพาะหน้า เช่นกล่าวว่

คุณพ่อขา โปรดมารับลูกด้วย ลูกจะม้วยตามคุณพ่อ ไม่
ขอยู

ถ้อยคำตามข้างบนนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้พูด พูดกับบิดาซึ่งได้
ล่วงลับไปแล้ว

ธรรมชาติเอ๋ย ท่านสร้างชีวิตขึ้น ด้วยความมุ่งหวังประ
โยชน์อย่างใด

นิมิต (vision) คือพรรณนาหรือการบรรยายถึงเหตุการณ์อันล่วง
ลับไปแล้ว หรือจะมาในอนาคต ประหนึ่งว่ากำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน
เช่น

ชาวต่างประเทศเข้ามาถึงซานพระนคร เขากำลังระดมยิงบ้าน
เรือนพังพินาศ ลูกเด็กเล็กแดงกำลังนอนตายเกลื่อนกลาง
ถนน สภาพเช่นนี้ ท่านจะทนดูได้หรือ ถ้าไม่ได้ ก็จงรีบสร้างร้วบ้าน
ของเราเสีย

ขยายความ (hyperboli) คือ การพูดเกินความจริงไปในทางน้อย
หรือทางมากทั้งสองอย่าง เช่นกล่าวว่า

ดวงตาของเขาสกุดังกับดวงดาว

ในการใช้สำนวนเช่นนั้น ผู้พูดมิได้หมายจะให้ถือตามตัวอักษร
แท้จริง ก็เป็นการเปรียบเทียบ หรืออุปมาประเภทหนึ่งนั่นเอง

๕. รูปภาษาเกี่ยวกับการพูดอ้อมค้อม

เย้ยหยัน (sarcasm) คือ การใช้คำพูดซึ่งฟังแต่เผิน ๆ เหมือนเป็น
การบอกเล่าความจริง แต่มีความหมายที่จะปรามาสหรือเย้ยหยัน
ดังตัวอย่าง เช่น

เหตุที่ประเทศไทยมีเศรษฐกิจมากขึ้น เพราะมีไฟไหม้บ่อย ๆ
หนังสือพิมพ์เดลีเมลล์กล่าวว่า เรามีพลเมือง ๑,๕๐๐,๐๐๐
คน นักขับรถยนต์คนไทย จะมีความสามารถไม่น้อยกว่าชาติอื่น ๆ
เชื่อว่า น้ำขามักทำให้คนเป็นโรคเส้นประสาท ด้วยเหตุนี้
เองข้าราชการของเรา จึงเป็นโรคเส้นประสาทกันมาก

เดี๋ยวนี้เราไม่มีการแข่งขันด้อยมวย แต่เรามีการแข่งขัน
ฟุตบอลแทน

ถ้าคนโกหกต้องตาย บ้านนี้เขาก็คงต้องตายเสียแล้ว
การล้มละลาย ช่วยให้พ่อค้าพากันร่ำรวยขึ้นหลายคน

ตัวอย่างที่ชักมาข้างต้นนี้ อยู่ในจำพวกรูปเสียดสี (ianuendo)
คือการกล่าวความจริงหรือข้อสมมุติเป็นการแนะให้เห็น

นอกจากใช้เสียดสี คำเย้ยหยันจะใช้รูปภาษาอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วในภาคต้น ๆ ก็ได้ เช่น อุปมา, เปรียบเทียบ, คำชัด, ภาษิต, ความกำน และตกบันได เป็นต้น คำเย้ยหยันเช่นนี้ มีอยู่ในการเขียนและการพูดทั่วไป เช่นในหน้า Charivari ของหนังสือพิมพ์ Punch เป็นต้น

แดกดัน (irony) คือพูดตรงกันข้ามกับความมุ่งหมาย เพื่อเป็นการปรามาส ตัวอย่าง เช่น

เขาเป็นคนตัวเศษเหลือประมาณ

ตามตัวอย่างนี้ ผู้พูดหมายความว่าตรงกันข้ามกับคำพูด เพราะฉะนั้น การใช้สำนวนแดกดัน จึงต้องใช้ระหว่างผู้อ่านกับผู้ฟังซึ่งรู้จักอยู่แล้ว

คำเคลือบ (euphemism) คือการใช้ถ้อยคำไพเราะ เพื่อเคลือบสิ่งที่หยาบโลน หรือไม่พึงประสงค์พูดถึง ดังตัวอย่าง เช่น *อย่ามาเล่นนิทานให้ฉันฟังหน่อยเลย* ในประโยคนี้ นิทาน หมายถึงเรื่องโกหก

คำเล่นสั้นเช่นนี้ ในภาษาธรรมดามีใช้มากมาย เช่นเรียกโรงพยาบาลว่า *หลังคาแดง* เรียกบัสสาวะว่า *เบา* เป็นต้น

ปูดจว (interrogation) คือการใช้คำถาม โดยไม่หวังจะได้รับคำตอบ หรือตัวมุ่งว่าจะมีคำตอบอยู่อย่างเดียว รูปภาษานี้ ในการแสดงสุนทรพจน์มีใช้มาก ตัวอย่าง เช่น

ใครบ้างที่ไม่อยากเป็นไทย

ใครบ้างที่อยากเป็นทาส

อุทาน (exclamation) คือการนำเอาข้อความอย่างใดอย่างหนึ่ง ออกมาพูดพร้อมด้วยการแสดงกริยาหรือเสียงตกใจ เพื่อให้ผู้พูดแสดงความเห็นเอาเองว่าจะเป็นไปได้หรือสมควรหรือไม่ เช่นกล่าวว่า

ชะ ชะ จะให้ผมรับผิดชอบ จะให้ผมขอขมา

คำซ้ำ (identical statement) คือคำพูดซ้ำเพื่อให้ความหมายแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น หรือเพื่อนำผู้ฟังให้มีความเข้าใจผิดแปลกไปกว่าเดิม โดยการบิดความหมายของคำ เช่นกล่าวว่า

คนไทยต้องเป็นคนไทย

คนไทยคำแรก หมายถึงผู้อาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนคนไทย คำหลัง หมายถึงความดีงามหรือคุณธรรม เพราะฉะนั้น ประโยคนี้จึงหมายความว่า ชาวเมืองไทยต้องเป็นคนดี

๖. รูปภาษาเกี่ยวกับเสียง

สัมผัสอักษร (alliteration) คือการใช้คำซึ่งอยู่ติดหรือใกล้ชิดกัน ให้มีอักษรต้นเสียงเดียวกัน สัมผัสอักษร มักจะใช้ในการเขียนชื่อเรื่องเป็นส่วนมาก เช่น

ข้า ๆ ชน ๆ

ตาโตตกตันตาลตาย

คำที่สัมผัสอักษร ไม่จำเป็นจะต้องอยู่ติดกัน เพียงแต่อยู่ใกล้
ติดกันก็พอ หรือถ้าเป็น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน จะใช้สัมผัส
อักษรเป็นจังหวะ ๆ ก็ได้ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ในภาษาไทย
มีการใช้สัมผัสอักษรเนื่อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลอนจำพวก
กลบท ประโยชน์ของสัมผัสอักษร คือ ความไพเราะแก่หู ขอให้
สังเกต คำว่า “อันตรายแห่งพวกคอมมิวนิสต์” พงษ์ “ภัยแห่ง
พวกคอมมิวนิสต์” ไม่ได้ เพราะคำหลังมีเสียง พ สัมผัสกันอยู่
สองตัว

สัมผัส (rhyme) คือการใช้สระและตัวสะกดแม่เดียวกัน อย่างใน
โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนภาษาไทย แต่ในคำร้อยแก้ว สัมผัสเช่นนี้
ก็มีประโยชน์เหมือนกัน เรากล่าวว่า “ไพเราะเสนาะโสต” ย่อม
ดีกว่า “เพราะหวานหู” ด้วยเหตุว่าเสียง เราะ กับเสียง เสนาะ
คล้องจองกัน บางครั้งเราใช้คำพูดซึ่งมีเสียงคล้ายกันเท่านั้นก็พอ
เช่น “ผู้นำและผู้ตาม” ย่อมฟังไพเราะกว่า “หัวหน้าและผู้ตาม”
สัมผัสชนิดหลังนี้เรียกว่า สัมผัสเพี้ยน (assonance)

เล่นคำ (pun, play on words) คือการใช้คำบิดความหมายไป
จากที่กล่าวไว้เดิม หรือจากที่เข้าใจกันทั่วไป เช่นกล่าวว่า
เขาเป็นนักร้องเก่งที่สุดในโรงเรียน

คำว่านักร้องในที่นี้ หมายถึงร้องไห้ ไม่ใช่ร้องเพลง เพราะ
ฉะนั้น ประโยคทั้งประโยคจึงหมายความว่า เขาเป็นคนขี้แย

ก.—ผมจะลางานไปเผ่าย่า

ข.—หญ้าในสวนเห็นจะแยะ

เลียนเสียง (onomatopoeia) คือการใช้คำพูดให้เหมือนกับเสียง
วัตถุ หรือสัตว์ที่หมายถึง เพื่อสะกิดความรู้สึกของผู้อ่านทั้งทางเสียง
และทางใจ เช่น

แมวเหมียว

เสียงแหบ

ร้องโหยหวน

การใช้อักษรใหญ่

การใช้อักษรใหญ่ในภาษาอังกฤษนั้น มีวิธีปฏิบัติต่าง ๆ กัน
ในสมัยนี้ นักเขียนโดยมากไม่พยายามใช้อักษรใหญ่พรั่าเพื่อ
จำกัดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ในกรณีต่อไปนี้ นักเขียนส่วนมากใช้
อักษรใหญ่

๑. เริ่มต้นประโยค

๒. เริ่มบรรทัดใหม่ ในโคลง ฉันท กาศย์ กลอน

๓. เริ่มหัวข้อใหม่ เวลาระบุข้อความหลายข้อด้วยกัน เช่น

a. Reading

b. Writing

c. Arithmetic

๔. เริ่มข้อความภายในเลขนอกเลขในที่ เป็นประโยคทั้งประโยค เช่น *He said, "Why are you here?"* แต่ข้อความในเลขนอกเลขในเป็นส่วนหนึ่งของประโยคไม่ต้องใช้อักษรใหญ่ เช่น *He said he was "very shocked."*

๕. วิสามานยนาม และ วิสามานยคุณศัพท์ทั้งหลาย เช่น ชื่อคน ชื่อประเทศ ภาษา พรรคการเมือง สมาคม นิกายของศาสนา โรงเรียน

๖. คำต่าง ๆ ที่ใช้เรียกพระผู้เป็นเจ้า เช่น *God, Divinity, Saviour, Supreme Being* ถ้าใช้คำแทนชื่อต้องเขียนว่า *He*

๗. สิ่งซึ่งสมมุติว่า เป็นบุคคล เช่น *He was not favoured by Fortune*

๘. ชื่อ วัน เดือน และวันพิเศษ เช่น *Constitution Day*

๙. ปริญญา เช่น *B. Sc.*

๑๐. ตำแหน่งสำคัญ เช่น *Prime Minister, Mr. Chairman, the Editor*

๑๑. สรรพนาม I, อุทาน O, คำว่า North, South, East, West เมื่อหมาย คือ ภาค หรือ บั๊กซ์ ไม่ใช่หมายถึงทิศ คำว่า Government เมื่อหมายถึงรัฐบาล ไม่ใช่หมายถึงการปกครอง คำจำพวก *His Majesty, Her Royal Highness, Her Ladyship*

๑๒. ชื่อหนังสือ หรือเรื่อง ซึ่งมักตั้งต้นด้วยตัวใหญ่ทุกคำ เว้นแต่บุพบท สันธาน คำว่า *a an* และ *the* เช่น *The News of the World*